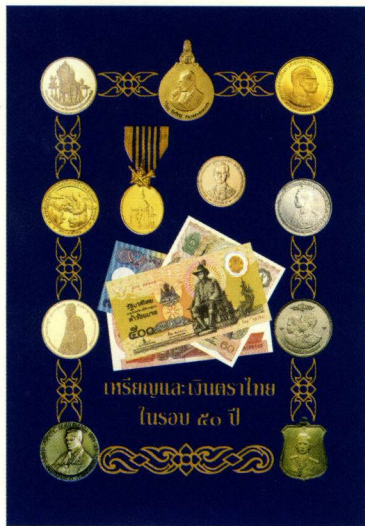

เหรียญและเงินตราไทย ในรอบ ๕๐ ปี

คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี
จัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในมหามงคลสมัยฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

คำอธิบายปก

- แสดงวิวัฒนาการของเหรียญและเงินตราไทย โอกาสงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
- ลายฉลุโปร่งเป็นลายประจายามกัมพู ๔ มุม ๔ ด้าน หมายความว่า การน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายชัยมงคลแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ทรงดำรงถึงพร้อมด้วย จตุรพิธพรชัยทั้ง ๔ ประการ ตราบจิรัฏฐิติกาล
ลายประจายามนี้เปรียบเสมือนเชื่อมโยงเหตุการณ์สำคัญในรัชสมัย และเปรียบเสมือนสายสร้อยร้อยดวงใจของเหล่า ปวงพสกนิกรที่ต่างผูกพันยึดมั่นจงรักภักดีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นที่เคารพเทอดทูนยิ่งในชีวิตร
- สีปก - สีน้ำเงิน หมายความว่า ถึงความเป็นพระมหากษัตริย์ราช
สีทอง หมายความว่า ถึงพระราชพิธีกาญจนาภิเษก

ออกแบบปก : นายพินิจ สุวรรณะบุญย์

อธิบายความหมาย : นายพินิจ สุวรรณะบุญย์
นางพันธุ์พิงค์ ธรรมธัช

คำปรารภ

ในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงปกครองสยามรัฐสีมาอาณาจักร ถ้วนถึง ๕๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๓๙ เป็นสิ่งประเสริฐสุดที่มีเคยปรากฏมาแต่กาลก่อน แสดงบุญญาธิการอันไพศาลยังความปลาบปลื้มปิติโสมนัสมาสู่ประชาชนชาวไทยทั้งชาติ รัฐบาลและเอกชนชาตินิกรชนต่างสโมสรมานฉันท์จัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี เฉลิมพระเกียรติให้ปรากฏแผ่ไพศาล

นับแต่เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติตราจนบัดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงดำรงอยู่ในทศพิธราชธรรม ทรงอุทิศพระองค์บำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ ยังความร่มเย็นเป็นสุขแก่พสกนิกรทุกถ้วนทั่ว ทรงเป็นมิ่งขวัญและศูนย์รวมแห่งความสามัคคีของปวงชนชาวไทย ตลอดระยะเวลาในรัชสมัยประเทศไทยมีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าและมั่นคงเป็นปึกแผ่นตลอดมา พระมหากรุณาธิคุณนี้เป็นสิ่งที่คนไทยทั้งมวลจักน้อมรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมไว้ตลอดไป

เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ รัฐบาลและประชาชนทุกหมู่เหล่าได้พร้อมใจกันจัดงานเฉลิมพระเกียรติถวายเป็นราชสักการะ โดยคณะกรรมการประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ได้พิจารณาเห็นชอบอนุมัติให้หน่วยราชการ องค์กร เอกชน จัดพิมพ์หนังสือเฉลิมพระเกียรติคุณในด้านต่างๆ เพื่อเผยแพร่พระมหากรุณาธิคุณและพระปรีชาสามารถ ให้ปรากฏยังยืนอยู่ตราบนาน

ในนามของรัฐบาล และคณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ขออนุโมทนาในความอุตสาหะวิริยะของทุกหน่วยราชการ องค์กร เอกชน และคณะกรรมการประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ตลอดจนคณะทำงานเฉพาะกิจทุกคณะ ที่ได้ริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ อันจะอำนวยคุณประโยชน์อย่างยิ่งแก่มหาชน น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้สถิตอยู่ในหทัยปวงประชาราษฎรตลอดกาลนิรันดร์

(นายบรรหาร ศิลปอาชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชสมภพ ณ โรงพยาบาลเมาท์ ออเบิร์น (Mount Auburn) เมืองเคมบริดจ์ (Cambridge) รัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts) สหรัฐอเมริกา เมื่อวันจันทร์ เดือนอ้าย ขึ้น ๑๒ ค่ำ ปีเถาะ นพศก จุลศักราช ๑๒๘๙ ตรงกับวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐ มีพระนามเดิมว่า พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช เป็นพระโอรส พระองค์เล็กในสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ามหิตลอดุลยเดช กรมขุนสงขลานครินทร์ (พระราชโอรสใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีสวรินทิรา-บรมราชเทวี) และสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ซึ่งภายหลังทั้งสองพระองค์ได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธย เป็น สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีพระเชษฐภคินี และสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๖๖ ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ กับพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๖๘ ณ เมืองไฮเดลแบร์ก ประเทศเยอรมนี

เมื่อพุทธศักราช ๒๔๗๑ ได้โดยเสด็จพระบรมราชชนก ซึ่งทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยม จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harward University) สหรัฐอเมริกา กลับประเทศไทย ประทับ ณ วังสระปทุม ต่อมาในวันที่ ๒๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ สมเด็จพระบรมราชชนกสวรรคต ขณะนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงเจริญพระชนมายุได้ไม่ถึง ๒ พรรษา และเมื่อมีพระชนมายุได้ ๕ พรรษา ได้ทรงเข้ารับการศึกษาชั้นต้น ณ โรงเรียนมาแตร์เดอี กรุงเทพฯ จนถึงพุทธศักราช ๒๔๗๖ จึงเสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมราชชนนี พระเชษฐภคินีและสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช เพื่อทรงศึกษาต่อในชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเมียร์มองต์ (Mieremont) ทรงศึกษาวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาอังกฤษ จากนั้นทรงเข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ณ เอกอล นูเวล เดอ ลา ซืออิส โรมองด์ (Ecole Nouvelle de la Suisse Romande) ตำบลแชลลี (Chailly) เมืองโลซานน์ เมื่อทรงรับประกาศนียบัตรทางอักษรศาสตร์จากยิมนาสกลาซีก กังโตนาล (Gymnase Classique Cantonal) แห่งเมืองโลซานน์แล้ว ทรงเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโลซานน์ โดยทรงเลือกศึกษาในแขนงวิชาวิทยาศาสตร์

ในพุทธศักราช ๒๔๗๗ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันทมหิดล เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๘ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช จึงทรงได้รับการสถาปนาขึ้นเป็น สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช เมื่อพุทธศักราช ๒๔๗๘ และได้โดยเสด็จพระราชดำเนินสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล นิวัตประเทศไทยเป็นครั้งแรกในพุทธศักราช ๒๔๘๑ โดยประทับ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต เป็นการชั่วคราว แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับไปประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จนถึงพุทธศักราช ๒๔๘๘ จึงโดยเสด็จพระราชดำเนินสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล นิวัตประเทศไทยเป็นครั้งที่สอง ครั้นนี้ประทับ ณ พระที่นั่งบรมพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง

ในวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๘ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จสวรรคต ณ พระที่นั่งบรมพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ได้รับอัญเชิญขึ้นครองราชสมบัติสืบราชสันตติวงศ์ แต่เนื่องจากยังมีพระราชกิจด้านการศึกษา จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับไปยังประเทศสวิตเซอร์แลนด์อีกครั้งหนึ่งในเดือนสิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๘ เพื่อทรงศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยแห่งเดิม ในครั้งนี้ทรงเลือกศึกษาวิชากฎหมายและวิชารัฐศาสตร์ แขนงวิชาวิทยาศาสตร์ที่ทรงศึกษาอยู่เดิม

ระหว่างที่ประทับศึกษาอยู่ในต่างประเทศนั้น ทรงพบหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ธิดาในหม่อมเจ้านักขัตรมงคล กิติยากร กับหม่อมหลวงบัว (สนิทวงศ์) กิติยากร (ภายหลังพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สถาปนาพระอิสริยยศ หม่อมเจ้านักขัตรมงคลฯ ขึ้นเป็นพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้านักขัตรมงคล เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๓ และขึ้นเป็นพระองค์เจ้าต่างกรม มีพระนามว่า พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นจันทบุรีสุรนาถ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๕) ต่อมา ทรงหมั้นกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ในวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๙๒ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ในพุทธศักราช ๒๔๙๓ เสด็จพระราชดำเนินนิวัตพระนคร ประทับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตั้งการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล ในเดือนมีนาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ครั้นถึงวันที่ ๒๘ เมษายน ในศกเดียวกัน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งการพระราชพิธีราชาภิเษกสมรส ณ พระตำหนักสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า วังสระปทุม ซึ่งในการพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสนี้ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สถาปนาพระอิสริยยศกษัตริย์บรมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ขึ้นเป็นสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์

ในวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกตามแบบอย่างโบราณราชประเพณีขึ้น ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง เสด็จพระปรมาภิไธย ตามที่จารึกในพระสุพรรณบัฏว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ รัชกาลที่ ๙ จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร พร้อมทั้งพระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม และในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมสถาปนาเฉลิมพระอิสริยยศกษัตริย์สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ ขึ้นเป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี

หลังจากเสร็จการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกแล้ว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงรับการรักษาพระสุขภาพ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ตามที่คณะแพทย์ได้กราบบังคมทูลแนะนำ ระหว่างที่ประทับ ณ เมืองโลซานน์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี มีพระประสูติกาลพระราชธิดาพระองค์แรก คือ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ซึ่งประสูติ ณ โรงพยาบาลมงซัวซีส์ เมืองโลซานน์ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๔ เมื่อสมเด็จพระเจ้าลูกเธอพระองค์แรกเจริญพระชันษาได้ ๗ เดือน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินนิวัตพระนคร เสด็จประทับ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ภายหลังทรงแปรพระราชฐานไปประทับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิตเป็นการชั่วคราว เนื่องจากทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ต่อเติมพระตำหนักจิตรลดารโหฐานสำหรับเป็นที่ประทับ และ ณ พระที่นั่งอัมพรสถานนี้เอง สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีได้มีพระประสูติกาลพระราชโอรสและพระราชธิดาอีกสามพระองค์ คือ

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ บรมจักรยาดิศรสันตติวงศ เทเวศรธำรงสุบริบาล อภิคุณูปการมหิตลาดุลเดช ภูมิพลนเรศวรางกูร กิตติสิริสมบูรณสวางควัฒน์ บรมขัตติยราชกุมาร ประสูติเมื่อวันจันทร์ ที่ ๒๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๙๕ และในพุทธศักราช ๒๕๑๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมสถาปนาพระอิสริยยศขึ้นเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สิริกิตยสมบูรณสวางควัฒน์ วรขัตติยราชสันตติวงศ มหิตลพงศอดุลยเดช จักรีนเรศยุพราชวิสุทธิ สยามมกุฎราชกุมาร

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตา กิติวัฒนาดุลโสภาคย์ ประสูติเมื่อวันเสาร์ที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๘ ในพุทธศักราช ๒๕๒๐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม สถาปนาพระอิสริยยศขึ้นเป็น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ประสูติเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระผนวช เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง และประทับจำพรรษา ณ พระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ระหว่างที่ทรงพระผนวชอยู่ ๑๕ วัน จากการที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้อย่างเรียบร้อยเป็นที่พอพระราชหฤทัย เมื่อทรงลาพระผนวชแล้ว จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สถาปนาพระอิสริยยศขึ้นเป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในปีเดียวกันนั้นเอง และในวันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๐๐ หลังจากทรงประกอบพิธีขึ้นพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ซึ่งได้ต่อเติมขึ้นใหม่แล้วทรงย้ายที่ประทับจากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต กลับไปประทับที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต จนถึงปัจจุบัน

ดวงตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

ดวงตรานี้ประกอบด้วย พระราชลัญจกรประจำพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้านบนมี พระมหาพิชัยมงกุฎ และตรามหาจักรีซึ่งเป็นพระราชสัญลักษณ์ประจำพระบรมราชวงศ์จักรี ประดิษฐานบน พานเครื่องสูง ๒ ชั้น ด้านข้างมีช้างเผือก ๒ เชือกเทินตราอยู่ใต้เศวตฉัตร โดยผู้ออกแบบได้อธิบายความหมายไว้ ดังนี้

ความหมายที่ ๑ ช้างเป็นพาหนะของพระเจ้าแผ่นดิน เป็นเหมือนข้าชวงใช้ของพระมหากษัตริย์ จึงเปรียบได้กับ ประชาชน ซึ่งเป็นเหมือนข้ารับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาท ในสัญลักษณ์จึงเสมือนพสกนิกรเทิดทูนและเชิดชูองค์พระมหากษัตริย์ และราชวงศ์จักรี ขณะเดียวกันก็ได้อยู่เย็นเป็นสุขภายใต้ร่มฉัตร

ความหมายที่ ๒ ช้างเผือกเป็นสัตว์คู่บารมีขององค์พระมหากษัตริย์ อีกทั้งตามความเชื่อทางพราหมณ์ช้างเผือกที่มี ลักษณะตรงตามตำราจะมีส่วนช่วยหนุนให้เกิดทั้งแสนยานุภาพและพระปรีชาสามารถ ความรอบรู้แก่องค์พระมหากษัตริย์ จึงแสดงถึงความเป็นผู้มีบุญญาธิการ และทรงพระปรีชาญาณ

ความหมายที่ ๓ ช้างมีความเป็นมาคู่กับประวัติศาสตร์ของชาติมาโดยตลอด อีกทั้งเป็นสัญลักษณ์ที่เคยใช้ในธงชาติ ไทยในอดีต และเป็นสัตว์ที่มีอายุยืนยาว จึงเปรียบกับประเทศไทย ซึ่งมีอายุและประวัติศาสตร์ยาวนานเช่นกัน

เหตุผลประกอบอื่นๆ ช้างเป็นหนึ่งในสัตว์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ที่สมควรช่วยกันอนุรักษ์พันธุ์ไว้ การนำมาใช้ในสัญลักษณ์ ก็หวังผลต่อเนื่องที่อาจจะช่วยกระตุ้นให้คนมองเห็นถึงความสำคัญของช้างและความสำคัญของสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ และ ช่วยกันเกื้อกูลอนุรักษ์ไว้บ้าง และหากแม้วันข้างหน้าช้างสูญพันธุ์ไปอย่างน้อยก็มียุโรปพรรณและความเป็นมาของช้างเหลือไว้ในสัญลักษณ์ให้คนรุ่นหลังระลึกถึงกันบ้าง

ผู้ออกแบบ

นางสาววิยะดา เจริญสุข

โดยการจัดประกวด ของคณะกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการดำเนินการประกวดตัดสินการทำสัญลักษณ์การจัดงานฉลองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี

คำนำ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประเทศไทยได้พัฒนาไปสู่ระบบสากล ในเกือบทุกด้านอย่างมากมาย ทั้งทางด้านศิลปวิทยาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการติดต่อค้าขายกับ ต่างประเทศทั่วโลก เศรษฐกิจภายในประเทศเจริญรุ่งเรือง ความต้องการใช้เงินตราหมุนเวียนภายในประเทศ มีมากขึ้น ทำให้รัฐบาลต้องผลิตเงินตรา ซึ่งได้แก่ ธนบัตร และเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนออกใช้หลายรุ่น หลายแบบ หลายชนิดราคา และเพื่อสนองตอบความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ สถาบันการเงิน ต่างๆ ได้จัดทำสิ่งที่ใช้แทนเงินสด เช่น บัตรเครดิต เช็ค ขึ้นใช้ภายในกลุ่มธุรกิจและประชาชนบางส่วน

นอกจากธนบัตรและเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนซึ่งใช้เป็นเงินตราแล้ว รัฐบาลยังมีการผลิตเหรียญที่ ระลึกประดับแพรแถบ เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก และเหรียญที่ระลึกขึ้นเป็นที่ระลึกในโอกาสต่างๆ มากกว่ายุค สมัยใดที่ผ่านมา ทุกเหรียญล้วนมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ จนอาจกล่าวได้ว่าเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิด ขึ้นในช่วง ๕๐ ปีที่ผ่านมาล้วนปรากฏอยู่บนเหรียญเหล่านี้ทั้งสิ้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในมหามงคลสมัยที่ทรงดำรง สิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี และเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้ในการศึกษาค้นคว้าอ้างอิงของเยาวชนและผู้สนใจ รัฐบาลไทย (นายกรัฐมนตรี : นายบรรหาร ศิลปอาชา) โดยคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ประธาน คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ (รองนายกรัฐมนตรี : นายสมัคร สุนทรเวช) จึงได้แต่งตั้งคณะ อนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือเหรียญและเงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปีขึ้น เพื่อจัดทำหนังสือ **“เหรียญและ เงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปี”** โดยรวบรวมประวัติความเป็นมา และรูปแบบของเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ และธนบัตร ที่ผลิตขึ้นเฉพาะในรัชกาลปัจจุบัน นับแต่เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ พุทธศักราช ๒๔๙๔ เป็นต้นมา จากพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎกระทรวง และประกาศจัดทำเหรียญและธนบัตรนั้นๆ โดยคงไว้ซึ่งคำบรรยาย ตัวสะกด และคำศัพท์ ต่างๆ ตามที่ปรากฏในราชกิจจานุเบกษา เช่น คำว่า “กษาปณ์” จะใช้ทั้ง “กษาปณ์” และ “กระษาปณ์” คำว่า “กนก” ใช้ทั้ง “กนก” และ “กระหนก” ฯลฯ

ส่วนเหรียญที่ระลึกในโอกาสต่างๆ นั้น เนื่องจากมีการจัดสร้างอย่างหลากหลาย คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาคัดเลือกเฉพาะเหรียญที่ระลึกซึ่งรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ มูลนิธิ และสมาคม ของทางราชการจัดสร้างขึ้นโดยมีข้อจำกัดว่าต้องเป็นเหรียญที่ระลึกที่มีลักษณะขอบเขตตามที่คณะ อนุกรรมการฯ กำหนดกล่าวคือเป็นเหรียญที่ระลึกซึ่งปรากฏพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ หรือมีปรากฏอักษรพระปรมาภิไธย อักษรพระนามาภิไธย หรือ พระรูปพระบรมวงศานุวงศ์ หรือมีรูปพระพุทธรูปที่สำคัญของประเทศอยู่บนหน้าเหรียญ หรือเป็นเหรียญที่ เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของประชาชนในวาระที่สำคัญ

หนังสือเหรียญและเงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปี ฉบับจัดพิมพ์เป็นหนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ได้มีการนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่แตกต่าง จากหนังสือเหรียญเล่มอื่นๆ โดยทั่วไปซึ่งมักจะเรียงตามลำดับ พ.ศ. ที่สร้าง สำหรับในหนังสือเล่มนี้ได้ นำเสนอโดยการพิจารณาให้ความสำคัญกับเหตุการณ์และโอกาสวาระสำคัญต่างๆ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน นับแต่เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นต้นมา

คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาเห็นควรแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งได้แก่ **เหรียญ** ประกอบด้วยเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ และเหรียญที่ระลึกต่างๆ

การจัดกลุ่มของเหรียญพิจารณาเห็นควรเชิญ **เหรียญพระมหากษัตริย์** ไว้เป็นอันดับแรกของเหรียญทั้งหมด เนื่องจากเหรียญนี้มีคุณค่าสูงยิ่ง นับเป็นเหรียญที่ระลึกเพียงเหรียญเดียวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างขึ้นเพื่อมอบให้คู่กับหนังสือพระมหากษัตริย์ราชนิพนธ์ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์ขึ้นในคราวเดียวกัน ต่อจากนั้นได้รวบรวมเหรียญต่างๆ ซึ่งเป็นเหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า เหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ เหรียญที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญทางศาสนาและกรุงรัตนโกสินทร์ เหรียญที่เกี่ยวข้องกับกิจการระหว่างประเทศ เหรียญที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการ และเหรียญที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์อื่นๆ

ส่วนที่สองเป็นเรื่องเกี่ยวกับ**เงินตรา** ประกอบด้วย เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน ธนบัตร เงินตราในรูปแบบอื่นๆ ได้แก่ บัตรเครดิต เช็ค เป็นต้น และหน่วยงานภาครัฐราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับเหรียญและเงินตรา ท้ายเล่มมีภาคผนวกให้ข้อมูลอื่นๆ ได้แก่ ข้อมูลบันทึกลำดับเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเหรียญและเงินตรา ข้อมูลคุณลักษณะของเหรียญประเภทต่างๆ โดยละเอียด ข้อมูลรายชื่อเหรียญประเภทต่างๆ ที่ผลิต และข้อมูลแบบธนบัตรที่จัดพิมพ์ขึ้นในรัชกาลปัจจุบัน

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือเหรียญและเงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปี

ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี

พุทธศักราช ๒๕๓๙

กิตติกรรมประกาศ

คณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือเหรียญและเงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปี ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเป็นแรงบันดาลใจให้คณะกรรมการฯ มีความเพียรพยายาม วิริยะ อุตสาหะ ร่วมแรงร่วมใจ อุทิศกำลังกายและกำลังสติปัญญา เพื่อให้การจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คณะกรรมการฯ ขอกราบขอบพระทัย กราบขอบพระคุณ และขอบคุณ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ซีทีก้า จำกัด (มหาชน) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานภาคเอกชน คณะบุคคลต่างๆ ที่ปรากฏนามในกิตติกรรมประกาศ รวมทั้งคณะที่ปรึกษา คณะผู้จัดทำหนังสือ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่จากกองคลัง และสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทุกท่านที่ได้มีส่วนร่วมทำให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สมดังเจตนารมณ์ของคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

ความดีงามและคุณประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากการพิมพ์หนังสือเรื่องเหรียญและเงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปี ฉบับพิมพ์เป็นที่ระลึกเพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี คณะกรรมการฯ ขอโน้มเกล้าโน้มกระหม่อมถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในโอกาสสมหามงคลสมัยพระราชพิธีกาญจนาภิเษก ขอพระองค์จงทรงสถิตสถาพรเป็นมิ่งขวัญร่มโพธิ์ทองของมวลพลสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่า ตลอดจิรัฏฐิติกาลเทอญ

ภาคราชการ

สำนักพระราชวัง

สำนักราชเลขาธิการ

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี : กองคลัง กองกลาง สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี : กองกลาง

กระทรวงกลาโหม : กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก

กระทรวงการคลัง : กรมธนารักษ์ (กองเครื่องราชอิสริยยศและเหรียญกษาปณ์ กองกษาปณ์) กรมสรรพากร

กระทรวงคมนาคม : กรมไปรษณีย์โทรเลข การสื่อสารแห่งประเทศไทย

กระทรวงมหาดไทย : สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงยุติธรรม : เนติบัณฑิตยสภา

ทบวงมหาวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ภาควิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและเทคโนโลยีการพิมพ์ คณะวิทยาศาสตร์)

ธนาคารแห่งประเทศไทย : โรงพิมพ์ธนบัตรแห่งประเทศไทย พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคเอกชน

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ซีทีก้า จำกัด (มหาชน)

สภาภาษีไทย

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

สมาคมมวยสมัครเล่นแห่งประเทศไทย

บริษัทแสตมป์มรดก จำกัด

สมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทย

คณะบุคคล

หม่อมเจ้ามารยาตภิญญา ติศกุล

ศาสตราจารย์ ระเบียบ สาคริก

หม่อมรำไพ ติศกุล ณ อยุธยา

นางสาวรัตนา เลิศเจริญพร

หม่อมหลวงกิตติยาภรณ์ กมลศัน

นางลีนา เจริญศรี

นางกลอยใจ อินทุจันทร์ยง

นางสาววันดา บวรสิน

ร้อยตำรวจเอก กุศิก มโนธรรม

นางสาววันดา วิบูลเสถียร

พลเอก เชษฐา ฐานะจาโร

นายวิรัตน์ รัตนภรณ์

นางสาวดวงฤทัย กงเวียน

นายวิชณุ เครืองาม

นางสาวเดือนฉาย เอกศาสตร์

นายสุภาพ วงษ์จินดา

เรืออากาศเอก นิรันดร์ วิเศษภูสีน

นายสุรชัย สมิตาสิน

นายหนี่ เปรมรศมี

นางอนงค์ สวรรค์วัฒนกุล

นายทวี ดันติกุล

นายอนันต์ อนันตกุล

พันโท ทิพชาติ บุญยรัตพันธุ์

นายอมร แม่นเมืองแมน

นายเทวัญ วิชิตะกุล

นางสาวอัญชลี พันธาลิก

นายบุญเลิศ กิจกาญจน์ไพบูลย์

นางสาวอาภา เรียบร้อยเจริญ

นายบุญเลิศ รุ่งมณี

นางอารยา บุญโยโกมุท

นายประกอบ เลี้ยงพานิช

พลอากาศตรี อุปถัมภ์ นัยวินิต

นายประดิษฐ์ ศิลปสมบัติ

คุณหญิงอุไรวรรณ คิริณพงศ์

นางสาวพัชณี จันทรสาขา

นายโอฬาร ชัยประวัติ

นายไพฑูรย์ เข้มแข็ง

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล

นายมนูญ มุกข์ประดิษฐ์

บทนำ

เหรียญกษาปณ์ คือตัวกลางที่ทำให้เกิดสภาพคล่องในการซื้อขายรายย่อยทั่วไป เหรียญกษาปณ์ที่ใช้กันแต่เดิมมามักทำด้วยโลหะที่มีราคาในตัวเอง ได้แก่ เงินบริสุทธิ์ และทองคำ รวมเรียกว่า **เงินตรา**

รูปลักษณะของเงินตราไทยนั้น นับเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง แตกต่างกว่าเหรียญของโลกสากล ซึ่งทำเป็นรูปกลมแบน หรือแบนเหลี่ยมเป็นพื้น ส่วนของไทยมีตั้งแต่รูปใบไม้ รูปขดงอเหมือนตัวด้วง รูปงอเหมือนกำไลมือ รูปยาวเหมือนเรือ รูปกลมแบน แบบเหรียญฝรั่ง ดังนั้นจึงมีคำศัพท์ที่เกี่ยวกับเงินตราไทยมากมาย และมีความหมายเฉพาะแบบเฉพาะกาลและเฉพาะอาณาเขตและแคว้นแคว้น เช่น เงินเจียง เงินใบไม้ เงินชาคิม ใช้ในอาณาจักรลานนา เงินฮาง เงินฮ้อย เงินลาด ใช้ในอาณาจักรศรีสัตนาคนหุต หรือล้านช้าง เงินพดด้วง ใช้ในอาณาจักรสุโขทัย อโยธยา รัตนโกสินทร์ตอนต้น เงินเหรียญ ทองเหรียญ ส่วนเงินปลีก จะเรียก เบี้ย กระเปาะ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเงินตราไทย มีรูปร่างพิสดาร นอกจากรูปร่างแล้ว พิกัดราคาของเงินตราไทยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับน้ำหนักของโลหะเงินที่ใช้ทำ กล่าวคือ เงินตราพิกัดราคาหนึ่งบาท จะต้องมีเนื้อโลหะเงินบริสุทธิ์หนักหนึ่งบาท นอกจากนี้ยังทำให้มาตราพิกัดเงินตรากับมาตราน้ำหนักของโลหะเงินเป็นเสมือนมาตราเดียวกัน เช่น เงินบาท น้ำหนักของโลหะเงินที่ใช้ผลิตจะต้องหนักหนึ่งบาท และกำหนดราคาที่ใช้ชำระหนี้กันเป็นราคาหนึ่งบาทด้วย

เงินพดด้วง เป็นเงินตราที่ใช้กันในประเทศไทย ในอาณาจักรที่เป็นเมืองหลวง ส่วนอาณาจักรใกล้เคียง จะผลิตเงินตราขึ้นใช้ตามรูปแบบของตัวเอง อย่างไรก็ตามในแต่ละอาณาจักรที่กล่าวถึง ต่างก็ใช้โลหะเงินผลิตเป็นเงินตราเพื่อแลกเปลี่ยนซื้อขายซึ่งกันและกัน รูปแบบของเงินตราจึงไม่เป็นปัญหา เพราะใช้เนื้อเงินเป็นพิกัดราคา เงินพดด้วงยังคงเป็นเงินตราที่ใช้ในกรุงรัตนโกสินทร์ มาจนถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ปฏิรูประบบเงินตราไทย ให้มีรูปแบบเช่นเดียวกับของต่างประเทศ เนื่องจากมีการค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น มีการนำเหรียญของประเทศต่างๆ เข้ามาซื้อสินค้าในกรุงเทพฯ แต่ประชาชนไม่ยอมรับ เนื่องจากรูปร่างของเหรียญผิดแปลกกว่าเงินตราที่เคยใช้ ประการสำคัญประชาชนไม่เชื่อในความบริสุทธิ์ของเนื้อเงิน ดังนั้นเพื่อขจัดความสับสนวุ่นวายในการใช้เงินตราชำระหนี้ระหว่างพ่อค้าชาวไทยและชาวต่างประเทศ จึงได้ทรงมีพระราชดำริให้ตั้งโรงจักรทำเหรียญ และออกประกาศพิกัดราคาเงินเหรียญ พ.ศ. ๒๔๐๓ กำหนดเป็นเงินเหรียญที่มีรูปลักษณะเหมือนเหรียญที่มาจากยุโรป โดยกำหนดเหรียญอย่างไทย เหรียญละบาท และนี่คือที่มาของคำว่า “**เหรียญบาท**” และเป็น**เหรียญกษาปณ์** ในเวลาต่อมา ซึ่งในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้ให้นิยามไว้ว่า “**เงินตรา**” ได้แก่ “**ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์**”

เหรียญกษาปณ์ที่ผลิตตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๐๓ เป็นเหรียญกษาปณ์ที่ทำด้วยโลหะเงิน (น้ำหนักเงินหนักหนึ่งบาท พิกัดราคาหนึ่งบาท) จนถึง พ.ศ. ๒๔๖๘ ในระหว่างปลายปี ถึง พ.ศ. ๒๔๗๗ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ไม่มีการผลิตเหรียญกษาปณ์ราคาหนึ่งบาทขึ้นใช้ เนื่องจากเศรษฐกิจทั่วโลกตกต่ำ จึงผลิตเพียงเหรียญกษาปณ์ราคา ๕๐ สตางค์

ครั้นถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้มีการผลิตเงินตราประจำรัชกาลขึ้นใช้มากแบบและมากชนิด เกือบจะกล่าวได้ว่าได้มีการปฏิรูปการผลิตเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนและเริ่มผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในโอกาสสำคัญๆ โดยการนับเนื่องเอาวาระสำคัญนั้นๆ เป็นมูลเหตุในการผลิตเหรียญกษาปณ์เพื่อใช้เป็นเงินตราและในขณะเดียวกันให้เป็นเหรียญที่ระลึกในโอกาสดังกล่าวด้วย

เหรียญกษาปณ์ที่ผลิตในปัจจุบันมีหลายประเภทด้วยกัน แบ่งตามวัตถุประสงค์ในการผลิตและนำออกใช้ได้เป็น ๒ ประเภทคือ เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน และเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน (Circulated Coin) เป็นเหรียญกษาปณ์ที่ใช้หมุนเวียนอยู่โดยทั่วไป มี ๘ ชนิดราคา คือ ๑๐ บาท ๕ บาท ๑ บาท ๕๐ สตางค์ ๒๕ สตางค์ ๑๐ สตางค์ ๕ สตางค์ และ ๑ สตางค์ ปัจจุบันเหรียญกษาปณ์ดังกล่าวใช้หมุนเวียนเพียง ๕ ชนิดราคา คือ ๑๐ บาท ๕ บาท ๑ บาท ๕๐ สตางค์ และ ๒๕ สตางค์ ส่วนเหรียญชนิดราคา ๑๐ สตางค์ ๕ สตางค์ และ ๑ สตางค์ มีใช้ในทางบัญชีเท่านั้น

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก (Commemorative Coin) เป็นเหรียญกษาปณ์ที่ผลิตออกใช้เนื่องในโอกาสสำคัญทางประวัติศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันทั้งสามคือชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือเหตุการณ์ระหว่างประเทศ โดยผลิตเป็นเหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๑๐ บาท ๕ บาท ๒ บาท (ในกรณีเหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๕ บาท มีขนาดและโลหะที่ใช้เช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน) ส่วนเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกที่มีราคาสูง จะใช้โลหะประเภททองคำและเงิน ปัจจุบันนิยมผลิตเป็น **เหรียญประเภทขัดเงา (Proof Coin)** ซึ่งผลิตจากเหรียญตัวเปล่าที่ขัดเงาที่จัดทำขึ้นด้วยความประณีตเป็นพิเศษ การผลิตเหรียญประเภทนี้ จะเน้นคุณภาพและความสวยงามเป็นสำคัญ ลักษณะของพื้นเหรียญจะเป็นมันแวววาวคล้ายกระจกเงา ส่วนลวดลายและตัวหนังสือลอยเด่นชัดตัดกับพื้นผิวเหรียญ แล้วบรรจุในกล่องพลาสติกใส ชนิดพิเศษ ป้องกันฝุ่นละอองและความบอบช้ำของเหรียญ ทั้งเป็นการรักษาความมันเงาของเหรียญด้วย จากนั้นจะบรรจุใส่ในกล่องผ้าหรือกล่องหนังอีกชั้นหนึ่ง เหรียญประเภทนี้จึงมีกรรมวิธีการผลิตที่ยุ่งยาก ต้นทุนการผลิตสูงกว่าเหรียญกษาปณ์ธรรมดาเป็นที่นิยมในหมู่นักสะสมเหรียญ ราคาจำหน่ายจึงสูงกว่าราคาหน้าเหรียญ

ข้อแตกต่างระหว่างเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน และเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกก็คือ การวางลวดลายด้านหน้า และด้านหลัง ในกรณีเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน หากจะพลิกดูลวดลายด้านหน้าจะต้องพลิกในแนวตั้ง (Vertical) ส่วนเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกจะต้องพลิกในแนวนอน (Horizontal)

สำหรับเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนและเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เป็นเงินตราที่สามารถชำระหนี้ได้ตาม

จำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง

เหรียญ Uncirculated Coin (ยังไม่มีการบัญญัติเป็นศัพท์ภาษาไทย) หมายถึงการคัดเลือกเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน หรือเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกชนิดธรรมดา มาบรรจุในบรรจุภัณฑ์ต่างๆ กัน เช่น จัดทำเป็นแผง เป็นรูปเล่มพร้อมคำบรรยายหรือกล่อง เป็นต้น เพื่อความสวยงาม และสะดวกต่อการเก็บสะสม

เหรียญที่ระลึก (Medal) เป็นเหรียญที่ไม่มีราคาหน้าเหรียญ ผลิตขึ้นเนื่องในโอกาสสำคัญต่างๆ โดยมีสัญลักษณ์ หรือการจำลองภาพของเหตุการณ์สำคัญนั้นๆ ลงไว้พร้อมกับคำจารึกและเวลาที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น สำหรับเหรียญที่ระลึกของไทยนั้นสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชวงศ์และประวัติศาสตร์ของประเทศ เช่น เหรียญที่ระลึกพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เหรียญที่ระลึกเฉลิมพระชนมพรรษา บางเหรียญได้จัดทำให้มีแพรแถบเพื่อให้ประดับได้เป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เช่น เหรียญที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนทวีปยุโรปและอเมริกา เหรียญที่ระลึกเหล่านี้ จัดเป็นหลักฐานขั้นต้นของการศึกษาทางประวัติศาสตร์อันหนึ่ง เช่นเดียวการจารึกและพงศาวดาร ดังนั้นเหรียญที่ระลึกจึงมีคุณค่าไม่น้อยไปกว่าเอกสารทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีอื่นๆ ควรค่าแก่การศึกษา และอนุรักษ์ไว้เป็นสมบัติอันมีค่าของชาติ

อย่างไรก็ตาม เงินตราดังกล่าวในระยะต่อมามีได้มีแต่เหรียญกษาปณ์อย่างเดียว นับตั้งแต่ระบบมาตรฐานเงินได้เปลี่ยนแปลงไป เหรียญกษาปณ์มิได้มีค่าในตัวของตัวเอง และในขณะเดียวกันการค้าขายของประเทศเจริญขึ้นเป็นลำดับ การชำระค่าสินค้าด้วยเหรียญเงินเป็นจำนวนมาก ย่อมไม่สะดวกในการขนส่ง การรับและจ่ายเงิน ตลอดจนการดูแลด้านความปลอดภัย ดังนั้นเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ทางรัฐบาลจึงได้นำเงินกระดาษที่เรียกว่า “ธนบัตร” ออกใช้ควบคู่กันไปกับเงินเหรียญบาท การนำธนบัตรออกใช้นั้น กำหนดให้ผู้ถือธนบัตรสามารถนำมาขอขึ้นเป็นเงินเหรียญได้ ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขของพระราชบัญญัติธนบัตรสยาม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๑ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้รัฐบาลจะต้องเก็บเงินเหรียญบาทสำรองไว้สำหรับรองรับการขึ้นเป็นเงินเหรียญบาทของธนบัตร ด้วยเหตุนี้การนำธนบัตรออกใช้จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีทุนสำรองหนุนหลังธนบัตรอยู่ในจำนวนที่เท่ากัน

นับตั้งแต่รัฐบาลไทยได้นำธนบัตรออกใช้ใน พ.ศ. ๒๔๔๕ เป็นต้นมา จนถึง พ.ศ. ๒๔๗๑ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศเจริญขึ้น ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากอีกด้วย รัฐบาลจึงได้ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติธนบัตรสยามให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินตรา พุทธศักราช ๒๔๗๑ ให้มีผลใช้บังคับ ในขณะที่ประเทศต่างๆ ซึ่งเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทยต่างก็ออกกฎหมายเทียบค่าเงินตราของตนกับโลหะทองคำและโดยที่ประเทศไทยทำการค้าขายกับประเทศเหล่านั้นอย่างกว้างขวาง จึงต้องถือปฏิบัติในแนวเดียวกันด้วยการกำหนดเทียบค่าของเงินบาทกับทองคำบริสุทธิ์ โดยกำหนดให้เงินหนึ่งบาท มีค่าเท่ากับทองคำบริสุทธิ์ ๐.๖๖๕๖๗ กรัม และกำหนดให้ทองคำ และหลักทรัพย์ทองคำ เป็นสิ่งอันชอบด้วยกฎหมายที่จะประกอบขึ้นเป็นทุนสำรองเงินตรา

หลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง สงบแล้ว ปัญหาเรื่องการค้าและการเงินระหว่างประเทศได้กลายเป็นหัวข้อสำคัญที่มีการหยิบยกขึ้นพิจารณากันอย่างกว้างขวางในหมู่ผู้นำของประเทศต่างๆ ดังนั้นเพื่อสร้างระบบ

การเงินของโลกให้เป็นที่ยอมรับ อำนาจความสะดวกในด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญทางการเงินของประเทศสัมพันธมิตรได้บรรลุในข้อตกลงร่วมกันจัดตั้งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการขยายตัวและความเจริญของประเทศสมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลไทยในขณะนั้นพิจารณาแล้วเห็นว่าการเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ จะมีประโยชน์ในทางที่จะช่วยให้ค่าของเงินบาทที่นับวันจะต้องเกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศมากขึ้น มีเสถียรภาพและความมั่นคงตามไปด้วย จึงได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศใน พ.ศ. ๒๔๙๒ อย่างไรก็ตามเพื่อให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีที่มิต่อกองทุนการเงินระหว่างประเทศอย่างคล่องตัว รัฐบาลจึงได้ปรับปรุงพระราชบัญญัติเงินตราขึ้นใหม่ โดยประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ที่เคยมีมาทั้งหมดแล้วประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๐๑ อย่างไรก็ตามในการรักษาเสถียรภาพของเงินบาทนั้น พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ต้องรักษาทุนสำรองไว้มากกว่า “ทุนสำรองเงินตรา” และกำหนดให้ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้โดยไม่จำกัดจำนวน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนแต่เดิมที่ใช้เหรียญกษาปณ์ ได้เริ่มเปลี่ยนแปลงเมื่อธนบัตร เข้ามามีบทบาทสำคัญในการชำระหนี้ และตามพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๖ กำหนดว่า เงินตรา คือ ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ และตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดพิมพ์และนำออกใช้ซึ่งธนบัตรตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติเงินตรา การออกใช้ธนบัตรแต่ละครั้ง กฎหมายให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประกาศชนิดราคา สี ขนาด และลักษณะอื่นๆ ของธนบัตรที่ออกใช้ในราชกิจจานุเบกษา

นอกจากธนบัตรแล้ว ประเทศไทยได้จัดทำบัตรธนาคาร หรือ Bank Note ขึ้นใช้อีกครั้งหนึ่งเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ บัตรธนาคาร หรือ Bank Note นี้ ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศได้นำเข้ามาใช้เป็นครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๓๒ และเริ่มได้ถอนคืนใน พ.ศ. ๒๔๔๕ ซึ่งเป็นปีแรกที่รัฐบาลไทยนำธนบัตรออกใช้และไม่มีการนำออกใช้ในระบบเงินตราของประเทศนับแต่นั้นมา จนกระทั่งรัชกาลปัจจุบัน มีลักษณะเป็นตัวสัญญาใช้เงินชนิดหนึ่งที่ธนาคารพิมพ์ขึ้นเพื่อใช้อำนาจความสะดวกในการชำระหนี้ระหว่างธนาคารและลูกค้าของธนาคารซึ่งได้รับอนุญาตจากรัฐบาลให้จัดพิมพ์ขึ้น ธนาคารผู้ออกบัตรพร้อมที่จะรับบัตรธนาคารของตนคืน และจ่ายเงินตราที่เป็นโลหะตามราคาพิมพ์ไว้บนบัตรธนาคารนั้นให้แก่ผู้นำบัตรธนาคารของตนมาขอแลกเปลี่ยนได้ทุกเมื่อ

นอกจากนี้ ในวาระที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จดำรงสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ได้มีการจัดทำธนบัตรที่ระลึกกาญจนาภิเษกโดยมีรูปลักษณะพิเศษแตกต่างจากธนบัตรที่นำออกใช้โดยทั่วไป ทั้งลวดลายในธนบัตรและวัสดุ โดยเจาะจงใช้วัสดุพอลิเมอร์หุ้มฟอยล์สีทองเพื่อสื่อความหมายถึงพระราชพิธีกาญจนาภิเษก รูปตราจักรีในเนื้อพอลิเมอร์ใช้สีทองเป็นหลัก ส่วนพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันเป็นภาพแบบ Optical Variable Device

ส่วนที่ ๑ : ทรัพยากร

เหรียญพรหมบาท

เหรียญพระมหาชนก

เป็นเหรียญแรกที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นโดยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์คู่กับหนังสือพระมหาชนก ฉบับพระราชนิพนธ์ เหรียญนี้มีใช้เหรียญที่ระลึกธรรมดา แต่เป็นเหรียญที่เป็นพลังแห่งความวิริยะ จัดสร้างขึ้นเป็น ๒ ชุด

ชุดที่ ๑ ประกอบด้วย เหรียญทอง นาก เงิน

ชุดที่ ๒ มีเฉพาะเหรียญเงิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ เป็นประธานในพระราชพิธีชัยมงคลภิเษก ณ วัดบวรนิเวศวิหาร มีสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เป็นประธานฝ่ายสงฆ์

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน มีอักษรพระปรมาภิไธย ภปร เป็นเรือนยอดด้านบน		
ชนิด	ทองคำ	นาก	เงิน
น้ำหนัก/กรัม	๓๔	๒๔	๒๓
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๙ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขณะทรงงานตามโครงการ ผืนพระพักตร์ด้านซ้าย ขอบเหรียญใต้พระบรมรูปมีข้อความว่า “วิริยะ विरिय Perseverance”	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปพระมหาชนกในมหาสมุทร ขณะสนทนาธรรมกับนางมณีเมขลา ซึ่งถ่ายแบบร่างฝีพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ขอบเหรียญในผ้าแถบมีอักษรเทวนาครี อักษรภาษาอังกฤษ และอักษรภาษาไทย ข้อความว่า “พระมหาชนก”	
ผู้ออกแบบ	นายหนทิวรรณ จันทนะฉะลิน คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร		

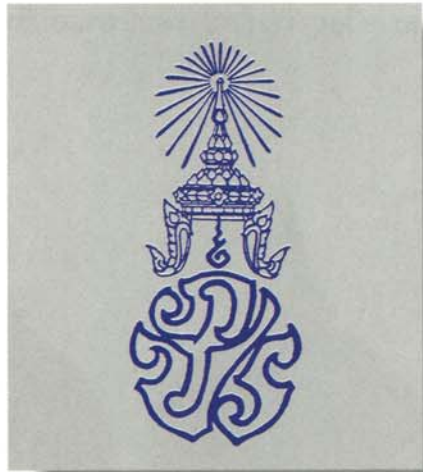

หนังสือพระมหาชน ฉบับพระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเริ่มสนพระทัยเรื่องพระมหาชนกชาดก นับแต่ทรงสดับพระธรรมเทศนาของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (วิน ธम्मสาโร มหาเถร) วัดราชผาติการาม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ เนื้อเรื่องกล่าวถึงพระมหาชนกบำเพ็ญวิริยบารมี โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ จนได้ครองราชสมบัติ และนำความเจริญมั่งคั่งแก่กรุงมิถิลา แล้วทรงดัดแปลงเนื้อเรื่องจากชาดกให้เหมาะสมกับสังคมยุคปัจจุบัน พร้อมทั้งทรงแปลเป็นภาษาอังกฤษ และบางตอนทรงแปลเป็นภาษาเทวนาครีเป็นภาษาที่ ๓ ทรงพระราชนิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ในมหามงคลสมัยที่ทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี คู่กับเหรียญพระมหาชนก โดยมีพระราชประสงค์ว่า “ให้เป็นเครื่องพิจารณาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของสาธุชนทั้งหลาย”

เหรียญเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เหรียญในหามงคลสมัยพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๕๓

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ ทรงเป็นพระมหากษัตริยาธิราชลำดับที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์โดยสมบูรณ์ตามโบราณราชประเพณี เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ในการนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สร้างเหรียญที่ระลึกและเหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบขึ้น ดังนี้

เหรียญที่ระลึก

แบบที่ ๑

แบบที่ ๒

แบบ ๑

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปเสมา
ชนิด	เงิน และเงินกะไหล่ทอง
ขนาด	กว้าง ๒๗ มิลลิเมตร สูง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า มีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ พระพักตร์ตรง ฉลองพระองค์พลเรือน ด้านหลัง กลางเหรียญเบื้องบนมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ด้านล่างมีข้อความ “พระราชพิธีบรมราชาภิเษก ๒๕๕๓”

แบบ ๒ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเพื่อพระราชทานพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ที่ได้รับนิมนต์มาในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลม แบน เบื้องบนมียอดพระสัปปุญเสวตฉัตร
ชนิด	ทองแดง
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ประดิษฐานบนพระที่นั่งอัฐทิศ ภายใต้พระสัปปุญเสวตฉัตร ด้านหลัง มีข้อความว่า “บรมราชาภิเษก วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓”

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ เหรียญบรมราชาภิเษก

มีการสร้างมาตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ เพื่อพระราชทานเป็นที่ระลึกแก่พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก และถือเป็นประเพณีที่พระมหากษัตริย์รัชกาลต่อมาจะสร้างเหรียญบรมราชาภิเษกในวันพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เว้นแต่ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ มิได้มีการสร้างเหรียญนี้ เนื่องจากพระองค์เสด็จสวรรคตเสียก่อนที่จะมีพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เหรียญบรมราชาภิเษกนี้มีพระบรมราชนุญาตให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ในรัชกาลปัจจุบันได้มีการสร้างเหรียญบรมราชาภิเษกขึ้นในวันพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลม
ชนิด	ทอง เงินกาไหล่ทอง และเงิน
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ เซนติเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า มีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ประดิษฐานอยู่เหนือพระที่นั่งอัฐทิศอุทุมพรราชอาสน์ภายใต้สัปดาห์ลเศวตฉัตร ด้านหลัง มีอักษรว่า “บรมราชาภิเษก วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓” มีห่วงสำหรับห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร มีริ้วสีเหลืองอันหมายถึงสีประจำมหาดจักรีบรมราชวงศ์ สลับกับริ้วสีขาวอันหมายถึงสีประจำวันพระบรมราชสมภพ
ผู้มีสิทธิประดับ	พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการสัญญาบัตร ซึ่งได้รับพระราชทานมีสิทธิประดับได้ตั้งแต่วันพระราชพิธีบรมราชาภิเษก (วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓) เป็นต้นไป
การประดับ	ให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์กล่าวคือ สำหรับบุรุษใช้ห้อยกับแพรแถบประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย สำหรับสตรีใช้ห้อยกับแพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย
ผู้ออกแบบ	ศาสตราจารย์หม่อมเจ้ายาใจ จิตรพงศ์
ผู้ปั้นแบบ	ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

เหรียญในโอกาสเสด็จนิวัตพระนคร พุทธศักราช ๒๕๐๔

ใน พ.ศ. ๒๕๐๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และประเทศภาคพื้นยุโรป นับได้ว่าได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันยิ่งใหญ่ให้แก่แผ่นดิน อีกทั้งทรงนำเกียรติยศ และชื่อเสียงมาสู่ประเทศ ดังนั้น เพื่อแสดงความกตัญญูตเวทีคุณแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถในการเสด็จนิวัตพระนคร พ.ศ. ๒๕๐๔ กระทรวงการคลังจึงได้จัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก และเหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๔ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาวชนิดราคา ๑ บาท ออกใช้

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๗๕ นิกเกิลร้อยละ ๒๕
น้ำหนัก	๙ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า มีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ภายในวงขอบเบื้องบนมีรูปตราจักร ประกอบด้วยลวดลายกนกซีกซ้ายและซีกขวามีลายประจำยาม เบื้องล่างมีอักษร “เสด็จนิวัตพระนคร” ด้านหลัง มีรูปตราแผ่นดินภายในวงขอบเบื้องบนมีอักษรและเลขพุทธศักราช “รัฐบาลไทย พ.ศ. ๒๕๐๔” ซีกซ้ายมีเลขไทย “๑” ซีกขวามีเลขอารบิก “1” เบื้องล่างมีอักษร “บาท” และมีกลีบบัวเล็กใหญ่สลับกันเป็นลวดลายโดยรอบชิดวงขอบ

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ ออกตามพระราชบัญญัติเหรียญที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนิน
เยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พ.ศ. ๒๕๐๔ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๐๔

ลักษณะ	เป็นรูปกลม
ชนิด	โลหะสีทองหรือสีเงิน
ขนาด	๓.๕ เซนติเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า มีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ทั้งสองพระองค์ ที่ขอบมีอักษร “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” เบื้องบนมีเลข ๙ อยู่ภายใต้พระมหามงกุฎ มีรัศมี</p> <p>ด้านหลัง มีอักษร “ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พุทธศักราช ๒๕๐๓” และด้านหลังพระมหามงกุฎมีห่วงสำหรับห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓.๘ เซนติเมตร สีขาว อันหมายถึง สีแห่งวันพระบรมราชสมภพ อยู่กลาง และมีรั้วสีฟ้า อันหมายถึงสีแห่งวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สีเหลืองอันหมายถึงสีประจำพระบรมราชจักรีวงศ์ สีน้ำเงินอันหมายถึงสีแทนทวีปยุโรป สีแดง อันหมายถึงสีแทนทวีปสหรัฐอเมริกา (ตามหลักฐานของการกีฬาโอลิมปิก) ทั้งสองข้าง</p>
ผู้มีสิทธิประดับ	บุคคลมีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้ตั้งแต่วันเสด็จพระราชดำเนินกลับจากเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรปเป็นต้นไป
การประดับ	ให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ถ้าไม่ประดับอย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์จะประดับโดยใช้ห้อยคอ หรือโดยวิธีอื่นที่สมควรโดยไม่มีแพรแถบก็ได้
ผู้ออกแบบ	นายพินิจ สุวรรณบุญย์
ผู้ปั้นแบบ	ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

เหรียญที่ระลึก

ลักษณะ	รูปเสมา
ชนิด	โลหะสีทอง
ขนาด	กว้าง ๒.๔ เซนติเมตร สูง ๔.๔ เซนติเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า มีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ของทั้งสองพระองค์ มีอักษรพระปรมาภิไธย “ภอ” และอักษรพระนามาภิไธย “สก” เหนืออักษรพระปรมาภิไธยมีเลข ๙ อยู่ภายใต้พระมหามงกุฎมีรัศมี</p> <p>ด้านหลัง มีอักษร “ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พุทธศักราช ๒๕๐๓” และด้านหลังพระมหามงกุฎมีห่วงสำหรับห้อย</p>
การประดับ	ให้ประดับโดยใช้ห่วงคอหรือโดยวิธีอื่นที่สมควรก็ได้
ผู้ออกแบบ	นายพินิจ สุวรรณบุญย์
ผู้ปั้นแบบ	ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

เหรียญในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๓ รอบ พุทธศักราช ๒๕๐๖

ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมพรรษา ๓ รอบ กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ผลิตเหรียญกษาปณ์เงินที่ระลึก ราคายี่สิบบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาวราคาหนึ่งบาท เพื่อเป็นที่ระลึกและสนองพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ได้ทรงปกครองไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ ให้ได้รับความร่มเย็นเป็นสุขโดยทั่วกันตลอดเวลา และในโอกาสเดียวกันนี้ กระทรวงมหาดไทยได้จัดสร้างเหรียญเสมาที่ระลึกขึ้น ๒ ชนิด เพื่อหาเงินทุนจัดตั้งมูลนิธิมหाराช ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก

แบบที่ ๑

แบบที่ ๒

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๗๕ ทองแดงร้อยละ ๒๕
น้ำหนัก	๒๐ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร หนา ๒.๒๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า มีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ผินพระพักตร์ด้านซ้าย ภายในวงขอบมีอักษร “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สยามินทราธิราช พระชนมายุครบ ๓ รอบ” ด้านหลัง มีรูปพระมหาพิชัยมงกุฏ พระขรรค์ชัยศรี ธาตุพระกรัษัยพฤษภรณ์ วาลวิชนี ฉลองพระบาท จักรกัณฑ์ และพระนพปฎลมหาเศวตฉัตร อยู่ตรงกลางตัวเหรียญ ภายในวงขอบ เบื้องบนมีอักษร “รัฐบาลไทย” ด้านซ้ายมีเลขไทย “๒๐” ด้านขวามีเลขอารบิก “20” เบื้องล่างมีอักษร “บาท”

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๑ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองแดงร้อยละ ๗๕ นิกเกิลร้อยละ ๒๕

น้ำหนัก ๗.๕๐ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร ทน ๑.๕๑ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้า** มีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ผินพระพักตร์ด้านซ้าย ภายในวงขอบมีอักษร “ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ พระชนมายุครบ ๓ รอบ” คั่นด้วยดอกประจายาม และจักรกับตรีไชว

ด้านหลัง มีรูปพระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลปัจจุบัน มีรูปพระแสงจักรตรงกลาง มีอุณาโลมประดิษฐานอยู่เหนือพระที่นั่งอัฐทิศูปพระบวรเศวตฉัตร ซึ่งมีเปลวรัศมีแผ่ออกไปโดยรอบอยู่กลางตัวเหรียญ ภายในวงขอบเบื้องบน มีอักษร “รัฐบาลไทย” ด้านซ้ายมีอักษร “หนึ่ง” และเลขไทย “๑” ด้านขวามีอักษร “บาท” และเลขอารบิก “1”

เหรียญที่ระลึก เหรียญเสมามหาราช จัดสร้างโดยกระทรวงมหาดไทย เพื่อหาเงินทุนจัดตั้งมูลนิธิมหาราช และได้ประกอบพิธีฝังคลาภิเชก ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ระหว่างวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ถึง ๓ ธันวาคม ๒๕๐๖

ลักษณะ เป็นเหรียญรูปเสมา

ชนิด ทองคำ นิกเกิล

ขนาด กว้าง ๒๕ มิลลิเมตร สูง ๓๐ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้า** เป็นพระบรมรูปครึ่งพระองค์ ผินพระพักตร์เบื้องซ้าย ทรงเครื่องเต็มยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ได้พระบรมรูปมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” ได้พระอังสาเบื้องขวามีข้อความว่า “ROYAL MINT” (Royal Mint หมายถึง กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง)

ด้านหลัง มีตราพระบรมราชจักรีวงศ์ เบื้องบนมีข้อความว่า “อนุสรณ์มหาราช” ริมขอบล่างมีข้อความว่า “เฉลิมพระชนมพรรษา ๓ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๖”

๑. **ราชกกุธภัณฑ์** เป็นเครื่องประกอบพระบรมราชอิสริยยศของพระมหากษัตริย์ สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑ ประกอบด้วย

- (๑) พระมหาพิชัยมงกุฏ
- (๒) พระแสงขรรค์ชัยศรี
- (๓) ธารพระกรชัยพฤกษ์
- (๔) พัดวาลวิชนี และ พระแส้จามรี
- (๕) ฉลองพระบาทเชิงงอน

พระมหาพิชัยมงกุฏ เป็นองค์หนึ่งในเครื่องราชกกุธภัณฑ์ประเภทราชศิราภรณ์ แรกสร้างในรัชกาลที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทำด้วยทองคำลงยาราชาวดีประดับเพชร สูง ๖๖ เซนติเมตร น้ำหนัก ๗๓๐๐ กรัม ยอดพระมหามงกุฏครั้งนั้นเป็นทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ประดับเพชรเม็ดเล็ก ๆ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงได้เพชรขนาดใหญ่ที่ซื้อมาจากอินเดีย นำมาประดับยอดแทนพุ่มข้าวบิณฑ์ พระราชทานนามเพชรเม็ดนี้ว่า “พระมหาวิเชียรมณี” เพชรเม็ดนี้มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๑.๖ เซนติเมตร สูงประมาณ ๑.๕ เซนติเมตร

พระแสงขรรค์ชัยศรี กล่าวกันว่า เป็นพระแสงขรรค์ของเก่า ฝีมือสมัยนครวัดเดิมตกอยู่ในทะเลสาบเมืองเสียมราฐ ชาวประมงทอดแหได้มา เจ้าพระยาอภัยภูเบศร (แบน) ผู้สำเร็จราชการเมืองพระตะบอง และนครเสียมราฐ นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๗ โปรดเกล้าฯ ให้ทำด้ามพระขรรค์หุ้มทองคำลงยาราชาวดีลายเทพนม และทำฝักหุ้มทองคำลงยาราชาวดีประดับมณีทั้งองค์ และโปรดเกล้าฯ ให้เชิญเป็นองค์หนึ่งในเบญจราชกกุธภัณฑ์ ในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๘ พระแสงองค์นี้ เฉพาะองค์ยาว ๖๔.๕ เซนติเมตร ที่สันตอนใกล้จะถึงด้ามคร่ำด้วยทองคำ เป็นลวดลาย ด้ามพระขรรค์ยาว ๒๕.๔ เซนติเมตร สวมฝักแล้วยาว ๑๐๐ เซนติเมตร หนัก ๑๕๐๐ กรัม

ธารพระกร ทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ หุ้มทองคำตลอด ปลายสุดของธารพระกรทำเป็นล้อยสามง่าม แรกสร้างขึ้นในรัชกาลที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้จัดเป็นองค์ ๑ ในเครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์

พระวาลวิชนี ของเดิมแรกสร้างในรัชกาลที่ ๑ เป็นพัดใบตาลแบบที่เรียกกันว่า พชนีฝักมะขาม ที่ใบตาลปิดทอง ขอบขลิบทองคำ ด้ามทำด้วยทองคำ ต่อมาในรัชกาลที่ ๔ ทรงพระราชดำริว่า ตามภาษาบาลีที่เรียกว่า “วาลวิชนี” นั้น ไม่ควรจะเป็นพัดใบตาล ควรจะเป็นเครื่องโบกพัดที่ทำด้วยขนจามรี จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างแส้จามรีขึ้นเป็นเครื่องราชกกุธภัณฑ์ แต่ก็ไม่อาจเลิกใช้พัดใบตาลของเดิมเสียได้ จึงเลยให้ใช้ควบคู่กันทั้งพัดใบตาลและพระแส้จามรี โดยเรียกของสองสิ่งรวมกันว่า “วาลวิชนี”

ฉลองพระบาท รูปเป็นฉลองพระบาทเชิงงอน ทำด้วยทองคำลงยาราชาวดีฝังเพชร มีน้ำหนัก ๖๕๐ กรัม แรกสร้างเป็นองค์หนึ่งในเครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์ ในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก และมหาราชครูวามเทพมุนีเป็นผู้สวมถวาย

พระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลที่ ๙

พระราชลัญจกรประจำพระองค์ เป็นพระราชลัญจกรสำหรับประทับกำกับพระปรมาภิไธยในต้นเอกสารสำคัญส่วนพระองค์ ซึ่งไม่เกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ประกอบด้วยวงจักร กลางวงจักรมีอักษรเป็นอุ หรือเลข ๙ มีรัศมีเปล่งออกโดยรอบ เหนือจักรเป็นรูปเศวตฉัตรเจ็ดชั้น ตั้งอยู่บนพระที่นั่งอัฐทิศอุทุมพรราชอาสน์

พระที่นั่งอัฐทิศอุทุมพรราชอาสน์ เป็นพระที่นั่งที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นลักษณะเป็นรูปดั่งแปดเหลี่ยมทำด้วยไม้มะเดื่อ จำหลักลายปิดทอง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นเมื่องานเฉลิมพระราชมณเฑียรพระอภิเนาวนิเวศน์ และตั้งประจำไว้ที่พระที่นั่งอนันตสมาคมองค์เดิม (อยู่ในพระบรมมหาราชวัง ปัจจุบันรื้อลงหมดแล้ว) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระองค์เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๗ และในวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงใช้เป็นพระที่นั่งรับน้ำอภิเษก ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

เหรียญที่ระลึกเนื่องในโอกาสเสด็จทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ณ วัดบวรนิเวศวิหาร พุทธศักราช ๒๕๐๘

เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๐๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จทรงบำเพ็ญพระราชกุศลที่วัดบวรนิเวศวิหาร ในโอกาสที่มีพระชนมพรรษาเสมอด้วยสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และได้ทรงสมโภชพระเจดีย์ทองประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่ได้บูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่เรียบร้อยแล้ว และทรงหล่อพระพุทธรูปปางประทานพร เพื่อเป็นที่ระลึกวัดบวรนิเวศวิหารจึงได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตสร้างเหรียญที่ระลึกขึ้น โดยอัญเชิญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขณะทรงพระผนวช ณ วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๔๙๙ มาเป็นประธานด้านหน้าของเหรียญ เหรียญนี้นิยมเรียกว่า “เหรียญทรงผนวช”

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลม แบบมีห่วง
ชนิด	ทองคำ ทองแดง อัลปาก้า
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขณะทรงพระผนวช ภายในวงขอบเหรียญด้านบนมีข้อความว่า “ทรงผนวช ๒๔๙๙” ด้านล่างจำลองลายพระหัตถ์ทรงเซ็นมีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช พร. ภูมิพล”</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปพระเจดีย์ทองที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุภายในวงขอบเหรียญมีข้อความจารึกว่า “เสด็จฯ สมโภชพระเจดีย์ทองบวรนิเวศ ๒๙ สิงห์ ๒๕๐๘ ในมงคลสมัยพระชนมายุเสมอสมเด็จพระราชบิดา”</p>

เหรียญในมหามงคลสมัยพระราชพิธีราชาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๑๔

วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๑๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ ๒๕ ปี กระทรวงการคลังจึงได้จัดสร้างเหรียญขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึก ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎหมายฉบับที่ ๑๐ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๑๔ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาแปดร้อยบาท หนึ่งชนิด ราคาสิ่ร้อยบาท หนึ่งชนิด และเหรียญกษาปณ์เงิน ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร พื้นเหรียญขัดมันลวดลายด้าน
ราคา	๘๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๒๐ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร หนา ๑.๗๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมราชภูษิตาภรณ์ ทรงฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องซ้าย ภายในวงขอบเบื้องบน มีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ครองราชย์ครบ ๒๕ ปี” ด้านหลัง กลางเหรียญมีพระปรมาภิไธยย่อ “ภ.ป.ร.” ประดิษฐานเหนือพระที่นั่งอัฐทิศอุทุมพรราชอาสน์ ภายใต้พระบวรเศวตฉัตรเปล่งรัศมีใหญ่ยื่นออกไปโดยรอบ ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “รัฐบาลไทย ๙ มิ.ย. ๒๕๑๔” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๘๐๐ บาท” คั่นด้วยลายกระหนก

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองคำ
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร พื้นเหรียญขัดมันลวดลายด้าน
ราคา ๕๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก ๑๐ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๓ มิลลิเมตร หนา ๑.๕๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๘๐๐ บาท
เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “ ๕๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร พื้นเหรียญและลวดลายขัดมัน
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๘๐ ทองแดงร้อยละ ๒๐
น้ำหนัก ๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐.๕๐ มิลลิเมตร หนา ๑.๖๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๘๐๐ บาท
เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “ ๑๐ บาท”

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ ออกตามพระราชบัญญัติเหรียญรัชดาภิเษก พ.ศ. ๒๕๑๔ วันที่ ๕
กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔

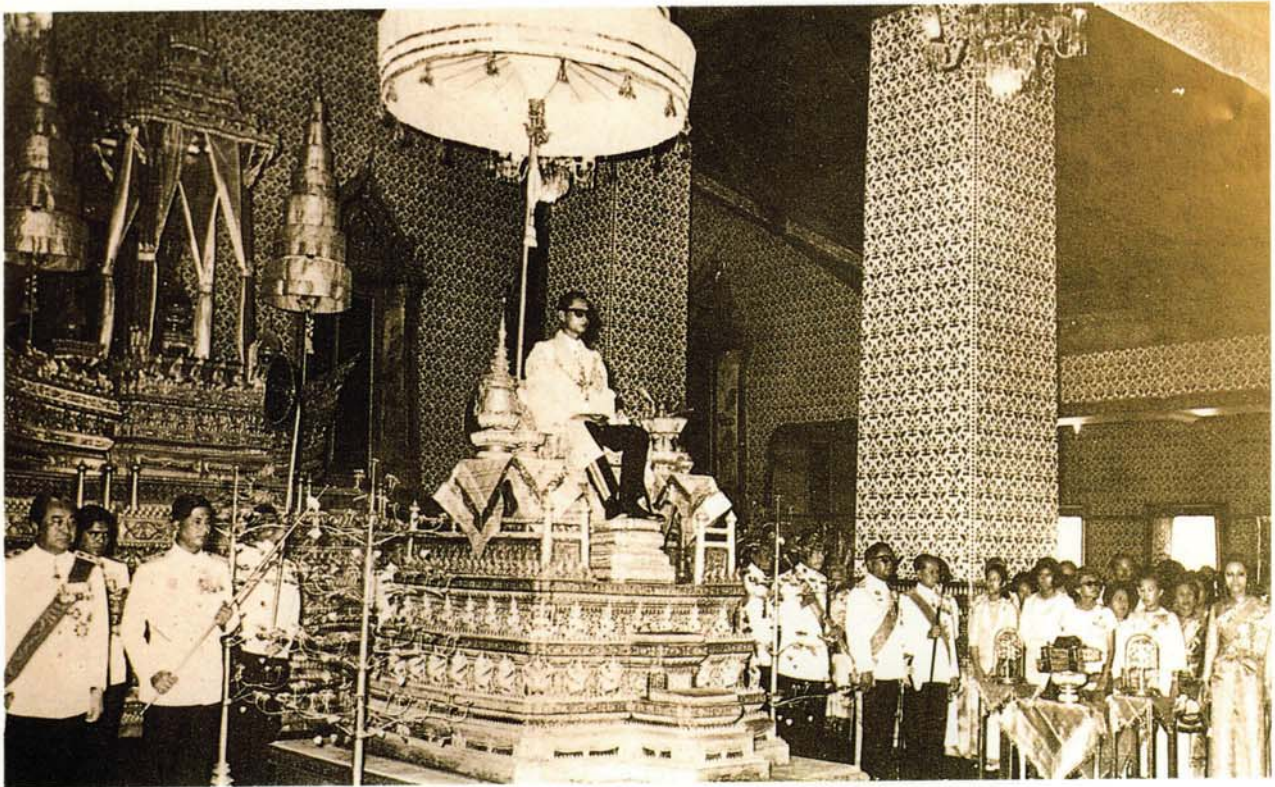
สร้างขึ้นเป็นครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวาระที่พระองค์เสด็จ
เถลิงถวัลยราชสมบัติครบ ๒๕ ปี ใน พ.ศ. ๒๔๓๖ สมัยนั้นเรียกว่า เหรียญรัชดาภิเษกมาลา สำหรับ
พระราชทานแก่พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการเป็นที่ระลึกในวาระสำคัญครั้งนั้น

ในรัชกาลปัจจุบัน เมื่อถึงวโรกาสที่พระองค์เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ ๒๕ ปี ในพ.ศ. ๒๕๑๔
รัฐบาลเห็นสมควรสร้างเหรียญรัชดาภิเษกขึ้นเป็นที่ระลึกตามโบราณราชประเพณี อันเคยปฏิบัติมาแต่กาล
ก่อน และเป็นการเทิดพระเกียรติและถวายเป็นความจงรักภักดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้ขอ
พระราชทานพระบรมราชานุญาตสร้างเหรียญรัชดาภิเษกขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

ลักษณะ	เป็นเหรียญเงินรูปกลมแบน
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๑ เซนติเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า มีพระบรมรูปของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงหันพระพักตร์ทางเบื้อง ซ้าย ที่ริมขอบมีอักษร “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร” ด้านหลัง มีรูปพระราชลัญจกรประจำพระองค์ ที่ริมขอบมีอักษร “ที่ระลึกฉลองพระราช พิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี ๙ มิถุนายน ๒๕๑๔” และมีเลข ๙ ทำด้วย เงินติดที่ห่วงห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓.๑ เซนติเมตร สีเหลือง อันหมายถึง สีประจำมหากัศิริบรมราชวงศ์ รีมสีเขียว อันหมายถึงสีประจำวันพระราชพิธี

พระบรมวงศานุวงศ์ คณะรัฐมนตรี ข้าราชการ และสมาชิกรัฐสภา เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระที่นั่งอัมรินทร์วินิจฉัย พระบรมมหาราชวัง เนื่องในการพระราชพิธีรัชดาภิเษก วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๑๔

บรมราชาภิเษก มีริ้วสีขาว อันหมายถึงสีประจำวันพระบรมราชสมภพควบค้น
ทั้งสองข้าง

ผู้มีสิทธิประดับ บุคคลมีสิทธิประดับได้ตั้งแต่วันพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี เป็นต้นไป

การประดับ ให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ถ้าไม่ประดับอย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะประดับโดยใช้ห้อยคอ โดยไม่มีแพรแถบก็ได้

ผู้ออกแบบ นายสนิท ดิษฐพันธ์

ผู้ปั้นแบบ นายอำนาจ พ่วงเสรี

เหรียญที่ระลึกในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๔ รอบ พุทธศักราช ๒๕๑๘

ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระผู้ทรงมหาธรรมิกราชาธิราชเอกอัครศาสนูปถัมภก
เจริญพระชนมพรรษา ๔ รอบ คณะสงฆ์ไทยได้จัดสร้างวัตถุมงคลเพื่อเผยแพร่เชิดชูพระเกียรติคุณที่ทรงมี
ต่อปวงชน

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมรี ขอบนูน
ชนิด	ทองคำ เงิน ทองแดง
ขนาด	กว้าง ๒๐ มิลลิเมตร สูง ๓๑ มิลลิเมตร
น้ำหนัก	๖ กรัม
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องบรม ขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย
	ด้านหลัง กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ประดับพระมหาพิชัยมงกุฎ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่างมีข้อความว่า “คณะสงฆ์ถวายในมหามงคลสมัย พระบรมราชสมภพครบ ๔ รอบ พ.ศ. ๒๕๑๘”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕๐ พรรษา พุทธศักราช ๒๕๒๐

ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีพระชนมพรรษาครบ ๕๐ พรรษา กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๒๐ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาห้าพันบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดงราคาห้าบาท ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองคำ

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๕๐๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗

น้ำหนัก ๓๐ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมราชภูษิตาภรณ์ ทรงฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”

ด้านหลัง กลางเหรียญมีพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” อยู่ภายใต้พระมหามงกุฏ ยอดพระมหามงกุฎมีรัศมี ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “๕ ธันวาคม ๒๕๒๐” ด้านขวาของตัวเหรียญมีเลขบอกราคาว่า “๕๐๐๐” ด้านซ้ายมีคำว่า “บาท” เบื้องล่างมีข้อความว่า “พระชนมายุ ๕๐ พรรษา”

**เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในมหามงคลสมัย
เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติยั่งยืนเป็นเวลา ๓๖ ปี เป็นสองเท่า
แห่งรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๒๔**

วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติได้ ๓๖ ปี นับเป็นสองเท่าแห่งรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๘๘ - พ.ศ. ๒๔๑๑ รวม ๑๘ ปี เพื่อเป็นที่ระลึก กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๖๐ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๒๔ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาเก้าพันบาท เหรียญกษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท และเหรียญกษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท ออกใช้

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๙๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “พระปรมินทรมหาภูมิพล” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พระปรมินทรมหาภูมิพล” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” มีดอกประจายามคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปพระมหามงกุฎ อันเป็นพระราชสัญลักษณ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประดิษฐานเหนือพานแว่นฟ้าสองชั้นอยู่ทางด้านขวา ด้านซ้ายมีพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ประดิษฐานเหนือพระที่นั่งอัฐทิศอุทุมพรราชอาสน์ ภายใต้พระสัปปถูปฉัตร ๖ ชั้น ระหว่างพระมหามงกุฎและพระสัปปถูปฉัตร มีรูปตราจักรอันเป็นเครื่องหมายแห่งมหากักรัชมราชวงศ์ เบื้องล่างของรูปทั้งสอง มีข้อความบอกราคาว่า “๙๐๐๐ บาท” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบน มีข้อความว่า “สถิตในสิริราชสมบัติเป็น</p>

สองเท่าของรัชกาลที่ ๔” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๙ มิถุนายน ๒๕๒๔” มี
ลายกระหนกคั่นข้อความทั้งสอง และริมขอบของเหรียญมีลายมัดข้าวต้มเป็น
ลวดลายอยู่โดยรอบ

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๙๐๐๐ บาท เว้น แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด	เหรียญกษาปณ์นิกเกิล
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๙๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

เหรียญในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ พุทธศักราช ๒๕๓๐

เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช กระทรวงการคลังได้จัดสร้างเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบและเหรียญที่ระลึกขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติและเป็นที่ระลึก และในโอกาสเดียวกันนี้มหาเถรสมาคมและสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยได้จัดสร้างเหรียญที่ระลึกขึ้น ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๘๒ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๙ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด ราคาสามพันบาท สองชนิด ราคาหนึ่งพันห้าร้อยบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน ราคาหกพันบาท สองชนิด ราคาสามพันบาท สองชนิด ราคาหนึ่งร้อยห้าสิบบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท หนึ่งชนิด และราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ภายในวงขอบเหรียญ ด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปพระราชลัญจกรในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นรูปพระที่นั่งอัฐทิศอุทุมพรราชอาสน์ ภายใต้พระสัปตปฎลเศวตฉัตร มีพระมหากุณาโลมประดิษฐานอยู่ตรงกลางพระแสงจักร มีรัศมีเปล่งออกโดยรอบ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “มหามงคลพระชนมพรรษา ๖๐” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ ประเทศไทย” มีดอกประจายามคั่นระหว่างข้อความทั้งสอง ภายใต้รูปพระราชลัญจกรมีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๓๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก ๗.๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๓๐๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๕๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก ๓.๗๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๕๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๓๐ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๓๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕

น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาราวว่า “๓๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๗.๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาราวว่า “๑๕๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาราวว่า “๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๕ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๑๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๕ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๒ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕

น้ำหนัก ๗.๓ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ ออกตามพระราชบัญญัติเหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหามมงคลสมัยพระราชพิธีเฉลิมพระชนมายุ ๖๐ พรรษา
พ.ศ. ๒๕๒๙ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๙

ลักษณะ เป็นเหรียญรูปไข่ทำด้วยเงินกาไหล่ทอง

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร สูง ๓๕ มิลลิเมตร

ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ภายใต้พระบรมรูปมีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปพระราชลัญจกรในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นรูปพระที่นั่งอัฐทิศอุทุมพรราชอาสน์ ภายใต้พระสัปตปฎลเศวตฉัตรมีพระมหาอุณาโลมประดิษฐานอยู่ตรงกลาง พระแสงจักรมีรัศมีเปล่งออกโดยรอบ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “มหามงคลพระชนมพรรษา ๖๐” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๕ ธันวาคม ๒๕๓๐” มีดอกประจายามคั่นระหว่างข้อความทั้งสอง
		ขอบนอกเหรียญเบื้องบนมีจักรและตรีศูลอันเป็นสัญลักษณ์แห่ง ตรามหากัฏฐิบรมราชวงศ์ ด้านหลังมีห่วงสำหรับใช้ห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓๐ มิลลิเมตร พื้นของแพรแถบเป็นสีเหลืองส้มอันเป็นส่วนพหุหัตถ์ ซึ่ง เป็นมุขตามดวงพระราชสมภพ ริมด้านขวาและด้านซ้ายของแพรแถบเป็นริ้ว สีขาวอันหมายถึงสีประจำวันพระบรมราชสมภพ
ผู้มีสิทธิประดับ	บุคคลมีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้ตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นต้นไป	
การประดับ	ให้ประดับเหรียญนี้ได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากไม่ประดับอย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะประดับโดยใช้ห้อยคอหรือโดยวิธีอื่นที่สมควร โดยไม่มีแพรแถบก็ได้	
ผู้ออกแบบ	ด้านหน้าด้านหลัง นางสาวสุภาพ อุณาโรย	
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นางพุทธชาติ อรุณเวช
	ด้านหลัง	นายวุฒิชัย แสงเงิน

เหรียญที่ระลึก เหรียญมหามงคลพระชนมพรรษา ๖๐

จัดสร้างโดยกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

แบบที่ ๑

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน
ชนิด	ทองคำขัดเงา
ราคา	๒๐๐,๐๐๐ บาท
น้ำหนัก	ทองคำร้อยละ ๙๙ น้ำหนักประมาณ ๒๔๐ กรัม หรือหนักประมาณ ๑๖ บาท
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๖๐ มิลลิเมตร ทน ๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุยประกอบเครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์ ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙”</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ประดิษฐานเหนือพระที่นั่งอัฐทิศอุทุมพรราชอาสน์ ภายใต้สัปดาห์เสด็จนคร ภายในวงขอบเหรียญวงนอกเป็นพระมหาสังฆาลนพรัตน์ราชวรารักษ์ วงในมีข้อความว่า “มหามงคลพระชนมพรรษา ๖๐ วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐”</p>

ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๖๐ มิลลิเมตร หมายถึงพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ทน ๕ มิลลิเมตร หมายถึงพระชนมายุครบ ๕ รอบ

แบบที่ ๒

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน
ชนิด	ทองคำ ๙๐%
ราคา	๕,๐๐๐ บาท
น้ำหนัก	น้ำหนัก ๗.๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระพักตร์ตรง ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่างมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙”</p> <p>ด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายด้านหลังของเหรียญที่ระลึกทองคำขัดเงาชนิดที่ ๑</p>

แบบที่ ๓

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปเสมา มีหูห่วง			
ชนิด	ทองคำ	ทองคำ	เงิน	บรอนซ์
ราคา/บาท	๑๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕๐๐	๒๕
น้ำหนัก/กรัม	๑๕	๗.๕	๑๐	
ขนาด	กว้าง ๒๕ มิลลิเมตร สูง ๓๐ มิลลิเมตร			
ลาดลาย	ด้านหน้า	เป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ ทางเบื้องขวา ครึ่งพระองค์ ใต้พระบรมรูปมีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙”		
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปตราสัญลักษณ์พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐” เบื้องบนมีข้อความว่า “มหามงคลพระชนมพรรษา ๖๐” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐”		
ผู้ออกแบบ	ด้านหน้าและด้านหลัง นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์			
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นางพุดธชาติ อรุณเวช		
	ด้านหลัง	นายวุฒิชัย แสงเงิน		

เหรียญที่ระลึก เหรียญพระชัยหลังช้าง

จัดสร้างโดยมหาเถรสมาคม และประกอบพิธีมังคลาภิเษกวัดตุมงคล ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง

ลักษณะ	รูปวงรี เบื้องบนมียอดพระมหานพปฎลเศวตฉัตร
ชนิด	ทองคำ นาก เงิน โลหะสีทอง
ขนาด	มี ๒ ขนาดคือ ขนาดใหญ่ สูง ๓๗ มิลลิเมตร กว้าง ๒๒ มิลลิเมตร ขนาดเล็ก สูง ๓๐ มิลลิเมตร กว้าง ๑๘ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญเป็นรูปพระชัยหลังช้าง ภายในวงขอบเหรียญมีคาถาย่อ หัวใจพุทธคุณว่า “อ ล วิ สุ โล ปุ ส พุ ภ” เบื้องล่างใต้ฐานพระชัย มีข้อความว่า “พระชัยหลังช้าง” บนสัปคับ ด้านหลัง ส่วนบนเป็นรูปพระมหานพปฎลเศวตฉัตร ยอดฉัตรสูงเลยขอบเหรียญ กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฎ ใต้อักษรพระปรมาภิไธยย่อมีข้อความว่า “๕ ธันวาคม ๒๕๓๐” ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “คณะสงฆ์สร้างในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ”
ผู้ออกแบบ	หม่อมราชวงศ์ มิตราภรณ์ เกษมศรี

พระชัยหลังช้าง เป็นพระพุทธรูปซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสร้างขึ้นเพื่อเป็นพระคู่บารมี และได้ใช้ในงานพระราชพิธีสำคัญๆ ในรัชกาลต่อมา

เหรียญที่ระลึก เหรียญนวมหาราช

จัดสร้างโดยสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ประกอบพิธีมังคลาภิเษก ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๐

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปชุ้มเสมาเรือนแก้ว				
ชนิด	ทองคำ	เงิน	นวโลหะ	บรอนซ์	ทองแดง
ราคา/บาท	๑๐,๕๐๐	๘๐๐	๓๐๐	๓๕	๒๕
น้ำหนัก/กรัม	๑๕	๙	๑๕	๑๐	๑๐
ขนาด	สูง ๓๕ มิลลิเมตร				
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระมหามาลา ฉลองพระองค์ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ผินพระพักตร์เฉียงทางเบื้องขวา ด้านล่างมีข้อความว่า “นวมหาราช”			
	ด้านหลัง	มีพระบรมรูปอดีตมหาราช ๘ พระองค์ คือ พญามังรายมหาราช พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระปิยมหาราช) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระมหาธีรราชเจ้า) เบื้องล่างมีข้อความว่า “๕ ธันวาคม ๒๕๓๐”			
ผู้ออกแบบ	ด้านหน้าและด้านหลัง นายพินิจ สุวรรณะบุญย์				
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นายแหลมเทียน คชะภูติ			
	ด้านหลัง	นายบุญส่ง นุชน้อมบุญ			

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเฉลิมพระเกียรติ ในการทรงนำชนบทให้พัฒนา พุทธศักราช ๒๕๓๐

เนื่องในโอกาสที่สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียได้ทูลเกล้าฯ ถวาย “เหรียญเฉลิมพระเกียรติคุณแห่งสมเด็จพระมหากษัตริยาธิราชผู้ทรงพระปรีชาสามารถเลิศล้ำในการนำชนบทให้พัฒนา” (Gold Medal for Outstanding Leadership in Rural Development) แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๐ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๘๖ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๐ จัดทำเหรียญกระษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับราษฎรอย่างใกล้ชิด ในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการในชนบท ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” โดยมีจุดกลมประกอบหัวท้ายข้อความดังกล่าว</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปเครื่องหมายของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “เฉลิมพระเกียรติในการทรงนำชนบทให้พัฒนา” เบื้องล่างของเครื่องหมายดังกล่าว มีข้อความบอกราคาดังกล่าว “๖๐๐๐ บาท” ได้ข้อความบอกราคามีข้อความภาษาอังกฤษว่า “OUTSTANDING LEADERSHIP IN RURAL DEVELOPMENT” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่างมีข้อความว่า “๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๐”</p>

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๒๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

เหรียญในมหามงคลสมัยพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๓๑

เพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในมหามงคลสมัยพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ กระทรวงการคลังได้จัดสร้างเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ และเหรียญที่ระลึกขึ้น ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๘๓ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๙ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด ราคาสามพันบาท สองชนิด ราคาหนึ่งพันห้าร้อยบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด ราคาสามร้อยบาท สองชนิด ราคาหนึ่งร้อยห้าสิบบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท หนึ่งชนิด และราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ ขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า ขอบเหรียญวงในเป็นรูปเก้าเหลี่ยม กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ภายในวงขอบเหรียญด้านขวา มีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง ขอบเหรียญวงในเป็นรูปเก้าเหลี่ยม กลางเหรียญมีพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎยอดเปล่งรัศมี ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐๐ บาท” ได้ข้อความบอกราคามีข้อความว่า “รัชมังคลาภิเษก ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๓๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก ๗.๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๓๐๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๕๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก ๓.๗๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๕๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๓๐ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๓๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๑ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๓๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๑๕๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕

น้ำหนัก ๗.๕ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๕๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ชัดเงาและไม่ชัดเงา

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๑๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐

น้ำหนัก ๑๕ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๕ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕

น้ำหนัก ๑๒ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้น
แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๕ บาท”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชพิธีบวงสรวงสังเวยสมเด็จพระมหากษัตริย์ในอดีต ณ พระราชวังโบราณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๑

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๒ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕

น้ำหนัก ๗.๓ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ ออกตามพระราชบัญญัติเหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหามมงคลสมัยพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก พ.ศ. ๒๕๒๙
วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๙

- ลักษณะ** เป็นเหรียญเงินรูปกลมแบนใต้พระมหาเศวตฉัตร
- ขนาด** เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร
- ลวดลาย** **ด้านหน้า** ขอบเหรียญวงในเป็นรูปเกี้ยวเหลี่ยม กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บรมราชาธิราช”
- ด้านหลัง** กลางเหรียญมีพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” และประกอบด้วยเครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์อันเป็นสัญลักษณ์แสดงความเป็นพระมหากษัตริยาธิราชอันมีพระมหาพิชัยมงกุฎ พระแสงขรรค์ชัยศรี ธารพระกรชัยพฤกษ์ พัดวาลวิชนีและพระแสงจามรี และฉลองพระบาท เบื้องล่างริมขอบมีข้อความว่า “รัชมังคลาภิเษก วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๑”
- เบื้องบนของเหรียญเป็นพระนพปฎลมหาเศวตฉัตร ด้านหลังมีห่วงสำหรับห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓๐ มิลลิเมตร พื้นของแพรแถบเป็นสีเหลือง อันเป็นสีประจำมหাজักรับบรมราชวงศ์ และตรงกลางแพรแถบมีริ้วสีขาวกว้าง ๓ มิลลิเมตร อันเป็นสีประจำวันพระบรมราชสมภพ
- ผู้มีสิทธิประดับ** บุคคลมีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้ตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นต้นไป
- การประดับ** ให้ประดับเหรียญนี้ได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากไม่ประดับอย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์จะประดับโดยใช้ห้อยคอหรือโดยวิธีอื่นที่สมควรโดยไม่มีแพรแถบก็ได้
- ผู้ออกแบบ** **ด้านหน้า** นางไพฑูรย์ศรี ณ เชียงใหม่
- ด้านหลัง** นายพินิจ สุวรรณะบุญย์

เหรียญที่ระลึก เหรียญพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก

จัดสร้างโดยกรมธนารักษ์กระทรวงการคลัง

แบบที่ ๑

ลักษณะ เป็นเหรียญรูปกลม แบบ วงขอบนอกเรียบ

ชนิด เหรียญทองคำขัดเงา เงินขัดเงา

ราคา/บาท ๒๐๐,๐๐๐ ๒,๕๐๐

น้ำหนัก/กรัม ๒๔๐ หรือประมาณ ๑๖ บาท ๖.๕

ขนาด/มม. ๖๐ ๔๓

ลวดลาย **ด้านหน้า** กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องเต็มยศ จอมทัพไทย ฉลองพระองค์ครุย ทรงสายสร้อยจุลจอมเกล้า ประทับบน พระที่นั่งชัยมังคลาภิเษก ทอดเครื่องราชูปโภค ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่าง มีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช”

ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นตราสัญลักษณ์พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก ภายในวงขอบ เหรียญมีข้อความว่า “พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๑” เบื้องล่างมีตรานกอายุภัคซ์ซึ่งเป็นตราของกระทรวงการคลัง

แบบที่ ๒

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ชนิด	เหรียญทองคำธรรมดา
ราคา	๕,๐๐๐ บาท
น้ำหนัก	น้ำหนักประมาณ ๗.๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า เป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครั้งพระองค์มีพระพักตร์ด้านขวา ทรงฉลองพระองค์จอมทัพไทย ฉลองพระองค์ครุยและสายสร้อยจุลจอมเกล้า ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช”</p> <p>ด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายด้านหลังของเหรียญทองคำขัดเงาและเหรียญเงินขัดเงา</p>
ผู้ออกแบบ	ด้านหน้าและด้านหลัง นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์
ผู้ปั้นแบบ	<p>ด้านหน้า นางพุทธชาติ อรุณเวช</p> <p>ด้านหลัง นายวุฒิชัย แสงเงิน</p>

พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก

เป็นพระราชพิธีเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ซึ่งครองราชย์ยังยืนยาวนานกว่าพระมหากษัตริย์พระองค์ใดในประวัติศาสตร์ ประกอบพระราชพิธีครั้งแรกในรัชกาลที่ ๕ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ เมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จดำรงสิริราชสมบัติ ๔๒ ปี ๒๓ วัน ยังยืนนานกว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก พระราชพิธีสมมงคล พระชนมพรรษา ๖๔ พรรษา เท่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๓๕

เนื่องในพระราชพิธีสมมงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๖๔ พรรษา (๒๓,๓๖๐ วัน) เท่าพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑๒ วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๕ จัดทำเหรียญกระษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์พื้นดำปกเกล้าขึ้นทอง ทรงสายสะพายฝรังเศสสวมพระมหาสังวาลย์นพรัตน์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ทรงสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ และสายสร้อยแห่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า เบื้องล่างของเหรียญมีเครื่องหมายมหาจักรีบรมราชวงศ์ไขว้ ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “พระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พระปรมินทรมหาภูมิพล”

ด้านหลัง กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “มปร” ภายใต้พระมหามงกุฏ และอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฏ ภายในวงขอบเหรียญ เบื้องบนมีข้อความว่า “พระราชพิธีสมมงคลพระชนมพรรษา ๖๕ พรรษา เท้าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” ได้อักษรพระปรมาภิไธยมีข้อความบอกราคารว่า “๖๐๐๐ บาท” และข้อความว่า “ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๔” และมีลวดลายดอกประจายามคัันระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๑๐ บาท”

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบ มีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นสี มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๒ บาท”

เหรียญในมหามงคลสมัยพระราชพิธีกาญจนาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๓๙

เนื่องในมหามงคลสมัยพระราชพิธีกาญจนาภิเษกพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙ รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ องค์กรระหว่างประเทศ รวมไปถึงพ่อค้า นักธุรกิจเชื้อสายจีนในประเทศไทย และประชาชนทุกหมู่เหล่า ได้พร้อมใจกันจัดงานเฉลิมพระเกียรติและ ร่วมกันจัดสร้างเหรียญที่ระลึกในโอกาสนี้ ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๑๓๙ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ และฉบับที่ ๑๔๐

วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๙ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด ราคา สามพันบาท สองชนิด ราคาหนึ่งพันห้าร้อยบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์เงินราคาหกร้อยบาท สองชนิด ราคาสามร้อยบาท สองชนิด ราคาหนึ่งร้อยห้าสิบบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะ สีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสี่สิบบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสองสี (สีขาวและ สีทอง) ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบใส ทองแดง ราคาห้าบาท หนึ่งชนิด ราคาสองบาท หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดง ผสมนิกเกิล) ราคาหนึ่งบาท หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียมบรอนซ์ ราคาห้าสิบสตางค์ หนึ่งชนิด ราคาสี่สิบห้าสตางค์ หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียม ราคาสิบสตางค์ หนึ่งชนิด ราคาห้าสตางค์ หนึ่งชนิด ราคาหนึ่งสตางค์ หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา

ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๖๐๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗

น้ำหนัก ๑๕ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ทรงฉลองพระองค์ครุย ภายในวงขอบ เหรียญเบื้องบน มีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร” เบื้องล่างมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” โดยมีลายกนกคั่นระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง

ด้านหลัง กลางเหรียญมีตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ภายในวงขอบ
เหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี” ด้านซ้ายมี
ข้อความว่า “๙ มิถุนายน ๒๕๓๙ ประเทศไทย” เบื้องบนมีข้อความว่า
“กาญจนาภิเษก” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาราว่า “๖๐๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๓๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก ๗.๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา
๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาราว่า “๓๐๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๕๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก ๓.๗๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา
๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาราว่า “๑๕๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๓๐ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา
๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาราว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๓๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕

น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๓๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๑๕๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๒๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์ โลหะสองสี (สีขาวและสีทอง)
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะสีขาว (วงนอก) มีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะสีทอง (วงใน) มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๒ นิกเกิลร้อยละ ๒
อลูมิเนียมร้อยละ ๖
น้ำหนัก ๘.๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง

ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร
ราคา ๕ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๔ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๕ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไส้ทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร
ราคา ๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๓.๔ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียมบรอนซ์
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร
ราคา ๕๐ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองแดงร้อยละ ๙๒ นิกเกิลร้อยละ ๒ อลูมิเนียมร้อยละ ๖
น้ำหนัก ๒.๔ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๘ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๕๐ สตางค์”

ชนิด เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียมบรอนซ์
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒๕ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองแดงร้อยละ ๙๒ นิกเกิลร้อยละ ๒ อลูมิเนียมร้อยละ ๖
น้ำหนัก ๑.๙ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒๕ สตางค์”

ชนิด เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียม
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา ๑๐ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ อลูมิเนียมร้อยละ ๙๗.๕ แมกนีเซียมร้อยละ ๒.๕
น้ำหนัก ๐.๘ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๗.๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ สตางค์”

ชนิด เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียม
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา ๕ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ อลูมิเนียมร้อยละ ๙๗.๕ แมกนีเซียมร้อยละ ๒.๕
น้ำหนัก ๐.๖ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๕ สตางค์”

ชนิด เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียม
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา ๑ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ อลูมิเนียมร้อยละ ๙๗.๕ แมกนีเซียมร้อยละ ๒.๕
น้ำหนัก ๐.๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑ สตางค์”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เหรียญอะกริคอลา

สืบเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครองราชสมบัติครบ ๕๐ ปี องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติได้จัดทำเหรียญอะกริคอลา (AGRICOLA) ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ รัฐบาลไทยโดยกระทรวงการคลังเห็นสมควรนำมาจำลองสร้างเป็นเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเพื่อเชิดชูและเทิดพระเกียรติ จึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๔๒ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๙ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาห้าสิบบาท สองชนิด ราคาเยี่สิบบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสองสี (สีขาวและสีทอง) ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ทรงฉลองพระองค์ลำลองพร้อมกล้องถ่ายรูปและแผนที่ วงในของเหรียญมีข้อความภาษาอังกฤษว่า “SUSTAINABLE DEVELOPMENT FOR A SECURE FUTURE” กับ “FAO. WORLD FOOD SUMMIT. 1996” วงนอกของเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย THAILAND” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐๐ บาท” และ “6000 BAHT” ตามลำดับ โดยมีดอกประจายามคั่นระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชประทับอยู่ในนาข้าวท่ามกลางชาวนา วงในของเหรียญมีข้อความภาษาอังกฤษ ว่า “KING BHUMIBOL ADULYADEJ THAILAND” กับ “GOLDEN JUBILEE OF HIS MAJESTY'S REIGN” โดยมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว</p>

* ดูเพิ่มเติมที่เหรียญที่ระลึกอะกริคอลา ซึ่งจัดสร้างโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งประชาชาติ หน้า ๖๓

วงนอกของเหรียญเบ็งบอนมีข้อความว่า “เฉลิมพระเกียรติในการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่ออนาคตอันมั่นคง” เบ็งบอนมีข้อความว่า “๖ ธันวาคม ๒๕๓๘” โดยมีตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี คั่นระหว่างข้อความเบ็งบอนกับเบ็งบอนทั้งสองข้าง

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๕๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
น้ำหนัก	๒๑ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๖ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิด ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๕๐ บาท” และ “50 BAHT”	

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
น้ำหนัก	๑๕ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิด ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๒๐ บาท” และ “20 BAHT”	

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสองสี (สีขาวและสีทอง)		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักรสลับเรียบ		
ราคา	๑๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะสีขาว (วงนอก) มีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะสีทอง (วงใน) มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๒ นิกเกิลร้อยละ ๒ อลูมิเนียมร้อยละ ๖		
น้ำหนัก	๘.๕ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิด ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๑๐ บาท” และ “10 BAHT”	

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เหรียญรางวัลสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงได้รับการถวายพระราชสมัญญาว่าพระมหากษัตริย์เกษตร พระมหากษัตริย์นักพัฒนา ด้วยพระองค์ทรงริเริ่มโครงการพระราชดำริต่างๆ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ พระราชกรณียกิจ ที่ทรงบำเพ็ญมาโดยตลอดระยะเวลาแห่งการทรงดำรงสิริราชสมบัติ ๕๐ ปี ทรงอำนวยการให้ทุนอุดหนุนแก่ประเทศชาติและพสกนิกร สถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ (INTERNATIONAL RICE RESEARCH INSTITUTE) หรืออีรี (IRRI) จึงได้ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญทองคำ THE INTERNATIONAL RICE AWARD แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙ ณ พระบรมมหาราชวัง กรุงเทพฯ โดยมอบเหรียญดังกล่าวให้เป็นพระองค์แรก และพระองค์เดียวในปัจจุบัน ดังนั้นเพื่อเป็นที่ระลึก และเฉลิมพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสดังกล่าว กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๔๖ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๐ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเยลีสิบบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสองสี (สีขาวและสีทอง) ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ทรงฉลองพระองค์ลาลองพร้อมกล้องถ่ายรูปและ แผนที่ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” เบื้องล่างมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”

ด้านหลัง กลางเหรียญมีรวงข้าวและข้อความภาษาอังกฤษว่า “The International Rice Award Presented to King Bhumibol Adulyadej 1996” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “เหรียญรางวัลสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๙” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และมีข้อความบอกราคารว่า “๒๐ บาท” โดยมีดอกประจายามคั่นข้อความระหว่างเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสองสี (สีขาและสีทอง)
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักรสลับริบ
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะสีขา (วงนอก) มีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะสีทอง (วงใน) มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๒ นิกเกิลร้อยละ ๒ อลูมิเนียมร้อยละ ๖
น้ำหนัก	๘.๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลังเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์โลหะสีขา (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชนิดราคา ๒๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๑๐ บาท”

สถาบันวิจัยข้าวนานาชาติหรืออีรี INTERNATIONAL RICE RESEARCH INSTITUTE (IRRI) จัดตั้งโดยมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์และมูลนิธิฟอร์ด เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ ณ ประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะร่วมกันศึกษาทำวิจัยเพื่อหาหนทางเพิ่มผลผลิตข้าวในทวีปเอเชีย

สถาบันวิจัยข้าวนานาชาติได้เปิดเป็นทางการเมื่อ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ประกอบด้วย อภิมมนตรี (BOARD OF TRUSTEES) จำนวน ๑๐ คน ซึ่งมีผู้แทนจากมูลนิธิทั้งสอง ผู้แทนจากฟิลิปปินส์ ๓ คน ผู้อำนวยการสถาบันและประเทศต่างๆ อีก ๔ คน ในจำนวนดังกล่าว มีพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ (พระยศในขณะนั้นเป็นม.จ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์) จากประเทศไทยด้วย

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ ออกตามพระราชบัญญัติเหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหามมงคลสมัยพระราชพิธีกาญจนาภิเษก พ.ศ. ๒๕๓๙ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๙

- ลักษณะ** เป็นเหรียญรูปไข่ แบน ทำด้วยทองคำและเงินกาไหล่ทอง
- ขนาด** เส้นผ่าศูนย์กลางกว้าง ๓๐ มิลลิเมตร สูง ๓๕ มิลลิเมตร
- ลวดลาย** **ด้านหน้า** กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ทรงพระมหาพิชัยมงกุฎ ทรงฉลองพระบาทเชิงงอน พระหัตถ์ทรงจับพระแสงขรรค์ชัยศรีวางพาดบนพระเพลา ประทับเหนือพระที่นั่งภัทรบิฐ ด้านข้างพระที่นั่งทั้งสองข้างมีโต๊ะเคียงสลักลายมังกร โต๊ะเคียงด้านขวาทอดเครื่องราชูปโภค พานพระชันหมาสัก โต๊ะเคียงด้านซ้ายทอดเครื่องราชูปโภค พระมณฑปรัตนกรัณฑ์ และ ทอดพระเศวตฉัตรนิลบท
- ด้านหลัง** กลางเหรียญมีตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ฉลองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “๙ มิถุนายน ๒๕๓๙” เบื้องล่างมีข้อความว่า “กาญจนาภิเษก” ขอบนอกเหรียญเบื้องบนเป็นพระแสงขรรค์ชัยศรีไขว้กับพระศทาจอมพล มีห่วงใช้ห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓๒ มิลลิเมตร พื้นของแพรแถบเป็นสีเหลือง อันเป็นสีประจำมหากัศปราชวงค์ มีริ้วสีน้ำเงินห้าริ้วอันเป็นสีสัญลักษณ์ของพระมหากษัตริย์

ผู้มีสิทธิประดับ บุคคลมีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์
เสด็จพระราชดำเนินไปยังทำเนียบรัฐบาลในงานสโมสรสันนิบาต เจริญพระเกียรติและถวายชัยมงคล
เนื่องในการพระราชพิธีกาญจนาภิเษก วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๓๙

การประดับ	ให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากไม่ประดับอย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์จะ ประดับโดยใช้ห้อยคอหรือโดยวิธีอื่นที่สมควรโดยไม่มีแพรแถบก็ได้		
ผู้ออกแบบ	ด้านหน้า	นายพินิจ สุวรรณะบุญย์	นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์
	ด้านหลัง	นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์	
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นายวุฒิชัย แสงเงิน	
	ด้านหลัง	นายธรรมบุญญ แก้วสว่าง	

เหรียญที่ระลึก เหรียญฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี กาญจนภิเษก ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙
จัดสร้างโดยกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

แบบที่ ๑

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ชนิด	เหรียญที่ระลึกชนิดพิเศษ (โลหะ ๒ สี)
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๕๐ มิลลิเมตร
ราคา	๕๐๐,๐๐๐ บาท
น้ำหนัก	๑๑๕ กรัม
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญเนื้อทองคำมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมราชาภิเษก ฉลองพระองค์ครุย ภายในวงขอบเหรียญเนื้อเงิน มีอักษรจารึกว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ”</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญเนื้อทองคำมีรูปตราสัญลักษณ์งานพระราชพิธีกาญจนภิเษกฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๓๙ ภายในวงขอบเหรียญเนื้อเงินมีข้อความจารึกว่า “ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี กาญจนภิเษก ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙ ” ตอนล่างขอบเหรียญมีรูปนกพญาครุฑ ซึ่งเป็นตราของกระทรวงการคลัง</p>
ผู้ออกแบบ	นางไพฑูรย์ศรี ณ เชียงใหม่ นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์ นางสุนันทา อิกุลวงษ์
ผู้ปั้นแบบ	นางพุทธชาติ อรุณเวช นายธรรมนุญ แก้วสว่าง

แบบที่ ๒

ลักษณะ เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ

ชนิด เหรียญทองคำขัดเงา

ราคา ๒๐๐,๐๐๐ บาท

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๖๐ มิลลิเมตร

น้ำหนัก ๒๔๐ กรัม

ลวดลาย

ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกมหาสมาคม เมื่อวันบรมราชาภิเษก ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ทรงฉลองพระองค์บรมราชภูษิตาภรณ์ ทรงถือพระแสงขรรค์ชัยศรี ทรงพระมหาพิชัยมงกุฎประดับสายสะพายนพรัตนราชวราภรณ์ สายสร้อยจักรีสังวาลย์นพรัตนราชวราภรณ์ โต๊ะเคียงข้างที่ประทับทอดเครื่องราชูปโภคประทับเหนือพระที่นั่งกาญจนาภิเษกสันนิษฐานพระพักตร์ด้านซ้าย เบื้องหลังมีรูปพระบรมมหาราชวังมุมเด่น คือปราสาทพระเทพบิดร ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ๙ สยามินทร์ทราธิราช บรมนาถบพิตร”

ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปตราสัญลักษณ์งานพระราชพิธีกาญจนาภิเษก ได้สัญลักษณ์มีเครื่องหมายนกอายุภักซ์ ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี กาญจนาภิเษก ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙”

แบบที่ ๓

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ		
ชนิด	ทองคำขัดเงา	ทองคำ	ทองแดง
ราคา/บาท	๑๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐
ขนาด/มม.	๒๖	๒๖	๓๐
น้ำหนัก/กรัม	๑๕	๑๕	๑๓
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฉลองพระองค์จอมทัพไทย พระพักตร์ตรง	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปตราสัญลักษณ์งานพระราชพิธีกาญจนภิเษก ภายในวงขอบเหรียญข้อความว่า “ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี กาญจนภิเษก รัชกาลที่ ๙ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙”	

เหรียญพระเล็ก เหรียญพระพุทธรูปญาณาคี จัดสร้างโดยกรมธนารักษ์

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปวงรี ๑ ชุด มี ๕ องค์				
ชนิด	ทองคำ	ทองคำ	เงิน	เงิน	ทองแดง
น้ำหนัก/กรัม	๑๕.๐	๓.๗๕	๙.๐	๑.๗	๙.๐
ขนาด/ซม.	๓.๐	๑.๕	๓.๐	๑.๕	๓.๐
ราคา/บาท	๑๐,๐๐๐	๓,๐๐๐	๕๐๐	๓๐๐	๕๐
ลวดลาย	ด้านหน้า	มีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภายในวงขอบเหรียญด้านบนมีพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า “ภูมิพลอดุลยเดชบรมราชาธิราช”			
	ด้านหลัง	เหรียญที่ ๑ กลางเหรียญเป็นรูปพระพุทธโสธร ภายในวงขอบเหรียญด้านบนมีข้อความว่า “สร้างถวายเป็นพระราชพิธีกาญจนาภิเษก” ด้านล่างองค์พระมีข้อความว่า “พระพุทธโสธร ๒๕๓๙”			
		เหรียญที่ ๒ กลางเหรียญเป็นรูปพระพุทธชินสีห์ ภายในวงขอบเหรียญด้านบนมีข้อความว่า “สร้างถวายเป็นพระราชพิธีกาญจนาภิเษก” ด้านล่างองค์พระมีข้อความว่า “พระพุทธชินสีห์ ๒๕๓๙”			

เหรียญที่ ๓ กลางเหรียญเป็นรูปพระพุทธชินราช ภายในวงขอบเหรียญ
ด้านบนมีข้อความว่า “สร้างถวายในพระราชพิธีกาญจนาภิเษก” ด้านล่างองค์
พระมีข้อความว่า “พระพุทธชินราช ๒๕๓๙”

เหรียญที่ ๔ กลางเหรียญเป็นรูปพระมงคลบพิตร ภายในวงขอบเหรียญ
ด้านบนมีข้อความว่า “สร้างถวายในพระราชพิธีกาญจนาภิเษก” ด้านล่างองค์
พระมีข้อความว่า “พระมงคลบพิตร ๒๕๓๙”

เหรียญที่ ๕ กลางเหรียญเป็นรูปพระนรินทราย ภายในวงขอบเหรียญด้าน
บนมีข้อความว่า “สร้างถวายในพระราชพิธีกาญจนาภิเษก” ด้านล่างองค์พระ
มีข้อความว่า “พระนรินทราย ๒๕๓๙”

ผู้ออกแบบ	ด้านหน้า	นางไพฑูรย์ศรี ณ เชียงใหม่ นายพนม บุญศิลป์			
	ด้านหลัง	นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์ นางพุทธชาติ อรุณเวช นายวุฒิชัย แสงเงิน			
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นางพุทธชาติ อรุณเวช			
	ด้านหลัง	นางพุทธชาติ อรุณเวช นายวุฒิชัย แสงเงิน นายธรรมบุญ แก้วสว่าง			

พระพุทธโสธร

พระพุทธโสธร เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ คือ นั่งขัดสมาธิราบ พุทธศิลป์แบบสมัยล้านช้าง หน้าตัก
กว้าง ๓ ศอก ๕ นิ้ว ประทับนั่งบนฐาน ปัจจุบันประดิษฐานอยู่ในวิหารวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา
เป็นพระพุทธรูปหล่อด้วยทองสำริด ไม่ปรากฏหลักฐานแน่นอนว่าใครเป็นผู้สร้าง

พระพุทธชินสีห์

พระพุทธชินสีห์ เป็นพระพุทธรูปหล่อปางมารวิชัย ศิลปะเชียงแสนและสุโขทัยผสมกันจัดสร้างในสมัย
พระเจ้าศรีธรรมไตรปิฎก หน้าตักกว้าง ๕ ศอก ๑ คืบ ๗ นิ้ว องค์พระสูง ๗ ศอก ๑ คืบ ๑๐ นิ้ว ตั้งแต่
พระที่นั่งถึงเปลวรัศมี เดิมประดิษฐานอยู่ในพระวิหารหลวงทางทิศเหนือวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ เมือง
พิษณุโลก จนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ต่อมาเมื่อพ.ศ. ๒๓๗๒ สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาศักดิ์พลเสถียร
ในรัชกาลที่ ๓ ได้โปรดให้อัญเชิญพระพุทธชินสีห์มาประดิษฐานไว้ที่วัดบวรนิเวศวิหาร พระบาทสมเด็จพระ
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กะไหล่ทองคำพระรัศมี และฝังเพชรที่พระอุณาโลม
แล้วปิดทองทั้งองค์ เมื่อปีระกา พ.ศ. ๒๓๙๒ ครั้นเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้วโปรดให้แม่ทองคำลงยา
ราชวดีประกับกับพระรัศมีพร้อมถวายฉัตรตาด ๙ ชั้น ถวายผ้าทรงสะพัก ต้นไม้ทอง ต้นไม้เงิน เมื่อปีกล
พ.ศ. ๒๓๙๔ ครั้นถึง พ.ศ. ๒๓๙๘ ทรงโปรดให้หล่อฐานด้วยทองสำริด ปิดทองใหม่ทั้งองค์ทั้งฐาน
โปรดเกล้าฯ ให้มีพิธีสมโภช ๕ วัน ปัจจุบันประดิษฐานเป็นพระประธานอยู่ในพระอุโบสถ วัดบวรนิเวศวิหาร

พระพุทธชินราช

พระพุทธชินราชเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ประดิษฐานอยู่ในซุ้มเรือนแก้ว หน้าตักกว้าง ๕ ศอก ๑ คืบ ๕ นิ้วเศษ เป็นพระพุทธรูปสำคัญและสวยงามมากองค์หนึ่งมาแต่ครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี สร้างในสมัยพระมหาธรรมราชาลิไท เมื่อวันพฤหัสบดี ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๘ ปีชวด พุทธศักราช ๑๕๐๐ และได้อาราธนามาประดิษฐานไว้ที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก จนทุกวันนี้

พระมงคลบพิตร

พระมงคลบพิตรเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ราวแผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ก่อด้วยอิฐเป็นแกน ช่างนอกหุ้มด้วยทองสำริด หน้าตักกว้าง ๔ วาเศษ นับว่าเป็นพระพุทธรูปที่ใหญ่มากองค์หนึ่ง ประกอบด้วยพระพุทธรูปลักษณะงดงาม ปัจจุบันประดิษฐานอยู่ในพระวิหารใกล้วัดพระศรีสรรเพชญ์ด้านใต้ เขตโบราณสถาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระนรินทราย

พระนรินทราย เป็นพระพุทธรูปโบราณ ศิลปะแบบสมัยทวารวดี หล่อด้วยทองสำริดกะไหล่ทอง ทั้งองค์ ปางสมาธิเพชร เบื้องหลังมีเรือนแก้วเป็นปรกโพธิ์ มีอักขระขอมจารึกในวงกลีบบัวเบื้องหน้า แก้วกลีบเบื้องหลังแก้วกลีบ (พระคุณนามแสดงพระพุทธรูป ตั้งแต่ ๑๐๐ สมมาสมพุทโธ จนถึง ๑๐๐๐) ยอดเรือนแก้วซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ โปรดเกล้าฯ ให้ช่างหลวงประดิษฐ์ขึ้นเป็นศิลปะแบบรัตนโกสินทร์ มีรูปพระมหามงกุฎตั้งติดอยู่กับชั้นล่างรองฐานพระ ซึ่งเป็นที่สำหรับรับน้ำสรงพระ มีท่อนเป็นรูปศีรษะโคแสดงเป็นที่หมายพระโคตร เป็นโคตมะ พระพุทธรูปองค์นี้มีผู้ขุดค้นพบอยู่ในแขวงเมืองปราจีนบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๓๙๙ และนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย พระองค์จึงได้อัญเชิญไปประดิษฐานไว้ในหอเสถียรธรรมปริตรในพระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วยพระพุทธรูปกริ่งทองคำองค์เล็ก ต่อมาได้มีคนร้ายเข้าไปขโมยเอาพระกริ่งทองคำองค์เล็กไป แต่มีได้เอาพระพุทธรูปองค์ใหญ่นี้ไปด้วย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงถวายพระนามว่า “พระนรินทราย” เนื่องจากแคล้วคลาดพ้นอันตรายไปถึง ๒ คราว คือผู้ที่ขุดได้ก็มิได้ทำอันตราย และเมื่อขโมยเข้ามาเห็นก็ไม่เอาไป พระองค์ทรงมีพระราชศรัทธาเลื่อมใสพระนรินทรายมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ช่างหล่อพระพุทธรูป “พระนรินทราย” จำลองเท่าองค์จริง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๑ หล่อด้วยทองเหลืองกะไหล่ทองคำทั้งองค์เป็นจำนวน ๑๘ องค์ เท่ากับปีที่ได้เสด็จขึ้นครองราชสมบัติไว้เป็นที่ระลึกสืบไป และพระราชทานไปยังวัดธรรมยุติกนิกาย กาลต่อมา ทรงมีพระราชดำริจะหล่อในวันเฉลิมพระชนมพรรษาเพิ่มขึ้นปีละองค์ทุกปี แต่สวรรคตเสียก่อน พระพุทธรูปนรินทรายก็ยังมิทันได้กะไหล่ทอง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ จึงโปรดให้กะไหล่ทอง แล้วถวายไปยังพระอารามธรรมยุติกนิกายตามพระราชประสงค์ของพระบรมชนกนาถ ได้แก่ วัดบวรนิเวศวิหาร วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมาราม เป็นต้น

เหรียญที่ระลึก เหรียญพระพุทธรูปปางสมาธิ วัดญาณสังวราราม

เพื่อเป็นที่ระลึกในการครองราชสมบัติครบ ๕๐ ปี สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตสร้างพระพุทธรูปแกะสลักที่หน้าผาเขาชีจรรย์ วัดญาณสังวราราม จังหวัดชลบุรี เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานนามพระพุทธรูปองค์นี้ว่า “พระพุทธรูปปางสมาธิ” มีความหมายว่าพระพุทธรูปเจ้าทรงเป็น ศาสตราที่รุ่งเรือง สว่าง ประเสริฐดั่งมหาวิริยะ และในโอกาสนี้ได้จัดสร้างเหรียญที่ระลึกพระพุทธรูปปางสมาธิ โดยประกอบพิธีมงคลอภิเษก ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๘

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ					
ชนิด	ทองคำพิเศษ	ทองคำขัดเงา	ทองคำ	เงินขัดเงา	เงิน	ทองแดง
ราคา/บาท	๕๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑,๐๐๐	๕๐๐	๑๐๐
น้ำหนัก/กรัม	๕๐	๒๐	๒๐	๑๕	๑๕	๑๕
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ เซนติเมตร					
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ภายในวงขอบเหรียญใต้พระบรมรูปมีข้อความว่า “ที่ระลึกในการครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี”				
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปพระพุทธรูปปางสมาธิ วัดญาณสังวราราม ใต้องค์พระพุทธรูปมีข้อความว่า “พระพุทธรูปปางสมาธิ วัดญาณสังวราราม พ.ศ. ๒๕๓๘”				
ผู้ออกแบบ	ด้านหน้า	นางไพฑูรย์ศรี ณ เชียงใหม่				
	ด้านหลัง	นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์				
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นายธรรมบุญ แก้วสว่าง				
	ด้านหลัง	นายวุฒิชัย แสงเงิน				

เหรียญที่ระลึก เหรียญอะกริคอลา

จัดสร้างโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (เอฟเอโอ) ในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครองราชสมบัติครบ ๕๐ ปี และในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปีขององค์การฯ โดยองค์การฯ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทั่วโลกได้ตระหนักถึงพระวิริยะอุตสาหะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้ทรงปฏิบัติตลอดระยะเวลา ๕๐ ปี เพื่อบรรเทาทุกข์ของผู้ยากจนในชนบท ทรงเป็นผู้นำในการพัฒนาเกษตรกรรม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่บุคคลอื่นๆ ควรปฏิบัติตาม โครงการพระราชดำรินับพันๆ โครงการ และศูนย์ศึกษาการพัฒนาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริ ล้วนมีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงการทำการเกษตรและคุณภาพชีวิตของชาวชนบททั้งสิ้น

เหรียญชุดอะกริคอลานี้ องค์การฯ จัดทำขึ้นเพื่อเชิดชูเกียรติผู้นำที่มีผลงานอันสนับสนุนอุดมคติขององค์การฯ ที่มุ่งให้มีอาหารเพื่อชนถ้วนหน้า คำว่า “อะกริคอลา” (AGRICOLA) นั้นเป็นศัพท์ละตินที่หมายถึงเกษตรกร ซึ่งองค์การฯ มุ่งส่งเสริมภาวะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เหรียญนี้มีใช้รางวัลเยี่ยงรางวัลโนเบล หากแต่เป็นการจารึกภาพของบุคคลที่องค์การฯ ยกย่องลงบนเหรียญเพื่อให้โลกประจักษ์ในผลงานอันดีเด่นของผู้ที่ได้รับการจารึกภาพ

เหรียญนี้ องค์การฯ ได้มอบหมายให้จิตรกรไทย คือ นายนนทิวรรณ จันทนะผะลิน คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นผู้ออกแบบ ทั้งนี้เพื่อสะท้อนถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในจินตนาการของพสกนิกรชาวไทย และเหรียญนี้ได้ผลิตจำหน่ายไปทั่วโลก เพื่อนำรายได้จากการจำหน่ายเหรียญไปใช้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศที่กำลังพัฒนาทั่วโลก

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ				
ชนิด	ทองคำ	ทองคำ	ทองคำ	เงิน	ทองสำริด (บรอนซ์)
ราคา/บาท	๔๕,๘๑๐	๙,๑๗๐	๓,๐๗๐	๒,๑๔๐	๗๖๐
น้ำหนัก/กรัม	๖๐	๑๒	๔	๖๐	-
ขนาด/มม.	๕๐	๒๘	๔	๕๐	๕๐

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าฯ ถวายเหรียญ “อะกริคอลลา” (The Golden Medal) แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๘

- ลวดลาย** **ด้านหน้า** กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครั้งพระองค์ทรงเสวยกลองถ่ายรูปและทรงถือแผนที่ ขณะทรงงานช่วยเหลือเกษตรกรภายในวงขอบเหรียญมีคำจารึกว่า “KING BHUMIBOL ADULYADEJ THAILAND GOLDEN JUBILEE OF HIS MAJESTY'S REIGN” แปลความว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชแห่งประเทศไทยในโอกาสพระราชพิธีกาญจนาภิเษก
- ด้านหลัง** กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปเต็มพระองค์ประทับอยู่กลางนาข้าวท่ามกลางเกษตรกรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ขอบเหรียญมีคำจารึกว่า “SUSTAINABLE DEVELOPMENT FOR A SECURE FUTURE FAO ROME 1945-1995” แปลความว่า การพัฒนาแบบยั่งยืนเพื่อพึ่งตนเองได้ในที่สุด จาก เอฟ เอ โอ ค.ศ. 1945 -1995
- ผู้ออกแบบ** นายนนทิวรรณ จันทนะผะลิน
- ผู้ผลิต** โรงกษาปณ์ในเมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี

เหรียญที่ระลึก เหรียญเรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ

กองทัพเรือ ได้จัดสร้างเรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณขึ้นเพื่อซ่อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสครองราชสมบัติครบ ๕๐ ปี นับเป็นเรือพระที่นั่งลำแรกที่สร้างขึ้นในรัชกาลปัจจุบัน ในโอกาสนี้ได้จัดสร้างเหรียญที่ระลึกนารายณ์ทรงสุบรรณขึ้น เหรียญนี้ได้ประกอบพิธีมังคลาภิเษก ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ					
ชนิด	ทองคำขัดเงา	ทองคำขัดเงา	เงินขัดเงา	เงินขัดเงา	ทองแดง	ทองแดง
ราคา/บาท	๒๕,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒,๕๐๐	๒,๐๐๐	๑๐๐	๑๐๐
น้ำหนัก/กรัม	๒๐	๑๕				
ขนาด/มม.	๓๐	๒๖	๓๐	๒๖	๓๐	๒๖
จำนวนผลิต/เหรียญ	๙๓๙	๙๓๙	๕,๐๓๙	๕,๐๓๙	๙๕,๐๓๙	๙๕,๐๓๙
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระพักตร์ตรง ฉลองพระองค์เต็มยศจอมทัพเรือไทย ทรงสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่ง มหาจักรีบรมราชวงศ์ ภายในวงขอบเหรียญ มีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ สยามินทราธิราช”				
	ด้านหลัง	เป็นรูปเรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ มีข้อความว่า “เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ รัชกาลที่ ๙ กองทัพเรือ สร้างซ่อมเกล้าฯ ถวาย ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙”				
วันออกจำหน่าย	วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๘					
ผู้ออกแบบ	ด้านหน้า	นางไพฑูรย์ศรี ณ เชียงใหม่				
	ด้านหลัง	นายพนม บุญศิลป์				
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นางสาวพินวรรณ นิลสมัย				
	ด้านหลัง	นายวุฒิชัย แสงเงิน				

เหรียญที่ระลึก เหรียญเนติบัณฑิตยสภา จัดสร้างโดยเนติบัณฑิตยสภาในพระบรมราชูปถัมภ์

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร					
ชนิด	ทองคำ	ทองคำ	เงิน	คิวโปรนิคเกิล	ทองแดง	ทองแดง
ราคา/บาท	๕๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑๐๐	๕๐	๑,๐๐๐
น้ำหนัก/กรัม	๕๐	๑๕	-	-	-	-
ขนาด/มม.	๓๕	๒๖	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
จำนวน	๙๙	๙๙๙	๑,๙๙๙	๓๙,๙๙๙	๓๙,๙๙๙	๑,๙๙๙
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญ เป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว				
	ด้านหลัง	กลางเหรียญ เป็นรูปสัญลักษณ์งานพระราชพิธีกาญจนภิเษก มีอักษรภาษาอังกฤษว่า “THE FIFTIETH ANNIVERSARY (GOLDEN JUBILEE) CELEBRATIONS OF HIS MAJESTY’S ACCESSION TO THE THRONE”				
ผู้ออกแบบ	นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์					
ผู้ปั้นแบบ	นายธรรมบุญ แก้วสว่าง					

เหรียญที่ระลึก เหรียญเสมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จัดสร้างโดยกระทรวงมหาดไทย เพื่อนำรายได้ทั้งหมดขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศล
มูลนิธิชัยพัฒนา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงก่อตั้งขึ้น

ลักษณะ	เป็นเหรียญเสมา มีห่วงสำหรับห้อย		
ชนิด	ทองคำ	เงินขัดเงา	อัลปาก้า
น้ำหนัก/กรัม	๑๕	๘	-
ราคา/บาท	๘๙๙๙	๔๙๙	๙
ลวดลาย	ด้านหน้า	เป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประทับเหนือพระราชบัลลังก์ พระที่นั่งพุดตานกาญจนาสินธุ มีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช”	
	ด้านหลัง	เป็นรูปสัญลักษณ์ตราจักรี มีข้อความ “พ.ศ.๒๕๓๔” อยู่เบื้องล่าง	
ผู้ออกแบบ	นายเศวต เทศน์ธรรม		

เหรียญที่ระลึก เหรียญพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์สถานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย หอวิวัฒนาการคณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษา ๑๐ ธันวาคม ๒๕๓๙

จัดสร้างโดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้จัดทำโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย หอวิวัฒนาการคณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษา เพื่อเป็นโครงการของภาครัฐที่เข้าร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในโอกาสนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้จัดสร้างเหรียญที่ระลึกพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์สถานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย หอวิวัฒนาการคณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษาขึ้น เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณพระมหากษัตริย์ผู้ทรงสถาปนาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ๔ พระองค์ โดยนายพินิจ สุวรรณบุญย์ ศิลปินแห่งชาติ เป็นผู้ออกแบบ

ชนิด	ทองแดงขัดเงา
ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน
ราคา	๑๙๙ บาท
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร
จำนวนผลิต	๙,๙๙๙ เหรียญ
ลวดลาย	ด้านหน้า ตรงกลางเหรียญมีพระบรมรูปพระมหากษัตริย์ผู้ทรงสถาปนาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ๔ พระองค์ คือ

พระองค์ที่ ๑ ด้านบน : พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ได้ทรงสร้างดาราไอรพตขึ้นเป็นดวงแรก และดาราพรดิน ซึ่งต่อมาเป็นต้นเค้าของเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับแรกของไทยที่ชื่อ “เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนราศวรภรณ์” อีกทั้งได้ทรงสถาปนาหนังสือรายงานข่าวราชการขึ้นเป็นครั้งแรกชื่อว่า “ราชกิจจานุเบกษา” ซึ่งบัดนี้มีอายุเนื่องกันมาเป็นเวลา ๑๓๘ ปีแล้ว

พระองค์ที่ ๒ ด้านขวาของเหรียญ : พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงสถาปนาเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับตระกูลจุลจอมเกล้า เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ และทรงเป็นผู้วางรากฐาน

การบริหารราชการแผ่นดินแบบสมัยใหม่ ทรงแต่งตั้งคณะเสนาบดี
ซึ่งทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรีในปัจจุบัน

พระองค์ที่ ๓ ด้านซ้ายของเหรียญ : พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้
ทรงสถาปนาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตราวชิรมาลา ตรารัตนวราภรณ์
ตราวัลลภาภรณ์ เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี และทรง
สถาปนาเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาวชิรมงกุฎ เพิ่มเติมเป็นชั้นสูงสุด
ของเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

พระองค์ที่ ๔ ด้านล่าง : พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาล
ปัจจุบัน ทรงสถาปนาเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นมงคลยิ่งราชมิตราภรณ์ เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์
และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นสิริยิ่งรามกีรติ ลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษ

ด้านหลัง ตรงกลางเหรียญมีอักษรจารึกคำว่า

“พิธีเปิดพิพิธภัณฑ์สถาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

หอวิวัฒนาการคณะรัฐมนตรี

และราชกิจจานุเบกษา

๑๐ ธ.ค. ๒๕๓๙”

ด้านบนของอักษรจารึกปรากฏตราครุฑ-ราชสีห์ ประคองพานรัฐธรรมนูญ
ซึ่งเป็นตราประจำสำนักนายกรัฐมนตรี อยู่ระหว่างลายกนกทั้งสองข้าง

เหรียญที่ระลึก เหรียญกาญจนาภิเษกและครบรอบ ๑๐๘ ปี โรงพยาบาลศิริราช

จัดสร้างโดยคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสกาญจนาภิเษก และเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงก่อตั้ง โรงพยาบาลศิริราชซึ่งเป็นโรงพยาบาลหลวงแห่งแรกของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๑

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน					
ชนิด	ทองคำ	ทองคำแดงรมดำ	เงินขัดเงา	เงินธรรมดา	โลหะผสม	ทองแดงขัดเงา
ขนาด/ซม.	๒.๕	๗	๒.๕	๒.๕	๒.๕	๒.๕
ราคา/บาท	๑๒,๐๐๐	๗๐๐	๖๐๐	๔๐๐	๒๐๐	๑๐๐
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ภายในวงขอบเหรียญด้านล่างมีข้อความว่า “กาญจนาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๓๕” ภายในวงขอบเหรียญด้านซ้ายมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร”				
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ภายในวงขอบเหรียญด้านล่างมีข้อความว่า “พระราชนิพนธ์โรงพยาบาลศิริราช ครบ ๑๐๘ ปี” ภายในวงขอบเหรียญด้านซ้ายมีอักษรพระปรมาภิไธย “จปร”				

เหรียญที่ระลึก เหรียญเฉลิมพระเกียรติ พระราชกรณียกิจด้านการสื่อสาร

จัดสร้างโดยกรมไปรษณีย์โทรเลข กระทรวงคมนาคม หน่วยงานด้านการสื่อสารทั้งภาครัฐและเอกชน สมาคมและชมรมวิทยุสมัครเล่น

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมรี ขอบเรียบ			
ชนิด	ทองคำ	เงิน	นวโลหะ	ทองแดง
ราคา/บาท	๑๒,๐๐๐	๗/๐๐	๓๐๐	๕๐
น้ำหนัก/กรัม	๑๘	๑๒	๑๐	๑๐
ขนาดสูง/มม.	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
จำนวนผลิต/เหรียญ	๙๙๙	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
ลวดลาย	ด้านหน้า	พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฉลองพระองค์ชุดสากล ทรงผินพระพักตร์ทางเบื้องขวาของเหรียญ ในพระราชอิริยาบถทรงรับสั่ง พระหัตถ์ซ้ายทรงเครื่องวิทยุโทรคมนาคมชนิดมือถือ		
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นตราสัญลักษณ์งานพระราชพิธีกาญจนาภิเษก ริมขอบเหรียญ เบื้องบนมีข้อความว่า “เฉลิมพระเกียรติพระราชกรณียกิจด้านการสื่อสาร” ริมขอบเหรียญเบื้องล่างมีข้อความ “กรมไปรษณีย์โทรเลข พ.ศ. ๒๕๓๙”		

เหรียญที่ระลึก เหรียญโพวเทียนตั้งเซ่ง

เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี สมาคมชาวไทยเชื้อสายจีน ๕๕ ตระกูลแซ่ได้ร่วมกันจัดงานเฉลิมพระเกียรติขึ้น ระหว่างวันที่ ๘-๙ มิถุนายน ๒๕๓๘ เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ให้แผ่นดินอยู่อาศัยอย่างมีความสุขมาตลอดชั่วลูกชั่วหลาน และเพื่อเป็นที่ระลึกในการจัดงานครั้งนี้ คณะกรรมการได้สร้างเหรียญที่ระลึกขึ้น เรียกว่าเหรียญ “โพวเทียนตั้งเซ่ง” แปลเป็นไทยว่าฟ้าดินร่วมฉลอง เหรียญนี้ประกอบพิธีมงคลอภิเษก ณ ห้องสนามหลวง เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๘ พร้อมกับพิธีอธิษฐานจิตถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน
ชนิด	นวโลหะ
ราคา	๕๐ บาท
ขนาด	๓๒ มิลลิเมตร
น้ำหนัก	๓๙.๙๔ กรัม
ลวดลาย	ด้านหน้า เป็นตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ภายในวงขอบเหรียญ ด้านบนมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙” ด้านล่างมีภาษาจีน ๙ ตัว ความหมายถึงงานฉลองสิริราชสมบัติ ๕๐ ปี ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นเลขเก้าไทย มีรัศมีที่ปลายตัวเลข ประดิษฐานอยู่บนพานแว่นฟ้าบนฐานบุษบก ภายในวงขอบเหรียญด้านบนเหนือรัศมีมีอักษรจีนอ่านว่า “ฟู” ด้านล่างใต้บุษบกมีอักษรจีน ๔ ตัว อ่านว่า “โพว เทียน ตั้ง เซ่ง” ภายในวงขอบเหรียญเป็นรูปโป๊ยเซียน หรือ ๘ เซียน ถัดเข้ามาเป็นรูปคางคาว ๕ ตัว

ผู้ออกแบบคือศิลปินเขียนรูปแช่ปิง จากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ออกแบบให้เป็นเหรียญที่มีลวดลายแบบจีน โดยให้ความหมายลวดลายต่างๆ บนเหรียญดังนี้

เลขเก้าไทย

หมายถึง วันขึ้นครองราชย์ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๘ และตรงกับวันที่ชาวไทยเชื้อสายจีนจัดงาน ๙ มิถุนายน ๒๕๓๘

รัศมีที่ปลายเลขเก้า	หมายถึง ความสว่างไสว ความแจ่มใส ความสุขที่ทุกคนในประเทศได้มีส่วนร่วมจัดงานเฉลิมฉลองครั้งนี้ได้ยิ่งใหญ่สมพระเกียรติ
พานแว่นฟ้าบนฐานบุษบก	หมายถึง คนชาวไทยทุกหมู่เหล่าร่วมรักสามัคคี ร่วมมือกันจัดงานในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๘
ฟู	แปลเป็นภาษาไทยว่า บุญบารมี
โพว เทียน ตั้ง ช่ง	แปลเป็นภาษาไทยว่า ฟาดินร่วมฉลอง
โป๊ยเซียน	หมายถึง ๘ เซียน ซึ่งเป็นสุดยอดแห่งเซียนของคนจีนที่ถือกันว่ายิ่งใหญ่และศักดิ์สิทธิ์ที่สุดได้มาร่วมอธิษฐานจิตถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย
ค่างควา ๕ ตัว	หมายถึง เทพเจ้า ๕ องค์ที่ชาวจีนเคารพบูชา ได้แก่ ฮก ลก ซัว กิก อี (บุญบารมี ลาภยศ อายุยืน สิริมงคล ร่มเย็นผาสุก)

เหรียญที่ระลึก เหรียญเจ้าแผ่นดิน

จัดสร้างโดยสมาคมมวยสากลสมัครเล่นแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นเหรียญชุดแรกที่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เชิญพระบรมรูป และพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประดิษฐานบนเหรียญ โดยมีพระราชวิทยาลัยการ (หลวงพ่อดุณ ปรีสุทโธ) ประธานโครงการฝ่ายสงฆ์เป็นผู้ตั้งชื่อ “เหรียญเจ้าแผ่นดิน” และอธิบายว่า “เจ้าแผ่นดิน...คือผู้มีบุญคุณใหญ่หลวงต่อแผ่นดินโดยแท้ เจ้าแผ่นดิน...ไม่เคยทอดทิ้งประชาชน คอยช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไม่ว่า น้ำจะท่วม ไฟจะไหม้ ดินจะแล้ง ท่านไม่เคยทอดทิ้งประชาชน ขอให้พวกเราทั้งหลายสำนึก และตอบแทนบุญคุณของเจ้าแผ่นดิน”

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน		
ชนิด	ทองคำขัดเงาสามมิติ (วี.ไอ.พี.)	ทองคำขัดเงาสามมิติ	เงินขัดเงาสามมิติ
ราคา/บาท	๔๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๑,๐๐๐
น้ำหนัก/กรัม	๔๐	๒๑	๒๑
ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง/มม.	๓๕	๒๘	๒๘
ลวดลาย	ด้านหน้า	มีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมพระปรมาภิไธย ภายในวงขอบเหรียญด้านบนมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙” ด้านล่างมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๔๙ เจ้าแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๙”	
	ด้านหลัง	มีตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ภายในวงขอบเหรียญ มีข้อความว่า “FIFTIETH ANNIVERSARY OF HIS MAJESTY’S ACCESSION TO THE THRONE ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี”	

ผลิตและออกแบบ บริษัท เค.ดี. มินท์ จำกัด

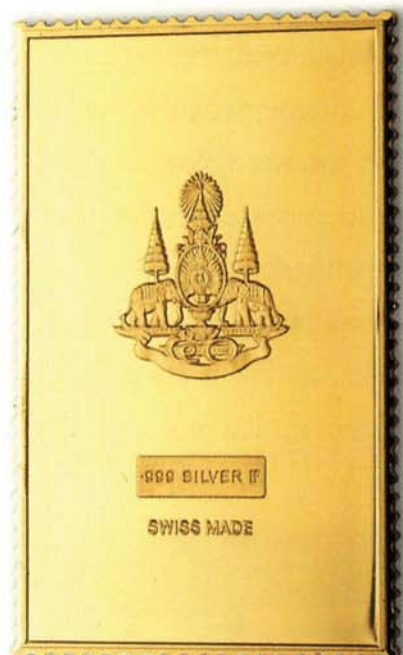
เหรียญที่ระลึก เหรียญเงินชูปทองคำที่ระลึกในงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

จัดสร้างโดยการสื่อสารแห่งประเทศไทย ซึ่งได้มอบสิทธิโดยพระบรมราชานุญาตให้บริษัท ฮอลส์มาร์ค กรุ๊ป จำกัด แห่งสหราชอาณาจักร อัญเชิญภาพพระบรมสาทิสลักษณ์พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และพระสาทิสลักษณ์ พระบรมวงศานุวงศ์ ภาพสถานที่ และสิ่งของอันเป็นสถาปัตยกรรมไทย ซึ่งสวยงาม และทรงคุณค่าทางงานศิลปะจากตราไปรษณียากรของไทยจำนวน ๒๕ ภาพ เพื่อนำไปจัดทำ เหรียญเงินชูปทองคำที่ระลึกในงานฉลอง สิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ๑ ชุดจะประกอบด้วยเหรียญจำนวน ๒๕ เหรียญ ชุดแรกผลิตด้วย ทองคำสวิส ๙๙.๙๙ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และอีก ๙,๙๙๙ ชุด ทำด้วยเงินบริสุทธิ์ชูปทองคำสวิส ๙๙.๙๙ แม่พิมพ์ต้นแบบพร้อม เหรียญเงินชูปทองคำ จำนวน ๑ ชุดจะเก็บรักษาและจัดแสดงไว้ ณ พิพิธภัณฑ์ตราไปรษณียากรของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

ตราไปรษณียากรต้นแบบ 25 ดวง

ชนิด	เงินชุบทองคำ ๑ ชุต ๒๕ เหรียญ	
ขนาด	เท่าตราไปรษณียากรต้นแบบ หน้า ๒.๒ มิลลิเมตร	
ราคา	๒๙๐๐ บาท / เหรียญ	
จำนวนผลิต	๙,๙๙๙ ชุต	
ลวดลาย	ด้านหน้า	เช่นเดียวกับภาพไปรษณียากรต้นแบบ
	ด้านหลัง	เป็นตราสัญลักษณ์งานพระราชพิธีกาญจนาภิเษก ด้านล่างตราสัญลักษณ์มีตัวอักษร “999 SILVER IF อยู่ในกรอบสี่เหลี่ยม และ SWISS MADE”

เหรียญเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระบรมพรมหาอัครธรรมาธิบดี

เหรียญที่ระลึกเนื่องในการก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พุทธศักราช ๒๕๑๐

กระทรวงมหาดไทยได้จัดสร้างเหรียญเสมาที่ระลึกเพื่อหาทุนสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ณ อุทยานประวัติศาสตร์ จังหวัดสุโขทัย

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปทรงระฆัง
ชนิด	ทองคำ เงิน ทองแดง
ขนาด	กว้าง ๒๒ มิลลิเมตร สูง ๓๔ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า เป็นรูปพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ริมขอบเบื้องล่างมีข้อความว่า “พ่อขุนรามคำแหงมหาราช”</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปหลักศิลาจารึก เบื้องบนมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้อักษรพระมหากษัตริย์มงกุฎ รอบขอบเหรียญมีข้อความว่า “โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเฉลิมพระเกียรติพ่อขุนรามคำแหงมหาราช” ได้หลักศิลาจารึกมีข้อความ “พุทธศักราช ๒๕๑๐”</p>
ผู้ออกแบบ	นายพินิจ สุวรรณะบุญย์
ผู้ปั้นแบบ	นายพิมาน มูลประมุข

เหรียญเนื่องในโอกาสครบ ๗๐๐ ปี ลายสือไทย พุทธศักราช ๒๕๒๖

เพื่อเฉลิมพระเกียรติพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระผู้พระราชทานกำเนิดลายสือไทย และเพื่อเป็นที่ระลึกในวาระที่ประเทศไทยมีภาษาของตัวเองขึ้นใช้ได้ ๗๐๐ ปี กระทรวงการคลังจึงได้จัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก และเหรียญที่ระลึกขึ้น ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๗๐ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๖ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำราคาหกพันบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด ออกใช้

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปสมมติพ่อขุนรามคำแหงมหาราช สถิตเหนือมโนคีลาราชอาสน์ และมีรูปเจดีย์วัดมหาธาตุ จังหวัดสุโขทัย เป็นส่วนประกอบอยู่ทางเบื้องขวาพระบรมรูป ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “พ่อขุนรามคำแหงมหาราช” เบื้องล่างมีข้อความว่า “พระผู้พระราชทานกำเนิดลายสือไทย” และมีดอกประจายามคั่นข้อความทั้งสอง ด้านหลัง กลางเหรียญมีลายสือไทย ซึ่งคัดจากศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช มีข้อความถอดเป็นภาษาไทยปัจจุบันว่า “...เมื่อก่อนลายสือไทยนี้มีปี ๑๒๐๕ ศก ปีมะแม พ่อขุนรามคำแหง หาใครใจ ในใจ แลใส่ลายสือไทยนี้...” ได้ ลายสือไทยมีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐๐ บาท” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ที่ระลึก ๗๐๐ ปี ลายสือไทย” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๖” และมีดอกประจายามคั่นข้อความทั้งสอง

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงินขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕

น้ำหนัก ๒๒ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์ชนิดเกิลด์เงินและไม่ขัดเงา

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๑๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐

น้ำหนัก ๑๕ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

เหรียญที่ระลึก เหรียญฉลอง ๗๐๐ ปี ลายสีไทย

จัดสร้างโดยกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง เพื่อหารายได้สมทบทุนบูรณะโบราณสถานอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ประกอบพิธีมังคลาภิเษก ณ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ ภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๖

ลักษณะ เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ

ชนิด ทองแดง

ราคา ๒๐ บาท

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้า เป็นรูปพระพุทธรูปสี่ทิวักข
ด้านหลัง มีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฎยอดเปล่งรัศมี
ภายในวงขอบเหรียญเบื้องซ้ายมีข้อความว่า “ที่ระลึกฉลอง ๗๐๐ ปี” เบื้องขวามีข้อความว่า “ลายสีไทย พ.ศ. ๒๕๒๖”

ผู้ออกแบบ ด้านหน้าและด้านหลัง นายพินิจ สุวรรณะบุญย์

ผู้ปั้นแบบ ด้านหน้า นายสมควร อุ่นตระกูล

ด้านหลัง นายมงคล ชมภูทิพย์

เหรียญกระชาปณ์ที่ระลึก ๒๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๓๐

เพื่อเป็นที่ระลึกครบ ๒๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน
วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๐ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๘๕ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๐
จัดทำเหรียญกระชาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท หนึ่งชนิด
ออกใช้

ชนิด	เหรียญกระชาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๕ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๕ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๔ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่อง บรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ พระมหาสังวาลย์นพรัตน์ ฉลองพระองค์ครุย พระ พักตร์ตรง ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่างมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระ นั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓”	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีตราพระวิมาน อันเป็นพระบรมราชสัญลักษณ์ ซึ่งมีความหมาย ถึงพระนามเดิมว่า “ทับ” เบื้องบนมีข้อความว่า “เฉลิมพระเกียรติ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๓๓๐ - ๒๕๓๐ ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๕ บาท” มีดอกประจำยามคั่นระหว่างข้อความทั้งสอง	

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ๑๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุลเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๒๔

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุลเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระบรมราชสมภพเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๒๔ เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประสูติแต่สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชเทวี และใน พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นปีที่ครบ ๑๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาเก้าพันบาท เหรียญกษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๙๐๐๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐	เงินร้อยละ ๓	ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๒ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๔ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุลเกล้าเจ้าอยู่หัว ผินพระพักตร์ทางเบื้องซ้าย ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “มหาวชิราวุธ” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “ประเทศไทย”	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปลายในพระราชลัญจกรวชิราวุธ ซึ่งประกอบด้วยวชิราวุธเปล่งรัศมีสายฟ้า ประดิษฐานบนพานแว่นฟ้าเหนือตั้ง มีฉัตรกลีบบัวห้าชั้นอยู่สองข้าง ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “ที่ระลึก ๑๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพ ๑ มกราคม ๒๕๒๔” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๙๐๐๐ บาท ”	

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๖๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๘๐ ทองแดงร้อยละ ๒๐

น้ำหนัก ๑๕ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๑ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้า** เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๙๐๐๐ บาท
ด้านหลัง กลางเหรียญ มีรูปพญานาคพันวชิราวุธ ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “ที่ระลึก ๑๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพ ๑ มกราคม ๒๕๒๔” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๕ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
 โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕

น้ำหนัก ๑๒ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้า** เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๙๐๐๐ บาท
ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปวชิราวุธเปล่งรัศมีในวงกรอบรูปทูลมอญนาโลม ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “ที่ระลึก ๑๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพ ๑ มกราคม ๒๕๒๔” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๕ บาท”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในวันเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๖๓

เพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นยอดแห่งความเสียสละ รัฐบาลจึงได้สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระองค์ ประดิษฐานอยู่หน้าทำการรัฐสภา และเพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระองค์ ใน พ.ศ. ๒๕๖๓ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๖ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท ออกใช้

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๕ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕

น้ำหนัก ๑๒ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้า** กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ทรงฉลองพระองค์ครุย ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา เบื้องล่างพระบรมรูปมีข้อความว่า “๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕” ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก” เบื้องล่างมีข้อความว่า “พระผู้พระราชทานอธิปไตยแก่ปวงชนชาวไทย” มีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความทั้งสอง

ด้านหลัง กลางเหรียญมีพระปรมาภิไธยย่อ “ปปร” ไขว้ภายใต้พระมหามงกุฎ ภายในวงขอบเบื้องบนด้านขวาของเหรียญมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๖๓” เบื้องล่างด้านขวาของเหรียญ มีเลขบอกราคาว่า “๕” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท”

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก ๑๐๐ ปีแห่งวันพระบรมราชสมภพ สมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๓๖

เนื่องในโอกาส ๑๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ กระทรวงการคลังได้ออกกฏกระทรวงฉบับที่ ๑๒๑ วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ จัดทำเหรียญกระษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์จอมพลทหารบก ทรงสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว” ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูป พระราชลัญจกรประจำพระองค์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ภายในวงขอบเหรียญ เบื้องบนมีข้อความว่า “๑๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพ” และ “ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐๐ บาท” และข้อความว่า “๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๖” ตามลำดับ และมีลายดอกประจำยามคั่นระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง

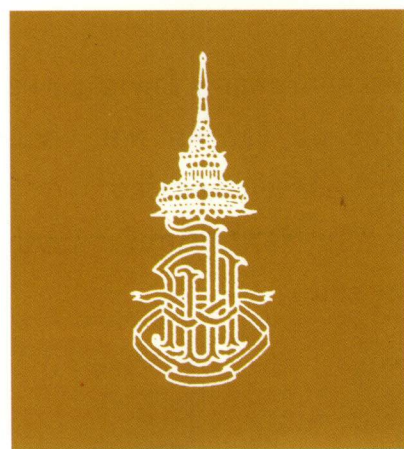
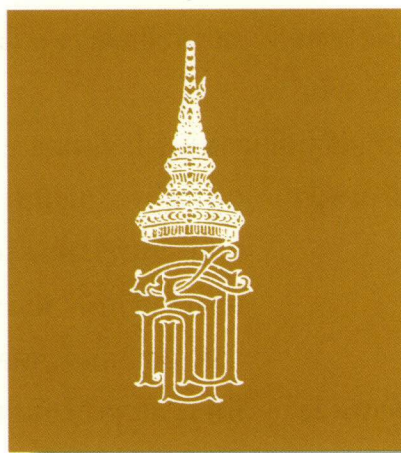
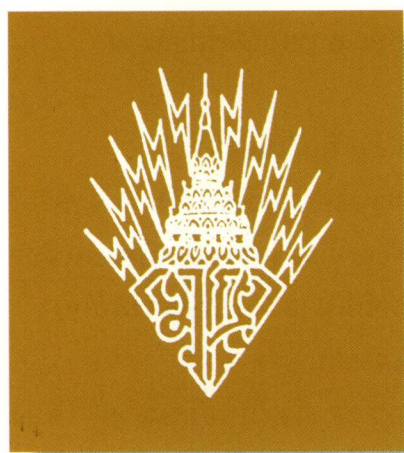
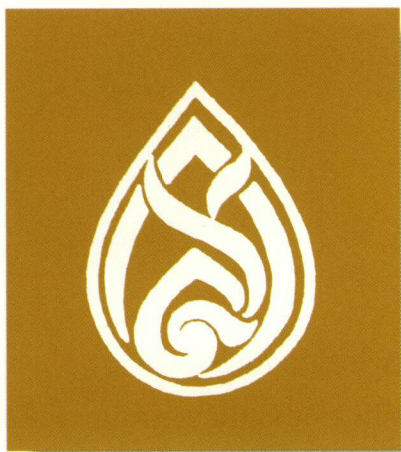
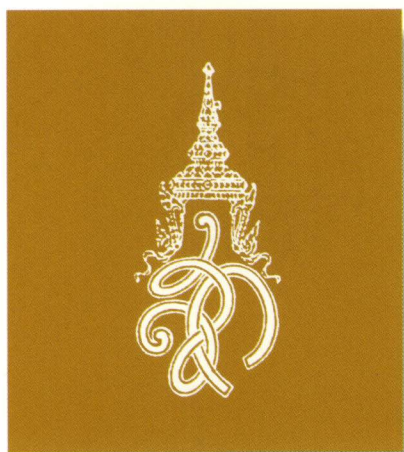
ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๒๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”

เหรียญเฉลิมพระเกียรติ พระบรมวงศานุวงศ์ และพระราชวงศ์

เหรียญเนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๓ รอบ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๑๑

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระชนมพรรษา ๓ รอบในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๑๑ กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๗ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๑๑ จัดสร้างเหรียญกษาปณ์ทองคำ เพื่อเป็นที่ระลึก เป็นเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา หกร้อยบาท สามร้อยบาท และหนึ่งร้อยห้าสิบบาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร ทน ๑.๕๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางตัวเหรียญมีพระบรมรูปของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผินพระพักตร์ด้านข้าง ภายในวงขอบเบื้องบนมีอักษร “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” เบื้องล่างมีอักษร “พระชนมายุครบสามรอบ” คั่นด้วยดอกประจักษ์ ด้านหลัง มีพระนามาภิไธยย่ออักษร ส ไขว้กับอักษร ก ได้มงกุฎพระมหากษัตริย์ประดิษฐานอยู่ตรงกลางตัวเหรียญ และมีวงล้อม ๓ วง คือ วงชั้นใน เป็นช่อชัยพฤกษ์ ประกอบด้วยดอกชัยพฤกษ์ จำนวน ๑๘ ดอก วงชั้นกลาง เบื้องบนมีอักษร “รัฐบาลไทย ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๑” เบื้องล่างบอกราคาของเหรียญ “๖๐๐ บาท” คั่นด้วยลายขอสร้อย วงชั้นนอก มีรูปกลีบบัว จำนวน ๓๖ กลีบ ล้อมโดยรอบชิดวงขอบเหรียญ หมายถึงทรงมีพระชนมายุครบ ๓๖ พระชันษา

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองคำ
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๓๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก ๗.๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๑ มิลลิเมตร หนา ๑.๒๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับชนิดทองคำราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่ราคาของเหรียญ เป็น “๓๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองคำ
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก ๓.๗๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๗ มิลลิเมตร หนา ๐.๙๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับชนิดทองคำราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่ราคาของเหรียญ เป็น “๑๕๐ บาท”

มงกุฎพระมหากษัตริย์ ในลวดลายด้านหลังของเหรียญ มีชื่อเป็นทางการว่า พระชฎามหากษัตริย์ คือ พระชฎา ๕ ยอด เรียกกันเป็นสามัญว่า พระมหากษัตริย์ พระชฎานี้เป็นราชศิราภรณ์สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๑ สำหรับพระมหากษัตริย์ทรง และมักทรงในงานพระราชพิธี เช่น เสด็จพระราชดำเนินขบวนพยุหยาตรา เลียบพระนคร หรือเสด็จพระราชดำเนินขบวนพยุหยาตราไปพระราชทานผ้าพระกฐิน จึงเป็นเหตุให้เรียก พระชฎาองค์นี้ว่า “มงกุฎพระมหากษัตริย์” พระชฎาองค์นี้ทำด้วยทองคำลงยาประดับเพชร ปลายเป็น ๕ ยอด มีกรเจียก และใบสน เลียบขนนกยาวคู่ และรัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา กรมพระยาบำราบปรปักษ์ ผู้ทรงดำรงตำแหน่งสมุหพระราชพิธีสร้างขึ้นอีกองค์หนึ่ง เรียกว่า “พระมหาขมพู่” เพราะลงยาสีขมพู่ทั้งองค์ ต่อมาสร้างในรัชกาลที่ ๖ และรัชกาลที่ ๗ รัชกาล ละองค์

**เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสที่
องค์การเอฟเอโอ ถวายพระเกียรติอัญเชิญพระฉายาลักษณ์
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ลงบนเหรียญซีเรส
พุทธศักราช ๒๕๒๓**

เพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสที่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติได้ถวายพระเกียรติอัญเชิญพระฉายาลักษณ์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถลงบนเหรียญซีเรส (CERES) ซึ่งเป็นเหรียญที่องค์การจัดทำขึ้นเพื่อสดุดีสตรีผู้ทศชีวิตและงานในการยกระดับและสถานภาพของสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีในชนบท ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๑ กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๒ วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๒๓ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาเก้าพันบาท เหรียญกษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท ออกใช้

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๙๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงรัดเกล้าพระเศวตด้วยพระเกี้ยวประดับเพชรลายดอกไม้ มีกระจังดอกไม้เพชรประกอบ ทรงผูกทวยห้อยเพชร ฉลองพระองค์ไหมปักลายดอกไม้ ทรงสะพักแพรปักดิ้นลายดอกไม้ และกรองพระศอเพชรทับพระอังสา ทรงสวมสายสะพายนพรัตน์ราชวราภรณ์ ประดับดารานพรัตน์ ภายในวงขอบของตัวเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พระบรมราชินีนาถ”</p>

ด้านหลัง กลางเหรียญมีกรอบรูปโค้ง ปลายด้านบนและด้านล่างแหลมสองกรอบ ภายในกรอบด้านขวามีรูปหญิงชวณากำลังดำนนา ภายในกรอบด้านซ้ายมีรูปหญิงชาวบ้านกำลังทอผ้าด้วยกี่กระตุก ระหว่างปลายแหลมของกรอบรูปโค้งทั้งสองด้าน มีข้อความว่า “CERES” ด้านล่างมีข้อความว่า “FAO” และมีสัญลักษณ์ของปีสตรีสากลอยู่ระหว่างกลางของกรอบทั้งสอง ภายในวงขอบตัวเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านขวามีข้อความว่า “๑๒ สิงหาคม ๒๕๒๓” ด้านซ้ายมีข้อความว่า 12TH AUGUST 1980 THAILAND” เบื้องล่างด้านขวามีข้อความว่า “๙๐๐๐ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความบอกราคาว่า “9000 BAHT” ค้นข้อความทั้งสองด้วยรูปดอกไม้ม

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๘๐ ทองแดงร้อยละ ๒๐
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๙๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท” และ “600 BAHT” ตามลำดับ

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๕ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๑๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำราคา ๙๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๕ บาท” และ “5 BAHT” ตามลำดับ

เหรียญเนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕๐ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๖๕

เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถเจริญพระ
ชนมพรรษา ๕๐ พรรษา กระทรวงการคลังจึงได้จัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก และเหรียญที่ระลึกประดับ
แพรแถบขึ้นดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๖๕ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ จัดทำ
เหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด และ
เหรียญกษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด ออกใช้

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระฉายาลักษณ์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวา มีข้อความว่า “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พระบรมราชินีนาถ” ด้านหลัง กลางเหรียญมีพระนามาภิไธยย่อ “สก” ไขว้ภายใต้มงกุฎชัตติยราชนาครี ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ฉลองพระชนมายุ ๕๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “50 th BIRTHDAY ANNIVERSARY OF H.M. QUEEN SIRIKIT OF THAILAND” มีรูปดอกไม้วชิษณุภัณฑ์ขึ้นข้อความ ทั้งสอง เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “6000 BAHT”

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๒๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท
เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “600 BAHT”

ชนิด เหรียญกษาปณ์นิกเกิล ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐ บาท
เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “10 BAHT”

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ ออกตามพระราชบัญญัติเหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พ.ศ. ๒๕๒๕ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๕

- ลักษณะ** เป็นเหรียญเงินรูปกลมแบน
- ขนาด** เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๑ เซนติเมตร
- ลวดลาย** **ด้านหน้า** กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พระบรมราชินีนาถ”
- ด้านหลัง** กลางเหรียญมีอักษรพระนามาภิไธยย่อ “สก” ไขว้ภายในได้พระสัปตปฎลเศวตฉัตร ประกอบลายกนก ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พ.ศ. ๒๕๒๕” เบื้องบนมีมงกุฎขัตติยราชนารีไม่มีจอน หลังมงกุฎมีห่วงสำหรับห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓.๑ เซนติเมตร พื้นของแพรแถบเป็นสีฟ้าอันเป็นสีประจำวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ริมด้านขวาและด้านซ้ายของแพรแถบเป็นริ้วสีเหลืองอันเป็นสีประจำมหากัศริบรมราชวงศ์
- ผู้มีสิทธิประดับ** บุคคลมีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้นไป
- การประดับ** ให้ประดับเหรียญนี้ได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากไม่ประดับอย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะประดับโดยใช้ห่วงคอค หรือโดยวิธีอื่นที่สมควรโดยไม่มีแพรแถบก็ได้
- ผู้ออกแบบ** นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์

เหรียญที่ระลึกเนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๓๕

เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพ.ศ. ๒๕๓๕ กระทรวงการคลังได้จัดทำเหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก และเหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบขึ้น เพื่อเป็นที่ระลึก และในโอกาสเดียวกันนี้ กองทัพอากาศและคณะกรรมการมูลนิธิสวนหลวง ร.๙ ได้จัดทำ เหรียญที่ระลึกขึ้น ดังนี้

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๑๑๑ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๕ จัดทำเหรียญกระษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด ราคาสามพันบาท สองชนิด ราคาหนึ่งพันห้าร้อยบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาหกพันบาท สองชนิด ราคาสามพันบาท สองชนิด ราคาหนึ่งพันห้าร้อยบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์ โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท หนึ่งชนิด ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงรัดเกล้าด้วยพระกระบังประดับเพชร ทรงภูษทระยาเพชร ทรงฉลองพระองค์ชุดไทย ทรงสะพักสไบกรองทองปักลาย ทรงสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ พระอังสาเบื้องซ้ายประดับเหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙ เบื้องบนของเหรียญรัตนาภรณ์ประดับหงส์เพชร ซึ่งเป็นเครื่องหมายราชนาถอันสูงสุด ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พระบรมราชินีนาถ”

ด้านหลัง กลางเหรียญมีอักษรพระนามาภิไธย “สก” ไขว้ภายใต้พระสัปปุญสเศวตฉัตร ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคารว่า “๖๐๐๐ บาท” ได้ข้อความบอกราคารามีข้อความว่า “๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๕ ประเทศไทย” และมีลายดอกประจำยาม คั่นระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง

ชนิด เหรียญกระษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา

ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคาร ๓๐๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗

น้ำหนัก ๗.๕ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๑ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิด ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๓๐๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา

ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคาร ๑๕๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗

น้ำหนัก ๓.๗๕ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๗ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิด ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๑๕๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา

ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคาร ๖๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕

น้ำหนัก ๓๐ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๗ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิด ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงา และไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๓๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิด ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๓๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๗.๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิด ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๕๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิด ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๕ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิด ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๕ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง

ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๒ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะที่เป็นสีมีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕

น้ำหนัก ๗.๓ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิด ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๒ บาท”

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ ออกตามพระราชบัญญัติเหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ พ.ศ. ๒๕๓๕ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

- ลักษณะ** เป็นเหรียญรูปไข่ แบน ทำด้วยเงินกาไหล่ทอง
- ขนาด** กว้าง ๓๐ มิลลิเมตร สูง ๓๕ มิลลิเมตร
- ลวดลาย**
- ด้านหน้า** กลางเหรียญมีพระบรมรูปสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงรัดเกล้าด้วยพระกระบังประดับเพชร ทรงกนกพลเพชร ฉลองพระองค์ทรงสะพักปักกลาย ทรงสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตน์ราชวราภรณ์ พระอังสาเบื้องขวาประดับเหรียญรัตนาภรณ์รัชกาลที่ ๙ เบื้องบนของเหรียญรัตนาภรณ์ประดับหงส์เพชรซึ่งเป็นเครื่องหมายราชนารีอันสูงสุด ผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่างมีข้อความว่า “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ”
- ด้านหลัง** กลางเหรียญมีอักษรพระนามาภิไธยย่อ “สก” ไขว้ ภายใต้มงกุฎขัตติยราชนารี ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๕” และมีลายดอกประจายามคัณระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง
- ขอบเหรียญเบื้องบนมีจักรและตรีศูลอันเป็นสัญลักษณ์แห่งตรามหาจักรีบรมราชวงศ์ ด้านหลังจักรและตรีศูลมีห่วงสำหรับห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓๐ มิลลิเมตร พื้นของแพรแถบเป็นสีฟ้าอันเป็นสีมูละของวันพระบรมราช-

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระมหา
มงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๕

สมภาพ ด้านขวาและด้านซ้ายของแพรแถบเป็นริ้วสีขาวอันหมายถึงน้ำพระทัย
อันบริสุทธิ์ผุดผ่องเปี่ยมไปด้วยพระเมตตาที่พระองค์ทรงมีต่อประชาชน
ทุกชั้น ริมด้านขวาและด้านซ้ายของแพรแถบเป็นริ้วสีเหลือง อันเป็นสีประจำ
มหาจักรีบรมราชวงศ์

ผู้มีสิทธิประดับ บุคคลมีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

การประดับ ให้ประดับเหรียญนี้ได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากไม่ประดับอย่างเครื่องราชอิสริยา
ภรณ์จะประดับโดยใช้ห้อยคอ หรือโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควรโดยไม่มีแพรแถบก็ได้

ผู้ออกแบบ ฝ่ายศิลปและออกแบบ กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์

เหรียญที่ระลึก เหรียญพระมหาธาตุเจดีย์นภเมทนีดล

จัดสร้างโดยกองทัพอากาศเพื่อเป็นที่ระลึกแก่ผู้สมทบทุนก่อสร้างพระมหาธาตุเจดีย์นภเมทนีดล เพื่อ
 น้อมเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา
 ๕ รอบ บรมยดอดยอินทนนท์ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ คู่กับพระมหาธาตุเจดีย์นภเมทนีดล
 ซึ่งกองทัพอากาศได้สร้างขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนม
 พรรษา ๕ รอบ พ.ศ. ๒๕๓๐ เหรียญนี้ประกอบพิธีมงคลอภิเษก เมื่อวันที่ ๙ ถึง ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔
 ณ วัดพระสิงห์วรวิหาร จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ			
ชนิด	ทองคำ	ทองคำ	เงิน	บронซ์ชุบทอง
ราคา/บาท	๑๙,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐๐	๑๐๐
น้ำหนัก/กรัม	๓๐	๑๕	-	-
ขนาด/มม.	๓๒	๒๖	๒๖	๒๖
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผินพระพักตร์ด้านซ้าย ภายในวงขอบเหรียญ ด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ด้านซ้ายมีอักษรพระนามาภิไธยย่อ “สก”		
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปทิวทัศน์มองจากเบื้องสูง เห็นพระมหาเจดีย์นภเมทนีดล พ.ศ. ๒๕๓๐ และพระมหาเจดีย์นภพลภูมิสิริ พ.ศ. ๒๕๓๕ ขอบเหรียญภายในมีข้อความว่า “กองทัพอากาศสร้างน้อมเกล้าฯ ถวายในวโรกาสเฉลิมพระชนมายุ ๖๐ พรรษา” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่างมีเครื่องหมายกองทัพอากาศ		

เหรียญที่ระลึก เหรียญสวนหลวง ร.๙

จัดสร้างโดยคณะกรรมการมูลนิธิสวนหลวง ร.๙ เพื่อจัดหาทุนดำเนินการก่อสร้างสวนหลวง ร.๙ ซึ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ เหรียญนี้ผลิตโดยโรงงาน THE PERTH MINT ประเทศออสเตรเลีย

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ				
ชนิด	ทองคำขัดเงา	ทองคำ	ทองคำขัดเงา	เงินขัดเงา	ทองแดง
ราคา/บาท	๒๔,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒๐๐
น้ำหนัก/กรัม	๓๑.๑	๓๑.๑	๑๕.๕	๓๑.๑	-
ขนาด/มม.	๓๒.๑	๓๒.๑	๒๕.๑	๔๐.๖	๔๐.๖
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ ภปร และอักษรพระนามาภิไธยย่อ สก			
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นภาพทิวทัศน์ของหอรัชมงคล ตระพังแก้ว สวนน้ำ ดอกบัว ต้นไม้ และนกยูง ขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มูลนิธิสวนหลวง ร.๙ เฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. ๒๕๓๕”			
ผู้ออกแบบ	ด้านหน้า	นางไพฑูรย์ศรี ณ เชียงใหม่	นายพนม บุญศิลป์		
	ด้านหลัง	นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์	นางสุนันทา อิกุลวงษ์		
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นางพุดชาติ อรุณเวช			
	ด้านหลัง	นายวุฒิชัย แสงเงิน			

เหรียญพระราชปาณที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี แห่งวันพระราชสมภพของ
สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก
พุทธศักราช ๒๕๓๕

เนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี แห่งวันพระราชสมภพของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๕ กระทรวงการคลังได้ออกประกาศฉบับที่ ๑๐๓ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ จัดทำเหรียญพระราชปาณเงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด เหรียญพระราชปาณโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญพระราชปาณโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญพระราชปาณเงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกทรงฉลองพระองค์ชุดสากลนิยม ภายในวงขอบเหรียญ เบื้องล่างมีข้อความว่า “สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก” ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นเครื่องประกอบพระราชอิสริยยศ มีพระนามาภิไธยย่อ “ม” อยู่ภายใต้พระมหามงกุฎและจักรี ซึ่งประดิษฐานบนพานทองปากกลีบบัว ๒ ชั้น มีตั้งเท้าสิงห์รองรับ และมีตั้งเท้าสิงห์ตั้งฉัตรกลีบบัว ๕ ชั้นอยู่สองข้างใต้เครื่องประกอบพระราชอิสริยยศมีข้อความบอกราคาดว่า “๖๐๐ บาท” ได้ข้อความบอกราคามีข้อความว่า “ประเทศไทย” และภายในวงขอบเหรียญ เบื้องล่างมีข้อความว่า “๑๐๐ ปี วันพระราชสมภพ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕” ตามลำดับ

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก พระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๓๔ เป็นพระราชโอรส ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า สวรรคตเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๗๒ มีพระชนมพรรษาเพียง ๓๘ พรรษา

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์เงินราคา ๖๐๐ บาท
เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ชนิดราคา ๖๐๐ บาท
เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเจริญพระชนมายุ ๗๕ พรรษา พุทธศักราช ๒๕๑๙

ในวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีพระชนมายุ ๗๕ พรรษา กระทรวงการคลังได้ออกกฏกระทรวงฉบับที่ ๓๐ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงินราคา ๑๕๐ บาท ออกใช้ และกฏกระทรวงฉบับที่ ๓๔ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคา ๑ บาท ออกใช้เป็นที่ระลึกในโอกาสนี้

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๑๕๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕		
น้ำหนัก	๒๒ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเครื่องแบบทหารบกแห่งกองทัพไทย ยศพันเอกพิเศษ พระพักตร์เฉียง ภายใต้วงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” เบื้องล่างมีข้อความว่า “พระชนมายุครบ ๗๕ พรรษา”	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีพระปรมาภิไธยย่อ “สว” ภายใต้วงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านขวาของตัวเหรียญมีเลขบอกราคาว่า “๑๕๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” ภายใต้วงขอบเบื้องล่างมีข้อความว่า “๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๘”	

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๑ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๗๕ นิกเกิลร้อยละ ๒๕		
น้ำหนัก	๗.๐ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์เงินชนิดราคา ๑๕๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑”	

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเจริญพระชนมายุ ๘๐ พรรษา พุทธศักราช ๒๕๖๓

เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุครบ ๘๐ พรรษา ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี กระทรวงการคลังได้ออกกฏกระทรวงฉบับที่ ๕๕ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓ จัดทำเหรียญกษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก และในโอกาสเดียวกันกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้สร้างเหรียญที่ระลึก “พระพุทธรูประกายสิทธิ์ ปร.สว. ขึ้น ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์นิกเกิล
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<div><div>ด้านหน้า</div><div>กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเครื่องแบบหน่วยแพทย์อาสา ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านขวาของเหรียญมีข้อความว่า “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พระชนมายุครบ ๘๐ พรรษา”</div></div> <div><div>ด้านหลัง</div><div>กลางเหรียญมีตราพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประกอบด้วย มงกุฎขัตติยราชนารีประดิษฐานบนพานแว่นฟ้า ๒ ชั้นเหนือตั่ง และมีตั่งลตั่งฉัตรกลีบบัว ๕ ชั้น อยู่สองข้าง ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และมีดอกประจายามประกอบหัวท้ายข้อความดังกล่าว เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท” และมีรูปดอกบัวบาน ประกอบกันเป็นลวดลายโดยรอบชิดวงขอบ</div></div>

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเครื่องแบบหน่วยแพทย์อาสา

- ชนิด** เหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง
- ลักษณะ** กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
- ราคา** ๕ บาท
- โลหะและอัตราเนื้อโลหะ** โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
- น้ำหนัก** ๑๒ กรัม
- ขนาด** เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร
- ลวดลาย** ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์นิกเกิลชนิดราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๕ บาท” และมีกลีบบัวประกอปกันเป็นลวดลายอยู่โดยรอบซิดวงขอบ

เหรียญที่ระลึก เหรียญพระพุทธศรีประกายสิทธิ์ ภปร. สว.

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้จัดสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระศรีนครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อเป็นสถานที่พักฟื้นตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งภายหลังได้รับพระราชทานนามใหม่ว่า “โรงพยาบาล นวุดิสมเด็จย่า” และจัดสร้างพระราชานุสาวรีย์ของพระองค์ที่ค่ายศรีนครินทรา อำเภอกงสูง จังหวัด นครศรีธรรมราช และค่ายศรีสังวาลย์ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่

ในการนี้ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้สร้างเหรียญที่ระลึกพระพุทธศรีประกายสิทธิ์ ภปร. สว. ขึ้น เหรียญนี้ได้ประกอบพิธีฝังคลาภิเษกที่วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๖

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปวงรี
ชนิด	ทองแดง
ราคา	๑๐๐ บาท
น้ำหนัก	๑๐.๑ กรัม
ขนาด	กว้าง ๒๔ มิลลิเมตร สูง ๓๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญเป็นรูปพระพุทธรูปปางสมาธิ เหนือพระเศียรมีฉัตร ๕ ชั้น ได้ฐาน มีข้อความว่า “พระพุทธศรีประกายสิทธิ์” ประกอบฉัตร ๒ ข้าง ขอบเหรียญวง ในมีจุดไขปลา ด้านหลัง กลางเหรียญตอนบนมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหาพิชัย มงกุฎ และอักษรพระนามาภิไธยย่อ “สว” ข้างล่างมีข้อความว่า “ที่ระลึกสร้าง โรงพยาบาลสมเด็จพระศรีนครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๕”

เหรียญเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เจริญพระชนมายุ ๘๔ พรรษา พุทธศักราช ๒๕๖๗

เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เจริญพระชนมายุ ๘๔ พรรษา กระทรวงการคลังได้จัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกและเหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบขึ้น ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๗๓ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๗ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด เหรียญกษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี แต่งพระองค์เต็มยศ ทรงสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ที่พระองค์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจโปรดเกล้าฯ ให้พระอภัยมณีเสด็จไปช่วยพระอภัยมณีที่เมืองบาดาล และเหรียญรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ ๙ ผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บรมราชชนนี” และมีรูปดอกบัวบานประกอบกันเป็นลวดลายอยู่โดยรอบขอบ ด้านหลัง กลางเหรียญ มีตราพระอิสริยยศ สมเด็จพระบรมราชชนนี ประกอบด้วยมงกุฎขัตติยราชันรี ประดิษฐานบนพานแว่นฟ้าสองชั้นเหนือตั้ง และมีดั่งลดตั้งฉัตรกลีบบัว ๕ ชั้น อยู่สองข้าง ได้ตราพระราชอิสริยยศ มีข้อความบอกราคาด่า “๖๐๐๐ บาท” ได้ข้อความบอกราคาด่ามีข้อความว่า “พระชนมายุ ๘๔ พรรษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๗” และ “ประเทศไทย” ตามลำดับ ภายในโดยรอบขีด

วงขอบเหรียญมีรูปดอกบัวบานใหญ่เล็กสลับกันเป็นลวดลาย บัวดอกใหญ่มี
จำนวน ๗ ดอก หมายถึงสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเจริญพระ
ชนมายุ ๗ รอบ

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงินขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๒๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐
บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์นิกเกิลขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐
บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๕ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๑๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๖๐๐๐
บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๕ บาท”

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ ออกตามพระราชบัญญัติเหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พ.ศ. ๒๕๒๗ วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๗

- ลักษณะ** เป็นเหรียญเงินรูปกลมแบน
- ขนาด** เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๑ มิลลิเมตร
- ลวดลาย** **ด้านหน้า** กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จลองพระองค์เต็มยศทรงสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ที่พระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระอรรคชายาเธอของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ และทรงขึ้นเถลิงถวัลย์ราชสมบัติเป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ ด้านซ้ายมีข้อความว่า “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” ด้านขวามีข้อความว่า “บรมราชชนนี” และมีรูปดอกบัวบานประกอบกันเป็นลวดลายอยู่โดยรอบขีดวงขอบ
- ด้านหลัง** กลางเหรียญมีตราพระราชอิสริยยศสมเด็จพระบรมราชชนนี ประกอบด้วยมงกุฎขัตติยราชนารี ประดิษฐานบนพานแว่นฟ้า ๒ ชั้นเหนือตั้ง และมีดั่งลตตั้งฉัตรกลีบบัว ๕ ชั้นอยู่สองข้าง ไต้ตราพระราชอิสริยยศมีข้อความว่า “พระชนมายุ ๘๔ พรรษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๒๗” ภายในโดยรอบขีดวงขอบเหรียญมีรูปดอกบัวบานใหญ่เล็กสลับกันเป็นลวดลาย ดอกบัวใหญ่ซึ่งมีจำนวน ๗ ดอก หมายถึงสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเจริญพระชนมายุ ๗ รอบ เบื้องบนมีพระนามาภิไธยย่อ “สว” ทรงดอกบัวตูม ด้านหลังมีห่วงสำหรับห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓๑ มิลลิเมตร พื้นของแพรแถบมีริ้วสีแดงแซม

ขนาดใหญ่อันเป็นสิ่ประจำวันพระราชสมภพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรม
ราชชนนี ด้านขวาและด้านซ้ายของริ้วสีแดงเข้มเป็นริ้วสีขาวอันหมายถึง
น้ำพระทัยอันบริสุทธิ์ผุดผ่อง เปี่ยมไปด้วยพระเมตตาที่พระองค์มีต่อประชาชน
ทุกชั้น ริมสุดด้านขวาและด้านซ้ายของแพรแถบเป็นริ้วสีเหลืองอันเป็นสี
ประจำมหจักรีบรมราชวงศ์

ผู้มีสิทธิประดับ บุคคลมีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นต้นไป

การประดับ เหรียญนี้ให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากไม่ประดับอย่างเครื่องราช
อิสริยาภรณ์จะประดับโดยใช้ห้อยคอ หรือโดยวิธีอื่นที่สมควรโดยไม่มีแพรแถบก็ได้

ผู้ออกแบบ นางไพฑูรย์ศรี ณ เชียงใหม่

เหรียญที่ระลึกในโอกาสสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

เจริญพระชนมายุ ๘๙ พรรษา พุทธศักราช ๒๕๓๒

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีพระชนมายุ ๘๙ พรรษา คณะกรรมการ
อำนวยการสร้างตึกผ่าตัดโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้จัดสร้าง
เหรียญที่ระลึกเพื่อสมนาคุณแก่ผู้บริจาคเงินสมทบทุนสร้างตึก

ลักษณะ เป็นเหรียญรูปรี

ชนิด ทองคำ ทองคำ ทองคำ บรอนซ์ชุบทองมีห่วง

น้ำหนัก/กรัม ๘๙

๑๕

๗.๕

-

ราคา/บาท ๑๐๐,๐๐๐

๑๐,๐๐๐

๕,๐๐๐

๕๐

ลวดลาย **ด้านหน้า** กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปครึ่งพระองค์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เบื้องซ้ายของพระองค์เป็นพระบรมรูปครึ่งพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล เบื้องขวาเป็นพระบรมรูปครึ่งพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ด้านหลัง กลางเหรียญมีพระนามาภิไธย “สว” ใต้อักษรมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๓๒” ภายในวงขอบเหรียญด้านบนมีข้อความว่า “๘๙ พรรษา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” ด้านล่างมีข้อความว่า “ตึกผ่าตัดโรงพยาบาลศรีนครินทร์ จังหวัดขอนแก่น”

ผู้ออกแบบ **ด้านหน้า** สุภาพ อุ่ณารีย์ นางสุนันทา อิกุลวงษ์

ด้านหลัง นายพนม บุญศิลป์

ผู้ปั้นแบบ **ด้านหน้า** นางพุทธชาติ อรุณเวช

ด้านหลัง แกะแม่ตรา นายนรินทร์ สงวนพุดฉินทร์

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เจริญพระชนมายุ ๙๐ พรรษา พุทธศักราช ๒๕๓๓

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๔๓ และมีพระชนมายุครบ ๙๐ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙๘ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๓ จัดทำเหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้ เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ฉลองพระองค์เต็มยศทรงสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ที่พระอัสสฬเบื้องซ้ายประดับเหรียญรัตนาภรณ์รัชกาลที่ ๘ และเหรียญรัตนาภรณ์รัชกาลที่ ๙ ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” และมีพระสังวาลย์ล้อมโดยรอบที่ขอบเหรียญ ด้านหลัง กลางเหรียญมีตราพระราชอิสริยยศสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประกอบด้วยมงกุฎขัตติยราชนาถี เหนือพระนามาภิไธยย่อ “สว” ประดิษฐานบนพานแว่นฟ้า ๒ ชั้น มีตั้งรองรับ และมีตั้งลาดตั้งฉัตรกลีบบัว ๕ ชั้นอยู่สองข้างใต้ตราพระราชอิสริยยศมีข้อความบอกราคาดว่า “ ๖๐๐ บาท” ใต้ข้อความบอกราคามีข้อความว่า “ประเทศไทย” และ “ฉลองพระชนมายุ ๙๐ พรรษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๓” ตามลำดับ ภายในชิดวงขอบเหรียญมีรูปดอกกลาดวนซึ่งมีความหมายถึงผู้สูงอายุ ประดับโดยรอบ

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้า และด้านหลังของเหรียญเงินราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “ ๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นสี มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าและด้านหลังของเหรียญกระษาปณ์เงินราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก “เหรียญทองแห่งสุขภาพดีถ้วนหน้า” พุทธศักราช ๒๕๓๔

เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๓ องค์การอนามัยโลกได้ทูลเกล้าฯ ถวาย “เหรียญทองแห่งสุขภาพดีถ้วนหน้า” แต่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นพระองค์แรกในประวัติศาสตร์ขององค์การอนามัยโลก เพื่อเป็นการประกาศพระเกียรติคุณอันสูงส่งที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจอันทรงคุณค่าแก่งานสุขภาพอนามัยแห่งชาโลก

กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๐๖ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๓๔ จัดทำเหรียญกระษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ชัดเงา	
ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๖๐๐๐ บาท	
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๑๐ ทองแดงร้อยละ ๗	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ฉลองพระองค์เต็มยศ ทรงสร้อยพระศอเพชร และสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า พระอัสสฬเบ็องซ้ายประดับเหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๘ และเหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙ เบ็องขวาประดับเข็มจักรีฝังเพชร ภายในวงขอบเหรียญเบ็องล่างมีข้อความว่า “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปเหรียญทองแห่งสุขภาพดีถ้วนหน้า ภายในวงขอบเหรียญเบ็องบนมีสัญลักษณ์ขององค์การอนามัยโลก ด้านขวามีข้อความว่า “เหรียญทองแห่งสุขภาพดีถ้วนหน้า” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๓ ประเทศไทย” และเบ็องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ราคา ๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๒๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายเหรียญกระษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท
เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ราคา ๒ บาท
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ โลหะที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”

เหรียญที่ระลึกการก่อสร้างอุทยานเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พุทธศักราช ๒๕๓๘

เนื่องในโอกาสที่นายเล็ก นานา ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินบริเวณหลังวัดอนงคาราม แขวงสมเด็จเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร จำนวนพื้นที่ดิน ๔ ไร่ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อให้มูลนิธิชัยพัฒนาได้ใช้เป็นประโยชน์ และบริเวณดังกล่าวก็เคยเป็นนิวาสถานที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเคยประทับเมื่อทรงพระเยาว์

มูลนิธิชัยพัฒนาจึงได้นำพื้นที่นี้สร้างเป็นสวนสาธารณะ เพื่อประโยชน์สุขแก่สาธารณชน ได้พักผ่อนหย่อนใจ พร้อมทั้งยังจัดตั้งพิพิธภัณฑ์แสดงพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจ ทั้งยังเป็นอนุสรณ์สถานเฉลิมพระเกียรติของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีอีกด้วย และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดอุทยาน เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๐

เพื่อเป็นที่ระลึกในการสร้างอุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กรมธนารักษ์จัดทำเหรียญที่ระลึก พร้อมทั้งยังทรงพระกรุณาพระราชทานแผ่นทอง เงิน และทองแดง มาผสมโลหะเพื่อเป็นสิริมงคลด้วย

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน				
ชนิด	ทองคำพิเศษขัดเงา	ทองคำขัดเงา	เงินขัดเงา	เงินธรรมดา	ทองแดง
ราคา/บาท	๑๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒,๐๐๐	๕๐
น้ำหนัก/กรัม	๔๐	๒๐	๑๕	๑๕	๑๓
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ เซนติเมตร				
ลวดลาย	ด้านหน้า	เป็นภาพหุ่นต่ำ พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุพระหัตถ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช” และ “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี”			
	ด้านหลัง	เป็นภาพหุ่นต่ำรูปอุทยาน ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “อุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พ.ศ. ๒๕๓๘”			

ผู้ออกแบบ	ด้านหน้า	นางสาวสุภาพ อุ่ณารีย์
	ด้านหลัง	นายหน้ บวรณสมภพ
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นางพุทธชาติ อรุณเวช
	ด้านหลัง	นายธรรมนุญ แก้วสว่าง

เหรียญเนื่องในพระราชพิธีสถาปนาสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าวชิราลงกรณ ขึ้นทรงดำรงตำแหน่ง สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พุทธศักราช ๒๕๑๕

ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ มีพระชันษาครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการพระราชพิธีสถาปนาขึ้นทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ตามโบราณราชประเพณี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ในโอกาสนี้กระทรวงการคลังจึงได้จัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก และเหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบขึ้น ดังนี้

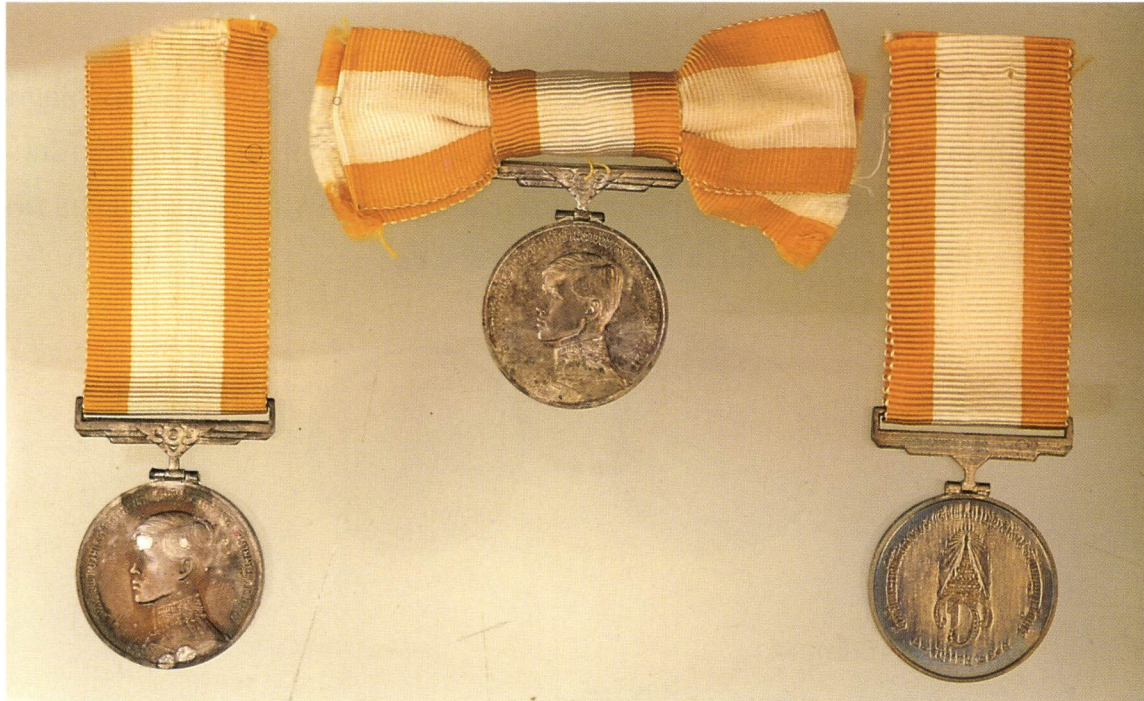
เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๕ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาวราคาหนึ่งบาท ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๗.๕๐ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าวชิราลงกรณ ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบมีข้อความว่า “มหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร” ด้านหลัง กลางเหรียญมีอักษรพระนามย่อ “ว” ไขว้กับ “ก” ภายใต้จุลมงกุฎ ยอดจุลมงกุฎมีรัศมี ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “รัฐบาลไทย ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๕” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคา “๑ บาท”

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ เหรียญที่ระลึกพระราชพิธีสถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ออกตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๘ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕

ลักษณะ	เป็นเหรียญเงินรูปกลมแบน
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๑ เซนติเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า มีพระรูปของสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณทรงหันพระพักตร์ทางเบื้องขวา ที่ริมขอบมีอักษร “สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร” ด้านหลัง มีอักษรพระนามาภิไธยย่อ “วก” เหนือพระนามาภิไธยย่อมีรูปจุลมงกุฎมีรัศมีที่ริมขอบมีอักษร “ที่ระลึกพระราชพิธีสถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๕” สำหรับบุรุษใช้ห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓.๑ เซนติเมตร สีขาวริมสีเหลือง สำหรับสตรีใช้ห้อยกับแพรแถบดีดงกล่าวผูกเป็นรูปแมลงปอ สีขาวอันหมายถึงสีประจำวันพระราชสมภพ ริมสีเหลืองอันหมายถึงสีประจำมหาจักรีบรมราชวงศ์
ผู้มีสิทธิประดับ	บุคคลมีสิทธิประดับได้ตั้งแต่วันพระราชพิธีสถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เป็นต้นไป
การประดับ	ให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ถ้าไม่ประดับอย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะประดับโดยใช้ห้อยคอก็ได้
ผู้ออกแบบ	ด้านหน้า นายสนิท ดิษฐพันธุ์ ด้านหลัง นายพนวัฒน์ สมพันธ์

**เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในพระราชพิธีอภิเษกสมรส
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร
พุทธศักราช ๒๕๖๐**

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๘ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำราคาสองพันห้าร้อยบาท เหรียญกษาปณ์เงินราคาหนึ่งร้อยห้าสิบบาท และเหรียญกษาปณ์นิกเกิลราคาสิบบาท ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึกพระราชพิธีอภิเษกสมรสสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร กับ ม.ล.โสณสวัสดิ์ กิตติยากร เมื่อวันที่ ๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒๕๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ผินพระพักตร์ทางเบื้องซ้าย สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงฉลองพระองค์เต็มยศร้อยเอกทหารบก ประดับเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ทรงฉลองพระองค์ชุดไทยบรมพิมาน ทรงสะพักสไบกรองทอง ประดับเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ภายในวงขอบเบื้องบนมีเครื่องหมายจักรีบรมราชวงศ์แผดไขว้กัน ด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความว่า “พระราชพิธีอภิเษกสมรส” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “มหาวชิราลงกรณ-โสมสวลี” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐” ด้านหลัง

ด้านหลัง กลางเหรียญมีพระนามาภิไธยย่อสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร อยู่ภายใต้พระจุลมงกุฎ ประกอบด้วยรัศมีสายฟ้า ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีเลขบอกราคาว่า “๒๕๐๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และมีลายกลีบดอกไม้อยู่โดยรอบชิดวงขอบ

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๒๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๒๕๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๕๐”

ชนิด เหรียญกษาปณ์นิกเกิล
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๒๕๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

**เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในโอกาสที่
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
ทรงสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก พุทธศักราช ๒๕๒๑**

ในโอกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก กระทรวงการคลังได้ออกกฏกระทรวง ฉบับที่ ๔๔ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำราคาสามพันบาท เหรียญกษาปณ์เงินราคาหนึ่งร้อยห้าสิบบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาวราคาหนึ่งบาท ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๓๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบปกติขาวยศพันตรีทหารบก ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความว่า “พันตรีสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร” ด้านหลังด้วยดอกประจักษ์ยามก้ามปู และมีไขปลาโดยรอบขีดวงขอบ

ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปเข็มเสนาธิปัตย์ ซึ่งประกอบด้วยฉัตรเจ็ดชั้นฉายรัศมี ประดิษฐานบนหลังพระศอาธาร อันเป็นเข็มแสดงคุณวุฒิของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก สองข้างรูปเข็มมีดอกพุดตานข้างละหนึ่งดอก ใต้ดอกพุดตานด้านขวาของเหรียญมีเลขบอกราคา “๓๐๐๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๕ กันยายน ๒๕๒๑” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ทรงสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก”

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๒๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๓๐๐๐ บาท
เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๕๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๗.๐๐ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** เช่นเดียวกับลวดลายเหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๓๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑ บาท”

**เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกในโอกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุ ๓๖ พรรษา
พุทธศักราช ๒๕๓๑**

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชสมภพเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ มีพระชนมายุ ๓๖ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๑

กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙๓ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ จัดทำเหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็น ที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๒๐๐ บาท	
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕	
น้ำหนัก	๒๒ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระรูป สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงเครื่องแบบเต็มยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สวมสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีพระนามาภิไธยย่อ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมารอยู่ภายใต้พระจุลมงกุฎประกอบด้วยรัศมีสายฟ้า ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “เฉลิมพระชนมายุ ๓๖ พรรษา” และ “๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๑” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านขวามีเลขบอกราคาว่า “๒๐๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์เงินราคา ๖๐๐ บาท
เว้นแต่มีเลขบอกราคาว่า “๑๐”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไส้ทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์เงินราคา ๖๐๐ บาท
เว้นแต่มีเลขบอกราคาว่า “๒”

**เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาส
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดา
ทรงสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต
จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๒๐**

ใน พ.ศ. ๒๕๒๐ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดา ทรงสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นับเป็นบัณฑิตพระองค์แรกในมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ในโอกาสนี้ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๗ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๐ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงินราคาหนึ่งร้อยห้าสิบบาท เหรียญกษาปณ์นิกเกิลราคาสิบบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาวราคาหนึ่งบาท ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดา ทรงเครื่องแบบนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉลองพระองค์ครุยปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต ผืนพระพักตร์ทาบเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความว่า “เจ้าฟ้าสิรินธร” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “ประเทศไทย”</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีตราพระเกี้ยว ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มวิทย์ฐานะอักษรศาสตรบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ตราพระเกี้ยวมีข้อความบอกราคาดว่า “๑๕๐ บาท” ได้ข้อความบอกราคา มีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๒๐” ภายในวงขอบมีข้อความว่า “บัณฑิตพระองค์แรกในมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย” และมีกระหนก ประกอบข้อความทั้งสองข้าง</p>

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดา ทรงสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นบัณฑิตพระองค์แรกในมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ชนิด	เหรียญกษาปณ์นิกเกิล
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์เงินชนิดราคา ๑๕๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๑๐ บาท”

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๗๕ นิกเกิลร้อยละ ๒๕
น้ำหนัก	๗ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์เงินชนิดราคา ๑๕๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๑ บาท”

**เหรียญเนื่องในพระราชพิธีสถาปนา
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้า สิรินครเทพรัตนราชสุดา ขึ้นทรงดำรงตำแหน่ง
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ
สยามบรมราชกุมารี พุทธศักราช ๒๕๒๐**

ใน พ.ศ.๒๕๒๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาพระอิสริยยศดี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดาขึ้นเป็นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ในวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๐ กระทรวงการคลังจึงได้จัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกและเหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๑ จัดสร้างเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาสองพันห้าร้อยบาท เหรียญกษาปณ์เงิน ราคาหนึ่งร้อยห้าสิบบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคาหนึ่งบาท ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒๕๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องซ้าย ทรงฉลองพระองค์ชุดไทย ทรงสะพักปักดินทอง เข้มกัณฑ์นพเก้า ด้านหลัง ประดับเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่ง มหาจักรีบรมราชวงศ์ และเหรียญรัตนาภรณ์รัชกาลที่ ๙ ภายในวงขอบมีข้อความว่า “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” และมีไขปลาโดยรอบขีดวงขอบ

ด้านหลัง กลางเหรียญมีพระนามาภิไธยย่อ “สธ” ไขว้ภายใต้มงกุฎัตติยราชนารี ไม่มีพระจอห์น ภายในวงขอบเบื้องบนด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความ ว่า “๕ ธันวาคม ๒๕๒๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “ประเทศไทย” โดยมีดอกประจักษ์ยามประกอบหัวท้าย ภายในวงขอบเบื้องล่างด้านขวาของตัวเหรียญมีเลขบอกราคา ว่า “๒๕๐๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” และมีไขปลาโดยรอบขีดวงขอบ

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๒๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๒๕๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๕๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๗.๐๐ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิดราคา ๒๕๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑ บาท”

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ ออกตามพระราชบัญญัติเหรียญที่ระลึกพระราชพิธีสถาปนาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๕ ธันวาคม ๒๕๒๐ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๑

- ลักษณะ** เป็นเหรียญเงินรูปกลมแบน
- ขนาด** เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๑ เซนติเมตร
- ลวดลาย**
- ด้านหน้า** กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องซ้าย ทรงฉลองพระองค์ชุดไทย ทรงสะพักปักดินทอง เข้มกลัดนพเก้า ประดับเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ และเหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙ มีลายกลีบดอกกรักอยู่โดยรอบชิดวงขอบ
- ด้านหลัง** กลางเหรียญมีพระนามาภิไธยย่อ “สธ” ไขว้ ภายใต้มงกุฎขัตติยราชนารีไม่มีจอน ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “พระราชพิธีสถาปนาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๕ ธันวาคม ๒๕๒๐” โดยมีดอกประจายามประกอบหัวท้าย เบื้องบนมีมงกุฎขัตติยราชนารีไม่มีจอน หลังมงกุฎมีห่วงสำหรับใช้ห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓.๑ เซนติเมตร พื้นของแพรแถบบ้านขวาเป็นสีเหลืองอันหมายถึงสีประจำมหาจักรีบรมราชวงศ์ ด้านซ้ายเป็นสีม่วงอันหมายถึงสีประจำวันพระราชสมภพของพระองค์ ขอบนอกของสีเหลืองมีริ้วขนาดเล็กสีม่วง และขอบนอกของสีม่วงมีริ้วขนาดเล็กสีเหลือง
- ผู้มีสิทธิประดับ** บุคคลมีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้
- การประดับ** ให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ถ้าไม่ประดับอย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะประดับโดยใช้ห้อยคอหรือโดยวิธีอื่นที่สมควรโดยไม่มีแพรแถบก็ได้
- ผู้ออกแบบ** นางสาวปราณี คล้ายเชื้อวงศ์

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ๓๖ พรรษา พุทธศักราช ๒๕๓๔

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๘ และในวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๔ ทรงเจริญพระชนมายุ ๓๖ พรรษา กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๐๑ วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๔ จัดทำเหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาเหรียญบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึกเนื่องในโอกาสนี้ด้วย

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเครื่องแบบเต็มยศพลตรีท้าวทรงทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสายสะพายบรมมหาจักรีราชวงศ์ สวมสายสร้อยมหาจักรีบรมราชวงศ์ ภายในวงขอบเหรียญ เบื้องบน มีข้อความว่า “พลตรีหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีพระนามาภิไธยย่อ “สธ” อยู่ภายใต้พระจุลมงกุฎปักยี่ก่า ประกอบด้วยดาวข้างละ ๑ ดวง มีช่อชัยพฤกษ์รองรับ ได้ช่อชัยพฤกษ์ด้านขวามีเลขบอกราคาว่า “๖๐๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” ภายในวงขอบเหรียญ เบื้องล่างมีข้อความว่า “ฉลองพระชนมายุ ๓๖ พรรษา ๒ เมษายน ๒๕๓๔” และ “ประเทศไทย” ตามลำดับ</p>

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์เงินราคา ๖๐๐ บาท
เว้นแต่มีเลขบอกราคาว่า “๑๐”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบใส่ทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์เงินราคา ๖๐๐ บาท
เว้นแต่มีเลขบอกราคาว่า “๒”

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก “เหรียญรางวัลแมกไซไซ” พุทธศักราช ๒๕๓๕

มูลนิธิแมกไซไซ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการสาธารณะ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑๐ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ จัดทำเหรียญกระษาปณ์ทองคำ ราคาหกพันบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์ทองคำ ชัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับประชาชน ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี” และเบื้องล่างของเหรียญเป็นรูปลายดอกประจายาม มีลายเปลวนกประกอบทั้งสองข้าง ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปด้านหลังของเหรียญรางวัลแมกไซไซ ภายในวงขอบเหรียญ เบื้องบนเป็นรูปด้านหน้าของเหรียญรางวัลแมกไซไซ ด้านขวาของเหรียญ มีข้อความว่า “เหรียญรางวัลแมกไซไซ” และ “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “สาขาบริการสาธารณะ” และข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐๐ บาท” ตามลำดับ เบื้องล่างมีข้อความว่า “๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๕”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก ๒๒ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญทองคำ ราคา ๖๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๒ บาท”

มูลนิธิแมกไซไซ ถือกำเนิดในประเทศฟิลิปปินส์โดยประธานาธิบดี รามอน แมกไซไซ วัดอุปประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน ผู้มีผลงานในด้านบริการสาธารณะและอื่นๆ

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
ทรงสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช ๒๕๖๒

ในโอกาสที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๐ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงิน ราคาสามร้อยบาท เหรียญกษาปณ์นิกเกิลราคาสิบบาท และเหรียญทองขาว ราคาสองบาท ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๓๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระฉายาลักษณ์ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงเครื่องแบบนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉลองพระองค์ครุยปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความว่า “เจ้าฟ้าจุฬาภรณ” ภายในวงขอบด้านซ้ายมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “เฉลิมพระเกียรติทรงสำเร็จการศึกษา ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒” ภายในวงขอบเบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๓๐๐ บาท” และคันข้อความทั้งสองด้วยดอกประจายาม

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
เข้ารับพระราชทานปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เคมี) เกียรตินิยมอันดับ ๑ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชนิด เหรียญกษาปณ์นิกเกิล
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์เงินชนิดราคา ๓๐๐ บาท
 เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๙ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์เงินชนิดราคา ๓๐๐ บาท
 เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเฉลิมพระเกียรติเจ้าฟ้านักวิจัย พุทธศักราช ๒๕๓๐

เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญทองคำที่ระลึกแอลเบิร์ต ไอน์สไตน์ แต่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี เพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสนี้ กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๘๘ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๐ จัดทำเหรียญกระษาปณ์เงินราคาหกร้อยบาท สองชนิด เหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้ใน พ.ศ. ๒๕๓๐

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ทรงฉลองพระองค์ครุยปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอินทรีย์เคมี ของมหาวิทยาลัยมหิดลผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี” ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์ทางเคมีของโครงสร้างสารอินทรีย์ชื่อ เบนซีน (BENZENE RING) กลางรูปสัญลักษณ์ดังกล่าวมีรูปด้านหน้าของเหรียญทองคำที่ระลึกแอลเบิร์ต ไอน์สไตน์ ที่ทรงได้รับการถวายจากองค์การยูเนสโก ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าฟ้านักวิจัย” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๙ ประเทศไทย” ด้านขวามีข้อความว่า “๖๐๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท”

ชนิด เหยี่ยวกระชาปณ์นิกเกิล ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระชาปณ์เงินชนิดราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาราคาว่า “๑๐”

ชนิด เหรียญกระชาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบใส่ทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระชาปณ์เงินชนิดราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาราคาว่า “๒”

แอลเบิร์ต ไอน์สไตน์ เกิดในประเทศเยอรมันี่ สนใจทางคำนวณ สำเร็จการศึกษาจากโพลิเทคนิคในสวิตเซอร์แลนด์ ทฤษฎีที่ทำให้ท่านกลายเป็นบุคคลสำคัญของโลก คือ พลังงานเท่ากับมวลของวัตถุคูณด้วยความเร็วของแสงกำลังสอง ทฤษฎีนี้แสดงว่า มวลแสงกับพลังงานนั้นเปลี่ยนกันได้ ใน พ.ศ. ๒๔๖๔ ท่านได้รับรางวัลโนเบล สาขาฟิสิกส์ ใน พ.ศ. ๒๔๘๒ ท่านได้ค้นพบการแตกตัวของยูเรเนียม ซึ่งเป็นแนวทางให้มีการสร้างระเบิดปรมาณู ในบั้นปลายชีวิต ท่านได้พยายามรวบรวมเอาปรากฏการณ์ธรรมชาติทางฟิสิกส์มาไว้ในสมการคณิตศาสตร์สมการเดียว และได้ประกาศทฤษฎีของท่านใน พ.ศ. ๒๔๙๓ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในวงการนักวิทยาศาสตร์ แอลเบิร์ต ไอน์สไตน์ ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๘

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ฉลองพระชนมายุ ๖ รอบ พุทธศักราช ๒๕๓๘

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ฉลองพระชนมายุ ๖ รอบในวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๓๘ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๓๒ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์ โลหะสีขา (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสี่สิบบาท สองชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ฉลองพระองค์ชุดไทย ทรงสายสะพาย ราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ พร้อมดารานพรัตน์ ผินพระพักตร์ทางเบื้องซ้าย ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา” เบื้องล่างมีข้อความว่า “กรมหลวงนราธิวาส ราชนครินทร์” โดยมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความ เบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปตราราชสกุลมหิดล ด้านขวาของตรามีเลขบอกราคาว่า “๖๐๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ฉลองพระชนมายุ ๖ รอบ” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “๖ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ประเทศไทย”</p>

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
น้ำหนัก	๑๕ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์เงินชนิดราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีเลขบอกราคาว่า “๒๐”	

การเฉลิมพระอิสริยยศเจ้านายที่มีความชอบ ถือเป็นโบราณราชประเพณีที่จะมีการตั้งกรม เเฉลิมพระนาม และสถาปนาอิสริยยศดีตามพระราชประเพณีตลอดมาทุกรัชกาล ในรัชกาลปัจจุบันนับแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นต้นมา พระองค์ได้โปรดเกล้าฯ ให้เฉลิมพระนามตั้งกรม และสถาปนาพระยศพระราชวงศ์ตามราชประเพณี และในวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สถาปนา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ซึ่งเจริญพระชนมายุครบ ๖ รอบ ขึ้นเป็นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เจ้าฟ้าต่างกรมฝ่ายใน

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา พุทธศักราช ๒๕๖๒

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เป็นพระธิดาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาธินัดดามาตุ ประสูติเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่ตามโบราณราชประเพณี เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ในโอกาสนี้ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๘ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ จัดสร้างเหรียญกษาปณ์เงิน ราคาสองร้อยบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท ออกใช้เป็นที่ระลึก

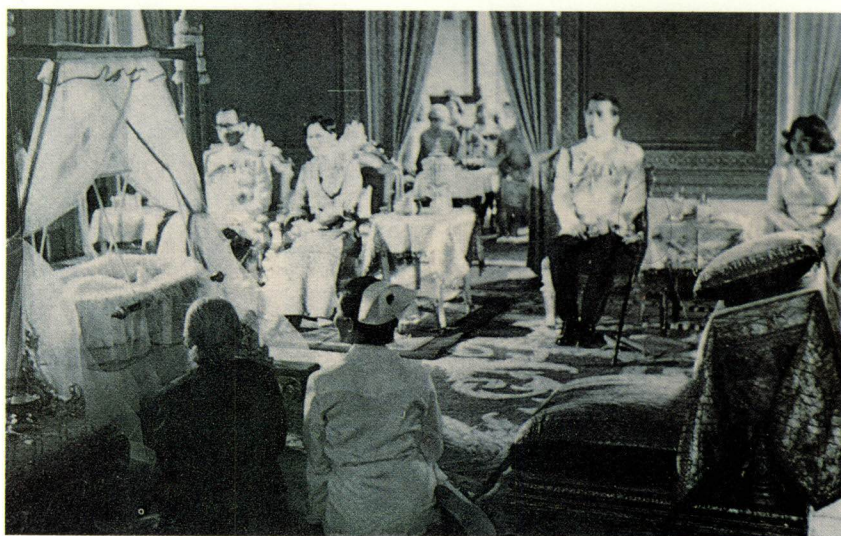

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีพระรูปพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา” และมีไขปลาโดยรอบชิดวงขอบ
	ด้านหลัง กลางเหรียญมีข้อความว่า “พระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่พระเจ้าหลานเธอ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒” ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” โดยมีดอกประจายามประกอบหัวท้าย ภายในวงขอบเบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๒๐๐ บาท” โดยมีดอกประจายามประกอบหัวท้าย และมีรูปดอกไม้ประกอบเป็นลวดลายโดยรอบชิดวงขอบ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจิมพระราชทานแก่พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระครูพราหมณ์ ถวายเทก่ล่อมในพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่

ชนิด เหยี่ยวภูเขาปณฺฑทองขาวเคลือบไส้ทองแดง

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๕ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕

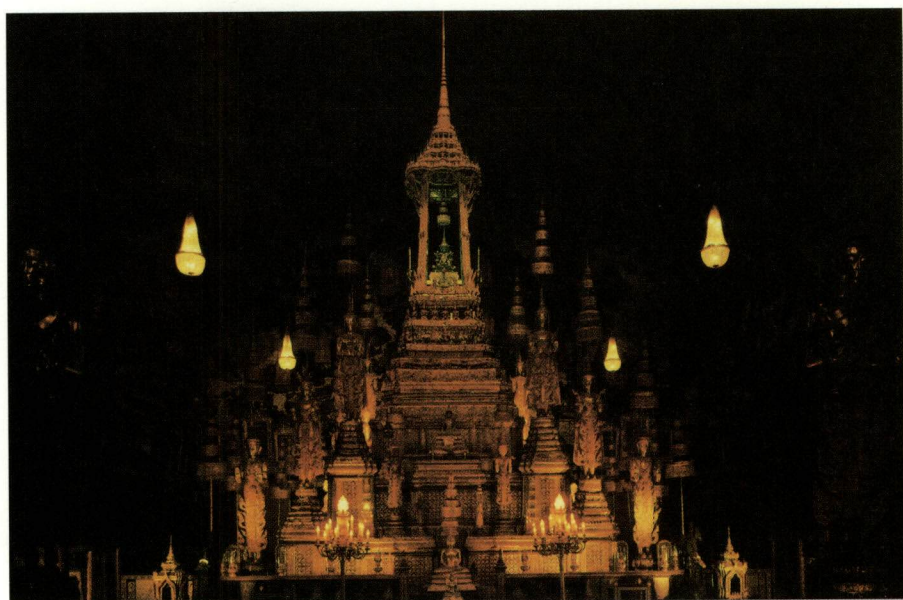
น้ำหนัก ๑๒ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์เงินชนิดราคา ๒๐๐ บาท
เว้นแต่มีข้อความบอกราคว่า “๕ บาท”

เหรียญที่เกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์สำคัญทางศาสนา และทรงรัตนโกสินทร์

เหรียญในโอกาสฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ พุทธศักราช ๒๕๐๐

ใน พ.ศ. ๒๕๐๐ ประเทศไทยได้จัดงานเฉลิมฉลองและบำเพ็ญกุศลในวาระที่พระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาประจำชาติไทย ได้เจริญรุ่งเรืองมาครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ เพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสนี้ รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติเหรียญงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษขึ้น เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๐๐ จัดสร้างเหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบชั้น ๑ ชนิด

ลักษณะ	เป็นเหรียญโลหะสีทองรูปกลมแบน
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ เซนติเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า มีรูปพระธรรมจักรตรงกลางมีรูปไตรรัตน์ทำด้วยเงินจำหลักเป็นเพชรสร่ง ด้านหลัง มีรูปกลีบบัวบานจารึกอักษรว่า “งานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ” และมีใบโพธิ์ทำด้วยโลหะสีทองติดที่ห่วง สำหรับห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร สีเหลืองอันหมายถึงสีแห่งพระพุทธศาสนา และสีแดง อันหมายถึงสีประจำชาติไทย (ตามหลักฐานจาก ธงไตรรงค์)
ผู้มีสิทธิประดับ	บุคคลซึ่งมีชีวิตอยู่ในวันฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ บุคคลมีสิทธิประดับได้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๐๐ เป็นต้นไป
การประดับ	ข้าราชการ ให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประชาชน ให้ประดับได้ตามที่เห็นสมควร หรือจะใช้ห้อยคอโดยไม่มีแพรแถบก็ได้
ผู้ออกแบบ	นายสนิท ดิษฐพันธ์

เหรียญในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๒๕

ในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี ใน พ.ศ. ๒๕๒๕ กระทรวงการคลังได้จัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกขึ้นและเพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับโบราณราชประเพณีที่เคยมีการสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๑๐๐ ปี (พ.ศ. ๒๔๒๕) ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้มีการจัดสร้างเหรียญศตพรรษมาลาขึ้น และในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ได้มีการสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๑๕๐ ปี (พ.ศ. ๒๔๗๕) ซึ่งในคราวนั้นได้มีการจัดสร้างเหรียญเฉลิมพระนคร ๑๕๐ ปีขึ้น ในรัชกาลปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๒๕ อันเป็นมหามงคลที่กรุงรัตนโกสินทร์ได้เจริญรุ่งเรืองมาครบ ๒๐๐ ปี รัฐบาลจึงได้สร้างเหรียญขึ้นเป็นที่ระลึก ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๔ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาเก้าพันบาท เหรียญกษาปณ์เงินราคาหกร้อยบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบไล่ทองแดง ราคาห้าบาท ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำ
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๙๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๓ ทองแดงร้อยละ ๗
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจักรีบรมนาถ พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๑” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปตราจักรี เบื้องล่างของรูปตราจักรี ด้านขวามีเลขบอกราคาว่า “๙๐๐๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๒๕” และ “ประเทศไทย” มีดอกประจายามคั่นข้อความทั้งสอง และริมขอบเหรียญด้านในยังเป็นรูปโค้งอยู่โดยรอบ

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน
 ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
 ราคา ๖๐๐ บาท
 โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
 น้ำหนัก ๒๒ กรัม
 ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
 ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๙๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง
 ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
 ราคา ๕ บาท
 โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
 โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
 น้ำหนัก ๑๒ กรัม
 ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร
 ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๙๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๕ บาท”

เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ จัดสร้างตามพระราชบัญญัติเหรียญที่ระลึกสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๒๕

ลักษณะ	เป็นเหรียญเงินรูปกลมแบน
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๑ เซนติเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๑” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปปทุมอุณาโลมอันเป็นพระราชสัญลักษณ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ประดิษฐานอยู่กลางพระแสงจักร ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕” เบื้องบนมีตราจักรในทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ หลังตรามีห่วงสำหรับใช้ห้อยกับแพรแถบ กว้าง ๓.๑ เซนติเมตร พื้นของแพรแถบมีริ้วสีเขียวขนาดใหญ่ อันเป็นสีประจำวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ด้านขวาและด้านซ้ายของริ้วสีเขียวเป็นริ้วสีขาวอันเป็นสีประจำวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ต่อจากริ้วสีขาวเป็นริ้วสีชมพูอันเป็นสีประจำวันที่ประดิษฐานมหาจักรีบรมราชวงศ์ครบ ๒๐๐ ปี ริมสุดด้านขวาและด้านซ้ายเป็นริ้วสีเหลืองขนาดเล็ก อันเป็นสีประจำมหจักรีบรมราชวงศ์</p>
ผู้มีสิทธิประดับ	บุคคลมีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้ตั้งแต่วันพระราชพิธีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี เป็นต้นไป (วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕)
การประดับ	ให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ถ้าไม่ประดับอย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะประดับโดยใช้ห้อยคอหรือโดยวิธีอื่นที่สมควรโดยไม่มีแพรแถบก็ได้
ผู้ออกแบบ	นายพินิจ สุวรรณบุญ

เหรียญที่ระลึก เหรียญสมโภชพระศรีศากยะทศพลญาณประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์

จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ในวาระฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ และเพื่อเป็นที่ระลึกแก่ผู้บริจาคเงินสมทบทุนสร้างพุทธมณฑล

ลักษณะ	เป็นเหรียญปรีมียอดแหลม
ชนิด	ทองแดงรมดำ
ขนาด	กว้าง ๑๘ มิลลิเมตร สูง ๓๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า เป็นรูปพระพุทธรูป ๒๕ พุทธศตวรรษ ด้านหลัง กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฎ ริมขอบเหรียญมีข้อความว่า “สมโภชพระศรีศากยะทศพลญาณประธาน พุทธมณฑลสุทรรศน์ ร.ศ. ๒๐๐”

เหรียญที่ระลึก เหรียญสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์

เนื่องในโอกาสที่กรุงรัตนโกสินทร์สร้างมาครบรอบ ๒๐๐ ปีใน พ.ศ. ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์จัดหาทุนสร้างตึกวชิรญาณวงศ์ เพื่อเทิดพระเกียรติ และน้อมรำลึกถึงสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ พระราชอุปัชฌายาจารย์เมื่อคราวทรง พระผนวช ในการนี้ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเหรียญที่ระลึกขึ้น

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปหยดน้ำ			
ชนิด	ทองคำ	เงิน	นวโลหะ	ทองแดง
ราคา/บาท	๑๐,๐๐๐	๕๐๐	๑๐๐	๒๐
ขนาด	กว้าง ๒๒ มิลลิเมตร สูง ๓๑ มิลลิเมตร			
ลวดลาย	ด้านหน้า	กรอบบนเป็นรูปเรือนแก้วประดับลาย กลางเหรียญเป็นพระรูปสมเด็จพระสังฆราชเจ้า ครึ่งพระองค์ ขอบด้านล่างมีข้อความจารึกว่า “สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์”		
	ด้านหลัง	กรอบบนเป็นรูปเรือนแก้วประดับลาย กลางเหรียญเป็นอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้อักษรพระนามาภิไธย และมีข้อความจารึกว่า “รัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ สร้างตึกวชิรญาณวงศ์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์”		

เหรียญที่ระลึก ฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พ.ศ. ๒๕๒๕

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม มีอายุครบ ๒๐๐ ปี ใน พ.ศ. ๒๕๒๕ สภาพทั่วไปชำรุดทรุดโทรมลงมาก ควรที่จะต้องมีการซ่อมใหญ่ ในการนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นประธานคณะกรรมการอำนวยการปฏิสังขรณ์วัดฯ และได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเหรียญพระแก้วทั้ง ๓ ธตุ มอบแก่ผู้บริจาคโดยเสด็จพระราชกุศล โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปเป็นประธานในพระราชพิธีมังคลาภิเษก เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

ชนิดที่ ๑ เหรียญพระแก้วมรกตทรงเครื่องฤดูร้อน

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมรี		
ชนิด	ทองคำ	เงิน	ทองแดงรมดำ
ราคา/บาท	๑๐,๐๐๐	๕๐๐	๒๐
ขนาด	กว้าง ๒๕ มิลลิเมตร สูง ๓๐ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญเป็นรูปพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากรทรงเครื่องฤดูร้อน	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฏ ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “ฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พ.ศ. ๒๕๒๕”	

ชนิดที่ ๒ เหรียญพระแก้วมรกตทรงเครื่องฤดูฝน

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปหยดน้ำ		
ชนิด	ทองคำ	เงิน	ทองแดงรมดำ
ราคา/บาท	๑๐,๐๐๐	๕๐๐	๒๐
ขนาด	กว้าง ๒๓ มิลลิเมตร สูง ๓๐ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญเป็นรูปพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร ทรงเครื่องฤดูฝน ในซุ้มเรือนแก้ว	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฎในซุ้มเรือนแก้ว ภายในวงขอบเหรียญ ได้ซุ้มเรือนแก้ว มีข้อความว่า “ฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พ.ศ. ๒๕๒๕”	

ชนิดที่ ๓ เหรียญพระแก้วมรกตทรงเครื่องฤดูหนาว

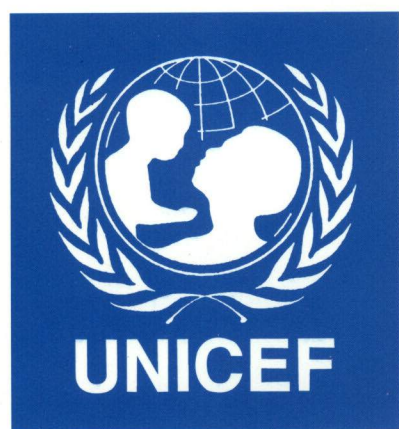
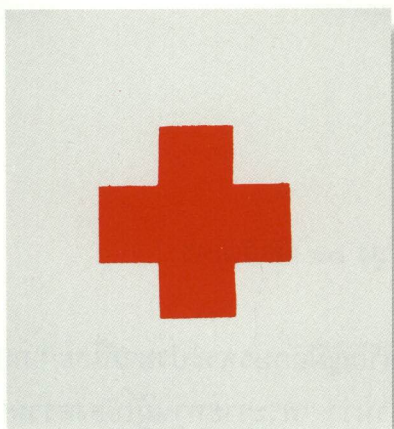
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานอำนวยการปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และ พระบรมมหาราชวัง กราบบังคมทูลถวายรายงานบูรณะและปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๕

ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ		
ชนิด	ทองคำ	เงิน	ทองแดงรมดำ
ราคา/บาท	๑๐,๐๐๐	๕๐๐	๒๐
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญเป็นรูปพระพุทธรูปยืนปางสมาธิทรงเครื่องฤดูหนาว มีพุ่มเงินพุ่มทองประกอบซ้าย-ขวา เบื้องล่างมีสังข์วางบนพานหน้าชายผ้าทิพย์	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฎ ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “ฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พ.ศ. ๒๕๒๕”	

เหรียญชุดนี้ต่อมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นอีกรุ่นหนึ่ง เรียกว่า “รุ่นพระราชศรัทธา” โดยจารึกอยู่ภายใต้อักษรพระปรมาภิไธย “ภปร”

เหรียญที่เกี่ยวข้องกับ กิจการระหว่างประเทศ

เหรียญเสมาที่ระลึกผู้ไปราชการสงครามเกาหลี พุทธศักราช ๒๔๙๓

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ ได้เกิดสงครามระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ขณะนั้นเกาหลีใต้อยู่ภายใต้การดูแลของสหประชาชาติ และโดยที่ประเทศไทยเป็นภาคีสหประชาชาติ จึงมีพันธะจำเป็นต้องส่งทหารเข้าร่วมรบกับสหประชาชาติ ดังนั้น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้ไปราชการสงครามครั้งนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สร้างเหรียญเสมาที่ระลึกพระราชทาน

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปเสมา
ชนิด	โลหะสีเงิน
ขนาด	กว้าง ๒๕ มิลลิเมตร สูง ๒๙ มิลลิเมตร
น้ำหนัก	๑๑.๔ กรัม
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหาศักดิ์มงคล ด้านหลัง มีข้อความว่า “พระราชทานผู้ไปสงครามเกาหลี พ.ศ. ๒๔๙๓”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกการแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ ๕ พุทธศักราช ๒๕๐๘ และครั้งที่ ๖ พุทธศักราช ๒๕๑๓

เนื่องในโอกาสที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๙ - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๐๘ และครั้งที่ ๖ ระหว่างวันที่ ๙-๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๓ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๘ และฉบับที่ ๙ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๓ ผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกชนิดราคาหนึ่งบาทออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร
ราคา	๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๗๕ นิกเกิลร้อยละ ๒๕
น้ำหนัก	๗.๕๐ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงฉลองพระองค์จอมทัพ ทรงสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงประดับเหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙ ภายในวงขอบเบื้องบนมีอักษรและตัวเลขไทยว่า “รัฐบาลไทย พ.ศ. ๒๕๐๘” และ “รัฐบาลไทย พ.ศ. ๒๕๑๓” เบื้องล่างด้านซ้ายของตัวเหรียญมีเลขและอักษรไทยว่า “๑ บาท” เบื้องล่างด้านขวามีเลขอารบิกและอักษรโรมัน “1 BAHT” และมีกลีบบัวใหญ่และเล็กสลับกันเป็นลวดลายโดยรอบขีตวงกลม</p> <p>ด้านหลัง เป็นรูปตราเอเชียนเกมส์ มีลักษณะและลวดลายดังนี้ ตรงกลางเป็นดวงอาทิตย์แผ่รัศมีออกไปโดยรอบ และมีอักษรโรมันล้อมรอบดวงอาทิตย์อยู่สองชั้น ชั้นในเบื้องบนมีข้อความว่า “EVER ONWARD” เบื้องล่างมีห่วงวงกลมเกี่ยวกันเป็นลูกโซ่ ๒๐ ห่วง ชั้นนอกเบื้องบนมีอักษรโรมันข้อความว่า “FIFTH ASIAN GAMES” และ “SIXTH ASIAN GAMES” เบื้องล่างมีอักษรโรมันและเลขอารบิกข้อความว่า “BANGKOK 1966” และ “BANGKOK 1970”</p>

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกครบ ๒๐ ปีแห่งการสถาปนาองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์โลก พุทธศักราช ๒๕๑๔

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๑๔ จัดทำเหรียญกษาปณ์
เงินราคา ๕๐ บาท ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสที่องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก มีอายุครบ ๒๐ ปี

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร พื้นเหรียญขัดมันลวดลายด้าน
ราคา	๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๐ ทองแดงร้อยละ ๑๐
น้ำหนัก	๒๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๔๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมราชาภิเษก ฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช องค์อัครศาสนูปถัมภก” เบื้องล่างมีข้อความว่า “รัฐบาลไทย พ.ศ. ๒๕๑๔” ด้านในข้างขวามีข้อความบอกราคาว่า “๕๐ บาท” ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปวงล้อธรรมจักร เบื้องบนมีอักษรโรมัน “W.F.B” เบื้องล่างมีข้อความว่า “B.E. 2493 - 2513” รอบวงชั้นนอกมีข้อความว่า “IN COMMEMORATION OF 20 th ANNIVERSARY WORLD FELLOWSHIP OF BUDDHISTS”

องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก เป็นองค์การพิเศษเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาระหว่างชาติ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ เดิมสำนักงานใหญ่ และสำนักงานเลขาธิการอยู่ในประเทศที่อยู่ของผู้เป็นประธาน คือ ประเทศศรีลังกา เป็นเวลา ๘ ปี ประเทศพม่า ๖ ปี จากนั้นจึงมาตั้งอยู่ในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ และจากผลการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๙ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ คณะกรรมการได้มีมติให้ตั้งสำนักงานใหญ่ถาวรในประเทศไทย

องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์โลกมีชื่อย่อว่า พ.ส.ล. มีศูนย์กลางคิสมาชิกจำนวน ๑๒๐ ศูนย์ อยู่ใน ๓๗ ประเทศ ปัจจุบันสำนักงานใหญ่ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์โลก ตั้งอยู่ ณ อาคารเลขที่ ๓๓ ถนนสุขุมวิท กรุงเทพฯ ประธานคนแรกของประเทศไทย คือ หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ปัจจุบัน ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ ประธานองคมนตรี ดำรงตำแหน่งประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์โลก

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกและส่งเสริมกิจกรรม ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ พุทธศักราช ๒๕๑๕

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๑๕ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคาหนึ่งบาท ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึกและส่งเสริมกิจกรรมขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (เอฟเอโอ)

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๑ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
น้ำหนัก	๗.๕๐ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฉินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙” มีกลีบบัวใหญ่เล็กสลับเป็นลวดลายโดยรอบซิดวงขอบ	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปพระยาแลกลนาจรดคันไถ ในการพระราชพิธีพืชมงคล จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “บำรุงเกษตร ประเทศรุ่งเรือง” และ “F.A.O. THAILAND” เบื้องล่างมีข้อความว่า ๑ บาท และรัฐบาลไทย พ.ศ. ๒๕๑๕	

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกองค์การอนามัยโลกครบ ๒๕ ปี พุทธศักราช ๒๕๑๖

เนื่องในโอกาสที่องค์การอนามัยโลก ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกมีอายุครบรอบ ๒๕ ปี ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ นี้ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๐ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๑๖ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาวราคา ๑ บาท ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๗๕ นิกเกิลร้อยละ ๒๕
น้ำหนัก	๗.๕๐ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง กลางเหรียญมีภาพสัญลักษณ์ขององค์การอนามัยโลก ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “25TH ANNIVERSARY” ถัดลงมา มีข้อความว่า “รัฐบาลไทย” เบื้องล่างมีข้อความว่า “W.H.O.” ถัดลงมา มีเลขบอกศักราช “๒๕๑๖” และ “1973” ด้านขวามีเลขบอกราคาของเหรียญว่า “๑” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท”

องค์การอนามัยโลก หรือมีชื่อว่า “WORLD HEALTH ORGANIZATION” เป็นองค์กรหนึ่งขององค์การสหประชาชาติ มีหน้าที่ดูแลส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรโลกมีสุขภาพอนามัยดี องค์กรนี้ก่อตั้งใน พ.ศ. ๒๔๙๑ และประเทศไทยได้ร่วมเป็นภาคีสมาชิกขององค์การ มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และใน พ.ศ. ๒๕๑๖ องค์การอนามัยโลกก่อตั้งมาครบ ๒๕ ปี ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกขององค์การ จึงได้ร่วมจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในโอกาสนี้ด้วย

สัญลักษณ์ขององค์การอนามัยโลก เป็นรูปงูพันคบเพลิงอันเป็นไม้เท้าของเทพเมอร์คิวรีของโรมันที่เรียกว่า CADUCEUS ชาวยุโรปใช้เป็นเครื่องหมายแห่งศานติ ต่อมาใช้เป็นเครื่องหมายของการแพทย์

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกและส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่า พุทธศักราช ๒๕๑๗

ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ รัฐบาลไทยได้รับการติดต่อจากสหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ และกองทุนสัตว์ป่าแห่งโลก ให้เข้าร่วมจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่า ออกจำหน่ายทั่วโลก ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกของสหภาพดังกล่าว กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๔ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้มีการผลิตเหรียญโดยสหภาพ ได้มอบหมายให้ บริษัท SPINK & SON Ltd. เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการจัดทำและจำหน่าย และบริษัทจะต้องมอบเงินจำนวนหนึ่งจากการจำหน่ายเหรียญเป็นค่า Royalty ให้แก่รัฐบาลไทย ใน พ.ศ. ๒๕๑๙

ชนิดที่ ๑

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองคำขัดเงาและไม่ขัดเงา

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๕,๐๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๑๐

น้ำหนัก ๓๓.๔๓๗ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๔ มิลลิเมตร

ลวดลาย

ด้านหน้า	มีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผินพระพักตร์เฉียงทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙” และ “รัฐบาลไทย”
ด้านหลัง	มีรูปนกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร และมีรูปเจดีย์เป็นส่วนประกอบอยู่เบื้องหลังภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความบอกราคาว่า “๕๐๐๐ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๑๗” เบื้องล่างมีข้อความว่า “อนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่า”

ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๔ เหยียกษาปณ์ทองคำนี้ มีราคาหน้าเหรียญ ๒๕๐๐ บาท ต่อมา กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๖ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๘ เปลี่ยนแปลงราคาหน้าเหรียญ จาก ๒๕๐๐ บาท เป็น ๕๐๐๐ บาท

นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร จัดอยู่ในตระกูลนกนางแอ่นเทียมมีเพียง ๒ พันธุ์ คือนกนางแอ่นเทียมคองโก พบครั้งแรกในแอฟริกา ส่วนอีกพันธุ์หนึ่งพบในประเทศไทย คือ นกเจ้าฟ้า ซึ่งมีลำตัวเป็นสีดำ มีเหลือบสีเขียวแก้มขนาดใหญ่กว่านกนางแอ่นทั่วไป สีดำคล้ำ ตาขาวและใหญ่ ปากขาว สะโพกขาว นอกจากนี้บริเวณหน้าผากมีขนดำคล้ายคล้ายกำมะหยี่ ขอบตาขาว นัยน์ตาและม่านตาขาวบริสุทธิ์ มีสีชมพูเรื่อๆ เป็นวงในม่านตา แข็งและขาสีชมพู สิ่งแปลกและเด่นชัด คือ บริเวณสะโพกสีขาว หางมนกลม ขนหางคู่กลางมีแกนยื่นออกมาเห็นชัด ขนปีกและขนหางสีดำ บริเวณใต้คอมีสีน้ำตาลอมดำ ส่วนตัวทั่วไปทั้งหมดสีดำ มีเหลือบสีน้ำเงินเข้ม

นกเจ้าฟ้านี้พบที่บึงบรเพ็ด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๑ ผู้ค้นพบ คือ นายกิตติ ทองลงยา นักปักษีวิทยาของสภากิจวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และได้ขอพระราชทานนาม “สิรินธร” มาเพื่อเรียกนกพันธุ์นี้

ชนิดที่ ๒

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงินขัดเงา	
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร ขัดเงา	
ราคา	๑๐๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕	
น้ำหนัก	๓.๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิด (๑)
	ด้านหลัง	มีรูปละมั่ง หรือละมั่ง ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความบอก ราคาว่า “๑๐๐ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๑๗” เบื้องล่างมีข้อความ ว่า “อหุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่า”

ชนิดที่ ๓

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงิน

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๑๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๕๐ ทองแดงร้อยละ ๔๐ นิกเกิลร้อยละ ๕ สังกะสีร้อยละ ๕

น้ำหนัก ๓๑.๖๕๐ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๔๒ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้า มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิด (๑)

ด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายด้านหลังของเหรียญกษาปณ์เงินชนิด (๒)

ละมั่ง หรือ ละอง เป็นกวางขนาดเล็กกว่ากวางป่าเล็กน้อย โตกว่าเนื้อทรายและแก้ง มีลำคอยาวมาก ปกติใช้คำว่า “ละอง” สำหรับตัวผู้ และเรียกตัวเมียว่า “ละมั่ง” แต่โดยทั่วไปเรียกรวมๆ กันว่า “ละมั่ง” ทั้งตัวผู้และตัวเมีย ละมั่ง จัดเป็นสัตว์จำพวกกวางที่มีเขาสวยงามรองจากสมัน ตัวผู้เท่านั้นที่มีเขา เขามีลักษณะแปลกไปจากเขาสัตว์ชนิดอื่นๆ กล่าวคือ เขาเป็นวงโค้งออกไปทางข้างหลังเป็นวงกว้าง แล้วโค้งอกลับมาทางข้างหน้าได้อย่างสวยงาม นอกจากนี้ยังมีเขาคู่หน้ายื่นออกมาใช้เป็นอาวุธป้องกันตัวที่สำคัญ โดยเฉพาะหมาป่า นายพรานและชาวป่าจึงเรียกว่า “กึ่งรับหมา” หรือ “เขารับหมา” ตัวผู้จะโตกว่าตัวเมีย ละมั่งที่โตเต็มที่แล้ว จะมีสีน้ำตาลแก่หรือเกือบดำ ส่วนตัวเมียขนาดเล็ก ผอมบางกว่า และสีขนออกน้ำตาล เหลืองมากกว่า ละมั่งที่อายุน้อยจะมีจุดขาวจางๆ ตามตัว ทั้งตัวผู้ และตัวเมีย ขนาดลำตัวยาวประมาณ ๑.๕ - ๑.๗๐ เมตร สูงประมาณ ๔ ฟุต น้ำหนักประมาณ ๙๕ - ๑๕๐ กก. กินหญ้าเป็นอาหาร ตกฤดูครั้งละ ๑ ตัว ตั้งท้องนานราว ๒๕๕ - ๒๗๐ วัน อายุยืนประมาณ ๒๐ ปี

ชนิดที่ ๔

ชนิด เหรียญกษาปณ์เงินขัดเงา

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๕๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ นิกเกิลร้อยละ ๗.๕

น้ำหนัก	๒๘.๒๘๐ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘.๖๑ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิด (๑)	
	ด้านหลัง	มีรูปกระชู้ ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความบอกราคาว่า “๕๐ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๑๗” เบื้องล่างมีข้อความว่า “อนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่า”	

ชนิดที่ ๕

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๕๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๕๐ ทองแดงร้อยละ ๔๐ นิกเกิลร้อยละ ๕ สังกะสีร้อยละ ๕		
น้ำหนัก	๒๕.๓๑๐ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘.๖๑ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิด (๑)	
	ด้านหลัง	มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายด้านหลังของเหรียญกษาปณ์เงินชนิด (๔)	

กระชู้ เป็นสัตว์ในตระกูลเดียวกับ แรด แต่เป็นแรด พันธุ์เล็กที่สุด เดิมทีมีมากในป่าประเทศไทยแต่สูญพันธุ์ไปจากประเทศไทยเมื่อ ๑๕ ปีที่แล้ว ขณะนี้จะมีเหลืออยู่บ้างที่เกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย

ลักษณะของกระชู้ มีรูปร่างคล้ายแรดมาก แต่มีนอถึงสองนอด้วยกัน นอหน้าจะยาวกว่านอหลัง นอของตัวเมียจะเล็กแต่นยาวกว่านอของตัวผู้ มีขนทั่วลำตัว ส่วนขนบนใบหน้าและศีรษะมีน้อยกว่าลำตัว และขา หลังที่พับข้างหลังมีพับเดียว สีเหมือนสีกระบือ ชอบหากินตามป่าสูงที่มีตงรกทึบ ในเวลากลางวัน ชอบนอนแช่ปลักโคลน ออกหากินในเวลากลางคืน อาหารมักเป็นพวกพืช ปกติชอบกินใบไม้มากกว่าหญ้า นอกไม้และผลไม้ในป่า ในการป้องกันศัตรู กระชู้จะใช้ปากกัดมากกว่าใช้นอขวิด แต่ชอบใช้นอขวิดจอมปลวก ที่ขวางหน้า

นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ละอองหรือละมั่ง และกระชู้ เป็นสัตว์ป่าสงวนของประเทศไทย

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกการแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๘ พุทธศักราช ๒๕๑๘

ในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ ประเทศไทยได้รับเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาแหลมทองครั้งที่ ๘ ซึ่งประกอบด้วยประเทศในแหลมทอง อาทิ ไทย มาเลเซีย กัมพูชา ลาว เวียดนาม พม่า สำหรับห่วงวงกลมที่ซ้อนกันเป็นลูกโซ่ หมายถึงประเทศทั้ง ๖ ในแหลมทอง โอกาสนี้ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๘ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคาหนึ่งบาท ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองขาว

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๑ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองแดงร้อยละ ๗๕ นิกเกิลร้อยละ ๒๕

น้ำหนัก ๗ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้า** กลางเหรียญมีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผืนพระพักตร์ทางเบื้องซ้าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องบรมราชูปถัมภ์ตามธรรมเนียมของพระองค์ครุฑ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงประดับเหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙ ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “รัฐบาลไทย พ.ศ. ๒๕๑๘” เบื้องล่างด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความว่า “๑ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “1 BAHT” และมีลายแท่งลายมน โดยรอบชิดวงขอบ

ด้านหลัง มีรูปเครื่องหมายการแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๘ โดยมีลักษณะเป็นรูปวงกลมตรงกลางเป็นรูปดอกไม้ลายไทย กลางรูปดอกไม้มีห่วงวงกลมเกี่ยวกันเป็นลูกโซ่ ๖ ห่วง ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “VIII SEAPGAMES” เบื้องล่างมีข้อความว่า “BANGKOK 1975” คั่นด้วยดอกประจายามข้างละ ๒ ดอก

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกและส่งเสริมกิจการ ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๖ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๒๐ จัดทำเหรียญกษาปณ์ เงินราคาหนึ่งร้อยห้าสิบบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาวราคาหนึ่งบาท ออกใช้เป็นที่ระลึกและส่งเสริม กิจการขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๒๐

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงทว้านพันธุ์ข้าว โดยมีสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อทรงพระเยาว์ ทรงยืนอยู่ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านซ้ายของตัวเหรียญมีข้อความว่า “ประเทศไทย รัชกาลที่ ๙”</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปช้างสามเชือกอยู่ในวงกลม และมีรูปป่าไม้เป็นส่วนประกอบ อยู่ทางเบื้องหลัง ภายในวงกลมเบื้องบนมีข้อความว่า “FAO” เบื้องล่างมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๒๐” ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “มีป่าบำรุงดี เหมือนมีกลีบพฤษ์สี่มุมเมือง” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๑๕๐ บาท”</p>

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๗๕ นิกเกิลร้อยละ ๒๕
น้ำหนัก	๗ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกษาปณ์เงินชนิด (๑)</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปแม่โพสพ มีขอชาติรวงข้าวได้รูปแม่โพสพมีข้อความว่า “FAO” ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีเลขบอกราคาว่า “๑” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” ภายในวงขอบเบื้องล่างมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๒๐”</p>

เหรียญเสมาที่ระลึกพระราชทานผู้ไปสงครามเวียดนาม พุทธศักราช ๒๕๒๐

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้เกิดสงครามภายในประเทศเวียดนาม และโดยที่ประเทศไทยเป็นภาคีสหประชาชาติ จึงมีพันธะจำเป็นต้องส่งทหารเข้าร่วมรบกับสหประชาชาติ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้ไปราชการสงคราม ครั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเหรียญเสมาที่ระลึกพระราชทาน

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปเสมา
ชนิด	โลหะสีเงิน
น้ำหนัก	๑๑.๕ กรัม
ขนาด	กว้าง ๒๕ มิลลิเมตร สูง ๒๙ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า เป็นอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหาศัณยมงกุฏ ด้านหลัง มีข้อความว่า “พระราชทานผู้ไปสงครามเวียดนาม พ.ศ. ๒๕๒๐”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในงานชุมนุมกล้วยไม้โลกครั้งที่ ๙ พุทธศักราช ๒๕๒๑

ประเทศไทยได้จัดงานชุมนุมกล้วยไม้โลก ครั้งที่ ๙ ขึ้น ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๕ มกราคม ๒๕๒๑ กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฏกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๒๑ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงินราคาหนึ่งร้อยห้าสิบบาท ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน	
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๑๕๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕	
น้ำหนัก	๒๒ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมราชาภิเษก ทรงฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปช่อกล้วยไม้ฟ้ามุ่ย ใต้ช่อกล้วยไม้ทางด้านขวาของตัวเหรียญมีเลขบอกราคาว่า “๑๕๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “ชุมนุมกล้วยไม้โลกครั้งที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๒๑” เบื้องล่างมีข้อความว่า “9th WORLD ORCHID CONFERENCE BANGKOK 1978”

งานชุมนุมกล้วยไม้โลก เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ ณ เมืองเซนต์หลุยส์ มลรัฐมิสซูรี ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการเกี่ยวกับกล้วยไม้ ตลอดจนส่งเสริมสัมพันธภาพ และความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันในระหว่างผู้สนใจและเกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นประเทศใด ชาติใด และสาขาอาชีพใด อันจะก่อให้เกิดความสงบสุขในระหว่างมวลมนุษยชาติ รัฐบาลไทยได้มีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนี้ ตั้งแต่ครั้งที่มีการจัดงานชุมนุมกล้วยไม้โลกครั้งที่ ๔ ณ นครลียงโปร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีการจัดงานในภูมิภาคเอเชีย ประเทศไทยได้ส่งศาสตราจารย์ระพี สาคริก ไปร่วมประชุม และร่วมกิจกรรมด้านวิชาการระดับสากลหลายด้านด้วยกันอย่างเป็นทางการ ในมุกกลับได้นำเอา

ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ กลับมาพัฒนากิจการกล้วยไม้ของประเทศให้ขยายตัว และเจริญก้าวหน้ารวม
ทั้งผลักดันให้มีการจัดงานชุมนุมกล้วยไม้โลกครั้งที่ ๙ ในประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๕ มกราคม
พ.ศ. ๒๕๒๑

กล้วยไม้ฟ้ามุ่ยเพาะเมล็ด

ฟ้ามุ่ย มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Vanda coerulea* GRIFF. จัดอยู่ในสกุลแวนด้า มีแหล่งกำเนิด
อยู่ในพื้นที่ระดับสูงจากน้ำทะเลประมาณ ๕๐๐ เมตรขึ้นไป ตามแนวเทือกเขาหิมาลัย โดยครอบคลุมพื้นที่
ภาคเหนือของประเทศไทย อินเดีย เนปาล พม่า ไทย และตอนใต้ของจีน พบขึ้นอยู่ตามกิ่งก้านของต้นไม้ใหญ่
ในป่าโปร่งที่มีแดดส่องพอสมควร มีลมพัดผ่าน ออกดอกตลอดปี แต่ในช่วงเดือนสิงหาคมจะให้ดอกได้มาก
และให้สีสวยงามสดใสกว่าช่วงอื่น

ฟ้ามุ่ยธรรมชาติมีดอกสีฟ้าอมม่วงเป็นส่วนใหญ่ แต่อาจจะพบสีค่อนข้างขาวหรือฟ้าได้บ้าง บางต้น
มีสีขาวบริสุทธิ์และบางต้นมีสีเข้มซึ่งจะหายากมาก

การที่กล้วยไม้ฟ้ามุ่ยมีสีโน้มเอียงไปทางสีฟ้าซึ่งเป็นของหายาก อีกทั้งช่วยให้ผู้ชมมีความรู้สึกเย็น
ตาเย็นใจทำให้ได้รับความนิยมมากจากผู้เพาะเลี้ยงกล้วยไม้ จึงมีผู้เก็บต้นพันธุ์ธรรมชาติจากป่าไปเป็น
จำนวนมาก จนกระทั่งปัจจุบันฟ้ามุ่ยพันธุ์เดิมหายาก จึงได้มีการผสมเกสรฟ้ามุ่ย โดยคัดเลือกพันธุ์
ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของตลาด แล้วเพาะเมล็ดจนได้ลูกกล้วยไม้มาปลูกหรืออาจนำไปผสมกับ
กล้วยไม้แวนด้าสายพันธุ์อื่นๆ จนได้ลูกผสมที่สวยงามเป็นที่นิยมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

เนื่องจากฟ้ามุ่ยเป็นกล้วยไม้พันธุ์ที่รู้จักกันทั่วโลก ในการประชุมกล้วยไม้โลก ครั้งที่ ๙ จึงได้คัดเลือก
ฟ้ามุ่ยเป็นสัญลักษณ์ของงานดังกล่าวด้วย

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในการแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ ๘ พุทธศักราช ๒๕๒๑

ระหว่างวันที่ ๙-๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ประเทศไทยได้มีโอกาสเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ ๘ ซึ่งนับเป็นครั้งที่ ๓ ที่ได้มีการจัดการแข่งขันในประเทศไทย ในโอกาสนี้กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๖ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบไล่ทองแดง ราคาห้าบาท และเหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคาหนึ่งบาท ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบไล่ทองแดง
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๕ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไล่ มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก	๑๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๙.๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผินพระพักตร์ทางเบื้องซ้าย ภายใต้วงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๒๑” ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์การแข่งขันเอเชียนเกมส์ครั้งที่ ๘ ซึ่งประกอบด้วยดวงอาทิตย์แผ่รัศมีออกไปโดยรอบ ใต้ดวงอาทิตย์มีข้อความว่า “8 th ASIAN GAMES” มีชื่อภาษาทางด้านขวาและซ้ายของดวงอาทิตย์ และของข้อความดังกล่าว ได้ชื่อว่ามีข้อความว่า “BANGKOK 1978” ด้านขวาของตัวเหรียญมีเลขบอกราคาว่า “5” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” และมีรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า ประกอบกันเป็นลวดลายโดยรอบขอบ

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๗ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบไล่ทองแดงชนิดราคา ๕ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑ บาท”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกครบสามสิบปีแห่งการสถาปนา องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก พุทธศักราช ๒๕๒๔

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๘ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ จัดทำเหรียญกษาปณ์
นิกเกิล ราคาสิบบาท ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก เนื่องในโอกาสครบสามสิบปีแห่งการสถาปนาองค์การพุทธ-
ศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์นิกเกิล	
ราคา	๑๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ทรงฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบของเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช องค์อัครศาสนูปถัมภก” เบื้องล่างด้านขวาของเหรียญมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท” มีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปวงล้อธรรมจักร เบื้องบนมีอักษร “W.F.B.” เบื้องล่างมีข้อความว่า “B.E. 2493 - 2523” รอบวงขอบเหรียญชั้นนอกมีข้อความว่า “IN COMMEMORATION OF 30 th ANNIVERSARY OF THE WORLD FELLOWSHIP OF BUDDHISTS”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกปีเด็กสากล พุทธศักราช ๒๕๒๕

องค์การยูนิเซฟได้กำหนดให้พุทธศักราช ๒๕๒๕ เป็นปีที่ระลึกปีเด็กสากล รัฐบาลจึงได้พิจารณารับคำเชิญชวนของ Mr. Francis L Kellogg ผู้อำนวยการโครงการจัดทำเหรียญปีเด็กสากลขององค์การยูนิเซฟ เข้าร่วมโครงการจัดทำเหรียญที่ระลึกปีเด็กสากลขององค์การยูนิเซฟ กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๖๓ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๕ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำราคาสี่พันบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์เงินราคาสองร้อยบาท สองชนิด โดยมอบให้บริษัท Paramount International Coin Corporation ผลิตและจัดจำหน่าย

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๔๐๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองคำร้อยละ ๙๐ เงินร้อยละ ๕ ทองแดงร้อยละ ๕
น้ำหนัก	๑๗.๑๗ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ทรงฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๔๐๐๐ บาท” โดยมีจุดกลมประกอบหัวท้ายข้อความดังกล่าว ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปเด็กหญิงและเด็กชายกำลังลอยกระทง เด็กหญิงนั่งผ้าลายโจงกระเบน สวมเสื้อแขนสั้นคอระบายผูกโบ เด็กชายนั่งผ้าม่วงสวมเสื้อแขนยาวคอตั้งเบี่ยงบนมีข้อความว่า “THAILAND” ด้านขวามีสัญลักษณ์ของกองทุนสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ และด้านซ้ายมีสัญลักษณ์ของปีเด็กสากลประกอบหัวท้ายข้อความดังกล่าว ภายในวงขอบเหรียญเบี่ยงบนมีข้อความ ว่า “INTERNATIONAL YEAR OF THE CHILD” เบื้องล่างมีเลขบอกคริสต์ศักราชว่า “1981” มีลายดอกไม้ประดิษฐ์คันข้อความทั้งสอง

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงินชนิดที่ ๑		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒๐๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕		
น้ำหนัก	๒๓.๓๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘.๖๑ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	ลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกษาปณ์ทองคำ ชนิดราคา ๕๐๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒๐๐ บาท”	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูป*เด็กหญิงนุ่งผ้าลายโจงกระเบน สวมเสื้อคอกระเช้าในท่ารำ ตามแบบนาฏศิลป์ไทยชื่อว่า “ท่าจ่อเพลิงกาฬ” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบน มีข้อความว่า “INTERNATIONAL YEAR OF THE CHILD 1981” เบื้องล่างมีข้อความว่า “THAILAND” ด้านขวามีสัญลักษณ์ของกองทุน สงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ และด้านซ้ายมีสัญลักษณ์ของปีเด็กสากล ประกอบห้วท้ายข้อความดังกล่าว	

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงินชนิดที่ ๒		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร เป็นเหรียญ Piefort ตัวเหรียญมีความหนาเป็น ๒ เท่าของเหรียญเงินธรรมดา		
ราคา	๒๐๐ บาท		
น้ำหนัก	๔๖.๖๖ กรัม		
โลหะ ขนาด และลวดลาย	เช่นเดียวกับเหรียญเงินชนิดที่ (๑)		

* เด็กหญิงต้นแบบภาพป็นด้านหลังเหรียญ ชื่อ ดวงฤทัย กงเวียน นับเป็นเด็กไทยคนแรกและคนเดียวที่มีรูปปรากฏบน เหรียญกษาปณ์

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในวันอาหารโลก พุทธศักราช ๒๕๒๕

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๖๔ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดงราคาห้าบาท เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาหนึ่งบาท ออกใช้เป็นที่ระลึกเนื่องในวันอาหารโลก ซึ่งตรงกับวันที่ ๑๖ ตุลาคม ของทุกปี

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๕ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๑๒ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ทรงฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวาภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปต้นสับปะรด ต้นข้าวและปลา ภายในวงขอบเบื้องบนมีสัญลักษณ์ของวันอาหารโลกขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีเลขบอกราคาว่า “๕” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” เบื้องล่างมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๒๕”	

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๑ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
น้ำหนัก	๗ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	มีลวดลายเช่นเดียวกับเหรียญชนิดราคา ๕ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑ บาท”	

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๗๕ ปีของการลูกเสือโลก พุทธศักราช ๒๕๖๕

เนื่องในโอกาสครบ ๗๕ ปี ของการลูกเสือโลก ใน พ.ศ. ๒๕๖๕ กระทรวงการคลังได้ออก
กฎกระทรวงฉบับที่ ๖๘ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ จัดทำเหรียญกษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด
และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท หนึ่งชนิด ออกใช้
เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์นิกเกิลขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องแบบพระประมุขคณะลูกเสือแห่งชาติ ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านซ้ายมีข้อความ ว่า “ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความว่า “องค์พระประมุขคณะลูกเสือแห่ง ชาติ” มีจุดกลมคันข้อความดังกล่าว ด้านหลัง กลางเหรียญมีสัญลักษณ์ของงานฉลองครบ ๗๕ ปี ของการลูกเสือโลก ด้าน ขวาของสัญลักษณ์มีเลขบอกราคา “๑๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” ได้ สัญลักษณ์มีเลขบอกพุทธศักราชว่า “๒๕๖๕” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมี ข้อความว่า “ที่ระลึกครบ ๗๕ ปีของการลูกเสือโลก” เบื้องล่างมีข้อความว่า “75 th YEAR OF WORLD SCOUTING”

ชนิด เหยี่ยวภูเขาปณิโหลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
 ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
 ราคา ๕ บาท
 โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
 โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
 น้ำหนัก ๑๒ กรัม
 ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร
 ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญชนิดราคา ๑๐ บาท
 เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๕ บาท”

ลูกเสือโลก ถือกำเนิดในประเทศอังกฤษ เมื่อพ.ศ. ๒๔๕๐ โดยเซอร์บาเดน เพาเวลล์ นายทหาร
 อังกฤษ เป็นผู้ก่อตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกที่เกาะ เบรวันซี มณฑลคอสเซทเซอร์เรียก BOY SCOUT

SCOUT ย่อมาจากคำ ๕ คำ คือ

S	=	SMART	สง่าผ่าเผย
C	=	COURTEOUS	สุภาพอ่อนโยน
O	=	OBEY	เชื่อฟัง
U	=	USEFUL	เป็นผู้มีประโยชน์
T	=	TRUST WORTHY	เป็นผู้เชื่อถือได้

มีผู้ให้คำนิยามของคำว่า BOY SCOUT ว่าเป็นวิธีฝึกเด็กให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และช่วยเหลือ
 ตัวเอง โดยใช้ชีวิต อยู่ในค่าย

ใน พ.ศ. ๒๔๖๓ มีการชุมนุมลูกเสือนานาชาติในกรุงลอนดอน เซอร์บาเดน เพาเวลล์ ได้รับ
 แต่งตั้งให้เป็นนายกลูกเสือโลก ตราประจำลูกเสือนานาชาติเป็นรูปดอกเฟลล เดอลี (FLEUR DE LIS)
 มีลักษณะคล้ายดอกช่อนกลีมีดาว ๕ แฉก อยู่ที่ยกซ้ายขวาของดอกเฟลลเดอลี ดาวสองดวงมี ๑๐
 แฉก หมายถึง คุณธรรม ๑๐ ประการของลูกเสือ ตรงกลางตอนล่างมีอักษรว่า “BE PREPARED”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกปีคนพิการสากล พุทธศักราช ๒๕๒๖

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๑ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๖ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองคำ ราคาสองพันห้าร้อยบาท สามชนิด และเหรียญกษาปณ์เงิน ราคาสองร้อยห้าสิบบาท สามชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึกปีคนพิการสากล พ.ศ. ๒๕๒๖

ชนิดที่ ๑

ชนิด เหรียญกษาปณ์ทองคำขัดเงา

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักรเป็นเหรียญ PIEFORT คือน้ำหนักเป็นสองเท่าของเหรียญกษาปณ์ธรรมดา

ราคา ๒๕๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๑.๖๖ ทองแดงร้อยละ ๘.๓๔

น้ำหนัก ๓๑.๙๖ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๘.๔ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ทรงฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวาภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”

ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์ของปีคนพิการสากล เบื้องบนของรูปสัญลักษณ์มีข้อความภาษาอังกฤษว่า “THAILAND” เบื้องล่างมีเลขบอกปีคริสต์ศักราช “1983” ด้านขวาของรูปสัญลักษณ์ มีข้อความภาษาไทยบอกราคาว่า “๒๕๐๐ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความภาษาอังกฤษบอกราคาว่า “2500 BAHT” มีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความภาษาไทยว่า “ปีคนพิการสากล พ.ศ. ๒๕๒๖ ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความภาษาอังกฤษว่า “INTERNATIONAL YEAR OF DISABLED PERSONS” มีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว

ชนิดที่ ๒

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองคำขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒๕๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๑.๖๖ ทองแดงร้อยละ ๘.๓๔
น้ำหนัก	๑๕.๙๘ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๘.๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิด (๑)

ชนิดที่ ๓ เช่นเดียวกับชนิดที่ ๒ เว้นแต่เป็นชนิดไม่ขัดเงา

ชนิดที่ ๔

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงินขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักรเป็นเหรียญ PIEFORT
ราคา	๒๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๕๖.๕๖ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘.๖๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ทองคำชนิด (๑) เว้นแต่มีข้อความภาษาไทยบอกราคารว่า “๒๕๐ บาท” และข้อความภาษาอังกฤษบอกราคารว่า “250 BAHT”

ชนิดที่ ๕ เช่นเดียวกับชนิดที่ ๔ เว้นแต่มีน้ำหนัก ๒๘.๒๘ กรัม

ชนิดที่ ๖ เช่นเดียวกับชนิดที่ ๕ เว้นแต่เป็นชนิดไม่ขัดเงา

องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้ พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นปีคนพิการสากล และได้เชิญชวนบรรดาประเทศสมาชิกให้ผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ซึ่งกระทรวงการคลังได้สนองเจตนารมณ์นี้ และยินยอมให้โรงกษาปณ์ในประเทศแคนาดาเป็นผู้ผลิต

สัญลักษณ์ที่ปรากฏด้านหลังเหรียญคล้ายรูปตัวอักษร A ในภาษาอังกฤษ ๒ ตัวไขว้กัน กลับหัวลง แต่แท้ที่จริงเป็นภาพซ้อนของคนสองคนที่ยืนมือออกมาประสานกัน อันหมายถึงความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างคนพิการด้วยกัน ทั้งนี้รวมไปถึงบุคคลที่ไม่พิการ น่าจะได้ประสานประโยชน์และช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อให้คนพิการเหล่านั้นอยู่ในโลกนี้ได้โดยไม่คิดว่าถูกสังคมทอดทิ้ง

เหรียญกระชาปณ์ที่ระลึกปีเยาวชนสากล พุทธศักราช ๒๕๒๘

เพื่อเป็นที่ระลึกปีเยาวชนสากล พ.ศ. ๒๕๒๘ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๕ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๒๘ จัดทำเหรียญกระชาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคา สองบาท ออกใช้

ชนิด	เหรียญกระชาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์ปีเยาวชนสากลขององค์การสหประชาชาติ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความภาษาไทยว่า “ปีเยาวชนสากล พ.ศ. ๒๕๒๘” ได้ข้อความภาษาไทย มีข้อความภาษาอังกฤษว่า “INTERNATIONAL YOUTH YEAR 1985” เบื้องล่างมีข้อความภาษาไทยว่า “ประเทศไทย” และข้อความภาษาอังกฤษว่า “THAILAND” ด้านขวามีข้อความภาษาไทยบอกว่า “๒ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความภาษาอังกฤษบอกว่า “2 BAHT”	

รูปสัญลักษณ์ที่ปรากฏในด้านหลังของเหรียญ เป็นภาพซ้อนรูปหน้าเด็กแต่ละเชื้อชาติ มีใบโอสิฟอันเป็นสัญลักษณ์สำคัญขององค์การสหประชาชาติล้อมเป็นกรอบเพื่อแสดงว่า เยาวชนทั่วโลกมีสิทธิจะได้รับการตอบสนองและส่งเสริมให้มีความเท่าเทียมกันในการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ ศาสนา หรือศาสนาใด ทั้งนี้เพราะเยาวชนเหล่านี้ต่างก็เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ ถ้าเสริมสร้างให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน สันติภาพย่อมเกิดขึ้นในโลกอย่างแน่นอน

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ ๑๓ พุทธศักราช ๒๕๒๘

เพื่อเป็นที่ระลึกการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๒๘ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๗ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๘ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบ ไล่ทองแดง ราคาสองบาท ออกใช้

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง	
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๒ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไล่มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕	
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์ تیمชาติไทย พร้อมกับเหรียญทองชนะเลิศการแข่งขันเรือใบ กีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๔ ผินพระพักตร์เฉียงทางเบื้องซ้าย ภายในวงขอบ เหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” และมีไขปลาอยู่โดยรอบขีดวงขอบ
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์ของการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ ๑๓ ซึ่งมีลักษณะ เป็นรูปหน้าจั่วติดกับหลังคาทรงไทยอยู่เหนือห่วงวงกลม ๖ ห่วงเกี่ยวกันเป็น ลูกโซ่เป็นรูปวงกลม และมีข้อความว่า “XIII SEA GAMES BANGKOK 1985” อยู่ใต้รูปวงกลมดังกล่าว เบื้องล่างของรูปสัญลักษณ์มีข้อความว่า “๘-๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๘” ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความภาษาไทย บอกราคาว่า “๒ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความภาษาอังกฤษบอกราคาว่า “2 BAHT” และมีไขปลาอยู่โดยรอบขีดวงขอบ

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในงานปีต้นไม้แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๙

เพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในงานปีต้นไม้แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๑ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๘ วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๙ จัดทำเหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นของที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์นิกเกิลขัดเงาและไม่ขัดเงา	
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๑๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์สากล ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปเครื่องหมายของกรมป่าไม้ ทับบนต้นไม้ใหญ่ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความภาษาไทยว่า “งานปีต้นไม้แห่งชาติ ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๑” ได้ข้อความภาษาไทยมีข้อความภาษาอังกฤษว่า “NATIONAL YEARS OF THE TREES 1985-1988” และ “THAILAND” ตามลำดับ เบื้องล่างของรูปเครื่องหมายดังกล่าว มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท” ซึ่งทับบนลำต้นของต้นไม้ และมีสัญลักษณ์ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และสัญลักษณ์ของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ขนาบอยู่ด้านขวาและด้านซ้ายตามลำดับ

ชนิด เหยี่ยวกระชาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหยี่ยวกระชาปณ์นิกเกิล ชนิดราคา ๑๐
บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาราคาว่า “๒
บาท
2”

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกปีสันติภาพสากล พุทธศักราช ๒๕๒๙

กระทรวงการคลังได้ออกกฏกระทรวงฉบับที่ ๗๙ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๒๙ จัดทำเหรียญกระษาปณ์ โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาสองบาท ออกใช้เป็นที่ระลึกปีสันติภาพสากล พ.ศ. ๒๕๒๙

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไล่มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวา มีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์ปีสันติภาพสากลขององค์การสหประชาชาติ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความภาษาไทยว่า “ปีสันติภาพสากล พ.ศ. ๒๕๒๙” ได้ข้อความภาษาไทย มีข้อความภาษาอังกฤษว่า “INTERNATIONAL YEAR OF PEACE 1986” เบื้องล่างของรูปสัญลักษณ์มีข้อความภาษาไทยว่า “ประเทศไทย” ได้ข้อความภาษาไทยมีข้อความภาษาอังกฤษว่า “THAILAND” ด้านขวามีข้อความภาษาไทยบอกราคาว่า “๒ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความภาษาอังกฤษบอกราคาว่า “2 BAHT”	

ใน พ.ศ. ๒๕๒๙ หรือ ค.ศ. 1986 หลังจากที่สงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติลงเป็นเวลา ๔๑ ปี องค์การสหประชาชาติ จึงได้กำหนดให้ ค.ศ. 1986 เป็นปีสันติภาพสากล เพื่อให้ประชากรโลกได้รำลึก และประจักษ์ถึงภัยของสงครามโลกที่ได้ทำความเสียหายให้แก่ทรัพย์สินและทรัพยากรมนุษย์เป็นจำนวนมาก ควรที่จะได้หันมาร่วมมือกันประสานประโยชน์ให้เกิดมีสันติภาพในหมู่ประชากรของโลก ด้านหลังของเหรียญมีรูปนกพิราบซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสันติภาพอยู่ระหว่างอุ้งมือของประชากรทั่วโลก และมีใบโอลิฟซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสหประชาชาติ ซึ่งเน้นความหมายว่าสันติภาพของโลกจะเกิดขึ้นได้ อยู่ที่ประชากรของโลกต่างก็ประสานประโยชน์และเกื้อกูลความรักซึ่งกันและกันในมวลหมู่ประชากรทั่วโลก โดยปราศจากการแบ่งแยก เชื้อชาติ ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณี

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกงานกล้วยไม้อาเซียน ครั้งที่ ๖ พุทธศักราช ๒๕๒๙

ใน พ.ศ. ๒๕๒๙ ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในงานแสดงกล้วยไม้อาเซียนครั้งที่ ๖ ณ โรงแรมโรส การ์เดน สวนสามพราน อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ระหว่างวันที่ ๗-๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ เพื่อเป็นที่ระลึก กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฏกระทรวงฉบับที่ ๘๔ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ จัดทำ เหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด ออกใช้

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ทรงฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์ของงานกล้วยไม้ของอาเซียน ครั้งที่ ๖ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปหน้าจั่ว ขอบหลังคาทรงไทยอยู่เหนือเลข 6 ภายในเลข 6 มีสัญลักษณ์ของอาเซียนอยู่เหนือข้อความว่า “Bangkok Thailand 1986” ด้านขวาของเลข 6 มีรูปดอกกล้วยไม้ฟ้ามุ่ย และภายใต้เลข 6 มีข้อความว่า “SIXTH ASEAN ORCHID CONGRESS” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “งานกล้วยไม้อาเซียน ครั้งที่ ๖” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๗-๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ ประเทศไทย” ด้านขวามีข้อความภาษาไทย บอกราคาว่า “๖๐๐ ด้านซ้ายมีข้อความภาษาอังกฤษบอกราคาว่า “600 บาท”

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์นิกเกิลขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าและด้านหลังของเหรียญกระษาปณ์เงิน ราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความภาษาไทยบอกราคาว่า “๑๐ บาท” และข้อความภาษาอังกฤษบอกราคาว่า “10 BAHT”

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก ๒๕ ปี กองทุนคุ้มครองสัตว์ป่าโลก พุทธศักราช ๒๕๓๐

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๐ จัดทำเหรียญกระษาปณ์ทองคำ ราคาสองพันห้าร้อยบาท หนึ่งชนิด และเหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาสองร้อยบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก เนื่องในโอกาสครบรอบ ๒๕ ปี ของกองทุนคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งโลก ใน พ.ศ. ๒๕๓๐

ชนิดที่ ๑

ชนิด เหรียญกระษาปณ์ทองคำขัดเงา

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๒๕๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ ทองคำร้อยละ ๙๐ ทองแดงร้อยละ ๑๐

น้ำหนัก ๑๕.๙๘ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๘.๔๐ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ได้พระบรมรูปมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๓๐” ภายในวงขอบเหรียญทางด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๒๕๐๐ บาท” โดยมีดอกประจำยามคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว

ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปช้างไทยกำลังเดินอยู่ในทุ่งหญ้า เบื้องบนขีดขอบเหรียญมีข้อความว่า “WWF 25TH ANNIVERSARY” เบื้องล่างมีข้อความว่า “2500 BAHT 1987 THAILAND” โดยมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว

ช้างเอเชีย ชื่อสามัญ ASIATIC ELEPHANT ชื่อวิทยาศาสตร์ ELEPHAS MAXIMUS

ถิ่นอาศัย เนปาล บังคลาเทศ อินเดีย ศรีลังกา พม่า ไทย เขมร ลาว มาเลเซีย และสุมาตรา ในไทยพบช้างป่า ในบริเวณเทือกเขาถนนธงชัย เทือกเขาตะนาวศรี เทือกเขาเพชรบูรณ์ เทือกเขาพนมดงรัก โดยเฉพาะในบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร

ช้างจัดเป็นสัตว์ป่าชนิดแรกของไทยที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๔ ปัจจุบันช้างเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๒ ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

ชนิดที่ ๒

ชนิด เหรียญกระษาปณ์เงินขัดเงา

ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๒๐๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕

น้ำหนัก ๒๓.๑๘ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘.๖๑ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้า** เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ทองคำ เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒๐๐ บาท”

ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปไก่ฟ้าพญาลอเพศผู้และเพศเมีย กำลังเดินหาอาหาร และมีรูปกิ่งไม้ใบไม้ประกอบเป็นลวดลายอยู่ด้านหลัง เบื้องบนขีดขอบเหรียญมีข้อความว่า “WWF 25TH ANNIVERSARY” เบื้องล่างมีข้อความว่า “200 BAHT 1987 THAILAND” โดยมีจุดกลมคั่นข้อความดังกล่าว

ไก่ฟ้าพญาลอ ชื่อสามัญ SIAMESE FIREBACK ชื่อทางวิทยาศาสตร์ LOPHURN DIARDI

ทางภาคใต้ของแคว้นอัสสัม อินเดียจีน ไทย กัมพูชา และลาว ในไทยพบทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงใต้

ปัจจุบันเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๒ ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

กองทุนคุ้มครองสัตว์ป่าโลก ถือกำเนิดเป็นครั้งแรกในประเทศอังกฤษเมื่อ ค.ศ. ๑๙๖๑ ปัจจุบันกองทุนมีเงินทุนประมาณ ๕๒๕ ล้านเหรียญ สำหรับโครงการ ๑๑,๐๐๐ โครงการ ใน ๑๓๐ ประเทศ โดยให้แต่ละประเทศจัดตั้งโครงการกองทุนเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ และคุ้มครองสัตว์ป่าโลกขึ้นในประเทศของตน โดยดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้คือ อนุรักษ์ป่าตามธรรมชาติให้เป็นป่าที่สมบูรณ์ เพื่อให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ให้เกิดการแพร่ ขยายพันธุ์สัตว์ป่าบางประเภทที่นับวันจะสูญพันธุ์

สำหรับประเทศไทย ได้รับโครงการเข้ามาดำเนินการในประเทศ โดยมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการอนุรักษ์ และดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยมี กรมป่าไม้เป็นผู้รับผิดชอบดูแล

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกการประชุมสภาผู้ว่าการธนาคารโลกและ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ พุทธศักราช ๒๕๓๔

เพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในการประชุมสภาผู้ว่าการธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งจัดให้มีขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๔ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๐๔ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๓๔ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาหนึ่งร้อยบาท สองชนิด ออกใช้

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว ขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๒๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ทรงสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ และสายสร้อยแห่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถฉลองพระองค์ชุดไทยทรงสะพักปักลาย ทรงสายสะพาย และสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ประดับเหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙ ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระนามาภิไธยย่อ “สก” ภายใต้มงกุฎขัตติยราชนาถ เบื้องล่างมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๓๔” “ประเทศไทย” และ “๑๐๐ บาท” โดยมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว

ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปสัญลักษณ์การประชุมสภาผู้ว่าการธนาคารโลกและ
กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า
“ANNUAL MEETINGS” และ “BOARDS OF GOVERNORS” โดยมีจุด
กลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว เบื้องล่างมีเลขอารบิกบอกปีคริสต์ศักราช
“1991” ใต้เลขอารบิกบอกคริสต์ศักราชมีข้อความว่า “BANGKOK,
THAILAND” “WORLD BANK GROUP” และ “INTERNATIONAL
MONETARY FUND” โดยมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว และมี
ข้อความบอกราคาว่า “100 BAHT” อยู่ระหว่างนกยูงยักษ์ ซึ่งเป็น
เครื่องหมายประจำกระทรวงการคลังตามลำดับ

สัญลักษณ์การประชุมสภาผู้ว่าการธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เป็นรูปเงินพดด้วง
บรรจุภาพดอกบัวตูมห่มโลก ผู้ออกแบบคือ นายเอกสิทธิ์ ยินดีเหมาะ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ที่สถาบันราชภัฏ
สวนดุสิต ภาควิชาศิลปะและทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์ ผู้ออกแบบได้ให้ความหมายของสัญลักษณ์ไว้ ดังนี้

เงินพดด้วงเป็นตัวแทนของความเจริญในด้านเศรษฐกิจของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นสิ่งสะท้อน
ถึงความเป็นไทยและแฝงสัญลักษณ์ของการประชุมการเงิน รูปลักษณะของเงินพดด้วงที่นำเสนอในแบบ
สัญลักษณ์คือ ลักษณะของโครงสร้างของมันสมอง ด้านบนหมายถึง การประชุมเพื่อระดมความคิด
ภายในบรรจุภาพดอกบัวตูมห่มโลกไว้ ดอกบัวตูมแสดงถึงลักษณะของดอกไม้ไทย ส่วนโลกหมายถึง
ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งสื่อทางด้านการเงิน อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของ
การประชุม

ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เริ่มดำเนินการใน พ.ศ. ๒๔๘๔ ถึงขณะนี้นับเป็น
เวลา ๕๐ ปีแล้ว องค์การทั้งสองได้จัดให้มีการประชุมร่วมกันมาแล้ว ๕๐ ครั้ง โดยเป็นการประชุมใน
กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ๓๓ ครั้ง อีก ๑๗ ครั้ง ประชุมนอกประเทศตามคำเชิญของประเทศสมาชิก การประชุม
สภาผู้ว่าการธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศครั้งที่ ๔๖ ได้จัดให้มีขึ้นในประเทศไทย ระหว่าง
วันที่ ๑๕ - ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ ๓๓ พุทธศักราช ๒๕๓๖

เพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ ๓๓ ซึ่งจัดให้มีขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๒๐ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๓๖ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาหนึ่งร้อยบาท สองชนิด ออกใช้

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๒๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเครื่องแบบพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเครื่องแบบลูกเสือ ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระนามาภิไธยย่อ “สก” ภายใต้มงกุฎ ชัตติยราชนารี ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปสัญลักษณ์การประชุมสมัชชาลูกเสือครั้งที่ ๓๓ ด้านบนขวาของสัญลักษณ์มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐๐ บาท” ด้านบนซ้ายมีข้อความบอกราคาว่า “100 BAHT” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “33 rd WORLD SCOUT CONFERENCE 19 - 23 JULY 1993” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย THAILAND” และมีลายดอกประจายามคัณระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาส การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ ๑๘ พุทธศักราช ๒๕๓๘

เพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ ๑๘ ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ณ จังหวัดเชียงใหม่ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๒๖ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท ออกใช้

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๕ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๗.๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๔ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์ที่มชาติไทย คล้องพระศอแพรแถบเหรียญทอง ชนะเลิศการแข่งขันเรือใบกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๔ ณ พระพักตร์เฉียงทางเบื้องซ้าย ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ประเทศไทย” และด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์กีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ ๑๘ อยู่ภายในวงกลม ด้านล่างเป็นรูปกาแลซึ่งเป็นลักษณะสถาปัตยกรรมของภาคเหนือ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๙ - ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘” เบื้องล่างด้านขวามีข้อความบอกราคาดว่า “๕ บาท” และด้านซ้ายมีข้อความบอกราคาดว่า “5 BAHT”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๕๐ ปี องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๘

เนื่องในโอกาสครบ ๕๐ ปี องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ในพ.ศ. ๒๕๓๘ กระทรวงการคลังได้ออกกฏกระทรวงฉบับที่ ๑๓๕ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเยี่สิบบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์สากล ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์ของงานห้าสิบปี องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ภายในวงขอบเหรียญ เบื้องบนมีข้อความว่า “๕๐ ปี องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ” และมีข้อความบอกราคาว่า “๒๐ บาท” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๘” และมีข้อความบอกราคาว่า “20 BAHT”

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
	โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาวชนิดราคา ๒๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท” และเบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “2 BAHT”	

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน พุทธศักราช ๒๕๓๘

เนื่องในโอกาสปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน ในพ.ศ. ๒๕๓๘ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๓๖ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเยี่สิบบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<div><div>ด้านหน้า</div><div>กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และพระรูปสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทั้งสองพระองค์ทรงฉลองพระองค์ลาลอง ผืนพระพักตร์ทางเบื้องซ้าย ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระนามาภิไธยย่อ “สก” ภายใต้มงกุฎขัตติยราชนารี</div></div> <div><div>ด้านหลัง</div><div>กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์ปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๓๘” และ “ประเทศไทย” เบื้องล่างด้านขวามีข้อความบอกราคาว่า “๒๐ บาท” เบื้องล่างด้านซ้ายมีข้อความบอกราคาว่า “20 BAHT” ตามลำดับ</div></div>

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชนิดราคา ๒๐ บาท เว้นแต่เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท” เบื้องล่างด้านซ้ายมีข้อความบอกราคาว่า “2 BAHT”	

อาเซียน เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประสานความร่วมมือ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ประเทศมาเลเซีย บรูไน สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และไทย ในส่วนของความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม ได้จัดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียนเป็นประจำทุกปี การประชุมครั้งที่ ๔ ที่จัดในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ ที่ประชุมได้มีมติให้ พ.ศ. ๒๕๓๘ (ค.ศ. ๑๙๙๕) เป็นปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน ตามที่ประเทศไทยเสนอ วัตถุประสงค์คือ

๑. เพื่อแสดงเจตนารมณ์ ในการร่วมมือกันระหว่างภูมิภาคอาเซียน ในอันที่จะพยายามป้องกันแก้ไข ปัญหาสิ่งแวดล้อม
๒. เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนในกลุ่มประเทศอาเซียนมีทัศนคติที่ดี และตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญในการร่วมมือ ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับภูมิภาค
๓. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มประเทศอาเซียนใช้เทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตลอดจนถึงความพยายามในการหมุนเวียนเอาทรัพยากรที่ใช้แล้วกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ใหม่ เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอย

กำหนดให้วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นวันเปิดปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเฉลิมสัมพันธ์ไมตรีราชวงศ์ไทยและราชวงศ์อังกฤษ พุทธศักราช ๒๕๓๙

ในโอกาสที่สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ และเจ้าชายฟิลิป ดยุกแห่งเอดินบะระ เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ระหว่างวันที่ ๒๘ ตุลาคม - ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ กระทรวงการคลังโดยกรมธนารักษ์ได้ร่วมกับโรงกษาปณ์หลวง (THE ROYAL MINT) แห่งประเทศอังกฤษจัดทำชุดเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเฉลิมสัมพันธ์ไมตรีราชวงศ์ไทยและราชวงศ์อังกฤษขึ้น ๓ ชนิด คือ ทองคำ ชัดเงา เงิน และคิวโปรนิกเกิล โดยนำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลที่ ๙ จัดเข้าชุดกับเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกพระชนมายุ ๗๐ พรรษา พระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ บรรจุในแผ่นตั้งอะครายลิก ฐานไม้สัก ประดับกรอบด้วยกะไหล่ทอง สลักลายไทยบรรจุกล่อง ที่ฝากล่องประดับตราสัญลักษณ์ของทั้งสองราชวงศ์ ดังนี้

ชุดที่ ๑ ชุดเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกทองคำ ประกอบด้วย

- เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกพระราชพิธีกาญจนาภิเษก ประเททองคำชัดเงา ราคา ๖,๐๐๐ บาท
- เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ ทรงมีพระชนมายุครบ ๗๐ พรรษา

ลักษณะ เป็นเหรียญรูปกลมแบน

ชนิด ทองคำชัดเงา

ราคา ๕ ปอนด์

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘.๖๑ มิลลิเมตร

น้ำหนัก ๓๙.๙๔ กรัม

ลวดลาย ด้านหน้า พระรูปสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ ทรงสวมมงกุฎผินพระพักตร์เบื้องขวา ริมขอบเหรียญโดยรอบมีข้อความว่า ELIZABETH .II. DEI. GRATIA. REGINA F.D. และ FIVE POUNDS. อยู่ริมขอบเหรียญเบื้องล่าง

ด้านหลัง มีธงต่างๆ ได้แก่ ธงประจำพระราชวงศ์วินเซอร์ ธง ค.ศ. ๑๙๒๖ ปีแห่งพระราชสมภพ ธง ค.ศ. ๑๙๙๖ ปีที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๗๐ พรรษา ธงประจำพระองค์สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ และธงสหราชอาณาจักร โดยมีปราสาทวินเซอร์อยู่เบื้องหลัง

ชุดที่ ๒ ชุดเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเงิน ประกอบด้วย

- เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกพระราชพิธีกาญจนภิเษก ประเกทเงินขัดเงา ราคา ๖๐๐ บาท
- เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ ทรงมีพระชนมายุครบ ๗๐ พรรษา ประเกทเงินขัดเงา ราคา ๕ ปอนด์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘.๖๑ มิลลิเมตร น้ำหนัก ๒๘.๒๘ กรัม ลวดลายเช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกทองคำชุดที่ ๑

ชุดที่ ๓ สมุดชุดเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก คิวโปรนิกเกิล ภายในเล่มบรรจุเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกพระราชพิธีกาญจนภิเษก ประเกทคิวโปรนิกเกิล ราคา ๒๐ บาท และเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ ทรงมีพระชนมายุครบ ๗๐ พรรษา ประเกทคิวโปรนิกเกิล ราคา ๕ ปอนด์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘.๖๑ มิลลิเมตร น้ำหนัก ๒๘ กรัม ลวดลายเช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกทองคำชุดที่ ๑

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปี สันติภาพ พุทธศักราช ๒๕๔๐

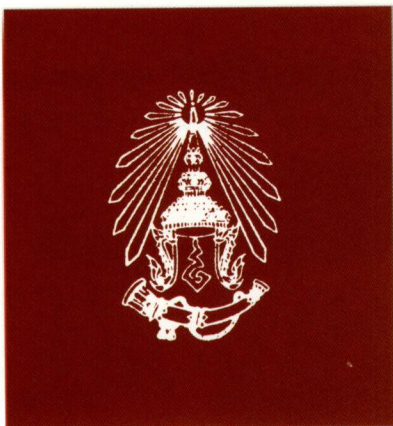
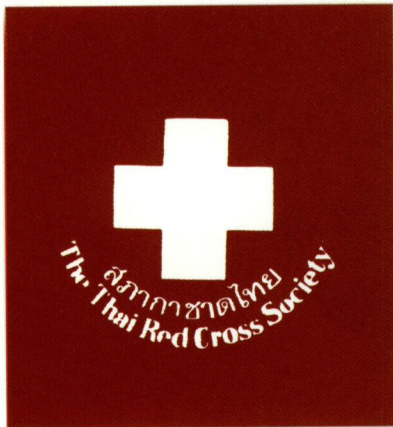
กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๔๓ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๐ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเยี่สิบบาท สองชนิด ออกใช้ในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปี สันติภาพ ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา	
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๒๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมหาปรมมิตราชานุภาพมหาราชมหานันทมหิตล และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์ เครื่องแบบเต็มยศจอมพลทหารบก ทรงสายสะพายนพรัตนราชวราภรณ์ และสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่ง มหาจักรีบรมวงศ์ พระพักตร์ตรง ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่าง มีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๘” และ “รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์งาน ๕๐ ปี สันติภาพ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๒๐ บาท”

เหรียญที่เกี่ยวข้องกับ ส่วนราชการ

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกครบ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๑๗

กระทรวงการคลังได้ออกประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๓ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๗ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงินราคา ๕๐ บาท ออกใช้เป็นที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา	๕๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๕๐ นิกเกิลร้อยละ ๑๐ เงินร้อยละ ๔๐
น้ำหนัก	๒๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “พระจอมเกล้าและพระจุลจอมเกล้าพระราชทานกำเนิด” เบื้องล่างมีข้อความว่า “รัฐบาลไทย” “๕๐ บาท” ด้านหลัง มีรูปตรามหาจักรีและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์ อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ภายในวงสายสร้อยมีรูปพระมหามงกุฎอยู่ด้านขวาของตัวเหรียญ มีรูปพระจุลมงกุฎอยู่ด้านซ้าย ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๐๐ ปี พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ๒๕๑๗ - ๒๕๑๗” เบื้องล่างมีข้อความว่า “NATIONAL MUSEUM CENTENNIAL”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนากระทรวงการคลัง พุทธศักราช ๒๕๑๘

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๙ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๑๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงิน
ราคาหนึ่งร้อยบาท ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนากระทรวงการคลัง

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา	๑๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๐ ทองแดงร้อยละ ๑๐
น้ำหนัก	๒๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๘ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมราชภูษิตาภรณ์ ทรงฉลองพระองค์ครุย ภายในวงขอบเบื้องบน มีเครื่องหมายจักรีบรมราชวงศ์แผดไขว้กัน ด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๕” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” และมีลายแท่งปลายมน โดยรอบชิดวงขอบ ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปหอระฆาการพิพัฒน์ ได้รูปหอระฆาการพิพัฒน์มีข้อความว่า “๑๐๐ บาท” ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๐๐ ปี กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๔๑๘-๒๕๑๘” เบื้องล่างมีข้อความว่า “รัฐบาลไทย”

ใน พ.ศ. ๒๔๑๓ เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับจากสิงคโปร์ ได้ทรงจัดตั้ง
กรมทหารมหาดเล็ก โดยชักชวนพวกเชื้อสายราชตระกูล และลูกมหาดเล็กเข้าเป็นทหาร และได้โปรดเกล้าฯ
ให้สร้างตึกแถวสองชั้นขึ้นสองข้างประตูพินาศชัยศรีเพื่อเป็นที่อยู่ของทหารมหาดเล็ก และสร้างตึกสองชั้น
ขึ้นอีกหลังหนึ่งที่ริมกำแพงด้านหน้าพระราชวังด้านประตูวิเศษไชยศรี สำหรับเป็นที่อยู่ของนายทหารมหาด
เล็ก ขณะที่กำลังสร้างตึกนี้ ได้เริ่มมีการจัดวางระเบียบจัดตั้งระบบการคลังของประเทศขึ้น พระองค์จึงได้
โปรดเกล้าฯ ให้โอนตึกนี้ไปเป็นที่ทำการกรมพระคลังมหาสมบัติชื่อนานานามว่า “หอระฆาการพิพัฒน์” ซึ่งเป็น
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติในเวลาต่อมา

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกครบรอบ ๑๐๐ ปี การไปรษณีย์ไทย พุทธศักราช ๒๕๒๖

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี การไปรษณีย์ไทย และ ๑๐๐ ปีตราไปรษณียากรไทยใน พ.ศ. ๒๕๒๖ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๖๙ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๒๖ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์นิกเกิลราคาสิบบาท สองชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงินขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<div><div>ด้านหน้า</div><div>กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๕” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”</div></div> <div><div>ด้านหลัง</div><div>กลางเหรียญมีรูปตราไปรษณียากรดวงแรกของไทยราคา “๑ โสฬส” วางซ้อนกันอยู่บนตราไปรษณียากรอีกสองดวง ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความภาษาไทยว่า “๑๐๐ ปีตราไปรษณียากรไทย” และข้อความภาษาอังกฤษว่า “CENTENARY OF THAI POSTAGE STAMPS” เบื้องล่างมีข้อความภาษาไทยว่า “๔ สิงหาคม ๒๕๒๖ ประเทศไทย” และมีข้อความภาษาอังกฤษว่า “4 AUGUST 1983 THAILAND” ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความภาษาไทยบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความภาษาอังกฤษบอกราคาว่า “600 BAHT”</div></div>

ชนิด	เหรียญกษาปณ์นิกเกิลขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” มีกลีบบัวใหญ่เล็กสลับกันเป็นลวดลายโดยรอบชิดวงขอบ</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปเครื่องหมายของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีเลขบอกราคาว่า “๑๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๑๐๐ ปีการโปร่งณียไทย ๔ สิงหาคม ๒๕๒๖ ประเทศไทย” มีกลีบบัวใหญ่เล็กสลับกันเป็นลวดลายโดยรอบชิดวงขอบ</p>

เหรียญที่ระลึก “คัมเกล้า” พุทธศักราช ๒๕๒๖

เนื่องในโอกาสที่โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ของกองทัพอากาศ มีอายุครบ ๒๐ ปี มูลนิธิคัมเกล้าฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้จัดหาทุนสร้างอาคาร “คัมเกล้าฯ” ขึ้น และได้จัดสร้างเหรียญวัดถุมงคลมอบให้แก่ผู้บริจาคไว้เป็นที่ระลึก

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน			
ชนิด	ทองคำ	เงิน	เงิน	นวโลหะ
ราคา/บาท	๑๐,๐๐๐	๑,๐๐๐	๕๐๐	๑๐๐
น้ำหนัก/กรัม	๑๕	๙.๘	๓	๘.๗
ขนาด/มิลลิเมตร		๒๖	๑๖	๒๖
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว		
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฎ พื้นหลังเป็นรูปปีกนกกางทั้งสองข้าง ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดชครบ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๒”		
ผู้ออกแบบ	ช่างในพระองค์			
ผู้ปั้นแบบ	ช่างในพระองค์			

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๒ ปี แห่งการสถาปนาธนาคารออมสิน พุทธศักราช ๒๕๒๘

ธนาคารออมสินได้เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๖ และเมื่อดำเนินงานมาครบ ๗๒ ปี ใน พ.ศ. ๒๕๒๘ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๔ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๒๘ จัดทำเหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก ดังนี้

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์นิกเกิลขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกฯ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบเต็มยศจอมพลทหารบก สายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก และสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงเครื่องแบบเต็มยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สวมสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญ ด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๖” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง กลางเหรียญมีเครื่องหมายธนาคารออมสิน ด้านขวาและด้านซ้ายของเครื่องหมายมีลายช่อชัยพฤกษ์โอบขึ้นด้านบน ด้านล่างของเครื่องหมายมีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๗๒ ปี ธนาคารออมสิน ๑ เมษายน ๒๕๒๘” มีดอกประจายามคัณระหว่างข้อความดังกล่าว

เหรียญที่ระลึก ๗๒ ปี โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พุทธศักราช ๒๕๒๙

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ได้จัดสร้างเหรียญที่ระลึกหาทุนสร้างตึกผู้ป่วยนอกเพื่อเป็นอนุสรณ์ ในวาระที่โรงพยาบาลครบรอบ ๗๒ ปี ใน พ.ศ. ๒๕๒๙

แบบที่ ๑

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปวงรี
ชนิด	โลหะสีทอง
ราคา	๑๐๐ บาท
น้ำหนัก	๖ กรัม
ขนาด	กว้าง ๒๐ มิลลิเมตร สูง ๒๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญเป็นรูปพระพุทธรูปนารายณ์พิตร เบื้องล่างมีข้อความว่า “พระพุทธรูปนารายณ์พิตร”
	ด้านหลัง กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้อักษรพระมหากษัตริย์มงกุฎ ภายใต้อักษรพระมหากษัตริย์มงกุฎ ด้านล่างมีข้อความว่า “โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย” ด้านล่างมีข้อความว่า “ครบรอบ ๗๒ ปี ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๒๙”
ผู้ออกแบบ	นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์
ผู้ปั้นแบบ	นางพุทธชาติ อรุณเวช

แบบที่ ๒

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปวงรี
ชนิด	โลหะสีทอง
ราคา	๑๐๐ บาท
น้ำหนัก	๑๑.๘ กรัม
ขนาด	กว้าง ๒๕ มิลลิเมตร สูง ๓๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญเป็นรูปสมเด็จพระญาณสังวร ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่างมีข้อความว่า “สมเด็จพระญาณสังวร”</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้วพระมหาพิชัยมงกุฏ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่างมีข้อความว่า “๒๕๒๙” “โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย”</p>
ผู้ออกแบบ	นางสาวสุภาพ อุโนอารีย์
ผู้ปั้นแบบ	นางพุทธชาติ อรุณเวช
แบบที่ ๓	

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลม แบน
ชนิด	โลหะสีทอง
ราคา	๑๐๐ บาท
น้ำหนัก	๖.๙ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปครึ่งพระองค์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีตราพระบรมราชวงศ์จักรี ประกอบด้วยอักษรพระปรมาภิไธย จปร วปร และ ภปร ภายใต้วพระมหาพิชัยมงกุฏ ภายในวงขอบเหรียญด้านล่างมีข้อความว่า “๑๐ พฤษภาคม ๒๕๒๙ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย ครบรอบ ๗๒ ปี”</p>
ผู้ออกแบบ	นางสาวสุภาพ อุโนอารีย์
ผู้ปั้นแบบ	นางพุทธชาติ อรุณเวช

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกครบ ๑๐๐ ปีแห่งการสถาปนา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พุทธศักราช ๒๕๓๐

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๘๗ วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๐ จัดทำเหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคา สองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้ในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๓๐

ชนิด เหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ชัดเงาและไม่ชัดเงา

ลักษณะ เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๑๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐

น้ำหนัก ๑๕ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบเต็มยศชาวทหารบก ทรงสายสะพาย ประถมาภรณ์มงกุฎไทย สวมสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์ อัน มีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา และ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องแบบเต็มยศ ทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราช อิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ผืนพระพักตร์ ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่างมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช” และมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว

ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งเป็น รูปพระราชสัญลักษณ์ประจำแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เบื้องล่างพระราชสัญลักษณ์มีแถบปลายแฉกสะบัดทั้ง

สองข้าง กลางแถบมีคำว่า “ร.ร. นายร้อย จปร.” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบน
มีข้อความว่า “๑๐๐ ปีโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า” เบื้องล่างมีข้อความ
ว่า “๕ สิงหาคม ๒๕๓๐ ประเทศไทย” ด้านขวาของเหรียญมีข้อความว่า “๑๐”
ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท”

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
	โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับเหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มี ข้อความบอกราคาว่า “๒”	

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๗๒ ปี แห่งการสถาปนาการ สหกรณ์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๑

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงการคลัง ฉบับที่ ๙๐ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๑ จัดทำเหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๗๒ ปี แห่งการสถาปนาการสหกรณ์ ในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทั้ง ๒ พระองค์ทรงเครื่องแบบเต็มยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สวมสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๖” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง กลางเหรียญมีข้อความว่า “๗๒ ปี การสหกรณ์แห่งชาติ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

ชนิด	เหรียญโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคา ๑๐ บาท วันแต่มีข้อความบอกราคา “๒ บาท”

การสหกรณ์ ถือกำเนิดขึ้นในรัชกาลที่ ๖ ในพ.ศ. ๒๔๕๗ ประเทศไทยได้เริ่มมีการค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจของชนบทค่อยๆ เปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตัวเองมาสู่ระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้า ความต้องการเงินลงทุนมีมากขึ้น ทำให้เกษตรกรที่มีทุนน้อยต้องหันไปกู้ยืมนายทุน ทำให้เป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอ ผลผลิตได้เท่าไรก็ต้องใช้หนี้หมด รัฐบาลจึงได้เชิญเซอร์เบอร์นาร์ด อันเดอร์ หัวหน้านาธนาคาร แห่งเมืองมัทราส ประเทศอินเดีย มาให้คำแนะนำ โดยให้จัดตั้งธนาคารให้กู้ยืมแห่งชาติ และในขณะเดียวกัน ได้แนะนำให้จัดตั้งสมาคม เรียกว่า Cooperative Society เพื่อควบคุมการกู้เงิน การเรียกเก็บเงิน โดยใช้หลักการความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พระราชวรพงศ์เธอ พระองค์เจ้ารัชนี้ แจ่มจรัส กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ทรงบัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทยว่า “สหกรณ์” แต่การก่อตั้งการสหกรณ์ ยังมิได้เริ่มในปีนี้

ใน พ.ศ. ๒๔๕๘ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ในฐานะอธิบดีกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ ซึ่งมีหน่วยงาน ๓ ส่วน คือ การพาณิชย์ การสถิติพยากรณ์ และการสหกรณ์ ได้ตกลงเลือกสหกรณ์หาทุนของเยอรมัน เป็นต้นแบบ และทดลองจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น ณ ท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ใช้ชื่อว่า “สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก โดยจดทะเบียนเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๙ มีพระราชวรพงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์พระองค์แรก นับเป็นการเริ่มต้นของการสหกรณ์ ในประเทศไทยอย่างสมบูรณ์

ปัจจุบันประเทศไทยมีสหกรณ์ทั่วประเทศประมาณ ๔๓๔๐ สหกรณ์ สมาชิก ๖,๔๔๘,๗๗๖ ครอบครัว มีทุนดำเนินงานประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ ล้านบาท

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก ๑๐๐ ปี โรงพยาบาลศิริราช พุทธศักราช ๒๕๓๑

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี โรงพยาบาลศิริราชในวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๑ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙๒ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ จัดทำเหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาทสองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาทหนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<div><div>ด้านหน้า</div><div>กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบเต็มยศชาวทหารบก สายสะพายประ ถมาภรณ์มงกุฎไทย สวมสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์ อันมีเกียรติ คุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา และพระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องแบบเต็มยศทหาร มหาดเล็กรักษาพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราช อิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ผินพระพักตร์ทาง เบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๕” ด้านซ้ายมี ข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”</div></div>
	<div><div>ด้านหลัง</div><div>กลางเหรียญมีรูปเครื่องหมายของโรงพยาบาลศิริราช เป็นรูปพญานาคที่ขด เป็นรูปตัวอักษร “ศ” อันเป็นอักษรย่อพระนามของสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าศิริราชกกุธภัณฑ์ ด้านบนตัว อักษร “ศ” มีรูปพระเกี้ยวมีรัศมี ซึ่งหมายถึงเครื่องหมายประจำพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา จุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวผู้ทรงก่อตั้งโรงพยาบาลศิริราช และ ภายในตัวอักษร “ศ” มีรูปไม้เท้าที่มียุพันธ์สอดอยู่อันเป็นเครื่องหมายของ</div></div>

การแพทย์แผนปัจจุบัน ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๐๐ ปี
โรงพยาบาลศิริราช” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๒๖ เมษายน ๒๕๓๑ ประเทศไทย”
ด้านขวามีข้อความบอกราคารว่า “๑๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท”

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายเหรียญชนิดราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มี ข้อความบอกราคารว่า “๒ บาท”	

ใน พ.ศ. ๒๔๓๐ พระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าศิริราชกกุธภัณฑ์ ซึ่งมีพระชนมายุเพียง ๓ พรรษาได้สิ้น
พระชนม์ เมื่อเสร็จสิ้นพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพแล้ว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงพระราชดำริว่า ไม้ที่ใช้ทำพระเมรุหน้าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รื้อ
พระเมรุ ไม้ทั้งหมดไปสร้างโรงพยาบาลศิริราช พร้อมทั้งได้ทรงบริจาคทรัพย์สมทบการก่อสร้างเมื่อสร้าง
เสร็จแล้วได้พระราชทานนามโรงพยาบาลว่า “โรงพยาบาลศิริราช” ตามพระนามของพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้า
ศิริราชกกุธภัณฑ์ โรงพยาบาลศิริราชจึงได้ถือกำเนิด เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๑

โรงพยาบาลศิริราชในอดีต

เหรียญเนื่องในโอกาสครบ ๗๒ ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๒

เนื่องในโอกาสครบ ๗๒ ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๒ จัดทำเหรียญกระษาปณ์เงิน ราคาหกร้อยบาท หนึ่งชนิด เหรียญกระษาปณ์นิกเกิล ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก และในโอกาสเดียวกัน ได้มีการจัดสร้างเหรียญที่ระลึกขึ้น ๓ แบบ

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์เงิน
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์ครุยวิthyฐานะ นิตศาสตร์ดุขฎี บัณฑิตกิตติมศักดิ์ ของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงฉลองพระองค์ครุยวิthyฐานะ พระบรมราชูปถัมภกของเนติบัณฑิตยสภาในพระบรมราชูปถัมภ์ และพระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์ครุยวิthyฐานะ ดุขฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้ง ๓ พระองค์ ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “จุฬาลงกรณ์ ปร. วชิราวุธ ปร. ภูมิพลอดุลยเดช ปร.” ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็น รูปพระเกี้ยววางบนหมอน ด้านล่างของเครื่องหมายเป็นช่อดอกจามจุรี จำนวน ๖ ดอก ซึ่งหมายถึง ๖ รอบ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า

“๗๒ ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๒๖ มีนาคม ๒๕๓๒ ประเทศไทย” ด้านขวามีเลขบอก ราคาว่า “๖๐๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท”

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์นิกเกิล		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๑๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๑๐๐		
น้ำหนัก	๑๕ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์เงิน ราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีเลขบอกราคาว่า “๑๐”	

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าและด้านหลังของเหรียญกระษาปณ์ เงินราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีเลขบอกราคาว่า “๒”	

เหรียญที่ระลึก

แบบที่ ๑

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลม แบบ วงขอบนอกเรียบ	
ชนิด	ทองคำ	ทองคำ
ราคา/บาท	๑๐,๐๐๐	๕,๐๐๐
ขนาด/มม.	๒๕	๒๒
น้ำหนัก/กรัม	๑๕	๗.๕
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ รัชกาลที่ ๖ และรัชกาลที่ ๙ ทั้งสามพระองค์ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “จุฬาลงกรณ์ พร. วชิราวุธ พร. ภูมิพลอดุลยเดช พร.”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นรูปพระเกี้ยววางบนหมอน ด้านล่างของเครื่องหมาย มีข้อความว่า “ที่ระลึก ๗๒ ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๖ มีนาคม ๒๕๓๒” เบื้องล่างมีอักษรย่อ “สนจ” อยู่เหนือช่อดอกจามจุรี จำนวน ๖ ดอก ซึ่งหมายถึง ๖ รอบ

แบบที่ ๒

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบบ	
ชนิด	ทองแดง	
ขนาด	๗๐ มิลลิเมตร	
ราคา	๖๐๐ บาท	
ลวดลาย	ด้านหน้า	เช่นเดียวกับเหรียญที่ระลึกชนิดทองคำ
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นรูปพระเกี้ยววางบนหมอน ด้านล่างของเครื่องหมาย มีอักษรย่อ “สนจ”

ภายในวงขอบเหรียญเบ็งบอนมีข้อความว่า “ที่ระลึก ๗๒ ปี แห่งการสถาปนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เบ็งบอนมีข้อความว่า “๒๖ มีนาคม ๒๕๓๒”

ผู้ออกแบบ	ด้านหน้า	นางไพฑูรย์ศรี ณ เชียงใหม่
	ด้านหลัง	นางสาวสุภาพ อุโนอารีย์
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นางพุทธชาติ อรุณเวช
	ด้านหลัง	นายวุฒิชัย แสงเงิน

ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๕๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน
มาทรงวางศิลาฤกษ์ตึกบัญชาการ โรงเรียนข้าราชการพลเรือน คือคณะอักษรศาสตร์ปัจจุบัน ต่อมาเมื่อ
วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๙ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
สถาปนาโรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงถือวันที่ ๒๖ มีนาคม ของทุกๆ ปี เป็นวันคล้าย
วันสถาปนามหาวิทยาลัย

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนา ศิริราชแพทยากร พุทธศักราช ๒๕๓๓

เนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ปี แห่งการสถาปนาศิริราชแพทยากรในวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๓๓ กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๙๗ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๓ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ขัดเงาและไม่ขัดเงา	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเพ็ญจักร	
ราคา	๑๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์เต็มยศกองทัพบก สายสะพาย จุลจอมเกล้า สวมสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์เต็มยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สวมสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์ อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีพระปรมาภิไธยย่อ “จปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ และด้านซ้ายมีพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปตึกอำนวยการศิริราชแพทยากร ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๓ - ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๓ ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๑๐๐ ปี ศิริราชแพทยากร” และข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท” ตามลำดับ

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญชนิดราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”	

เมื่อวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๓ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนแพทย์ เพื่อเปิดสอนวิชาแพทย์เป็นครั้งแรกในประเทศไทย พระราชทานชื่อว่า “โรงเรียนศิริราชแพทยากร” และในวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นวันครบ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนาโรงเรียนศิริราชแพทยากร คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี กรมบัญชีกลาง พุทธศักราช ๒๕๓๓

เนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี กรมบัญชีกลางในวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๓๓ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๙๙ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๓ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดงราคา สองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร	
ราคา	๑๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบพลเรือนปกติ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบจักรีปกติ ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๕” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ระหว่างข้อความมีสัญลักษณ์จักรีบรมราชวงศ์ และมีลายกนกอยู่ ๒ ข้าง
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปตึกกรมสารบาณชี เหนือรูปตึกมีเครื่องหมายของกรมบัญชีกลาง และได้รูปตึกมีรูปแสดงวิวัฒนาการเกี่ยวกับการดำเนินงานของกรมบัญชีกลางตั้งแต่แรกจัดตั้ง โดยมีรูปถุงบรรจุเงิน ลูกคิด เครื่องคิดเลข และเครื่องคอมพิวเตอร์ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๐๐ ปี กรมสารบาณชี (๒๔๓๓) - กรมบัญชีกลาง (๒๕๓๓)” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านขวาของเหรียญมีเลขบอกราคาว่า “๑๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาวราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีเลขบอกราคาว่า “๒”

ใน พ.ศ. ๒๔๑๘ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้โปรดเกล้าฯ ให้มีการปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดิน โดยตั้งกรมต่างๆ ขึ้นรับผิดชอบการบริหารรวม ๑๒ กรม แทนการปกครองแบบจตุสดมภ์ ในจำนวน ๑๒ กรมนี้มีกรมพระคลังมหาสมบัติรวมอยู่ด้วย มีหน้าที่รับผิดชอบภาษีอากรและเงินรับจ่ายในราชการแผ่นดิน โดยมีปลัดบาญชีกลาง เป็นพนักงานดูแลภาษีอากร และรักษาสมุดบาญชีเงินของแผ่นดิน

เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๓ กรมพระคลังมหาสมบัติได้รับการยกฐานะเป็นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ มีหน้าที่ รับ จ่าย เก็บ รักษาเงินแผ่นดินทั้งสรรพราชสมบัติพัสดุทั้งปวง พร้อมถือบาญชีพระราชทรัพย์สำหรับแผ่นดิน เก็บภาษีอากรเงินแผ่นดินทั่วราชอาณาจักร มีกรมสารบาญชีเป็นกรมหนึ่งในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติทำหน้าที่จ่ายเงินแผ่นดิน และถือสารบาญชีพระราชทรัพย์ทั้งสิ้น ดังนั้นจึงถือว่า วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๓ เป็นวันก่อตั้งกรมสารบาญชีด้วย

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ โปรดเกล้าฯ ให้รวมกรมตรวจกับกรมสารบาญชีเข้าด้วยกัน กำหนดหน้าที่ราชการใหม่ ให้ชื่อว่ากรมบาญชีกลาง เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๘ และต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๔๗๖ เปลี่ยนชื่อกรมบาญชีกลางเป็นกรมบัญชีกลาง

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๘๐ ปี ของการกำเนิดลูกเสือไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

เนื่องในโอกาสครบ ๘๐ ปี ของการกำเนิดลูกเสือไทยในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงที่ ๑๐๒ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๓๔ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบเสือป่า และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องแบบพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๖” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ภายในวงขอบเหรียญ เบื้องบนมีข้อความว่า “กำเนิดลูกเสือไทย ครบ ๘๐ ปี วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๓๔” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไส้ทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว ราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”	

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกองลูกเสือขึ้น เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ นับเป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียที่ได้มีการก่อตั้งการลูกเสือขึ้น และนับเป็นประเทศที่ ๓ ของโลก หลังจากที่ยังกฤษได้ก่อตั้งขึ้นเป็นประเทศแรกของโลก สหรัฐอเมริกา เป็นลำดับที่ ๒

ตราประจำคณะลูกเสือไทยนั้นมีรูปดอกเฟลอปเดอลี มีรูปหน้าเสืออยู่ตรงกลาง เบื้องใต้มีอักษรว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี กระทรวงยุติธรรม พุทธศักราช ๒๕๓๕

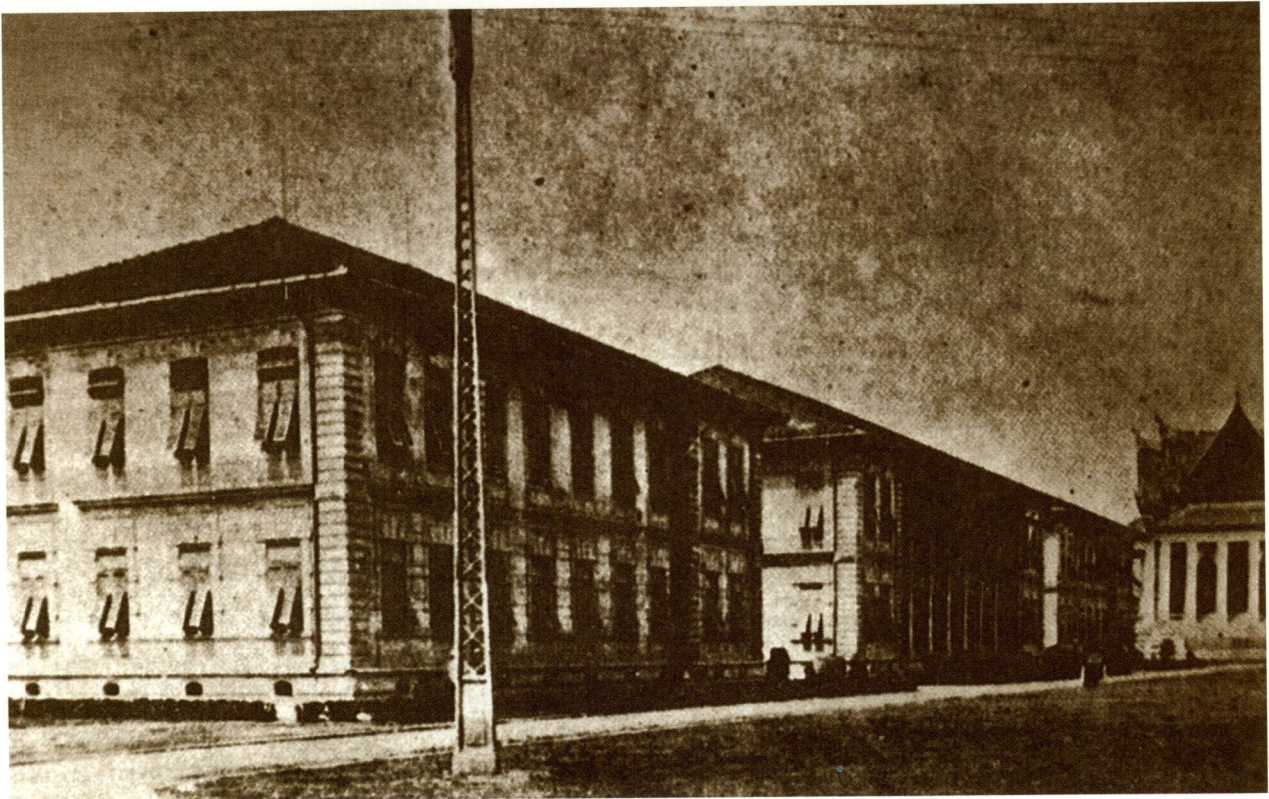
เนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี กระทรวงยุติธรรมในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๕ กระทรวงการคลังได้ออก
กฎกระทรวงฉบับที่ ๑๐๘ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)
ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคา
สองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๑๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์ครุยดอกเตอร์ ออฟ ลอร์ ของ มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา และ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์ครุย เนติบัณฑิตไทย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านขวาของเหรียญมี ข้อความว่า “รัชกาลที่ ๕” ด้านซ้ายของเหรียญมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปตราสัญลักษณ์ของงานฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี กระทรวง ยุติธรรม ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๐๐ ปี กระทรวง ยุติธรรม วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านขวาของเหรียญมีเลขบอกราคาว่า “๑๐” ด้านซ้ายของเหรียญมีข้อ ความว่า “บาท”

ชนิด เหยี่ยวกระชาปณโโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)
 ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
 ราคา ๒ บาท
 โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
 น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
 ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
 ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหยี่ยวกระชาปณโโลหะสีขาว ราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”

กระทรวงยุติธรรม ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๕ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สัญลักษณ์ด้านหลังของเหยี่ยวเป็นเครื่องหมายของกระทรวงยุติธรรม เรียกว่า ตราพระดุลยพาห เป็นลายรูปพระแสงขรรค์ กับรูปดุลหรือตราชู ประดิษฐานอยู่บนพานสองชั้น

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี กระทรวงมหาดไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕

เนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี กระทรวงมหาดไทยในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ กระทรวงการคลังได้ออก
กฎกระทรวงฉบับที่ ๑๐๙ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)
ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไส้ทองแดง ราคาสองบาท
หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นตรา

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว ขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบพลเรือน สวมสาย สร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรี บรมราชวงศ์ พระพักตร์ตรง และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบจักรีปกติ พระพักตร์ตรง ภายในวงขอบ เหรียญเบื้องล่างมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๕” และ “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายประจำกระทรวงมหาดไทย ภายในวงขอบ เหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๐๐ ปี กระทรวงมหาดไทย” และ “ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท” และ “๑ เมษายน ๒๕๓๕ - ๒๕๓๕” มีลายดอกประจำยามคั่นระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่าง

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว
ราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”

เหรียญที่ระลึก ๑๐๐ ปี กรมทรัพยากรธรณี พุทธศักราช ๒๕๓๕

กรมทรัพยากรธรณีได้จัดทำเหรียญที่ระลึก เนื่องในวาระคล้ายวันสถาปนากรมทรัพยากรธรณี ครบรอบ ๑๐๐ ปี ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๕ และได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตอัญเชิญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวลงบนด้านหน้าเหรียญที่ระลึก ๑๐๐ ปี กรมทรัพยากรธรณี

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลม
ชนิด	โลหะทองแดง
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า เป็นพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีข้อความภาษาไทยว่า “ครบรอบวันสถาปนา พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๕” ด้านหลัง เป็นตราสัญลักษณ์ประจำกรมทรัพยากรธรณี ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความภาษาอังกฤษว่า “FIRST CENTENNIAL ANNIVERSARY 1892 - 1992” ล้อมรอบ

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก ๖๐ ปีรัฐสภาไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕

เนื่องในโอกาสครบ ๖๐ ปี รัฐสภาไทย ในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๓๕ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑๓ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๕ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทั้งสองพระองค์ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๗” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปพระที่นั่งอนันตสมาคม ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๖๐ ปี รัฐสภาไทย ๒๘ มิถุนายน ๒๕๓๕” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และมีข้อความบอกราคา “๑๐ บาท” โดยมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไส้ทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์ชนิดราคา ๑๐ บาท เว้น แต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”	

อาคารที่ทำการรัฐสภาปัจจุบัน

เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ คณะบุคคลซึ่งประกอบด้วยข้าราชการฝ่ายทหารบก ทหารเรือ และพลเรือนจำนวน ๙๙ คน ได้เข้ายึดอำนาจก่อการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดินจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาสู่ระบอบประชาธิปไตย เวลานั้น พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับอยู่ ณ พระราชวังไกลกังวล ด้วยทรงเห็นแก่ความสงบสุขของอาณาประชาราษฎร จึงได้ทรงตัดสินพระทัยทรงรับเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ ภายหลังที่เสด็จนิวัตพระนครแล้ว ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยพระราชทานรัฐธรรมนูญ การปกครองสยามชั่วคราวให้แก่คณะราษฎร เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕ ดังนั้นจึงถือว่า วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นวันเริ่มต้นของรัฐสภาไทย

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกครบ ๑๐๐ ปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พุทธศักราช ๒๕๓๕

เนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ กระทรวงการคลัง ได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑๔ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๕ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทั้งสองพระองค์ทรงฉลองพระองค์สากล ผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีพระปรมาภิไธยย่อ “จปร” ภายใต้พระมหามงกุฏ และด้านซ้ายมีพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฏ ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีใบข้าวรองรับอยู่ข้างใต้ ด้านล่างของใบข้าวมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และข้อความบอกราคาดาว “๑๐ บาท” โดยมีลายดอกประจายามคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ครบ ๑๐๐ ปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๑ เมษายน ๒๕๓๕ - ๒๕๓๕” โดยมีลายดอกประจายามคั่นระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบใส่ทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชนิดราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๒ บาท”	

งานพัฒนาการเกษตรมีต่อเนื่องมาตั้งแต่กรมนา ในจุตุสดมภ์ โดยมีหน้าที่ จัดการให้ที่ดินซึ่งรกร้างว่างเปล่าอยู่ไม่เป็นประโยชน์ ให้มีประโยชน์มากขึ้น จัดการเกี่ยวกับการเกษตร การชลประทาน สัตว์พาหนะ การเก็บหางข้าวขึ้นฉางหลวง (การเก็บหางข้าวคือการที่ใครทำนาได้ต้องแบ่งเอามาส่งขึ้นฉางหลวงไว้ใช้ในราชการเพื่อเป็นเสบียงสำหรับบริพลได้ป้องกันบ้านเมือง ต่อมาในรัชกาลที่ ๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนเป็นเก็บตัวเงินแทนข้าวเปลือกเรียกว่า “ค่านา”) จัดสรรที่ดินเพื่อการศาสนาและแก่บุคคลระงับการวิวาทเรื่องที่ดิน ต่อมาเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๓๕ ได้มีการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกรมนาขึ้นเป็นกระทรวงเกษตรพานิชการ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการเกษตรกรรมและการทำเหมืองแร่ การจัดการเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดิน การทำแผนที่ การเก็บค่านา การชูดคลอง การตั้งกองกลสิการ มีหน้าที่ตรวจการต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องน้ำ

ต่อมาได้มีการปรับปรุง และแบ่งส่วนราชการในกระทรวงนี้อีกหลายครั้งและ ใน พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้มีพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการโดยกำหนดให้จัดตั้งเป็นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตร การเศรษฐกิจการเกษตร การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การชลประทาน การประมง การปศุสัตว์ การป่าไม้ การพัฒนาที่ดิน และการสหกรณ์ และกำหนดให้ใช้ตราพระพิรุณทรงนาค เป็นตราประจำกระทรวง

เหรียญที่ระลึกในโอกาสครบ ๕๐ ปี ธนาาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๓๖

เพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๕๐ ปี ธนาาคารแห่งประเทศไทยในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๓๕ กระทรวงการคลังได้ออกตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๑๑๕ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๓๖ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท ออกใช้เป็นที่ระลึก และในโอกาสเดียวกันธนาาคารแห่งประเทศไทยได้จัดทำเหรียญที่ระลึกขึ้น ดังนี้

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์จอมพลทหารบก สายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ และสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์ อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่ง มหาจักรีบรมราชวงศ์ พระพักตร์ตรง สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงภูษทลระย้าเพชร ฉลองพระองค์ชุดไทย สะพักสไบกรองทอง ปักลาย และสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ พระอังสาเบื้องขวาประดับเหรียญรัตนาภรณ์รัชกาลที่ ๙ เบื้องบนของเหรียญรัตนาภรณ์ประดับหงส์เพชร ซึ่งเป็นเครื่องหมายราชนาถอันสูงสุด พระพักตร์ตรง ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้อักษรพระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระนามาภิไธยย่อ “สก” อยู่ภายใต้อักษรขัตติยราชนาถ

ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายของธนาคารแห่งประเทศไทย ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๕๐ ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย ๑๐ ธันวาคม ๒๕๓๕” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และข้อความบอกราคารว่า “๑๐ บาท” มีลายดอกประจายามคั้ระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)เคลือบไส้ทองแดง
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาวชนิดราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคารว่า “๒ บาท”

เหรียญที่ระลึก เหรียญ ๕๐ ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดสร้างโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลม แบน วงขอบนอกเรียบ			
ชนิด	ทองคำขัดเงา	ทองคำ	ทองคำขัดเงา	ทองคำ
ราคา/บาท	๘,๐๐๐	๖,๐๐๐	๔,๐๐๐	๓,๒๐๐
น้ำหนัก/กรัม	๑๕	๑๕	๗.๕	๗.๕
ขนาด/มม.	๒๖	๒๖	๒๑	๒๑
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์จอมพลทหารบก สายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ และสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ พระพักตร์ตรง และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงภูณทล ระบายเพชร ฉลองพระองค์ชุดไทย สะพักสไบกรองทองปักลาย และสายสะพายแห่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ พระอังสา			

เบื้องขวาประดับเหรียญรัตนนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙ เบื้องบนของเหรียญรัตนนาภรณ์
ประดับหงส์เพชร ซึ่งเป็นเครื่องหมายราชนาถอันสูงสุดพระพักตร์ตรง ภายใน
วงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฏ
ด้านซ้ายมีอักษรพระนามาภิไธยย่อ “สก” อยู่ภายใต้มงกุฎขัตติยราชนาถ

ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายธนาคารแห่งประเทศไทย ภายในวงขอบ
เหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๕๐ ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย ๑๐ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๓๕”

ผู้ออกแบบ ด้านหน้าและด้านหลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย ปรับปรุงแบบโดยกองกษาปณ์

ผู้ปั้นแบบ ด้านหน้า นางพุดชาติ อรุณเวช

ด้านหลัง นายวุฒิชัย แสงเงิน

ใน พ.ศ. ๒๔๘๒ วิกฤติการณ์ทางการเมืองในทวีปยุโรปเป็นผลให้เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ขึ้น
ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๘๒ ถึงแม้ว่าในขณะนั้นประเทศไทยจะยังไม่ได้รับผลกระทบกระเทือนจาก
สงครามโลกมากนัก แต่รัฐบาลไทยเห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีธนาคารกลางของชาติขึ้น เพื่อควบคุม
สถาบันการเงิน และระบบการเงินของประเทศ และเพื่อเป็นการเตรียมการจัดตั้งธนาคารแห่งประเทศไทย
อย่างสมบูรณ์ในเวลาข้างหน้า รัฐบาลจึงได้ตั้งสำนักงานธนาคารชาติขึ้นก่อนเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน
พ.ศ. ๒๔๘๓ ณ กรมบัญชีกลางในพระบรมมหาราชวัง สังกัดกระทรวงการคลัง มีพระยาทรงสุรรัฐชัย
(อ่อน บุนนาค) อธิบดีกรมบัญชีกลางในขณะนั้นรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ และนายเล้ง ศรีสมวงศ์
หัวหน้ากองประจำกรมบัญชีกลาง รักษาการในตำแหน่งรองผู้อำนวยการ

เมื่อสงครามมหาเอเชียบูรพาเริ่มขึ้นในปลายปี ๒๔๘๔ กองทัพญี่ปุ่นได้เข้ายึดครองประเทศไทย
หลายจุด และรัฐบาลไทยลงนามเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น ซึ่งต่อมารัฐบาลญี่ปุ่นได้ยื่นข้อเสนอให้มีการปรับปรุง
ค่าแลกเปลี่ยนเงินของทั้งสองประเทศใหม่ รวมทั้งการชำระเงินระหว่างสองประเทศให้กระทำด้วยเงินเยน
และเสนอให้ไทยตั้งธนาคารชาติขึ้น ดังนั้น เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงิน รัฐบาลไทยจึงได้ดำเนินการจัด
ตั้งธนาคารแห่งประเทศไทยขึ้นเป็นองค์การอิสระเพื่อดำเนินงานแทนสำนักงานธนาคารชาติไทย เมื่อวันที่
๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ โดยได้รับมอบกิจการสำนักงานธนาคารชาติไทยมาทั้งหมด พร้อมทั้งมีอำนาจ
ในการดำเนินการเกี่ยวกับการนำธนบัตรออกใช้แทนกระทรวงการคลัง โดยมีพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า
วิวัฒนไชย (หม่อมเจ้าวิวัฒนไชย ไชยันต์ ในขณะนั้น) เป็นผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นพระองค์แรก

ปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้

๑. การจัดการเกี่ยวกับธนบัตร โดย มีหน้าที่ผลิตธนบัตรและนำออกใช้ตามพระราชบัญญัติเงินตรา
๒. การดำเนินกิจการธนาคารกลาง ได้แก่ การเป็นนายธนาคารให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน
รักษาเสถียรภาพของการเงิน และค่าของเงินบาท ทั้งภายในและภายนอกประเทศ
๓. การเป็นตัวแทนกระทรวงการคลัง อันเป็นการปฏิบัติงานเป็นตัวแทนของรัฐบาลทางการเงิน ได้แก่
การกำกับและตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ จัดจำหน่ายและดำเนินการ
เกี่ยวกับพันธบัตรรัฐบาล รับฝากและโอนเงินให้แก่รัฐบาลและองค์การของรัฐบาล

เหรียญพระราชทานที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี การฝึกหัดครูไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕

เนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี การฝึกหัดครูไทย ในวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๕ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑๖ วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖ จัดทำเหรียญพระราชทานโลหะสีขา (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด และเหรียญพระราชทานโลหะสีขา (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญพระราชทานโลหะสีขา (นิกเกิลผสมทองแดง)
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์ครุยดอกเตอร์ ออฟ ลอว์ ของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์ครุยรัฐศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “จปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปตราสัญลักษณ์ของงาน ๑๐๐ ปี การฝึกหัดครูไทย ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๕ ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความ “หนึ่งศตวรรษ การฝึกหัดครูไทย” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๕ ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท” และมีลายดอกประจายามคัณห่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง</p>

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (นิกเกิลผสมทองแดง) เคลือบไส้ทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาวชนิดราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”	

ใน พ.ศ. ๒๔๓๔ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขอพระบรมราชานุญาตจัดตั้งโรงเรียนหลวงขึ้นเป็นครั้งแรก ณ พระตำหนักสวนกุหลาบ ในพระบรมมหาราชวัง เรียกว่าโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มีพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) เป็นอาจารย์ใหญ่สอนอ่านเขียน มีจุดประสงค์เพื่อฝึกกุลบุตรให้มีความรู้ความสามารถพอเข้ารับราชการได้ นับแต่นั้นมาการจัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนเริ่มแพร่หลาย เปิดสอนทั้งโรงเรียนหลวงและโรงเรียนราษฎร์ทั่วไป แต่ปรากฏว่าขาดแคลนครูผู้สอน สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพจึงได้เสนอความคิดที่จะจัดการฝึกหัดครูอาจารย์ขึ้น แต่ทรงถูกย้ายไปรับตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเสียก่อน เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค) เสนาบดีกระทรวงธรรมการในสมัยนั้น จึงได้ตกลงว่าจ้างนายเอช กรีนรอด ชาวอังกฤษ มาเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ เริ่มเปิดสอนหลักสูตรประโยคครูประถมเป็นครั้งแรกในวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๔๓๕ ใน พ.ศ. ๒๔๔๖ ได้ย้ายโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ไปที่ตึกแมนนฤมิตร วัดเทพศิรินทราวาส ขยายหลักสูตรเป็นระดับมัธยม มีการผลิตครูสาขาวิชาพิเศษเพิ่มขึ้นหลายสาขา และเพื่อให้การผลิตครูในสาขาวิชาต่างๆ ได้มารวมกันจึงได้มีการสถาปนากรมการฝึกหัดครูขึ้น เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๔๙๗ และในปีนี้ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา ขอยประสานมิตร ถนนสุขุมวิท ซึ่งปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ใน พ.ศ. ๒๕๐๑ เปิดหลักสูตร ปกศ. ชั้นสูงในโรงเรียนฝึกหัดครูทั่วราชอาณาจักร สังกัดกรมการฝึกหัดครู ใน พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้มีพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู ยกฐานะให้เปิดสอนได้ถึงระดับปริญญาตรี และเพิ่มบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาศิลปศาสตร์ขึ้น เมื่อวิทยาลัยครูเปิดสอนสาขาวิชาอื่นๆ นอกจากครู และเพื่อให้ผู้ฝึกศึกษากับชื่อสถาบันสอดคล้องกัน กระทรวงศึกษาธิการและกรมการฝึกหัดครูได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานนามแทน “วิทยาลัยครู” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานนามใหม่ให้แก่สถาบันการฝึกหัดครูว่า “สถาบันราชภัฏ” กรมฝึกหัดครูจึงเปลี่ยนสถานภาพเป็นสำนักงานสถาบันราชภัฏแทน

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนาสถาบันอัยการ พุทธศักราช ๒๕๓๖

เนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนาสถาบันอัยการ ในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๖ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑๗ วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร	
ราคา	๑๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์ครุยดอกเตอร์ ออฟลอว์ ของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์ครุยเนติบัณฑิตไทย พระพักตร์ตรง ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “จปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายของสำนักงานอัยการสูงสุด เบื้องล่างของเครื่องหมายมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๐๐ ปีแห่งการสถาปนาสถาบันอัยการ” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๑ เมษายน ๒๕๓๖ - ๒๕๓๖” มีลายดอกประจายามคัณระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร

ราคา ๒ บาท

โลหะและอัตรานือโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕

น้ำหนัก ๗.๓ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดง
ผสมนิกเกิล) ราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า
“๒ บาท”

จากหลักฐานที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวงพระบรมไตรโลกนาถ จุลศักราช ๘๒๐ (พ.ศ. ๒๐๐๑) มีคำว่า “บทอัยการ” ซึ่งหมายถึงตัวบทกฎหมายอย่างกว้างๆ ไม่เจาะจงว่าเป็นกฎหมายลักษณะใด นอกจากนั้นยังมีคำว่า “พนักงานรักษาอัยการ” หรือ “เจ้าพนักงานรักษาพระอัยการ” รับผิดชอบในการดำเนินการอรรถคดี และมีอำนาจหน้าที่ในบรรดากิจการด้านกฎหมายของฝ่ายบริหารในเมืองหลวง เช่นการสืบสวนคดีอาญา ควบคุมดูแลกิจการราชทัณฑ์ ร่างกฎหมายออกใช้บังคับ และถวายคำแนะนำปัญหากฎหมายต่างๆ ตามที่พระมหากษัตริย์มีพระราชประสงค์

ครั้นถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ปรับปรุงการอำนวยความสะดวก โดยโปรดเกล้าฯ ให้รวมศาลยุติธรรมที่แยกสังกัดอยู่ตามกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ เช่น กรมมหาดไทย กรมพระกลาโหม กรมนา ฯลฯ เข้ามาอยู่ ในกระทรวงยุติธรรม ซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๔ จากนั้นโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมจัดวางรูปศาล และกำหนดวิธีพิจารณา คดีขึ้นใหม่

เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมอัยการขึ้นอีกกรมหนึ่งใน กระทรวงยุติธรรมมีหน้าที่เป็นทนายหลวงว่าความแผ่นดินในศาลทั้งปวง ณ ศาลสถิตยุติธรรมและศาลกงสุล ต่างประเทศ แต่สำหรับหน้าที่ฟ้องความอาญาในหัวเมืองขณะนั้นให้เป็นไปตามพระธรรมนูญศาลหัวเมือง ซึ่งขึ้นอยู่กับกรมฝ่ายเหนือ กระทรวงมหาดไทย มีตำแหน่งอัยการเรียกว่า “ยกกระบัตร” ต่อมาเมื่อพ.ศ. ๒๔๕๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมอัยการในหัวเมืองเข้ากับ กรมอัยการเป็นกรมเดียวในกระทรวงยุติธรรม และในวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ มีพระบรมราชโองการ ให้โอนกรมอัยการจากกระทรวงยุติธรรมมาขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองปฏิบัติ การได้ถนัดขึ้น

ในพ.ศ. ๒๕๓๔ ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติฉบับที่ ๔๗ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ แยกกรมอัยการออกจากกระทรวงมหาดไทย ไปเป็นหน่วยงานอิสระอยู่ในการกำกับดูแลของ นายกรัฐมนตรีให้ชื่อว่า “สำนักงานอัยการสูงสุด” ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔

เหรียญพระราชาปณที่ระลึก ๑๐๐ ปี สภาาชาชาติไทย พุทธศักราช ๒๕๓๖

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี สภาาชาชาติไทย ในวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๖ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑๘ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๖ จัดทำเหรียญพระราชาปณเงิน ราคาหกร้อยบาท หนึ่งชนิด เหรียญพระราชาปณโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด และเหรียญพระราชาปณโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็น ที่ระลึก

ชนิด	เหรียญพระราชาปณเงิน	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร	
ราคา	๖๐๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕	
น้ำหนัก	๒๒ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระรูปสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พระพันปีหลวง สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่างมีข้อความว่า “สภานายิกาสภาาชาชาติไทย” และ “สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระพันปีหลวง สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีตราสภาาชาชาติไทยและสภาาชาชาติไทย เบื้องล่างของตราทั้งสองมีข้อความว่า “สภาาชาชาติไทย” และตรา “สภาาชาชาติไทย” ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๐๐ ปี สภาาชาชาติไทย” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท” และข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๓๖ ประเทศไทย” ตามลำดับ

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก ๑๕ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์เงินราคา ๖๐๐ บาท
เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท”

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา ๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก ๗.๓ กรัม
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย **ด้านหน้าและด้านหลัง** เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์เงิน ราคา ๖๐๐ บาท
เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”

ใน ร.ศ. ๑๑๒ (พ.ศ. ๒๔๓๖) กรณีพิพาทระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศสเรื่องดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงรุนแรงขึ้น จนถึงการสู้รบ ฝรั่งเศสส่งเรือรบเข้ามาในน่านน้ำไทย จึงเกิดการยิงต่อสู้กันขึ้น เป็นเหตุให้ทหารบาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก ขณะนั้นยังไม่มีองค์การการกุศลทำหน้าที่ช่วยเหลือพยาบาลบรรเทาทุกข์อย่างเป็นลำเป็นสัน ท่านผู้หญิงเปลี่ยน ภาสกรวงศ์ ได้ดำเนินการชักชวนและรวบรวมสตรีอาสาสมัครขึ้น และได้ทำหนังสือกราบบังคมทูล สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชเทวี พระนางเจ้าฯ พระบรมราชเทวี พระนางเจ้าฯ พระราชเทวี และพระอรรคชายาเธอ ขอให้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชนุญาตตั้ง “สภาอุณาโลมแดงแห่งชาติสยาม” ขึ้น เพื่อปฏิบัติการบรรเทาทุกข์ทหารที่บาดเจ็บ เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชกระแสว่าเป็นความคิดอันดี ตามแบบอย่างประเทศที่เจริญแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ และพระบรมราชนุญาตให้เรียกรายเงินได้ถึง ๔๔๓,๗๑๖ บาท ซึ่งเป็นเงินจำนวนมหาศาลในสมัยนั้น กับทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนา พระบรมราชเทวี (สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า) เป็นสภานายิกา พระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระวรราชเทวี (สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ) เป็นสภานายิกา และท่านผู้หญิงเปลี่ยน ภาสกรวงศ์ เป็นเลขานุการนิย สภาอุณาโลมแดง

ใน พ.ศ. ๒๔๔๙ ได้เปลี่ยนนามจากสภาอุณาโลมแดงเป็นสภากาชาดสยาม

ปัจจุบัน สภากาชาดไทยมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงตำแหน่งพระบรมราชูปถัมภก สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงดำรงตำแหน่งสภานายิกา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดำรงตำแหน่งอุปนายิกาผู้อำนวยการ และนายแผน วรรณเมธี เป็นเลขาธิการ

อาคารกรมแผนที่ทหาร ที่เชิงสะพานช้างโรงสี ใกล้พระราชวังสราญรมย์ สมัยหนึ่งเคยเป็นที่ตั้งสภากาชาดสยาม หรือ สภาอุณาโลมแดงแห่งชาตสยาม ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๖ เพื่อช่วยเหลือทหารในกรณีพิพาทกับฝรั่งเศส ในเหตุการณ์ ร.ศ. ๑๑๒

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก ๖๐ ปี กรมธนารักษ์ พุทธศักราช ๒๕๓๖

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๖๐ ปี กรมธนารักษ์ ในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๖ กระทรวงการคลังได้จัดทำเหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก และเหรียญที่ระลึกขึ้น ดังนี้

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึก ออกตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๑๑๙ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๓๖ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา

ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร

ราคา ๑๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕

น้ำหนัก ๑๕ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร

ลวดลาย ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์จอมพลทหารบก ทรงสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์เต็มยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๗” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”

ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายราชการของกรมธนารักษ์ เบื้องบนมีข้อความว่า “๖๐ ปี กรมธนารักษ์” เบื้องล่างมีข้อความว่า “๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ประเทศไทย” ด้านขวาของเหรียญมีเลขบอกราคาว่า “๑๐” ด้านซ้ายของเหรียญมีข้อความว่า “บาท”

ชนิด	เหรียญกระชาปณโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระชาปณโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชนิดราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีเลขบอกราคาว่า “๒ บาท”

เหรียญที่ระลึก เหรียญ ๖๐ ปี กรมธนารักษ์

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ชนิด	ทองแดง
ขนาด	๗๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์จอมพลทหารบก ทรงสายสะพาย และสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่ง มหาจักรีบรมราชวงศ์ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์เต็มยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสายสะพาย

และสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่ง
มหาจักรีบรมราชวงศ์ ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญทาง
ด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๗” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”

ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปตึกกรมธนารักษ์ ด้านบนมีสัญลักษณ์ของกรมธนารักษ์
ด้านล่างมีข้อความว่า “๖๐ ปี กรมธนารักษ์ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๖”

ผู้ออกแบบ ด้านหน้าและด้านหลัง นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์

ผู้ปั้นแบบ ด้านหน้าและด้านหลัง นายวุฒิชัย แสงเงิน

กรมธนารักษ์ เป็นกรมที่ตั้งขึ้นใหม่ใน พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยได้รวบรวมงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
เงินตรามาไว้ด้วยกัน กล่าวคือ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ความต้องการใช้
เงินตรามีมากขึ้น รัฐบาลมีนโยบายที่จะผลิตธนบัตรออกใช้หมุนเวียน จึงได้จัดตั้งกรมธนบัตรขึ้น เมื่อ
วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๔๔๕ ให้ทำหน้าที่ดูแลการนำธนบัตรออกใช้ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๕๒ กรมธนบัตร
ถูกยุบเป็นแผนกหนึ่งในกรมสารบาณชี และใน พ.ศ. ๒๔๕๘ ได้เปลี่ยนนามกรมสารบาณชีเป็น
กรมบาณชีกลาง ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๗๑ มีประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินตรา ในพระราชบัญญัตินี้กำหนด
ให้มีส่วนราชการระดับกรม ให้ชื่อว่า กรมคลัง และให้มีหน้าที่ผลิตเหรียญกษาปณ์ออกใช้ รวมทั้งการนำ
ธนบัตรออกใช้และถอนคืน

ใน พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรม สังกัดกระทรวงการคลังโดยพระบาทสม
เด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะแผนกธนบัตรจากกรมบาณชีกลาง
เป็นกองเงินตรา และโอนไปสังกัดกรมคลัง กระทรวงการคลัง และให้มีอธิบดีเป็นหัวหน้าส่วนราชการ
ดังกล่าว โดยมี นายแนบ พหลโยธิน เป็นอธิบดีคนแรก และใน พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้เปลี่ยนชื่อกรมคลัง
เป็นกรมธนารักษ์

ปัจจุบันกรมธนารักษ์ สังกัดกระทรวงการคลัง มีอำนาจหน้าที่ในการผลิตและนำออกใช้เหรียญ
กษาปณ์ และได้รวมเอาการดูแลและจัดประโยชน์ในที่ราชพัสดุ เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของราชการใน
กรมธนารักษ์ ส่วนการผลิตและนำออกใช้ธนบัตรเป็นอำนาจและหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย
และถือเอาวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งเป็นวันออกพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการ กรม
ในกระทรวงการคลัง เป็นวันก่อตั้งกรมธนารักษ์

เหรียญกระษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๖๐ ปี ราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๓๗

เนื่องในโอกาสครบ ๖๐ ปี ราชบัณฑิตยสถาน ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๗ กระทรวงการคลังได้ออก
กฎกระทรวงฉบับที่ ๑๒๒ วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๗ จัดทำเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)
ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง
ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว ชัดเงาและไม่ชัดเงา	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๑๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทั้งสองพระองค์ทรงฉลองพระองค์สากล ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ปปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายราชการของราชบัณฑิตยสถาน ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๖๐ ปี ราชบัณฑิตยสถาน” และ “๓๑ มีนาคม ๒๕๓๗” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท” และข้อความว่า “ประเทศไทย” โดยมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว และมีลายแท่งปลายตัดโดยรอบชิดวงขอบ

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว เคลือบไส้ทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคา “๑๐ บาท” เว้นแต่มีข้อความบอก ราคาว่า “๒ บาท”	

ราชบัณฑิตยสถาน ได้จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๗๖ แทนราชบัณฑิตยสภาที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๙ มีหน้าที่ดังนี้

๑. ค้นคว้าและบำรุงสรรพวิชาให้เป็นคุณประโยชน์แก่ชาติและประชาชน
๒. ติดต่อแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กร ปราชญ์อื่นๆ
๓. ให้ความเห็น คำปรึกษา และปฏิบัติการเกี่ยวกับวิชาตามความประสงค์ของรัฐบาล

องค์ประกอบของราชบัณฑิตยสถาน

๑. ตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถานมาตรา ๑๒
 - ๑.๑ ภาควิชา
 - ๑.๒ ราชบัณฑิต
 - ๑.๓ ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์
๒. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน คือ ข้าราชการและลูกจ้างประจำ

ราชบัณฑิตยสถานเป็นส่วนราชการ มีฐานะเป็นกรมไม่สังกัด สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎหมาย และให้อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีนายก อุปนายกและเลขาธิการ เป็นผู้บริหารปกครองบังคับบัญชาราชบัณฑิตยสถาน มีตำแหน่งข้าราชการประจำสูงสุดคือ รองเลขาธิการ

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ๑๒๐ ปี สถาบันที่ปริญการแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๕๓๗

เพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๑๒๐ ปี สถาบันที่ปริญการแผ่นดิน หรือเคาน์ซิลออฟสเตท (ปัจจุบันคือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา) ในวันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๗ กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๒๔ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๗ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (นิกเกิลผสมทองแดง) ขัดเงาและไม่ขัดเงา	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๑๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบพลเรือน สวมสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์ อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฉลองพระองค์เครื่องแบบจักรีปกติ พระพักตร์ตรง ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “จปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๒๐ ปี สถาบันที่ปริญการแผ่นดิน (๒๔๑๗)” และ “คณะกรรมการกฤษฎีกา (๒๕๓๗) เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๑๐ บาท” และ “ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๗” ตามลำดับ

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (นิกเกิลผสมทองแดง) เคลือบไส้ทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
	โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว ชนิดราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒ บาท”	

เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๗ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ เคาน์ซิล ออฟสเตท หรือที่เรียกว่าที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัตินี้ได้จัดตั้งคณะที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน โดยให้มีอำนาจเป็นที่ปรึกษาของพระองค์ในการบริหารราชการแผ่นดิน การร่างกฎหมาย การพิจารณาเรื่องราษฎรได้รับความเดือดร้อน ในลักษณะเดียวกับเคาน์ซิล ออฟสเตท หรือสภาที่ปรึกษาแห่งรัฐ ของกลุ่มประเทศภาคพื้นยุโรปที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายเช่น ฝรั่งเศส เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ฯลฯ มีหน้าที่สำคัญ ๒ ประการคือ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร และทำหน้าที่เป็นฝ่ายปกครองพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาททางการปกครองระหว่างราษฎรกับรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คณะที่ปรึกษาราชการแผ่นดินดังกล่าวประกอบด้วยข้าราชการผู้มีความรู้ความสามารถในราชการแผ่นดิน เป็นที่ยอมรับของเสนาบดีและเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัย คอยทำหน้าที่ถวายนความเห็นในข้อราชการสำคัญในอันที่จะวางระเบียบเป็นกฎหมาย หรือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในแผ่นดินสืบไป แม้ว่าคณะที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน จะได้หมดภาระหน้าที่ลงในปลายรัชกาล แต่รูปแบบดังกล่าวได้ถูกนำกลับมาใช้พัฒนาบ้านเมืองภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ “คณะกรรมการราษฎร” ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดตั้งสถาบันในลักษณะเดียวกับ “สภาแห่งรัฐ” ดังนั้น ใน พ.ศ. ๒๔๗๖ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยรัฐบาลในขณะนั้นได้ชี้แจงต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ ว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาจะมีหน้าที่ในการจัดทำกฎหมายและวินิจฉัยคดีปกครอง

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๖๐ ปี ธรรมศาสตร์ พุทธศักราช ๒๕๓๗

เนื่องในโอกาสครบ ๖๐ ปี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ กระทรวงการคลัง ได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๒๕ วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสิบบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์สากล และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์ครุยดุขฎิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งสองพระองค์มีพระพักตร์ ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ปปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านหลัง กลางเหรียญเป็นรูปเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ธรรมศาสตร์ ๖๐ ปี” โดยมีลายดอกประจำยามอยู่ด้านขวาและด้านซ้ายของข้อความดังกล่าว เบื้องล่างมีข้อความว่า “๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ ประเทศไทย” ด้านขวาของเหรียญมีเลขบอกราคาว่า “๑๐” ด้านซ้ายของเหรียญมีข้อความว่า “บาท”

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาวชนิดราคา ๑๐ บาท เว้นแต่มีเลขบอกราคาว่า “๒”	

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง จัดตั้งขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นตลาดวิชาหรือมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกในประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร ประกาศเป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ และเปิดทำการสอนนักศึกษาอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๗ ผู้ที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีทุกคนได้รับปริญญาธรรมศาสตรบัณฑิต ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๘๑ ได้เพิ่มหลักสูตรเตรียมปริญญาสองปีและยกเลิกใน พ.ศ. ๒๔๙๐ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๙๒ ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม โดยเพิ่มหลักสูตรสาขาวิชาอื่นๆ เน้นเนื้อหาวิชาชัดเจนและแยกเป็น ๔ คณะ คือ คณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะรัฐศาสตร์และคณะเศรษฐศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และใน พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รับอนุมัติให้ขยายการสอนด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และแพทยศาสตร์

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๑๐๘ ปี แห่งการสถาปนากระทรวงกลาโหม พุทธศักราช ๒๕๓๘

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๘ ปี แห่งการสถาปนากระทรวงกลาโหม ในวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๘ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๒๙ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงิน ราคาเหรียญบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเยลี่ยบาท สองชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบเต็มยศทหารมหาดเล็ก สวมสายสร้อยจักรี และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบเต็มยศทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ สวมสายสร้อยจักรี ประดับตราราชวัลลภ และเครื่องหมายอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “จปร” ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “จปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปเครื่องหมายราชการของกระทรวงกลาโหม ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๐๘ ปี แห่งการสถาปนากระทรวงกลาโหม” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท” อยู่ระหว่างข้อความว่า “๘ เมษายน ๒๕๓๘” กับ “ประเทศไทย” โดยมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
น้ำหนัก	๑๕ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์เงินชนิดราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “ ๒๐ บาท”	

ใน พ.ศ. ๒๔๓๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้มีการปฏิรูปทางการเมืองและสร้างกองทัพให้แข็งแกร่ง จึงได้ทรงตั้ง “กรมยุทธนาธิการ” ขึ้นเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๔๓๐ ประกอบด้วยกรมทหารบก กรมทหารเรือ กรมการเงิน และกรมยุทธภัณฑ์ และโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดชทรงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการ

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๓๓ โปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะกรมยุทธนาธิการขึ้นเป็น “กระทรวงยุทธนาธิการ แบ่งส่วนราชการเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน ฝ่ายพลเรือนทำหน้าที่ด้านธุรการ การบริหาร และการส่งกำลังบำรุง โดยมีเสนาบดีกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชา ฝ่ายทหารทำหน้าที่เป็นส่วนกำลังรบ แบ่งเป็นกรมทหารบก และกรมทหารเรือ มีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพ

ใน พ.ศ. ๒๔๓๔ ได้เปลี่ยนแปลงระบบการบริหารราชการแผ่นดินด้วยการก่อตั้งกระทรวงขึ้น ๑๒ กระทรวง ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ในส่วนที่เกี่ยวกับการทหารทรงกำหนดให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม และโปรดเกล้าฯ ให้แยกการบังคับบัญชา กรมทหารเรือ กรมช้าง กรมแสง จากกระทรวงยุทธนาธิการไปขึ้นกับกระทรวงกลาโหม ส่วนกระทรวงยุทธนาธิการให้เป็นกรมทำหน้าที่บัญชาการทหารบก และโปรดเกล้าฯ ให้ผู้บัญชาการกรมยุทธนาธิการมีฐานะเทียบเท่าเสนาบดีกระทรวง และมีสิทธิเข้าร่วมประชุมเสนาบดีด้วย

หลังจากเกิดกรณีพิพาทไทยต้องเสียดินแดนส่วนหนึ่งให้ฝรั่งเศส เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๖ ซึ่งเรียกว่า “วิกฤตการณ์ ร.ศ. ๑๑๒” แล้ว ในการประชุมคณะเสนาบดีเพื่อพิจารณาแนวทางปฏิรูปการทหาร ที่ประชุมคณะเสนาบดีมีมติให้กระทรวงกลาโหมมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการ ตรวจตรา ทะนุบำรุงป้องกันพระราชอาณาจักร ด้วยกำลังทหารบกและทหารเรือ เครื่องสรรพาวุธยุทธภัณฑ์ ป้อมค่ายคู ู่เรือรบพาหนะสำหรับทหาร และให้เป็นผู้รับใบอกราชงานการทหาร

กระทรวงกลาโหม ใช้ตราพระคชสีห์ ซึ่งเป็นตราเจ้าพระยามหาเสนาบดีสมุหพระกลาโหมเป็นตราประจำกระทรวง ตรานี้ยังคงใช้มาถึงปัจจุบัน

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ๑๒๐ ปี กระทรวงการคลัง พุทธศักราช ๒๕๓๘

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๓๐ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงิน ราคาเหรียญบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเยี่ยงบาท สองชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๒๐ ปี กระทรวงการคลัง ในวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๓๘

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๖๐๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕	
น้ำหนัก	๒๒ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบเต็มยศจอมพลอากาศ สวมสายสร้อยจักรี และทรงสายสะพายมหาวชิรมงกุฎ ประดับปีกเครื่องหมายนักบิน และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบเต็มยศจอมพล สวมสายสร้อยจักรีประดับเหรียญอิสริยาภรณ์ ทั้งสองพระองค์มีพระพักตร์ทางเบื้องซ้าย ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๕”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปเครื่องหมายราชการของกระทรวงการคลัง ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๒๐ ปี กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๓๘” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท”

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์เงินชนิดราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒๐ บาท”

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ การจัดเก็บรายได้เข้าพระคลังแยกกันทำอยู่หลายแห่ง ทำให้สถานการณ์ทางการคลังของรัฐบาลตกต่ำ รายได้ไม่พอกับรายจ่าย พระองค์จึงทรงให้แก้ไขงานพระคลังมหาสมบัติให้มีประสิทธิภาพขึ้นโดยเร่งด่วน โดยทรงออกพระราชบัญญัติสำหรับหอรัษฎากรพิพัฒน์ ใน พ.ศ. ๒๔๑๖ และตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ขึ้นดูแลการคลังทั้งปวงของประเทศ ให้มีเจ้าพนักงานบัญชีกลางรวบรวมพระราชทรัพย์ในท้องพระคลังทั้งปวง ตั้งอยู่ในหอรัษฎากรพิพัฒน์ ในพระบรมมหาราชวัง ให้มีแบบธรรมเนียมที่เจ้าภาชีนายอากรต้องปฏิบัติในการรับประมวลผูกขาดจัดเก็บภาษีอากร และจัดให้มีระบบระเบียบต่างๆ เพื่อใช้ในการตรวจตราเงินภาษีอากรที่นำส่งต่อพระคลังแต่ละแห่งให้ถูกต้องครบถ้วน หน่วยงานนี้ต่อมาคือกรมพระคลังมหาสมบัติตามพระราชบัญญัติกรมพระคลังมหาสมบัติที่ได้ทรงตราขึ้น เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๔๑๘ เพื่อปรับปรุงการจัดเก็บระเบียบราชการในการรับ - จ่ายเงินให้เป็นไป โดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และใน พ.ศ. ๒๔๓๔ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญการปกครองแผ่นดินขึ้น กำหนดการปกครองส่วนกลางเป็นกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ กรมพระคลังมหาสมบัติจึงได้รับการยกฐานะเป็นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ และได้เปลี่ยนเป็นกระทรวงการคลัง ในพ.ศ. ๒๔๗๖

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ๑๒๐ ปี กระทรวงการต่างประเทศ พุทธศักราช ๒๕๓๘

เนื่องในโอกาสครบ ๑๒๐ ปี กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓๑ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงินราคาเหรียญบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเยี่ยงบาท สองชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทั้งสองพระองค์ฉลองพระองค์สากล ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “จปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปเครื่องหมายราชการของกระทรวงการต่างประเทศ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๒๐ ปี กระทรวงการต่างประเทศ” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท” อยู่ระหว่างข้อความว่า “๑๔ เมษายน ๒๕๓๘” กับ “ประเทศไทย” โดยมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความดังกล่าว

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว ชัดเงาและไม่ชัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร
ราคา	๒๐ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
น้ำหนัก	๑๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์เงินราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒๐ บาท”

แต่เดิมมา กรมทำซึ่งติดต่อกับพ่อค้าชาวต่างประเทศที่เข้ามาค้าขายกับไทยนั้น รวมอยู่ในพระคลังมหาสมบัติ ต่อมากิจการด้านกรมท่ามีมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แยกกรมท่าออกจากพระคลังมหาสมบัติ แล้วยกฐานะขึ้นเป็นกระทรวงการต่างประเทศ ในปี ๒๔๑๘ มีตราบัวแก้วซึ่งเดิมเป็นตราประจำตำแหน่งเจ้าพระยาพระคลังที่โกษาธิบดีเป็นตราประจำตำแหน่งเสนาบดี

ตราบัวแก้วนี้มีทั้งตราบัวแก้วใหญ่และตราบัวแก้วน้อย เพื่อใช้ประทับหนังสือราชการต่างชนิดกัน ดังนี้

ตราบัวแก้วใหญ่ ใช้ประทับสารตราซึ่งดำเนินการตามกระแสพระบรมราชโองการ เป็นรูปวงกลมมีเส้นรอบนอก ๒ เส้น ใน ๓ เส้น เส้นในสุดประดับลายกนกเปลวด้วยเกสรบัว ตรงกลางมีภาพเทพยดาประทับขัดสมาธิบนแท่นลายกลีบบัว มือขวาถืออาวุธเรียกว่าวชิระ หรือสายฟ้า มือซ้ายถือดอกบัว

ตราบัวแก้วน้อย ใช้ประทับถึงทูตและกงสุลไทยในต่างประเทศ และถึงทูตและกงสุลต่างประเทศที่ทำการอยู่ในประเทศไทย เป็นรูปกลมเล็กกว่าตราบัวแก้วใหญ่ มีเส้นรอบนอก ๓ เส้น ถัดเข้าไปเป็นรูปลายกลีบบัวซ้อน ๒ ชั้น เส้นกรอบในมีเส้นเดียว ประดับลายกนกเปลวเพลิงเล็กน้อย ตรงกลางมีเทพยดาหนึ่งบนกลีบบัวไม่มีแท่น มือทั้ง ๒ ข้างถือวชิระ

ตราบัวแก้วนี้เลิกใช้เมื่อปลายปี ๒๔๗๖ ปัจจุบันใช้ตราครุฑในกรอบวงกลมสองชั้น ระหว่างกรอบมีคำว่า “กระทรวงการต่างประเทศ” เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แต่อย่างไรก็ตามตราบัวแก้วยังคงใช้เป็นตราประจำกระทรวงการต่างประเทศ และใช้เป็นเครื่องหมายติดคอเสื้อเครื่องแบบของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ลวดลายด้านหลังของเหรียญนี้เป็นลวดลายที่นำมาจากตราบัวแก้วใหญ่

เหรียญที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๘๐ ปี กรมสรรพากร พุทธศักราช ๒๕๓๘

เนื่องในโอกาสที่กรมสรรพากรได้สถาปนามาครบ ๘๐ ปี ในวันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๘ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๓๓ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงิน ราคา หกร้อยบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเยี่สิบบาท สองชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก และในโอกาสเดียวกันกรมสรรพากรได้จัดสร้างเหรียญที่ระลึก โดยขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตอัญเชิญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประดิษฐานบนเหรียญ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติเนื่องจากในปี ๒๕๓๘-๒๕๓๙ เป็นปีกาญจนาภิเษก

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน ชัดเงาและไม่ชัดเงา	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๖๐๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕ ทองแดงร้อยละ ๗.๕	
น้ำหนัก	๒๒ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๕ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทั้งสองพระองค์ทรงฉลองพระองค์สากล ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “วปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปเครื่องหมายราชการของกรมสรรพากร ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๘๐ ปีกรมสรรพากร ๒ กันยายน ๒๕๓๘” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท” โดยมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ขัดเงาและไม่ขัดเงา		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
น้ำหนัก	๑๕ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์เงินชนิดราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒๐ บาท”	

เหรียญที่ระลึก เหรียญ ๘๐ ปี กรมสรรพากร

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน พระบรมรูปนูนขึ้นจากพื้นเหรียญ				
ชนิด	ทองคำ ๙๐%	ทองคำ ๙๐%	เงิน	เงิน	ทองแดง
ขนาด/มม.	๒๖	๒๑	๒๖	๒๑	๓๐
ราคา/บาท	๑๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๖๐๐	๔๐๐	๓๐
ลวดลาย	ด้านหน้า	เป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนูนขึ้นจากพื้นเหรียญ ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ สยามินทราธิราช”			
	ด้านหลัง	เป็นรูปพระอุเทนธราธิราช ซึ่งเป็นตราประจำกรมสรรพากร ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบน มีข้อความว่า “ครบ ๘๐ ปี กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง” ด้านล่างมีข้อความว่า “๒ กันยายน ๒๕๓๘” โดยมีลายดอกประจำยามคั่นข้อความทั้งสอง			
ผู้ออกแบบ	ด้านหน้า	นางไพฑูรย์ศรี ณ เชียงใหม่	นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์		
	ด้านหลัง	นางสุนันทา อิกุลวงษ์			
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นายธรรมนุญ แก้วสว่าง			
	ด้านหลัง	แกะแม่ตรา ฝ่ายดวงตรา กองกษาปณ์			

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๑๒๐ ปี สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๕๓๘

ในโอกาสครบ ๑๒๐ ปี สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๘ กระทรวงการคลัง ได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๓๔ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์เงิน ราคาเหรียญบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเย็บบาท สองชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน	ขัดเงาและไม่ขัดเงา
ลักษณะ	กลมแบน	วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๖๐๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	เงินร้อยละ ๙๒.๕	ทองแดงร้อยละ ๗.๕
น้ำหนัก	๒๒ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง	๓๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบพลเรือน สวมสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบจักรีปกติ พระพักตร์ตรง ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “จปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ด้านซ้ายมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปเครื่องหมายราชการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “๑๒๐ ปี สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๑๘-๒๕๓๘” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และมีข้อความบอกราคาว่า “๖๐๐ บาท” โดยมีจุดคั่นระหว่างข้อความเบื้องบนกับเบื้องล่างทั้งสองข้าง

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒๐ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
น้ำหนัก	๑๕ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๖๐๐ บาท เว้นแต่มีข้อความบอกราคาว่า “๒๐ บาท”		

ใน พ.ศ. ๒๔๑๖ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ เพื่อเป็นสำนักงานกลางเก็บผลประโยชน์ และตรวจตราการด้านเก็บภาษีอากรของแผ่นดิน ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๑๘ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติสำหรับกรมพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วยการเบิกและจ่ายเงินของกรมต่างๆ จัดตั้งกรมขึ้นทำหน้าที่ตรวจบัญชี ชื่อออฟฟิตหลวง (Audit Office) ณ พระที่นั่งดำรงสวัสดิ์ดิณัญวงศ์ ซึ่งเป็นพระที่นั่งองค์หนึ่งใกล้ที่ประทับในพระบรมมหาราชวัง กรมนี้มีฐานะเป็นอิสระไม่ขึ้นกับกรมพระคลังมหาสมบัติ มีเจ้าพนักงานใหญ่หรือหัวหน้าเรียกว่า Auditor General และผู้ช่วย เรียกว่า Deputy Auditor General มีหน้าที่ตรวจบัญชีการเงินของส่วนราชการทั่วราชอาณาจักร และถวายรายงานโดยตรงต่อพระเจ้าอยู่หัว ในสมัยนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จลงตรวจบัญชีคลังด้วยพระองค์เองทุกวันและโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระยาเทวะวงศ์โรปการครั้งยังดำรงพระอิสริยยศเป็นพระเจ้าน้อยยาเธอกรมหมื่นเทวะวงศ์โรปการ ทรงทำหน้าที่ตรวจเงินรับ และให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ์ ครั้งยังดำรงพระอิสริยยศเป็นพระเจ้าน้อยยาเธอกรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ ทรงรับหน้าที่หัวหน้าตรวจเงินจ่าย

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๒๓ โปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิก Audit Office ยกงานดังกล่าวไปรวมอยู่ในกรมบัญชีกลางและโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระยาเทวะวงศ์โรปการ ไปดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชากรมบัญชีกลาง

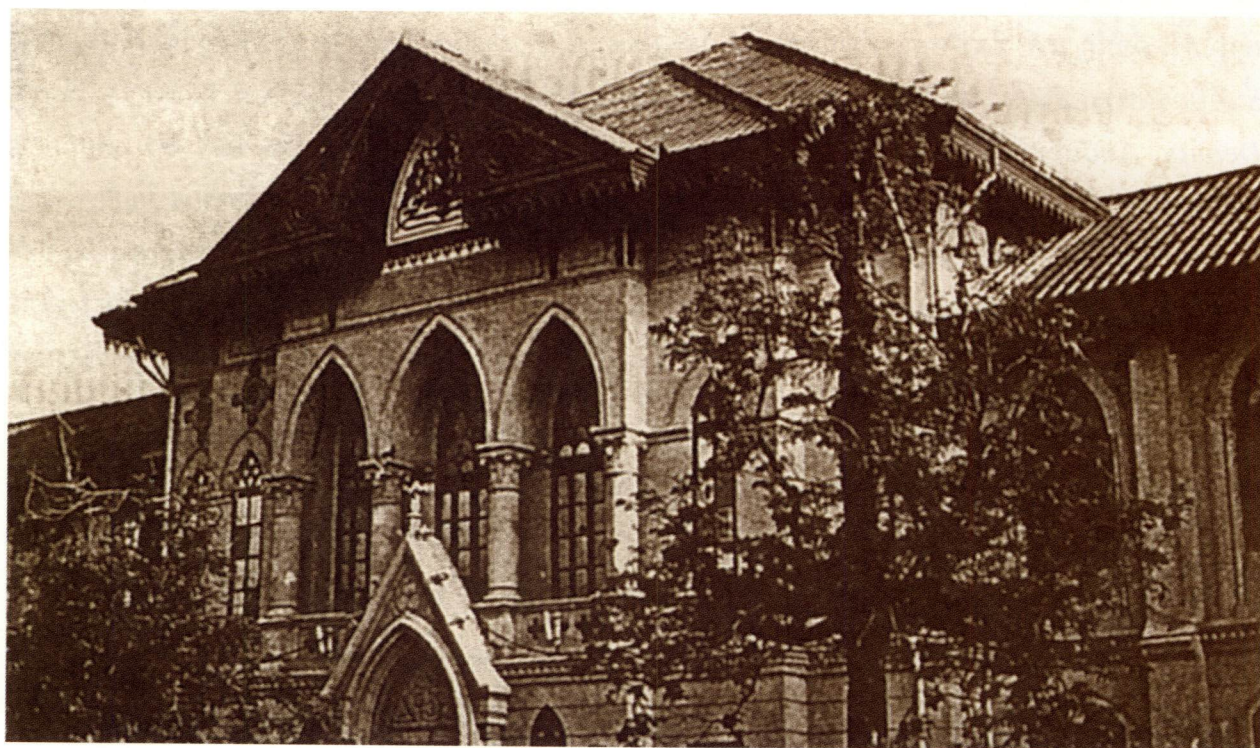
เมื่อถึงสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวใน พ.ศ. ๒๔๕๘ ได้ทรงริ่ฟื้นเรื่องการจัดตั้งกรมที่จะตรวจบัญชีและการเงินแผ่นดินขึ้นอีก โดยทรงเห็นว่ารายได้และรายจ่ายของแผ่นดินมีมากขึ้น จำเป็นต้องตรวจการรับจ่าย และรักษาเงิน ให้รัดกุมยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมตรวจเงินแผ่นดินขึ้นในสังกัดกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๘ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายอีฟลอริโอ เป็นอธิบดีกรมตรวจเงินแผ่นดินคนแรก

โดยที่กรมตรวจเงินแผ่นดินและกรมบัญชีกลางมีหน้าที่ที่มีความเกี่ยวพันต่อเนื่องกันมาก ใน พ.ศ. ๒๔๖๙ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระบรมราชโองการให้รวมกรมตรวจเงินแผ่นดินเข้ากับกรมบัญชีกลาง โดยมีพระยาโกมารกุลมนตรี อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นผู้ควบคุมดูแลการตรวจเงิน

แผ่นดิน จนกระทั่งใน พ.ศ. ๒๔๗๕ หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง คณะกรรมการราษฎรมีความเห็นว่าถ้าการตรวจเงินแผ่นดินสังกัดอยู่ในกรมบัญชีกลาง การตรวจตราย่อมไม่เป็นไปโดยอิสระ สมควรจะโอนกรมตรวจเงินแผ่นดินมาขึ้นต่อคณะกรรมการราษฎร พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีประกาศโอนกรมตรวจเงินแผ่นดินไปขึ้นต่อคณะกรรมการราษฎร โดยมีพระยานนารถภักดี เป็นผู้ช่วยอธิบดี ใน พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นแทนกรมตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ มีฐานะเทียบเท่ากรมสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหลวงดำรงอิศรานุวรรตดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นคนแรก

ปัจจุบัน สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง มีฐานะเป็นกรมอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และมีผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นหัวหน้าส่วนราชการ

เหรียญที่ระลึกสร้างอาคารนครินทร์ศรี สภาการพยาบาล พุทธศักราช ๒๕๓๘

สภาการพยาบาลได้จัดสร้างเหรียญพระบรมรูป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และพระรูปสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมราชชนนี เพื่อมอบเป็นที่ระลึกแก่ผู้สมทบทุนการก่อสร้างอาคาร “นครินทร์ศรี” ให้เป็นอาคารสำนักงานใหม่ของสภาการพยาบาล ณ บริเวณที่ตั้งกระทรวงสาธารณสุขแห่งใหม่ จังหวัดนนทบุรี เหรียญนี้ได้ประกอบพิธีฝังคลาภิเษก ณ พระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ		
ชนิด	ทองคำขัดเงา	คิวโปรนิกเกิลขัดเงา	ทองแดง
ราคา/บาท	๑๖,๐๐๐	๑,๐๐๐	๕๐
น้ำหนัก/กรัม	๑๕	-	-
ขนาด/ซม.	๒.๖	๓.๐	๒.๖
ลวดลาย	ด้านหน้า	เป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และพระรูปสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมราชชนนี ผืนพระพักตร์เฉียงทางเบื้องซ้าย ภายใต้วงขอบเหรียญทางขวา มีอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎ ยอดเปล่งรัศมีทางซ้ายมีอักษรพระนามาภิไธย “สว” ไขว้	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญเป็นรูปตราสัญลักษณ์สภาการพยาบาล ภายใต้วงขอบเหรียญมีข้อความว่า “ที่ระลึกสร้างอาคารนครินทร์ศรี พ.ศ. ๒๕๓๘”	
ผู้ออกแบบ	ด้านหน้า	นางสาวปราณี คล้ายเชื้อวงศ์	
	ด้านหลัง	นางสาวสุภาพ อุ่นอารีย์	
ผู้ปั้นแบบ	ด้านหน้า	นางพุทธชาติ อรุณเวช	
	ด้านหลัง	แกะแม่ตรา ฝ่ายดวงตรา กองกษาปณ์	

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี แห่งการพยาบาลไทย พุทธศักราช ๒๕๓๙

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี การพยาบาลไทย ในวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๓๙ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๓๘ วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๓๙ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเยี่สิบบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๒๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พระพันปีหลวง ผินพระพักตร์ เฝียงทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญ ด้านขวามีข้อความว่า “สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บรมราชินีนาถ”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีอักษรพระนามาภิไธยย่อ “สผ” ภายใต้มงกุฎขัตติยราชนารี ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีชื่อดอกไม้และเลขบอกราคาว่า “๒๐” ด้านซ้ายมีชื่อดอกไม้และข้อความว่า “บาท” เบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” และเบื้องล่างมีข้อความว่า “๑๒ มกราคม ๒๕๓๙ ๑๐๐ ปี การพยาบาลไทย”

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕		
	โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชนิดราคา ๒๐ บาท เว้นแต่ด้านขวา มีเลขบอกราคาว่า “๒” ด้านซ้ายมีข้อความบอกว่า “บาท”	

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ๗๕ ปี กระทรวงพาณิชย์

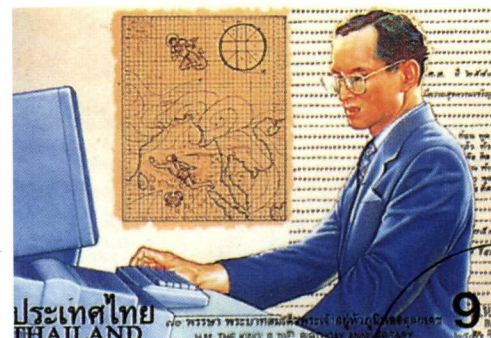
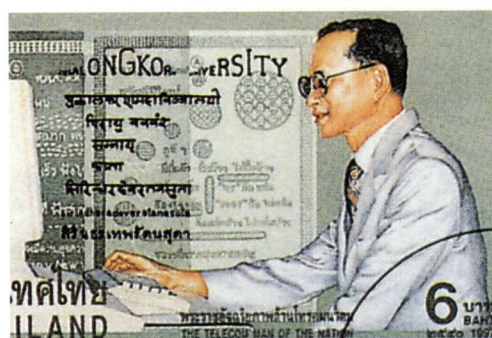
กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๔๑ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๙ จัดทำเหรียญกษาปณ์ โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเย็บบาท สองชนิด ออกใช้เพื่อเป็นที่ระลึก เนื่องในโอกาสครบ ๗๕ ปี กระทรวงพาณิชย์ ในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๘

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๒๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบเต็มยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสายสะพายและสายสร้อยแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวา มีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๑๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปเครื่องหมายราชการของกระทรวงพาณิชย์ ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีเลขบอกราคาว่า “๒๐” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “บาท” เบื้องบนมีข้อความว่า “๗๕ ปี กระทรวงพาณิชย์” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๘”

เหรียญที่เกี่ยวเนื่องกับ เหตุการณ์อื่นๆ

เหรียญเสมาที่ระลึกวันสังคีตมงคล พุทธศักราช ๒๕๐๙

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเหรียญที่ระลึกวันสังคีตมงคลขึ้นเพื่อพระราชทานแด่นักดนตรี นักแต่งเพลง และนักร้องที่เข้าร่วมงานวันสังคีตมงคล เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๐๙

ลักษณะ	เป็นเหรียญรูปเสมาประดับแพรแถบรูปแมลงปอ
ชนิด	โลหะสีทอง เงิน
น้ำหนัก	๒๐ กรัม
ขนาด	กว้าง ๒๙ มิลลิเมตร สูง ๔๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญเป็นอักษรพระปรมาภิไธย “ภปร” ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฏ ด้านหลัง เบื้องบนมีข้อความ “๖ เมษายน ๒๕๐๙” กลางเหรียญมีโน้ตดนตรี ริมขอบเหรียญโดยรอบเป็นโน้ตดนตรี ด้านล่างมีข้อความ “สังคีตมงคล”
ผู้ออกแบบ	ม.ร.ว.มิตราภรณ์ เกษมศรี

เหรียญที่ระลึกพระราชพิธีฉลองพระที่นั่งเวหาศจำรูญครบ ๑๐๐ ปี และสมโภชพระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียร พุทธศักราช ๒๕๓๒

เนื่องในพระราชพิธีฉลองพระที่นั่งเวหาศจำรูญครบ ๑๐๐ ปี และสมโภชพระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียร เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๑ จึงได้มีการจัดสร้างเหรียญที่ระลึกขึ้น

ลักษณะ	เป็นเหรียญแบน รูปทรงน้ำเต้า เบื้องบนเจาะรู
ชนิด	บรอนซ์ทอง
น้ำหนัก	๑๐ กรัม
ขนาด	กว้าง ๒๔ มิลลิเมตร สูง ๓๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า เบื้องบนเป็นรูปเครื่องหมายบรมราชจักรีวงศ์ เบื้องล่างเป็นอักษรพระปรมาภิไธย “จปร” และ “ภปร” ภายใต้พระมหามงกุฎยอดเปล่งรัศมี ประดิษฐานคู่กัน ด้านหลัง เป็นรูปยันต์ ๘ ทิศ อยู่ในกรอบ ๘ เหลี่ยม ภายใต้พระจุลมงกุฎ ภายในวงขอบเหรียญมีข้อความว่า “ฉลองพระที่นั่งเวหาศจำรูญครบ ๑๐๐ ปี ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๑ และสมโภชพระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียร”

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย

เนื่องในโอกาสปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย ใน พ.ศ. ๒๕๓๘ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓๗ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๘ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาเยี่สิบบาท สองชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาสองบาท หนึ่งชนิด ออกใช้เป็นที่ระลึก

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชัดเงาและไม่ชัดเงา	
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๒๐ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๑๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๒ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์สากล ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญ ด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปสัญลักษณ์ปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย โดยมีรูป ลูกโลกอยู่เบื้องหลัง ด้านขวา ของลูกโลกมีข้อความบอกราคาดว่า “๒๐ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความบอกราคาดว่า “๒๐ BAHT” ภายในวงขอบเหรียญ เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย”

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร		
ราคา	๒ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๓ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๒ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง	เช่นเดียวกับลวดลายของเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ชนิดราคา ๒๐ บาท เว้นแต่ด้านขวามีข้อความบอก ราคาว่า “๒ บาท” ด้านซ้ายมีข้อความบอกราคาว่า “2 BAHT”	

คณะรัฐมนตรีมีมติให้ พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศครอบคลุมถึงเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสื่อสารคมนาคม รวมทั้งเทคโนโลยีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำข้อมูลข่าวสารมาใช้ให้เป็นประโยชน์ เป็นเทคโนโลยีซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในปัจจุบันว่ามีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการผลิตและการบริการ รวมทั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความได้เปรียบในการแข่งขัน และวัตถุประสงค์สำคัญที่กำหนดให้ พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ

๑. เพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเพื่อเทิดพระเกียรติในพระปรีชาสามารถ ในฐานะที่ทรงเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศ และเพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกร
๒. เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนทั่วไปเกิดความตื่นตัว และเข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ
๓. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น ในทุกภาคของเศรษฐกิจ อันจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการผลิต และการบริการดีขึ้น

ส่วนที่ ๒ : วิจารณ์

เหรียญกษาปณ์ หมุนเวียน

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๕๓

นับแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นพระมหากษัตริย์องค์ที่ ๙ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระองค์ได้เสด็จกลับไปทรงศึกษาต่อ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในขณะนั้นประเทศไทยยังคงใช้เหรียญที่ผลิตในรัชกาลก่อนเป็นเงินตราแลกเปลี่ยนหมุนเวียน จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงได้เริ่มผลิตเหรียญกษาปณ์ขึ้นใหม่ โดยเปลี่ยนแบบหน้าเหรียญเป็นพระบรมรูปรัชกาลที่ ๙ เหรียญกษาปณ์ที่ผลิตใหม่นี้เป็นชนิดราคา ๕๐ สตางค์ ๒๕ สตางค์ ๑๐ สตางค์ และ ๕ สตางค์ ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ทองแดงราคา ๕๐ สตางค์

ชนิด	เหรียญทองแดง
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๕๐ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๙๑ อลูมิเนียมร้อยละ ๙
น้ำหนัก	๔.๕๐ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๓ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<div>ด้านหน้า เป็นพระบรมรูปของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภายในวงขอบด้านซ้ายมีอักษรพระนาม “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านขวามีอักษรว่า “รัชกาลที่ ๙” และมีกลีบบัวใหญ่เล็กสลับกันเป็นลวดลายโดยรอบวงขอบภายใน</div> <div>ด้านหลัง เป็นรูปตราอาร์ม ภายในวงขอบเบื้องบนมีอักษรว่า “รัฐบาลไทย” ด้านซ้ายมีเลขไทยว่า “๕๐” ด้านขวามีอักษรย่อว่า “สต” เบื้องล่างมีอักษรและเลขไทยว่า “พ.ศ. ๒๕๕๓” มีกลีบบัวใหญ่เล็กสลับกันเป็นลวดลายโดยรอบวงขอบภายใน</div>

เหรียญกษาปณ์ทองแดง ราคา ๒๕ สตางค์

ชนิด	เหรียญทองแดง
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒๕ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๙๑ อลูมิเนียมร้อยละ ๙
น้ำหนัก	๒.๕๐ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐.๕๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ทองแดงชนิดราคา ๕๐ สตางค์ เว้นแต่ด้านหลังภายในวงขอบด้านซ้ายมีเลขไทย “๒๕”

เหรียญกษาปณ์ทองแดง ราคา ๑๐ สตางค์

ชนิด	เหรียญทองแดง
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑๐ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๙๑ อลูมิเนียมร้อยละ ๙
น้ำหนัก	๑.๗๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๗.๕๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ทองแดงชนิดราคา ๕๐ สตางค์ เว้นแต่ด้านหลังภายในวงขอบด้านซ้ายมีเลขไทย “๑๐”

เหรียญกษาปณ์ดีบุก ราคา ๕ สตางค์

ชนิด	เหรียญดีบุก
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา	๕ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ดีบุกร้อยละ ๙๑ ทองแดงร้อยละ ๙
น้ำหนัก	๑.๒๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ทองแดงชนิดราคาห้าสิบสตางค์ เว้นแต่ด้านหลังภายในวงขอบซีกซ้ายมีเลขไทย “๕”

ตราอาร์มหรือตราแผ่นดิน เป็นลวดลายพระราชสัญลักษณ์ประจำแผ่นดินในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ โดยหม่อมเจ้าประวิช ชุมสาย เป็นผู้ออกแบบขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายและได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้เป็นพระราชสัญลักษณ์ประจำแผ่นดินตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๒ ส่วนประกอบในลายประดิษฐ์คือ เครื่องหมายขัตติยราชอิสริยยศ อันได้แก่เครื่องราชกกุธภัณฑ์ ตราจักรีบรมราชวงศ์ กลางดวงตราเป็นรูปโล่ห์ประกอบด้วยช้างสามเศียรหมายถึงราชอาณาจักรสยาม เหนือกลาง โล่ ด้านล่างขวาเป็นรูปช้างยืนด้านซ้าย หมายถึง ประเทศราชลาว ด้านล่างซ้ายเป็นรูปกฤษไชว หมายถึงประเทศราชมลายู ล้อมรอบโล่ห์ด้วยพระมหาสังวาลนพรัตนราชวรารณ ด้านล่างของโล่ห์มีพระสังวาลเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ตราราชสีห์เชิญฉัตร หมายถึงข้าราชการฝ่ายทหาร ตราราชสีห์เชิญฉัตร หมายถึง ข้าราชการฝ่ายพลเรือน พระคาถาบาลีด้านล่างของดวงตรามีข้อความว่า “สพเพสฺส สงฺฆุตานํ สามคฺคิ วุฒิสํสา” คาถานี้ สมเด็จพระสังฆราช (สา) วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมารามทรงผูกขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย แปลว่า ความพร้อมเพรียงของบุคคลที่อยู่เป็นหมู่คณะย่อมเป็นเครื่องนำความสำเร็จความเจริญมาสู่ มีฉลองพระองค์ครุฑแห่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า คลุมด้านหลังของตรา

ต่อมา ได้โปรดเกล้าฯ ให้เลิกใช้ตรานี้ และใช้พระราชสัญลักษณ์พระครุฑพ่าห์เป็นพระราชสัญลักษณ์ประจำแผ่นดินแทนตลอดรัชกาล

พระราชสัญลักษณ์ประจำแผ่นดินรัชกาลที่ ๕ (ตราอาร์ม)

ไม้แกะสลักรูปพระราชสัญลักษณ์ประจำแผ่นดิน (ตราอาร์ม)
ออกแบบโดยหม่อมเจ้าประวิช ชุมสาย ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๕๗

ใน พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้เกิดเหตุการณ์เกี่ยวกับเหรียญดีบุกที่ผลิตออกใช้ในช่วงนั้นไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากมีสีดำคล้ำ ทำให้เกิดกระแสข่าวว่ามีเหรียญดีบุกปลอม กระทรวงการคลังจึงได้ผลิตเหรียญทองแดง ราคาสิบสตางค์ และห้าสตางค์ออกใช้แทนเหรียญดีบุกเดิม เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ทองแดง ราคา ๑๐ สตางค์

ชนิด	เหรียญทองแดง
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา	๑๐ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๙๑ อลูมิเนียมร้อยละ ๙
น้ำหนัก	๑.๗๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๗.๕๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ทองแดงชนิดราคา ๕๐ สตางค์ ที่ผลิตใน พ.ศ. ๒๕๕๓

เหรียญกษาปณ์ทองแดง ราคา ๕ สตางค์

ชนิด	เหรียญทองแดง
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา	๕ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๙๑ อลูมิเนียมร้อยละ ๙
น้ำหนัก	๑.๒๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ทองแดงชนิดราคา ๑๐ สตางค์

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๐๐

เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ กระทรวงการคลัง ได้ออกกฎกระทรวง และออกประกาศเรื่อง การผลิตเหรียญกษาปณ์ชนิดราคาหนึ่งบาทออกใช้อีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ได้หยุดผลิตเหรียญบาทมาตั้งแต่ ปลายสมัยรัชกาลที่ ๗ เหตุผลในการผลิตครั้งนี้เพื่อเป็นการลดทุนสำรองเงินตรา และเพื่อประหยัดค่าจ้าง พิมพ์ธนบัตร เนื่องจากธนบัตรชนิดราคาหนึ่งบาทเป็นธนบัตรราคาต่ำ มีการใช้หมุนเวียนมากกว่าธนบัตร ราคาอื่น ทำให้สภาพชำรุดเร็ว รัฐบาลจึงเห็นควรผลิตเหรียญกษาปณ์ชนิดราคาหนึ่งบาทขึ้นใช้แทน เพราะ เหรียญกษาปณ์มีสภาพทนทานต่อการใช้หมุนเวียน และในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๐๐ กระทรวงการคลังได้ นำเหรียญกษาปณ์ทองแดงราคา ๑๐ สตางค์ และ ๕ สตางค์ ออกใช้หมุนเวียนแทนรุ่น พ.ศ. ๒๔๙๗ มีลักษณะรูปแบบ ดังนี้

เหรียญกษาปณ์เงิน ราคา ๑ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์เงิน
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๖๔ นิกเกิลร้อยละ ๒๓ สังกะสีร้อยละ ๑๐ เงินร้อยละ ๓
น้ำหนัก	๗.๕๐ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<div>ด้านหน้า</div> ลายกลางเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ภายในวงขอบซีกซ้ายมีอักษรว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ซีกขวามีอักษรว่า “รัชกาลที่ ๙” และมีกลีบบัวเล็กใหญ่สลับกันเป็นลวดลายโดยรอบวงขอบภายใน
	<div>ด้านหลัง</div> ลายกลางเป็นรูปตราอาร์ม ภายในวงขอบเบื้องบนมีอักษรว่า “รัฐบาลไทย” ซีกซ้ายมีอักษรว่า “หนึ่ง” ซีกขวามีอักษรว่า “บาท” เบื้องล่างมีอักษร และเลขไทยว่า พ.ศ. ๒๕๐๐ และมีกลีบบัวเล็กใหญ่สลับกันโดยรอบวงขอบภายในและรอบวงขอบภายนอกมีเฟืองจักร

เหรียญทองแดง ราคา ๑๐ สตางค์

ชนิด	เหรียญทองแดง
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา	๑๐ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๙๕ ดีบุกร้อยละ ๔ สังกะสีร้อยละ ๑
น้ำหนัก	๑.๗๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๗.๕๐ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ทองแดงชนิดราคา ๑๐ สตางค์ ที่ประกาศใช้ไปแล้ว แต่เปลี่ยน พ.ศ. เป็น พ.ศ. ๒๕๐๐

เหรียญทองแดง ราคา ๕ สตางค์

ชนิด	เหรียญทองแดง
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา	๕ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๙๕ ดีบุกร้อยละ ๔ สังกะสีร้อยละ ๑
น้ำหนัก	๑.๒๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้าและด้านหลัง เช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ทองแดงชนิดราคา ๑๐ สตางค์

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๐๕

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๐๕ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาวราคา ๑ บาท รุ่นพ.ศ. ๒๕๐๕ ขึ้นใช้ เพื่อให้มีคุณภาพคงทนถาวรยากแก่การปลอมแปลง และเพื่อความสะดวกในการใช้สอย

เหรียญกษาปณ์ทองขาวราคา ๑ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักรจำนวน ๑๒๘ ซี่
ราคา	๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๗๕ นิกเกิลร้อยละ ๒๕
น้ำหนัก	๗.๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร หนา ๑.๕๑ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า มีพระบรมรูปด้านข้างครึ่งพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ภายในวงขอบเบื้องบนมีอักษร “ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙” และมีกลีบบัวใหญ่เล็กสลับกันเป็นลวดลายโดยรอบชิดวงขอบ ด้านหลัง มีรูปตราแผ่นดิน ภายในวงขอบเบื้องบนมีอักษรและเลขพุทธศักราช “รัฐบาลไทย พ.ศ. ๒๕๐๕” เบื้องล่างมีอักษร “หนึ่งบาท” และมีกลีบบัวเล็กใหญ่สลับกันเป็นลวดลายโดยรอบชิดวงขอบ
หมายเหตุ	เหรียญนี้กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘ ถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชุดนี้

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๑๕

ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ กระทรวงการคลังได้พิจารณานำเหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๕ บาท ออกใช้แทนธนบัตรชนิดราคาห้าบาท เนื่องจากธนบัตรชนิดราคาห้าบาทเป็นธนบัตรราคาต่ำสุดที่ใช้หมุนเวียนทั่วไปในหมู่ประชาชนในขณะนั้น และมีการหมุนเวียนอย่างคล่องตัวมาก จึงมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับเป็นเหตุให้มีอายุการใช้หมุนเวียนในมือประชาชนสั้นกว่าธนบัตรชนิดราคาอื่น ทำให้ทางราชการต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์และทำลายธนบัตรสูง เมื่อเทียบกับการจัดทำเหรียญกษาปณ์ซึ่งมีอายุการใช้หมุนเวียนในมือประชาชนยืนนานเป็นเวลานานนับปีขึ้นไป นอกจากนั้นยังทำให้สามารถลดทุนสำรองเงินตราได้อีกส่วนหนึ่งด้วย

กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๑๕ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคาห้าบาท ลักษณะเก่าเหลื่อมออกใช้ ซึ่งต่อมาได้ถูกยกเลิกโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๙ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ เนื่องจากกระทรวงการคลังเห็นสมควรแก้ไขลวดลายของเหรียญให้สวยงามและมีคุณค่าทางศิลปะมากขึ้น

เหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคา ๕ บาท

หมายเหตุ กระทรวงการคลังได้ออกพระราชกำหนดถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชนิดทองขาว ราคาห้าบาท ลักษณะเก่าเหลื่อม พ.ศ. ๒๕๒๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๒๑ ถอนคืนเหรียญกษาปณ์นี้

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธีทางศาสนาพราหมณ์ที่จัดในเดือน ๖ เพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ราษฎรที่มีอาชีพทางการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพที่สำคัญมากในสมัยก่อน ต่อมา พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๔ โปรดเกล้าฯ ให้มีพิธีสงฆ์ไปด้วย โดยมีการบำเพ็ญพระราชกุศลทำขวัญพืชพันธุ์ต่างๆ มีข้าวเปลือก เป็นต้น ส่วนจรดพระนังคัลนั้น โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งพระยาแรกนา เป็นผู้แทนพระมหากษัตริย์ไปจรดคันไถ ณ บริเวณนาจำลองที่กำหนดขึ้น และมีนางเทพีหาบพันธุ์ข้าวที่ทำขวัญแล้วตามหลังไปให้พระยาแรกนาหว่าน เสมือนเป็นการประกาศแก่เกษตรกรว่าเริ่มฤดูกาลทำนาแล้ว และพระมหากษัตริย์ทรงเริ่มการหว่านไถเป็นแบบอย่างและเป็นมงคลเมล็ดพันธุ์ข้าวที่หว่านแล้ว นั้น เกษตรกร และราษฎรก็นำไปเจือผสมในพันธุ์ข้าวที่จะนำไปหว่านในนาของตน

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๖๖

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๙ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แก้ไขลดรายละเอียดของเหรียญกษาปณ์ทองขาวราคาห้าบาทให้สวยงามและมีคุณค่าในทางศิลปะยิ่งขึ้น ดังนี้

เหรียญกษาปณ์ทองขาวราคา ๕ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว	
ลักษณะ	เป็นเหรียญเก้าเหลี่ยม วงขอบนอกเรียบ	
ราคา	๕ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๙ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลย- เดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” และมีไข่ปลาอยู่โดยรอบชิดวงขอบ
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปครุฑพ่าห์ และมีลายกระหนกเปลวเพลิงประกอบอยู่สองข้าง ขวาซ้ายไล่ลัดขึ้นเท่าครุฑ ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “รัฐบาลไทย พ.ศ. ๒๕๖๖” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคา “๕ บาท” และมีไข่ปลาอยู่โดยรอบชิด วงขอบ
หมายเหตุ	กระทรวงการคลังได้ออกพระราชกำหนดถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชนิดทองขาว ราคาห้าบาท ลักษณะเก้าเหลี่ยม พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถอนคืนเหรียญกษาปณ์นี้	

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๑๗

ใน พ.ศ. ๒๕๑๗ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๒ วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๑๗ ปรับปรุงการผลิตเหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๑ บาท ให้มีขนาดกระทัดรัด มีน้ำหนักเบาเพื่อสะดวกแก่การใช้สอย และไม่เกิดการสับสนกับเหรียญกษาปณ์ชนิดและราคาอื่น ตลอดจนมีลักษณะสวยงามและยากแก่การปลอมยิ่งขึ้น

เหรียญกษาปณ์ทองขาวราคา ๑ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว	
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๑ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๗๕ นิกเกิลร้อยละ ๒๕	
น้ำหนัก	๗ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปครุฑพ่าห์ ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “รัฐบาลไทย พ.ศ. ๒๕๑๗” เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๑ บาท”

เหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๑ บาท รุ่นใหม่นี้ มีขนาดลดลงจาก ๒๗ มิลลิเมตร เป็น ๒๕ มิลลิเมตร และลดน้ำหนักจาก ๗.๕๐ กรัมเป็น ๗ กรัม

หมายเหตุ เหรียญนี้กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๘ ถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชุดนี้

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๑๙

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๒ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๑๙ ปรับปรุงเหรียญกษาปณ์ราคาเยี่สิบห้าสตางค์ใหม่ โดยจัดทำเป็นเหรียญกษาปณ์ทองเหลืองมีลวดลายสวยงามและมีข้อความบอกราคาที่สามารถเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อันจะทำให้สะดวกแก่การใช้สอย

เหรียญกษาปณ์ทองเหลือง ราคา ๒๕ สตางค์

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองเหลือง	
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ	
ราคา	๒๕ สตางค์	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๖๕ สังกะสีร้อยละ ๓๕	
น้ำหนัก	๒.๘ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐.๕ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	ภายในวงขอบเบื้องบนด้านซ้ายและด้านขวาของตัวเหรียญเป็นลายรวงข้าว ตรงกลางเหรียญมีข้อความบอกราคา “๒๕ สตางค์” เบื้องล่างมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๒๐”
หมายเหตุ	เหรียญนี้กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๘ ถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชุดนี้	

ต่อมากระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นสมควรปรับปรุงเหรียญกษาปณ์ราคาหนึ่งบาทใหม่ ให้มี
ลวดลายสวยงาม และมีข้อความบอกราคาชัดเจนยิ่งขึ้น อันจะทำให้สะดวกแก่การใช้สอย จึงได้ออกกฎ
กระทรวงฉบับที่ ๓๕ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๙ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาวราคาหนึ่งบาทออกใช้

เหรียญกษาปณ์ทองขาวราคา ๑ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๗๕ นิกเกิลร้อยละ ๒๕
น้ำหนัก	๗.๐ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฉินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญ มีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง มีรูปเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ ที่ปากหงส์ห้อยพวงแก้วพู่จามรี และที่คอหงส์ สวมพวงมาลัยอุบะ มีเครื่องสูงหักทองขวางตั้งบัลลังก์กาญจนา พร้อมด้วยฉัตร และมีรูปพระปรมาภิไธยเป็นส่วนใหญ่ประกอบอยู่เบื้องหลัง ภายในวงขอบเบื้องบนด้าน ซ้ายของตัวเหรียญมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๒๐” ถัดลงมามีข้อความบอกราคาว่า “๑ บาท”
หมายเหตุ	เหรียญนี้กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๘ ถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชุดนี้

เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เป็นเรือพระที่นั่งกึ่ง ทอดบุษบกบัลลังก์หรือบัลลังก์กาญจนา แล้วแต่งาน
จัดเป็นเรือพระที่นั่งทรง หรือเรือเชิญปูชนียวัตถุสำคัญ หรือเชิญผ้าพระกฐินในกระบวนพยุหยาตราสถลมารค
องค์ปัจจุบันสร้างขึ้นในปลายสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เพื่อทดแทนเรือ
องค์เดิมที่ได้สร้างมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๖๐

เพื่อแก้ไขขนาด ลวดลาย และลักษณะอื่นๆ ของเหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง ตามบัญชีท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙) เพื่อความสวยงามและยากแก่การปลอมแปลงยิ่งขึ้น กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๙ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ จัดทำเหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดงขึ้นใหม่

เหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง ราคา ๕ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีข้อความว่า “กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง” มีรูปครุฑพ่าห์ เป็นลายเส้นคั่นระหว่างข้อความ “กองกษาปณ์” กับ “กระทรวงการคลัง” มองเห็นสีทองแดงที่ขอบเหรียญ
ราคา	๕ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบ มีส่วนผสมของนิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นสี มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕
น้ำหนัก	๑๒ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๙.๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า กลางเหรียญมีพระบรมรูปของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความว่า “สยามินทร์” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙” ด้านหลัง ด้านซ้ายของตัวเหรียญมีรูปครุฑพ่าห์เฉียงทางขวา ด้านขวามีข้อความบอกราคาว่า “๕ บาท” ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” เบื้องล่างมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๖๐”
หมายเหตุ	เหรียญนี้กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๘ ถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชุดนี้

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๖๒

ใน พ.ศ. ๒๕๖๒ กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒ ให้มีการปรับปรุงเหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๕ บาท ให้มีลวดลายละเอียด ประณีต และชัดเจน ให้ยากแก่การปลอมแปลง และให้มีสัญลักษณ์ที่แสดงเอกลักษณ์ไทยด้วย กรมธนารักษ์จึงได้นำพระราชบัญญัติพระครุฑพ่าห์ ลงด้านหลังของเหรียญ

เหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคา ๕ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว	
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีข้อความว่า “กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง” และมีรูปครุฑพ่าห์เป็นลายเส้นคั่นข้อความ “กองกษาปณ์” กับ “กระทรวงการคลัง” มองเห็นไส้ทองแดงที่ขอบเหรียญ	
ราคา	๕ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕	
น้ำหนัก	๑๒ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๙.๕ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฉินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบด้านขวาของตัวเหรียญมีข้อความว่า “สยามินทร์” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	ด้านซ้ายของตัวเหรียญมีรูปครุฑพ่าห์เฉียงทางขวา ด้านขวามีข้อความบอกราคา “๕ บาท” ภายในวงขอบเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” เบื้องล่างมี ข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๖๒”
หมายเหตุ	เหรียญนี้กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ ถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชุดนี้	

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๒๓

ใน พ.ศ. ๒๕๒๓ กระทรวงการคลังเห็นสมควรปรับปรุงเหรียญกษาปณ์ราคาห้าสิบบatangค์เสียใหม่ ด้วยวิธีการจัดทำเป็นเหรียญกษาปณ์ทองเหลือง มีลวดลายสวยงาม และมีข้อความบอกราคาที่สามารถเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อันจะทำให้สะดวกแก่การใช้สอย จึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๔ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๓ จัดทำเหรียญกษาปณ์ราคาห้าสิบบatangค์รุ่น พ.ศ. ๒๕๒๓

เหรียญกษาปณ์ ราคา ๕๐ สตางค์

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองเหลือง	
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ	
ราคา	๕๐ สตางค์	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๖๕ สังกะสีร้อยละ ๓๕	
น้ำหนัก	๔.๙ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๓ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบของตัวเหรียญด้านขวา มีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีข้อความบอกราคาว่า “๕๐ สตางค์” ภายในวงขอบของตัวเหรียญเบื้องบนด้านซ้ายและด้านขวาเป็นลายรวงข้าว เบื้องล่างมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๒๓”
หมายเหตุ	เหรียญนี้กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๘ ถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชุดนี้	

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๖๕

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๖๗ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาห้าบาท และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาหนึ่งบาท รุ่น พ.ศ. ๒๕๖๕ ออกใช้ ดังนี้

เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดงราคา ๕ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๕ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้ มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๑๒ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ทรงฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”	
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปครุฑพ่าห์หน้าตรง ด้านขวาของรูปครุฑมีเลขไทยบอกราคาว่า “๕” ด้านซ้ายมีเลขอารบิกบอกราคาว่า “5” ได้รูปครุฑมีข้อความว่า “บาท” ได้ข้อความ “บาท” มีตรานกอายุภักซ์และเลขย่อของปี พ.ศ. ที่ผลิตเหรียญออกใช้ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “พ.ศ. ๒๕๖๕” เบื้องล่างมีข้อความว่า “ประเทศไทย”	
หมายเหตุ	กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘ ถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชุดนี้		

เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคา ๑ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)	
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร	
ราคา	๑ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๗ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	มีลวดลายเช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดงชนิดราคา ๕ บาท
	ด้านหลัง	กลางเหรียญมีรูปวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนด้านขวาของเหรียญมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “พ.ศ.๒๕๖๑” มีจุดกลมคั่นข้อความทั้งสอง เบื้องล่างมีข้อความว่า “บาท” ด้านขวาของข้อความว่า “บาท” มีเลขไทยบอกราคาว่า “๑” ด้านซ้ายมีเลขอารบิกบอกราคาว่า “1” ได้ข้อความว่า “บาท” มีตรานกหวายฤกษ์และเลขย่อของปีพ.ศ. ที่ผลิตเหรียญออกใช้
หมายเหตุ	เหรียญนี้กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑ ถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชุดนี้	

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๖๔

กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๘๐ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขา (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาหนึ่งบาท ออกใช้

เหรียญกษาปณ์โลหะสีขา ราคา ๑ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล)		
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๑ บาท		
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	นิกเกิลร้อยละ ๒๕	ทองแดงร้อยละ ๗๕	
น้ำหนัก	๓.๔ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวาภายในวงขอบเหรียญด้านขวา มีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”	
	ด้านหลัง	เบื้องขวาของเหรียญมีรูปพระเจดีย์ทอง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง เบื้องซ้ายของเหรียญมีข้อความว่า “ประเทศไทย” ได้ข้อความประเทศไทยมี พ.ศ. และเลขของปี พ.ศ. ที่จัดทำเหรียญ ได้ปีพ.ศ. มีเลขไทยและเลขอารบิกบอกราคาว่า “๑ บาท”	

“พระศรีรัตนเจดีย์” หรือพระเจดีย์ทอง เป็นพระเจดีย์ทรงกลมแบบอยุธยา ตามแบบพระมหาเจดีย์ ๓ องค์ ในวัดพระศรีสรรเพชญ์ ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ลักษณะเป็นทรงกลมแบบลังกา ก่ออิฐถือปูน ภายในกลวง ผ้นภายนอกปิดแผ่นกระเบื้องทองทั้งองค์ พระเจดีย์ทองนี้อยู่บนฐานไพที ด้านเหนือของพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๓๐

ต่อมากระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๑ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๙ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคาห้าบาท เหรียญกษาปณ์ลูมิเนียม บرونซ์ ราคาห้าสิบบatangค์ และราคาห้าสิบบatangค์ และเหรียญกษาปณ์ลูมิเนียมราคาสิบบatangค์ ราคาห้าatangค์ และราคาหนึ่งatangค์ ออกใช้ ดังนี้

เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง ราคา ๕ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบไล่ทองแดง	
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเพื่องจักร	
ราคา	๕ บาท	
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นไส้มีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕	
น้ำหนัก	๗.๕ กรัม	
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๔ มิลลิเมตร	
ลวดลาย	ด้านหน้า	กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”
	ด้านหลัง	มีรูปส่วนหัวของเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ ที่ปากหงส์ห้อยพวงแก้วพู่จามรี และมีรูปพระบรมมหาราชวังเป็นส่วนประกอบอยู่เบื้องหลัง ภายในวงขอบเหรียญเบื้องล่างมีข้อความบอกราคาดว่า “๕ บาท 5” ได้ข้อความบอกราคาดามีข้อความ ว่า “ประเทศไทย” พ.ศ. และเลขของปี พ.ศ. ที่จัดทำเหรียญ

เหรียญกระษาปณ์อัฐมิเนียมบรอนซ์

๕๐ สตางค์

๒๕ สตางค์

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์อัฐมิเนียมบรอนซ์
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๕๐ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๙๒ นิกเกิลร้อยละ ๒ อัฐมิเนียมร้อยละ ๖
น้ำหนัก	๒๔ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๘ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า เช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกระษาปณ์ชนิดโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคา ๕ บาท</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปพระเจดีย์ วัดพระธาตุตอดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนด้านขวามีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมีพ.ศ. และเลขของปี พ.ศ. ที่จัดทำเหรียญ เบื้องล่างมีคำว่า “สตางค์” ด้านขวาของรูปพระเจดีย์มีเลขไทยบอกราคาว่า “๕๐” ด้านซ้ายมีเลขอารบิกบอกราคาว่า “50”</p>

เหรียญกระษาปณ์อัฐมิเนียมบรอนซ์ ๒๕ สตางค์

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์อัฐมิเนียมบรอนซ์
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร
ราคา	๒๕ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดงร้อยละ ๙๒ นิกเกิลร้อยละ ๒ อัฐมิเนียมร้อยละ ๖
น้ำหนัก	๑.๙ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	<p>ด้านหน้า เช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกระษาปณ์ชนิดโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดงราคา ๕ บาท</p> <p>ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปพระเจดีย์วัดพระมหาธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” พ.ศ. และเลขของปี พ.ศ. ที่จัดทำเหรียญ เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๒๕ สตางค์ 25” และมีจุดกลมคั่นระหว่างข้อความทั้งสอง</p>

เหรียญกระษาปณ์อัฐมิเนียม ๑๐ สตางค์

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์อัฐมิเนียม
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา	๑๐ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	อัฐมิเนียมร้อยละ ๙๗.๕ แมกนีเซียมร้อยละ ๒.๕
น้ำหนัก	๐.๘ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๗.๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า เช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกระษาปณ์ชนิดโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคา ๕ บาท ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปพระเจดีย์วัดพระธาตุเชิงชุม จังหวัดสกลนคร ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนด้านขวามีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมี พ.ศ. และเลขของปี พ.ศ. ที่จัดทำเหรียญ ด้านขวาของรูปพระเจดีย์มีข้อความบอกราคาว่า “๑๐” สตางค์ 10

พระธาตุเชิงชุม เป็นปูชนียสถานที่สำคัญของจังหวัดสกลนคร อยู่ในวัดพระธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร องค์พระธาตุเป็นเจดีย์สี่เหลี่ยม สร้างด้วยอิฐถือปูน เนื่องจากพระธาตุองค์นี้เป็นที่ชุมนุมรอยพระพุทธรูป จึงเรียกว่า “พระธาตุเชิงชุม”

เหรียญกระษาปณ์อลูมิเนียม ๕ สตางค์

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์อลูมิเนียม
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา	๕ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	อลูมิเนียมร้อยละ ๙๗.๕ แมกนีเซียมร้อยละ ๒.๕
น้ำหนัก	๐.๖ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๖ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า เช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกระษาปณ์ชนิดโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม ภายในวงขอบเหรียญ เบื้องบนด้านขวามีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมี พ.ศ. และเลขของปี พ.ศ. ที่จัดทำเหรียญ เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๕ สตางค์ 5”

พระปฐมเจดีย์ เป็นเจดีย์ขนาดใหญ่และสูงที่สุดในประเทศไทย อยู่ในวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร เป็นปูชนียสถานทางพระพุทธศาสนาที่เก่าแก่และสำคัญที่สุดแห่งหนึ่ง สร้างภายหลังเมื่อพระเจ้าอโศกมหาราชส่งสมณทูตมาเผยแผ่พระพุทธศาสนายังสุวรรณภูมิ พระปฐมเจดีย์องค์เดิมอยู่ในองค์พระปฐมเจดีย์ที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน สันนิษฐานว่ามีรูปร่างคล้ายพระสถูปเจดีย์ที่สร้างครั้งพระเจ้าอโศกมหาราช ณ เมืองสาณจิ มีฐานฐานกลมทรงโอ หรือชั้นหน้าคว่ำ ข้างบนทำเป็นพุทธอาสน์สี่เหลี่ยมมีฉัตรปักเป็นยอด รอบฐานทำเป็นที่เดินประทักษิณ มีรั้วล้อมรอบภายนอก ครั้นเมื่อเจดีย์องค์เดิมหักพังลง ได้มีผู้มีจิตศรัทธาบูรณะหลายครั้ง ต่อมาเมื่อเมืองนครปฐมซึ่งเป็นราชธานีของอาณาจักรสุวรรณภูมิและทวารวดีอยู่เป็นเวลานานได้ร้างลง องค์พระปฐมเจดีย์ก็ปรักหักพังรกร้างอยู่ในป่า พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริว่า พระปฐมเจดีย์เป็นปูชนียสถานที่สำคัญ ควรได้รับการบูรณะ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์เป็นแม่กองปฏิสังขรณ์พระปฐมเจดีย์ตามพระราชดำริโดยก่อพระเจดีย์ใหญ่คลุมพระปฐมเจดีย์องค์เดิม

พระปฐมเจดีย์องค์ปัจจุบัน มีรูปและทรวดทรงแปรเปลี่ยนไปจากเดิม คือ มีรูปฐานเป็นทรงระฆังคว่ำ มีพุทธบัลลังก์เป็นฐานสี่เหลี่ยม ขอบบนรูประฆัง มียอดนราศุล และมหามงกุฎซ้อนอีกทีหนึ่ง พระปฐมเจดีย์มีขนาดสูง ๓ เส้น ๑ คืบ ๖ นิ้ว ฐานโดยรอบวัดได้ ๕ เส้น ๑๗ วา ๓ ศอก และเชื่อว่ามีพระบรมสารีริกธาตุแห่งองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ด้วย

เหรียญกระษาปณ์อลูมิเนียม ๑ สตางค์

ชนิด	เหรียญกระษาปณ์อลูมิเนียม
ลักษณะ	เป็นรูปกลมแบน วงขอบนอกเรียบ
ราคา	๑ สตางค์
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	อลูมิเนียมร้อยละ ๙๗.๕ แมกนีเซียมร้อยละ ๒.๕
น้ำหนัก	๐.๕ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๕ มิลลิเมตร
ลวดลาย	ด้านหน้า เช่นเดียวกับลวดลายด้านหน้าของเหรียญกระษาปณ์ชนิดโลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคา ๕ บาท ด้านหลัง กลางเหรียญมีรูปพระเจดีย์วัดพระธาตุหริภุญชัย จังหวัดลำพูน ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนด้านขวามีข้อความว่า “ประเทศไทย” ด้านซ้ายมี พ.ศ. และเลขของปีพ.ศ. ที่จัดทำเหรียญ เบื้องล่างมีคำว่า “สตางค์” ด้านขวาของรูปพระเจดีย์มีเลขไทยบอกราคาว่า “๑” ด้านซ้ายมีเลขอารบิกบอกราคาว่า “1”

วัดพระธาตุหริภุญชัย ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๖๕๑ ในสมัยของพระเจ้าอาทิตยราช เจ้าผู้ครองนครหริภุญชัย พระธาตุหริภุญชัยสูงประมาณ ๑ เส้น ๓ วา มีลูกศร ๒๒ ชั้น ฉัตรยอดเจดีย์ ๙ ชั้น ทำด้วยทองคำหนักประมาณ ๖๙๒๘ กรัม ฐานเจดีย์เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสด้านละ ๑๐ วา ในวันเพ็ญเดือน ๖ ของทุกปีจะมีงานสงกรานต์ หรืองานนมัสการพระธาตุเป็นประจำ

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในพุทธศักราช ๒๕๓๑

กระทรวงการคลังได้ออกประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙๑ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๑ จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคาห้าบาท ให้มีลวดลายและลักษณะอื่นๆ แตกต่างจากเหรียญกษาปณ์ ชนิดราคาหนึ่งบาท อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น อันจะทำให้สะดวกแก่การใช้สอย

เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคา ๕ บาท

ชนิด	เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง		
ลักษณะ	กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักร		
ราคา	๕ บาท		
โลหะ และอัตราเนื้อโลหะ	โลหะส่วนที่เคลือบมีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕ โลหะส่วนที่เป็นสีมีส่วนผสมของทองแดงร้อยละ ๙๙.๕		
น้ำหนัก	๗.๕ กรัม		
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๔ มิลลิเมตร		
ลวดลาย	ด้านหน้า	วงขอบเหรียญวงในเป็นรูปเก้าเหลี่ยม กลางเหรียญมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ผินพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงขอบเหรียญด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”	
	ด้านหลัง	ขอบเหรียญวงในเป็นรูปเก้าเหลี่ยม กลางเหรียญมีรูปพระอุโบสถวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ภายในวงขอบเหรียญเบื้องบนมีข้อความว่า “ประเทศไทย” พ.ศ. และเลขของปี พ.ศ. ที่จัดทำเหรียญ เบื้องล่างมีข้อความบอกราคาว่า “๕ บาท 5”	

หลังจากที่รัฐบาลได้ยกเลิกการผลิตธนบัตรชนิดราคาห้าบาท และผลิตเหรียญห้าบาทออกใช้แทนธนบัตรชนิดราคาสิบบาทจึงมีปริมาณความต้องการใช้มากขึ้นเป็นลำดับ ทำให้มีการใช้หมุนเวียนมากกว่าธนบัตรชนิดราคาอื่น รัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์และทำลายธนบัตรสูง ซึ่งเมื่อเทียบกับการจัดทำเหรียญกระษาปณ์แล้ว ค่าใช้จ่ายในการจัดทำเหรียญกระษาปณ์ต่ำกว่ามาก และเหรียญกระษาปณ์มีอายุการใช้หมุนเวียนยาวนานกว่าธนบัตร กระทรวงการคลังจึงได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๙๔ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๓๑ จัดทำเหรียญกระษาปณ์ชนิดราคา ๑๐ บาท ออกใช้แทนธนบัตรชนิดราคา ๑๐ บาท

เหรียญกระษาปณ์โลหะสองสี (สีขาและสีทอง) ชนิดราคา ๑๐ บาท

ชนิด เหรียญกระษาปณ์โลหะสองสี (สีขาและสีทอง)

ลักษณะ กลมแบน วงขอบนอกมีเฟืองจักรสลักรเรียบ

ราคา ๑๐ บาท

โลหะและอัตราเนื้อโลหะ โลหะสีขา (วงนอก) มีส่วนผสมของ นิกเกิลร้อยละ ๒๕ ทองแดงร้อยละ ๗๕
โลหะสีทอง (วงใน) มีส่วนผสมของ ทองแดงร้อยละ ๙๒ นิกเกิลร้อยละ ๒ อลูมิเนียมร้อยละ ๖

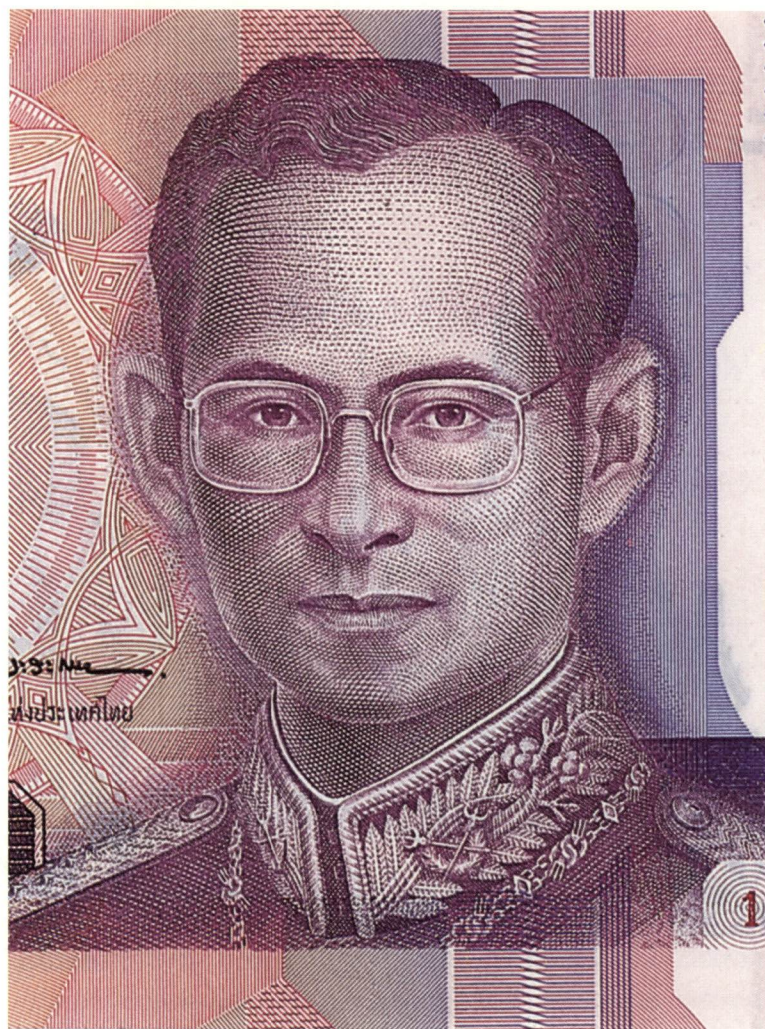
น้ำหนัก ๘.๕ กรัม

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๖ มิลลิเมตร

ลวดลาย **ด้านหน้า** กลางเหรียญวงในซึ่งเป็นโลหะสีทองมีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ผืนพระพักตร์ทางเบื้องขวา ภายในวงนอกของเหรียญซึ่งเป็นโลหะสีขา ด้านขวามีข้อความว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” ด้านซ้ายมีข้อความว่า “รัชกาลที่ ๙”
ด้านหลัง กลางเหรียญวงในซึ่งเป็นโลหะสีทอง มีรูปพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม ภายในวงนอกของเหรียญซึ่งเป็นโลหะสีขา เบื้องบนมีอักษรเบรลล์ ซึ่งมีความหมายบอกราคาว่า “๑๐” เบื้องล่างมีเลขไทยและเลขอารบิก บอกราคาว่า “๑๐ บาท 10” ด้านขวามีข้อความว่า “ประเทศไทย” และด้านซ้ายมี พ.ศ. และเลขของปี พ.ศ. ที่จัดทำเหรียญ

សម្តេច

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันเสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติต่อจากสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชแล้ว เป็นประเพณีที่จะต้องเปลี่ยนพระบรมฉายาลักษณ์ประจำรัชกาลบนธนบัตรประกอบกับรัฐบาลในขณะนั้นต้องการเปลี่ยนรูปแบบ ลวดลาย และสถานที่พิมพ์ธนบัตรใหม่ ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงได้ติดต่อกับบริษัทโทมัสเดอลารู (Thomas de la Rue) ประเทศอังกฤษ ซึ่งรัฐบาลเคยว่าจ้างให้พิมพ์ธนบัตร ตั้งแต่รัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้หยุดชะงักไปในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ โดยเฉพาะในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ โรงพิมพ์ของบริษัทได้รับความเสียหายอย่างหนักจากการถูกระเบิดภัยสงคราม หลังจากสงครามสงบ และบริษัทฯ สามารถดำเนินการผลิตธนบัตรได้ตามปกติแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ว่าจ้างให้ บริษัทฯ จัดพิมพ์ธนบัตรขึ้นใหม่เป็นแบบแรกในรัชกาลปัจจุบัน จัดเป็นธนบัตรแบบ ๙

ในการว่าจ้างบริษัทโทมัส เดอ ลารู พิมพ์ธนบัตรแบบ ๙ ในครั้งนั้น บริษัทฯ ได้ขอให้รัฐบาลรับธนบัตรชนิดราคา ๕๐ สตางค์ แบบ ๙ ซึ่งได้สั่งพิมพ์ไว้ตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ และได้พิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ยังตกค้างอยู่ที่บริษัทนำกลับมาใช้ รัฐบาลวิเคราะห์เห็นเป็นการสมควร จึงได้ประกาศนำออกใช้เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๙๑ มีลักษณะรูปแบบ ดังนี้

ธนบัตรแบบ ๙

ธนบัตรราคา ๕๐ สตางค์

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า ตอนกลางเบื้องบนมีรูปพระครุฑพ่าห์ ถัดลงมามีอักษรว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “ห้าสิบสตางค์” ลายมือชื่อและชื่อตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิมพ์เรียงลงมาเป็นลำดับ ทับภาพรัฐธรรมนูญประดิษฐ์เหนือพานแว่นฟ้าและลายเฟื่อง ทางขอบขวามีรูปพระโอวยราพตยืนแท่นที่มุมล่าง และมีเลขและอักษรไทยบอกราคา “๕๐ สตางค์” ที่มุมบนทางขอบซ้ายมีเลขอารบิกอักษรโรมันบอกราคา “50 SATANG” ที่มุมล่าง หมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกอยู่ตอนล่างทางขวา รายการทั้งหมดนี้อยู่ภายในกรอบ

ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีภาพพระสมุทรเจดีย์ ได้ภาพนี้มีอักษรไทยบอกโทษฐานปลอมแปลงธนบัตร ทางเบื้องซ้ายมีเลข และอักษรไทย “๕๐ สตางค์” ทางเบื้องขวามีเลขอารบิก และอักษรโรมันบอกราคา “50 SATANG” รายการที่กล่าวนี้อยู่ภายในกรอบ

สี โดยทั่วไปเป็นสีเขียว เฉพาะด้านหน้ารูปรัฐธรรมนูญ และพื้นเป็นสีม่วงแดง ทรวดเลขหมายสีแดง ลายมือชื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสีดำ

ขนาด กว้าง ๖.๓ เซนติเมตร ยาว ๑๑.๕ เซนติเมตร

ธนบัตรชนิดราคา ๕๐ สตางค์ มีการนำออกใช้เพียงครั้งเดียว

ธนบัตรแบบ ๙

จัดเป็นธนบัตรแบบแรกที่เกิดขึ้นใช้ในรัชกาลปัจจุบัน ขณะนั้นเป็นช่วงหลังสงครามสงบ ความต้องการใช้ธนบัตรมีมากขึ้น ดังนั้น เพื่อความรวดเร็วในการจัดพิมพ์จึงได้นำรูปแบบ ลวดลายของธนบัตรแบบ ๔ ที่บริษัทโทมัส เดอ ลารู เคยพิมพ์ และรูปแบบที่กรมแผนที่ทหารบกเคยพิมพ์ ทั้งด้านหน้าและด้านหลังกลับมาใช้ใหม่ และได้ัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นประธานด้านหน้าของธนบัตรแทนพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ และเพิ่มลายมือชื่อผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่การเงินของรัฐบาลที่ได้ตั้งขึ้นในระยะแรกของสงครามมหาเอเชียบูรพา

ธนบัตรแบบ ๙ ผลิตขึ้นรวม ๕ ชนิดราคา ได้แก่ ชนิดราคา ๑ บาท ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๔๙๒ ชนิดราคา ๕ บาท ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๔๙๑ ชนิดราคา ๑๐ บาท ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๔๙๑ ชนิดราคา ๒๐ บาท ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๔๙๑ และ ชนิดราคา ๑๐๐ บาท ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๔๙๑ กำหนดให้ใช้สีน้ำเงิน ม่วง น้ำตาล และสีแดงตามลำดับ ดังนี้

ธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาท

๑. ลักษณะรูปแบบและสี

ก. ด้านหน้า ตอนซ้ายเบื้องบน มีรูปพระครุฑพ่าห์ ต่อลงมามีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน กับหมวดอักษรโรมันและเลขอารบิก ถัดได้ลงมามีลายมือชื่อและชื่อตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และทางมุมล่างบอกราคาด้วยเลขอารบิก “100”

ตอนขวา เบื้องบนที่มุมบอกราคาด้วยเลขไทย “๑๐๐” ต่อลงมามีหมวดอักษรและเลขหมายไทย ได้มามีลายน้ำรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐ์เหนือพานแว่นฟ้า บรรจุอยู่ในวงกลมสีขาว เบื้องล่างมีลายมือชื่อและชื่อตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และถัดไปที่มุมมีรูปพระไอยราพตยืนแท่น

ตอนกลาง เบื้องบนมีอักษรไทยพิมพ์ทับลายเฟื่องว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” และ “ร้อยบาท” เหนือภาพวัดอรุณราชวราราม

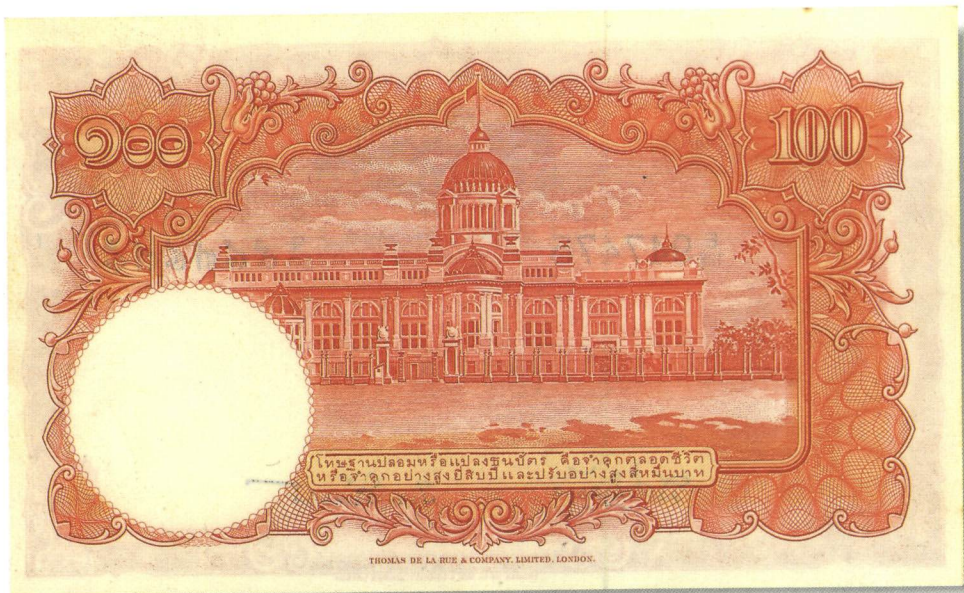
รายการที่กล่าวมาแล้วนี้อยู่ภายในกรอบ เนื้อกระดาษตอนกลาง แต่ริมบนตลอดริมล่าง สอดด้วยเศษไหมสีแดง และสีน้ำเงิน

ข. ด้านหลัง มีภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม ตอนล่างมีอักษรไทยบอกโทษฐานปลอมแปลงธนบัตรที่มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขไทย “๑๐๐” และมุมบนเบื้องขวามีเลขอารบิกบอกราคา “100” มีวงกลมขาวอยู่ที่มุมล่างทางซ้าย เมื่อยกขึ้นส่องจะปรากฏลายน้ำรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐ์เหนือพานแว่นฟ้าอยู่ในวงกลมนี้ รายการทั้งหมดนี้อยู่ภายในกรอบ

๒. สี โดยทั่วไปเป็นสีแดง เฉพาะด้านหน้าตอนกลางมีสีเหลืองอ่อนปนแดงเป็นพื้น ลายเฟื่องสอดด้วยสีแดง สีฟ้า และสีเขียวหม่น หมวดเลขหมายทั้งสองแห่งสีดำ ลายมือชื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยสีดำ

๓. ขนาด กว้าง ๘.๗ เซนติเมตร ยาว ๑๔.๖ เซนติเมตร

นับตั้งแต่ได้ประกาศออกใช้ธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๙๑ แล้วนั้น ได้มีการพิมพ์ขึ้นใหม่และนำออกใช้ยาวนานถึง ๒๑ ปี โดยไม่มีการเปลี่ยนรูปแบบ แต่ได้มีการปรับปรุงส่วนประกอบในรายละเอียด ดังนี้

พุทธศักราช ๒๔๙๒

เปลี่ยนสีหมึกพิมพ์หมวดเลขหมายจากสีแดงเป็นสีดำ

๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๘

เปลี่ยนพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นทรงเครื่องยศจอมพล

๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๘

เพิ่มเติมเส้นใยเคลือบโลหะจากริมบนถึงริมล่างที่ด้านซ้ายของธนบัตรเพื่อป้องกันการปลอมแปลง แทนการสอดด้วยไหมสีแดงเข้มและสีน้ำเงินตอนกลาง

๑๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๒

เปลี่ยนลายน้ำภายในวงกลมขาวเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ธนบัตรแบบเก่ารุ่นหลัง ชนิดราคา ๑๐๐ บาท ที่เปลี่ยนแบบพระบรมฉายาลักษณ์

ธนบัตรชนิดราคา ๒๐ บาท

๑. ลักษณะและสี

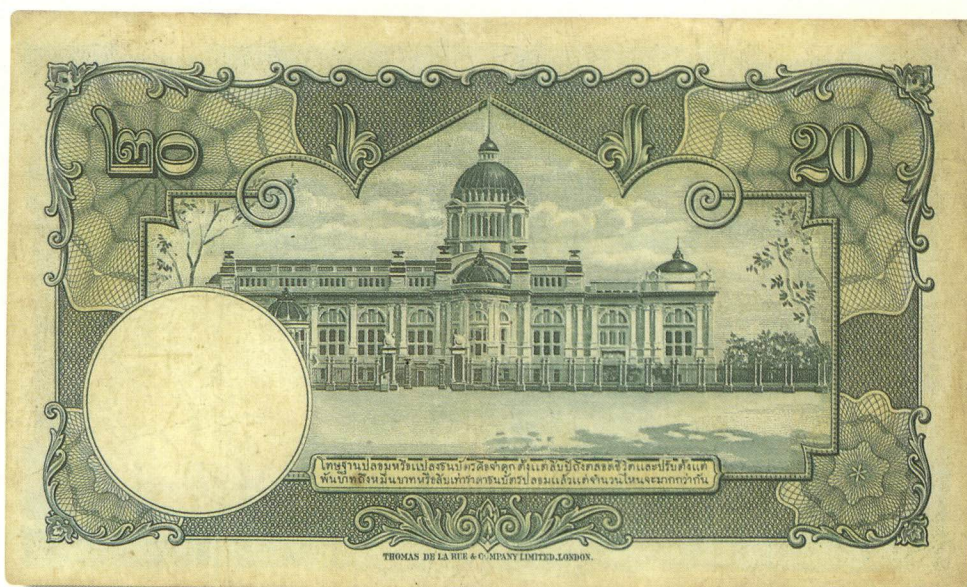

ก. ด้านหน้า ตอนซ้ายเบื้องบนมีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิก ต่อลงมามีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ถัดได้ลงมามีลายมือชื่อและชื่อตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และทางมุมล่างบอกราคาด้วยเลขอารบิก “20”

ตอนขวา เบื้องบนที่มีมุมบอกราคาด้วยเลขไทย “๒๐” ถัดมามีหมวดอักษรและเลขหมายไทย ได้ลงมามีลายน้ำรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐ์เหนือพานแว่นฟ้าบรรจุอยู่ในวงกลมขาว เบื้องล่างมีลายมือชื่อและชื่อตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และถัดไปที่มุมมีรูปพระไอยราพตยืนแท่น

ตอนกลาง เบื้องบนมีรูปพระครุฑพ่าห์ ถัดลงมามีอักษรไทยพิมพ์ทับลายเฟื่องว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” และ “ยี่สิบบาท” เหนือภาพพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย และพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

รายการที่กล่าวมาอยู่ภายในกรอบ เนื้อกระดาษตอนกลางแต่ริมบนตลอดลงมาจนริมล่างสอดด้วยเศษไหมสีแดงและสีน้ำเงิน

ข. ด้านหลัง มีภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม ตอนล่างมีอักษรไทยบอกโทษฐานปลอมแปลงธนบัตร ที่มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขไทย “๒๐” และมุมบนเบื้องขวามีเลขอารบิกบอกราคา “20” มีวงกลมขาวอยู่ทางมุมล่างทางซ้าย เมื่อยกขึ้นส่องจะปรากฏลายน้ำรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐ์เหนือพานแว่นฟ้าอยู่ในวงกลมนี้ รายการทั้งหมดนี้อยู่ภายในวงกรอบ

๒. สี โดยทั่วไปเป็นสีเขียวใบไม้แก่ เฉพาะด้านหน้าตอนกลางมีสีแสดงอ่อนเป็นพื้น ลายเฟืองตอนกลางพิมพ์สอดสีชมพู สีแดง สีตองอ่อนและสีเขียวหม่น หมวดเลขหมายทั้งสองแห่งสีแดง ลายมือชื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยสีดำ

๓. ขนาด กว้าง ๘.๗ เซนติเมตร ยาว ๑๔.๗ เซนติเมตร

สำหรับธนบัตรชนิดราคา ๒๐ บาท แบบ ๙ ได้มีการปรับปรุงส่วนประกอบในรายละเอียดเช่นเดียวกับธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาท ดังนี้

๒๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๙๓	เปลี่ยนสีหมึกพิมพ์หมวดและเลขหมายจากสีแดงเป็นสีดำ
๒๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๖	เปลี่ยนพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นทรงเครื่องยศจอมพล
๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๙	เพิ่มเติมเส้นใยเคลือบโลหะจากริมบนถึงริมล่างตอนซ้ายของธนบัตรแทนการสอดด้วยไหมสีแดงเข้มและสีน้ำเงินตอนกลาง
๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๐	เปลี่ยนลายน้ำภายในวงกลมเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

ธนบัตรแบบเก่ารุ่นหลัง ชนิดราคา ๒๐ บาทที่เปลี่ยนแบบ พระบรมฉายาลักษณ์
และใช้พระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างเป็นลายน้ำ

ธนบัตรชนิดราคา ๑๐ บาท

๑. ลักษณะรูปแบบและสี

ก. ด้านหน้า ตอนซ้าย เบื้องบนมีหวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิก “10” ต่อลงมา มีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ไต่ลงมาอีกมีลายมือชื่อกับชื่อตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และทางมุมล่างบอกราคาด้วยเลขอารบิก “10”

ตอนขวา เบื้องบนที่มุมบอกราคาด้วยเลขไทย “๑๐” ถัดมามีหวดอักษรและเลขหมายไทย ไต่ลงมาอีกมีลายน้ำรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐ์เหนือพานแว่นฟ้าบรรจุอยู่ในวงกลมขาว เบื้องล่างมีลายมือชื่อและชื่อตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และถัดไปที่มุมมีรูปพระโอเฑียรราชตยีนแท่น

ตอนกลาง เบื้องบนมีรูปพระครุฑพ่าห์ ถัดลงมามีอักษรไทยพิมพ์ทึบลายเฟื่องว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” และ “สิบบาท” เหนือภาพป้อมมหากาฬ

รายการที่กล่าวนี้อยู่ภายในกรอบ เนื้อกระดาษตอนกลาง แต่ริมบนตลอดลงมาริมล่างสอดด้วยเศษไหมสีแดงเข้มและสีน้ำเงิน

ข. ด้านหลัง มีภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม ตอนล่างมีอักษรไทยบอกโทษฐานปลอมแปลงธนบัตร ที่มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขไทย “๑๐” และมุมบนเบื้องขวามีเลขอารบิกบอกราคา “10” มีวงกลมขาวอยู่ที่มุมล่างทางซ้าย เมื่อยกขึ้นส่องจะปรากฏลายน้ำรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐ์เหนือพานแว่นฟ้าอยู่ภายในวงกลมนี้ รายการทั้งหมดนี้อยู่ภายในกรอบ

๒. สี โดยทั่วไปเป็นสีน้ำตาลอ่อน ลายเฟื่องตอนกลางพิมพ์สอดสีม่วงแดง และสีตองอ่อนหมวดเลขหมายทั้งสองแห่งสีแดง ลายมือชื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยสีดำ

๓. ขนาด กว้าง ๘.๗ เซนติเมตร ยาว ๑๔.๗ เซนติเมตร

ธนบัตรชนิดราคา ๑๐ บาท ได้มีการปรับปรุงส่วนประกอบในรายละเอียดเช่นเดียวกับธนบัตรชนิด ๑๐๐ บาท และ ๒๐ บาท ดังนี้

๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๙๒	เปลี่ยนสีหมึกพิมพ์หมวดและเลขหมาย จากสีแดงเป็นสีดำ
๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๖	เปลี่ยนพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นทรงเครื่องยศจอมพล
๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๘	เพิ่มเติมเส้นใยเคลือบโลหะจากริมบนถึงริมล่างทางตอนซ้ายของธนบัตร แทนการสอดด้วยไหมสีแดงเข้มและสีน้ำเงินตอนกลาง
๒๗ มิถุนายน ๒๕๐๐	เปลี่ยนลายน้ำภายในวงกลมเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

ธนบัตรแบบเก่ารุ่นหลัง ชนิดราคา ๑๐ บาท ด้านหน้าซึ่งมีการเปลี่ยนแบบพระบรมฉายาลักษณ์และลายน้ำ

ธนบัตรชนิดราคา ๕ บาท

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า ตอนซ้ายเบื้องบนมีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิก ต่อลงมามีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้ลงมามีลายมือชื่อกับชื่อตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และมุมล่างบอกราคาด้วยเลขอารบิก “๕”

ตอนขวาเบื้องบนบอกราคาด้วยเลขไทย “๕” ถัดมามีหมวดอักษรและเลขหมายไทย ได้ลงมามีลายน้ำรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐ์เหนือพานแว่นฟ้าบรรจุอยู่ภายในวงกลมขาว เบื้องล่างมีลายมือชื่อและชื่อตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และถัดไปที่มุมมีรูปพระโอรสราชทายาทยืนแท่น

ตอนกลาง เบื้องบนมีรูปพระครุฑพ่าห์ ถัดลงมามีอักษรไทยพิมพ์ทับลายเฟื่องว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” และ “ห้าบาท” เหนือภาพพระปฐมเจดีย์

รายการที่กล่าวนี้อยู่ภายในกรอบ เนื้อกระดาษตอนกลางแต่ริมบนตลอดลงมาจากริมล่างสอดด้วยเศษไหมสีแดงเข้ม และสีน้ำเงิน

ข. ด้านหลัง มีภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม ตอนล่างมีอักษรไทยบอกโทษฐานปลอมแปลงธนบัตร ที่มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขไทย “๕” และมุมบนเบื้องขวามีเลขอารบิก “5” มีวงกลมขาวอยู่ที่มุมล่างทางซ้าย เมื่อยกขึ้นส่องจะปรากฏลายน้ำรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐ์เหนือพานแว่นฟ้าอยู่ภายในวงกลมนี้ รายการทั้งหมดนี้อยู่ภายในกรอบ

๒. สี โดยทั่วไปเป็นสีม่วงดำ ในด้านหน้าพิมพ์ทับพื้นด้วยสีนวลอ่อน ลายเฟื่องตอนกลางพิมพ์สอดสีม่วงแดง สีฟ้า และสีส้ม ด้านหลังพิมพ์ทับพื้นด้วยสีเหลืองอ่อน หมวดเลขนหายทั้งสองแห่งสีแดง ลายมือชื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยสีดำ

๓. ขนาด กว้าง ๗.๗ เซนติเมตร ยาว ๑๓.๖ เซนติเมตร

ธนบัตรชนิดราคา ๕ บาทนี้ ต่อมาได้มีการปรับปรุงส่วนประกอบในรายละเอียดเช่นเดียวกับชนิดราคา ๑๐๐ บาท ๒๐ บาท และ ๑๐ บาท ดังนี้

๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๒	เปลี่ยนสีหมึกพิมพ์หมวดและเลขหมาย จากสีแดงเป็นสีดำ
๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๙	เปลี่ยนพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นทรงเครื่องจอมพล
๓๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙	เพิ่มเติมเส้นใยเคลือบโลหะจากริมบนถึงริมล่างทางตอนซ้าย แทนการสอดด้วยไหมสีแดงเข้มและสีน้ำเงินตอนกลาง
๒๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๐	เปลี่ยนลายน้ำภายในวงกลมขาวเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

ธนบัตรแบบเก่ารุ่นหลัง ชนิดราคา ๕ บาท ด้านหน้าซึ่งมีการเปลี่ยนแบบพระบรมฉายาลักษณ์และลายน้ำ

ธนบัตรชนิดราคา ๑ บาท

๑. ลักษณะรูปแบบและสี

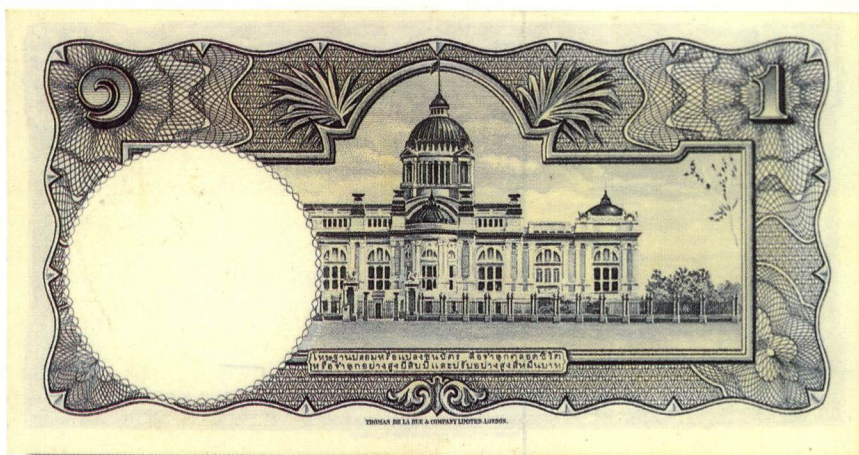

ก. ด้านหน้า ตอนซ้ายเบื้องบนมีหมวดอักษรโรมันและเลขอารบิก ต่อลงมา มีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ต่อลงมาอีกมีลายมือชื่อและชื่อตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และมุมล่างบอกราคาด้วยเลขอารบิก “1”

ตอนขวา เบื้องบนที่มีมุมบอกราคาด้วยเลขไทย “๑” ถัดลงมา มีหมวดอักษรและเลขหมายไทย ต่อลงมาอีกมีลายน้ำรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐ์เหนือพานแว่นฟ้าบรรจุอยู่ในวงกลมขาว เบื้องล่างมีลายมือชื่อและชื่อตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ถัดไปที่มีมุมมีรูปพระไอยราพตยืนแทน

ตอนกลาง เบื้องบนมีรูปพระครุฑพ่าห์ ถัดมา มีอักษรไทยพิมพ์ทับลายเฟื่องว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” และ “หนึ่งบาท” เหนือภาพพระสมุทรเจดีย์

รายการที่กล่าวนี้ อยู่ภายในกรอบ เนื้อกระดาษตอนกลางแต่ริมบนตลอดลงมาจนริมล่างสอดด้วยไหมสีแดงเข้มและสีน้ำเงิน

ข. ด้านหลัง มีภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม ตอนล่างมีอักษรไทยบอกโทษฐานปลอมแปลง ธนบัตร ที่มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขไทย “๑” และมุมบนเบื้องขวามีเลขอารบิกบอกราคา “1” มีวงกลมขาว อยู่ที่มุมล่างทางซ้าย เมื่อยกขึ้นส่องจะปรากฏลายน้ำรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐ์เหนือพานแว่นฟ้าอยู่ภายใน วงกลมนี้ รายการทั้งหมดนี้อยู่ภายในกรอบ

๒. สี โดยทั่วๆ ไปเป็นสีน้ำเงิน เฉพาะด้านหน้าพิมพ์ทับพื้นด้วยสีทองอ่อน ลายเฟืองตอนกลางสอดสี ชมพู สีทองอ่อน และสีฟ้า หมวดเลขหมายทั้งสองแห่งสีแดง ลายมือชื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยสีดำ

๓. ขนาด กว้าง ๖.๕ เซนติเมตร ยาว ๑๒.๗ เซนติเมตร

ต่อมาได้มีการปรับปรุงส่วนประกอบ ในรายละเอียดเช่นเดียวกับธนบัตรชนิดราคาอื่นในแบบ ๙ ดังนี้

๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๕	เปลี่ยนสีหมึกพิมพ์หมวดและเลขหมาย จากสีแดงเป็นสีดำ
๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๙๗	เปลี่ยนพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นทรงเครื่องยศจอมพล
๑๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๙๘	เพิ่มเติมเส้นใยเคลือบโลหะจากริมบนถึงริมล่างทางตอนซ้าย ของธนบัตร แทนการสอดด้วยไหมสีแดงเข้ม และสีน้ำเงิน ตอนกลาง
๒๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๐๐	เปลี่ยนลายน้ำภายในวงกลมขาวเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ ด้านข้างเป็นลายน้ำ ข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

ธนบัตรแบบเก่ารุ่นหลัง ชนิดราคา ๑ บาท ด้านหน้าที่เปลี่ยนแบบ พระบรมฉายาลักษณ์และใช้พระบรมฉายาลักษณ์ ด้านข้างเป็นลายน้ำ

ธนบัตรแบบ ๑๐

ธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาท

หลังจากที่ได้นำธนบัตรแบบเก่าออกใช้ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๑ จนถึงพุทธศักราช ๒๕๑๑ นับเป็นเวลานานถึง ๒๑ ปี กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย ได้พิจารณาเห็นว่าเทคนิคต่างๆ เกี่ยวกับการพิมพ์ธนบัตร ได้เจริญก้าวหน้าไปมาก สมควรที่จะเปลี่ยนแบบธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาทเสียใหม่ โดยใช้เนื้อกระดาษ และวิธีการพิมพ์ให้ยากแก่การปลอมแปลงมากที่สุด เป็นการป้องกันความเสียหายอันจะเกิดแก่ประชาชนผู้ใช้ธนบัตรโดยสุจริต กับทั้งประชาชนจะได้มีความเชื่อมั่นในธนบัตรของรัฐบาลยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเป็นโอกาสที่จะเปลี่ยนลวดลายในธนบัตรให้มีเอกลักษณ์ไทยเพิ่มขึ้น โดยใช้ลวดลายไทยแทนลายเฟื่องตามแบบยุโรป ธนบัตรแบบใหม่นี้ได้ว่าจ้างบริษัทโทมัส เดอ ลารู เป็นผู้พิมพ์ กระทรวงการคลังจึงได้ออกประกาศ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๑ นำธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาท แบบ๑๐ ออกใช้มีลักษณะรูปแบบ ดังนี้

๑. ลักษณะและสี

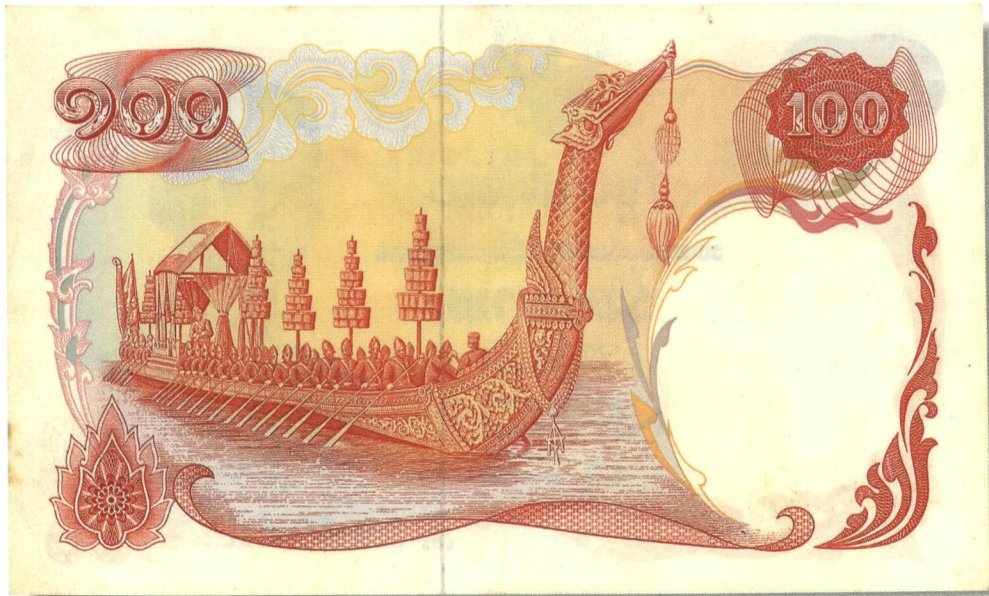

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน สีน้ำเงินเข้มบนพื้นสีชมพูและสีฟ้าหม่น ล้อมรอบด้วยลายกนกสีเขียวอ่อน และสีแดงอ่อนแซมสีฟ้าหม่นใต้พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีดำ มุมล่างเบื้องขวาบอกราคาด้วยเลขไทยสีแดง “๑๐๐”

เบื้องซ้ายมุมบนบอกราคาด้วยเลขอารบิก “100” สีน้ำเงินเข้ม ถัดลงมาสีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกสีดำ ใต้ลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน อยู่ภายในวงรูปไข่สีขาว ล้อมรอบด้วยลายกนกสีแดง สีเหลือง สีม่วง สีฟ้าหม่นและสีเขียวอมเทา มุมล่างด้านซ้ายมีรูปพระโอวยราพตยืนแทนสีแดง

ตอนกลางเบื้องบนมีรูปพระครุฑพ่าห์ ต่อลงมามีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “ร้อยบาท” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” เรียงลดหลั่นลงมาตามลำดับเป็นสีน้ำเงินเข้ม และมีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับตำแหน่งเป็นสีดำ ทั้งหมดนี้ทับอยู่บนลายกนกสลักสีและลายเส้นสีแดง

ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีรูปเรือพระที่นั่งศรีสุพรรณหงส์สีแดง ลอยล้าอยู่บนพื้นน้ำสีฟ้า พื้นส่วนบนเหนือพื้นน้ำเป็นสีเหลือง ทั้งหมดนี้ล้อมรอบด้วยลายประดิษฐ์และลายกนก ซึ่งด้านบนเป็นสีฟ้า ด้านข้างท้ายเรือพระที่นั่งฯ เป็นสีชมพูแซมสีเขียวอมฟ้า และด้านล่างเป็นสีแดง

มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขไทย “๑๐๐” ส่วนมุมบนเบื้องขวามีเลขอารบิก “100” ทั้งสองเป็นเลขบอกราคามีสีแดง มีวงรูปไข่สีขาวอยู่ด้านขวาใต้เลขอารบิก “100” เมื่อยกขึ้นส่องจะปรากฏลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน อยู่ในวงล้อมรอบด้วยลายกนกสีแดง และสีแดงสลักสีเทา

ค. ลักษณะอื่นๆ เนื้อกระดาษฝังเส้นใยสีสลักดำเป็นระยะตามแนวด้านกว้างของธนบัตร

๒. ขนาด กว้าง ๘.๗ เซนติเมตร ยาว ๑๔.๕ เซนติเมตร

ธนบัตรแบบ ๑๐ นี้มีข้อสังเกตคือ ได้นำพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาอยู่ทางด้านขวาของธนบัตร และไม่มีข้อความบอกโทษของการปลอมแปลงธนบัตร

ธนบัตร แบบ ๑๑

ในพุทธศักราช ๒๕๑๒ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตรขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนธนบัตรภายในประเทศ และเพื่อความมั่นคงของระบบเงินตราของประเทศ โรงพิมพ์ธนบัตรนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเปิดเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๒ ธนบัตรที่พิมพ์จากโรงพิมพ์ธนบัตรของธนาคารแห่งประเทศไทยในพุทธศักราช ๒๕๑๒ นี้ ถือเป็นแบบ ๑๑ มี ๕ ชนิดราคาได้แก่ ธนบัตรชนิดราคา ๕ บาท ๑๐ บาท ๒๐ บาท ๑๐๐ บาท และ ๕๐๐ บาท ทั้งนี้ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๒ ๘ มิถุนายน ๒๕๑๒ ๓ มิถุนายน ๒๕๑๔ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๕ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๖ และ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ตามลำดับ

สำหรับธนบัตรชุดนี้ ได้มีการนำภาพปูชนียสถานสำคัญมาลงไว้ด้านหลัง อาทิ พระที่นั่งอาภรณ์พิโมกขปราสาท พระอุโบสถวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระปรางค์สามยอด จังหวัดลพบุรี และเรือพระที่นั่งอนันตนาคราช ออกแบบโดย ศาสตราจารย์มาซิโน เบสซี (Prof. Masino Bessi) ชาวอิตาลี โดยมีนายสนิท ดิษฐ์พันธ์ เจ้าหน้าที่ของกรมศิลปากร ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยขอยืมตัวมาช่วยงานด้านศิลปไทย เป็นผู้ให้คำแนะนำ ส่วนภาพพระปรางค์สามยอด จังหวัดลพบุรี ในธนบัตรชนิดราคา ๕๐๐ บาท เป็นผลงานการออกแบบของพนักงานโรงพิมพ์ธนบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนบัตรชนิดราคา ๕ บาท

๑. ลักษณะรูปแบบและสี

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย พิมพ์สีม่วง พระพักตร์อยู่บนพื้นสีขาว ด้านซ้ายและด้านขวาประกอบด้วยลายไทยและลายเส้นสีม่วงแซมแดง ใต้พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีดำอยู่บนลายกนกสีม่วงและสีน้ำตาล ขวาสุดมุมบนมีเลขไทย “๕” มุมล่างมีเลขอารบิก “5” ทั้งสองเป็นเลขบอกราคาพิมพ์สีม่วง

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์ ถัดเข้ามามีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกสีดำทับบนลายสีฟ้าแซมน้ำตาล ได้ลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันอยู่ภายในวงสีขาว ล้อมส่วนบนด้วยลายประดิษฐ์สีฟ้าสลับน้ำตาล ต่อลายประดิษฐ์ลงมามีรูปเทพพนมสีฟ้า และลายกนกประกอบส่วนล่างของลายน้ำ

ตอนกลางเบื้องบนมีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “ห้าบาท” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” เรียงลดหลั่นลงมาตามลำดับเป็นสีม่วง และมีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับตำแหน่งเป็นสีดำ ทั้งหมดนี้ทับอยู่บนลายกนกและลายเส้นสลับสี

ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีรูปพระที่นั่งอาภรณ์พิโมกขปราสาทพิมพ์สีม่วง เบื้องซ้ายมุมบนบอกราคาด้วยเลขไทย “๕” สีม่วงสลับเขียว ถัดลงมาเป็นลายไทยพุ่มทรงข้าวบิณฑ์สลับลายสี มุมล่างเบื้องซ้ายบอกราคาด้วยเลขอารบิก “5” สีฟ้า ล้อมรอบด้วยลายประดิษฐ์วงกลมสีฟ้าและสีม่วง

มุมบนเบื้องขวาเป็นเลขไทยสีม่วงบอกราคา ได้ลงมามีลายประดิษฐ์สีม่วงสลับน้ำตาลล้อมส่วนบนของวงสีขาว เมื่อยกขึ้นส่องจะปรากฏลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันอยู่ในวงสีขาวนั้น ส่วนล่างของลายน้ำมีลายกนกสีม่วงแซมน้ำตาลเป็นลายฐานต่อจากลายไทยพุ่มทรงข้าวบิณฑ์

ค. ลักษณะอื่นๆ

เนื้อกระดาษฝังเส้นใยโลหะทึบแสงตามด้านกว้างของธนบัตร

๒. ขนาด กว้าง ๖.๗๕ เซนติเมตร ยาว ๑๓.๐๐ เซนติเมตร

ธนบัตรชนิดราคา ๑๐ บาท

๑. ลักษณะรูปแบบและสี

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย พิมพ์สีน้ำตาลเข้ม พระพักตร์อยู่บนพื้น สีขาว ด้านขวาประกอบด้วยลายไทย และลายเส้นสีเลือดหมูแซมเหลืองและน้ำเงิน ด้านซ้ายของพระบรมฉายาลักษณ์มีลายประดิษฐ์เป็นรูปวงกลมสองชั้น มีสีม่วง เหลือง และเขียวสอดสีสลับกัน ได้พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีดำทับอยู่บนลายไทยสีน้ำตาลอมเหลือง ขาวสุดมุมบนมีเลขไทยบอกราคา “๑๐” พิมพ์ด้วยสีน้ำตาลเข้ม มุมล่างเบื้องขวามีเลขอารบิกบอกราคา “10” สีขาวตัดเส้น ด้วยสีน้ำตาลเข้ม อยู่บนลายเส้นประดิษฐ์

มุมบนเบื้องซ้ายมีรูปพระครุฑพ่าห์สีน้ำตาล ถัดเข้ามามีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิก สีดำทับอยู่บนพื้นลายเส้นสีเลือดหมูแซมเหลืองและน้ำเงิน ได้พระครุฑพ่าห์มีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันอยู่ในวงสีขาวล้อมด้านบนด้วยลายประดิษฐ์สลับสีน้ำเงิน เหลือง และน้ำตาล ต่อลายประดิษฐ์ลงมามีรูปสิ่งหนึ่งแทนสีน้ำตาลอมเหลือง ถัดไปทางขวามีลายไทยเป็นรูป ส่วนหนึ่งของหน้าสิงห์ขบ สีน้ำตาลอมแดง ด้านล่างของวงสีขาวลายน้ำเป็นลายไทยสีน้ำตาลอมแดง

ตอนกลางเบื้องบนมีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “สิบบาท” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” เรียงลดหลั่น ลงมาตามลำดับเป็นสีน้ำตาลเข้ม มีลายมือชื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและของผู้ว่าการธนาคาร แห่งประเทศไทยกำกับตำแหน่งเป็นสีดำ ทั้งหมดนี้ทับอยู่บนลายประดิษฐ์รูปวงกลมสองชั้นดังกล่าวข้างต้น

ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีรูปโบสถ์วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามพิมพ์สีน้ำตาล เบื้องซ้าย มุมบนบอกราคาด้วยเลขไทย “๑๐” สีแดงสลับม่วง ถัดลงมาเป็นลายไทยสีแดงสลับม่วงเช่นกัน มุมล่างเบื้องซ้ายบอกราคาด้วยเลขอารบิก “10” สีขาวล้อมรอบด้วยลายประดิษฐ์สีม่วงสลับน้ำตาล

มุมบนเบื้องขวาเป็นเลขไทยสีน้ำตาลบอกราคา “๑๐” ได้ลงมามีลายประดิษฐ์สลับสีล้อมส่วนบน ของวงสีขาว เมื่อยกขึ้นส่องจะปรากฏลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันอยู่ในวงสีขาวนั้น ส่วนล่างของลายน้ำมีลายประดิษฐ์สีม่วงสลับน้ำตาลเป็นลายฐาน

รูปด้านหน้า ธนบัตรที่ระลึกการเปิดโรงพยาบาลธนบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยราคา ๑๐ บาท

ค. ลักษณะอื่นๆ

เนื้อกระดาษฝังเส้นใยสีน้ำตาลสลับสีดำเป็นระยะตามด้านกว้างของธนบัตร

๒. ขนาด กว้าง ๗.๐๐ เซนติเมตร ยาว ๑๓.๕๐ เซนติเมตร

สำหรับธนบัตรชนิดราคา ๑๐ บาท และชนิดราคา ๕ บาท แบบ ๑๑ นี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้พิมพ์ข้อความไว้ที่ขอบด้านล่างของธนบัตรจำนวนหนึ่งว่า “ที่ระลึกการเปิดโรงพยาบาลธนบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๒” เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และแจกแก่ผู้มีเกียรติที่มาในวันงานดังกล่าว

ธนบัตรชนิดราคา ๒๐ บาท

๑. ลักษณะรูปแบบและสี

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย พิมพ์ด้วยสีเขียว พระพักตร์อยู่บนพื้นสีขาว ด้านซ้ายประกอบด้วยลายไทยและลายเส้นสีเขียว ด้านขวาประกอบด้วยลายไทยและลายเส้นสีเขียวอมม่วง ได้พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีดำอยู่บนลายเส้น ขวาสุดมุมบนมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๒๐” สีเขียว ขวาสุดมุมล่างมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “20”

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์ ถัดเข้ามามีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกสีดำทับบนลายเส้นสีเขียวอมม่วง ได้ลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันอยู่ภายในพื้นขาว ล้อมส่วนบนด้วยลายประดิษฐ์สีเขียวสลับม่วง ส่วนล่างของลายน้ำมีลายกนก ถัดเข้ามาตอนกลางเป็นรูปพญานาคสีเขียว

ตอนกลางเบื้องบนมีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “ยี่สิบบาท” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” เรียงลดหลั่นลงมาตามลำดับเป็นสีเขียว และมีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย กำกับตำแหน่งเป็นสีดำ ทับอยู่บนลายกนกและลายเส้นสลับสี

ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีรูปเรือพระที่นั่งอนันตนาคราช พิมพ์ด้วยสีเขียว มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๒๐” ได้ลงมาเป็นลายรูปพญานาค ประกอบด้วยลายประดิษฐ์สีเขียว มุมล่างเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “20” อยู่ภายในลายประดิษฐ์ด้วยลายไทยสลับสี มุมบนเบื้องขวามีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๒๐” สีเขียว ได้ลงมามีลายประดิษฐ์สลับสีอยู่เหนือลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์

ค. ลักษณะอื่นๆ

เนื้อกระดาษฝังเส้นใยสีเทาสลับสีดำเป็นระยะ ตามด้านกว้างของธนบัตร

๒. ขนาด กว้าง ๗.๒๕ เซนติเมตร ยาว ๑๔.๐๐ เซนติเมตร

ธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาท (ครั้งที่๑)

เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๕ รัฐบาลได้นำธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาท แบบใหม่ที่ผลิตโดยโรงพิมพ์ธนบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยออกใช้เพิ่มเติมอีกหนึ่งชนิดราคามีลักษณะรูปแบบ ดังนี้

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย พิมพ์ด้วยสีแดงอมน้ำตาล พระพักตร์อยู่บนพื้นสีเหลืองอ่อน ด้านซ้ายประกอบด้วยลายไทยและลายเส้นสีแดง ด้านขวาประกอบด้วยลายไทยและลายเส้นสีแดง เช่นกัน ใต้พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีดำอยู่บนลายไทยสีแดง ขวาสุดมุมบนมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๑๐๐” สีแดงอมน้ำตาล ขวาสุดมุมล่างมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “100” สีเดียวกับเลขไทย

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีแดงอมน้ำตาล ถัดเข้ามามีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกสีดำทับอยู่บนลายเส้นสีแดงสลับเหลือง ได้ลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันอยู่ภายใต้พื้นสีเหลืองอ่อน ล้อมส่วนบนด้วยลายไทย สีแดงสลับเทา ส่วนล่างของลายน้ำมีลายกนกสีแดง ถัดเข้ามาตอนกลางเป็นลายรูปครุฑจับนาคสีน้ำตาล

ตอนกลางเบื้องบนมีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “หนึ่งร้อยบาท” พิมพ์ด้วยสีแดงอมน้ำตาล “ปลัดกระทรวงการคลังใช้อำนาจของ” พิมพ์ด้วยสีม่วงอมแดง “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” พิมพ์ด้วยสีแดงอมน้ำตาล เรียงลดหลั่นลงมาตามลำดับและมีลายมือชื่อของปลัดกระทรวงการคลังและของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับอยู่เหนือตำแหน่งเป็นสีม่วงอมแดง ทับอยู่บนลายกนกและลายเส้นสลับสี

ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีภาพวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พิมพ์ด้วยสีแดง น้ำตาลและเหลือง มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๑๐๐” สีแดง ได้ลงมาเป็นลายกนกประกอบด้วยลายประดิษฐ์สีแดง มุมล่างเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “100” สีแดงอยู่ภายในลายประดิษฐ์ต่อด้วยลายไทย สีแดงเข้ม มุมบนเบื้องขวามีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๑๐๐” สีแดงเข้ม ได้ลงมามีลายไทยสลับสีอยู่เหนือลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์

ค. ลักษณะอื่นๆ

เนื้อกระดาษสีเหลืองอ่อนฝังเส้นใยสีสีแดง มีคำว่า “ประเทศไทย” สีดำสลับเป็นระยะตามด้านกว้างของธนบัตร

๒. ขนาด กว้าง ๗.๗๕ เซนติเมตร ยาว ๑๕.๐๐ เซนติเมตร

ธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาท (ครั้งที่ ๒)

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย พิมพ์ด้วยสีแดงอมน้ำตาล พระพักตร์อยู่บน พื้นสีเหลืองอ่อน ด้านซ้ายประกอบด้วยลายไทยและลายเส้นสีแดง ด้านขวาประกอบด้วยลายไทยและลาย เส้นสีแดงเช่นกัน ได้พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีดำอยู่บนลายไทยสีแดง ขวาสุด มุมบนมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๑๐๐” สีแดงอมน้ำตาล ขวาสุดมุมล่างมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “100” สีเดียวกับเลขไทย

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีแดงอมน้ำตาล ถัดเข้ามามีหมวดอักษรโรมันและเลขหมาย อารบิกสีดำทับอยู่บนลายเส้นสีแดงสลับเหลือง ได้ลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันอยู่ภายใต้พื้นสีเหลืองอ่อน ล้อมส่วนบนด้วยลายไทยสีแดง สลับเทา ส่วนล่างของลายน้ำมีลายกนกสีแดง ถัดเข้ามาตอนกลางเป็นลายรูปครุฑจันทน์สีน้ำตาล

ตอนกลางเบื้องบนมีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “หนึ่งร้อยบาท” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” พิมพ์ด้วยสีแดงอมน้ำตาล เรียงลดหลั่นลงมาตามลำดับ และมีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและของผู้ว่าการธนาคาร แห่งประเทศไทยกำกับอยู่เหนือตำแหน่ง เป็นสีม่วงอมแดงทับอยู่บนลายกนกและลายเส้นสลับสี

ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีภาพวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พิมพ์ด้วยสีแดง น้ำตาลและเหลือง มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๑๐๐” สีแดง ได้ลงมาเป็นลายกนกประกอบด้วยลายประดิษฐ์สี แดง มุมล่างเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “100” สีแดงอยู่ภายในลายประดิษฐ์ต่อด้วยลายไทย สีแดงเข้ม

มุมบนเบื้องขวามีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๑๐๐” สีแดงเข้ม ได้ลงมามีลายไทยสลับสีอยู่เหนือ ลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์

ค. ลักษณะอื่นๆ

เนื้อกระดาษสีเหลืองอ่อนฝังเส้นใยสีสีแดงมีคำว่า “ประเทศไทย” สีดำสลับเป็นระยะตามด้านกว้างของธนบัตร

๒. ขนาด กว้าง ๗.๗๕ เซนติเมตร ยาว ๑๕.๐๐ เซนติเมตร

ธนบัตรชนิดราคา ๕๐๐ บาท

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย พิมพ์ด้วยสีม่วง พระพักตร์อยู่บนพื้นสีชมพูอ่อน ด้านซ้ายประกอบด้วยลายไทยและลายเส้นสีเขียวและสีแดง ด้านขวาประกอบด้วยลายไทยและลายเส้นสีน้ำเงินสลับแดงใต้พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีดำอยู่บนลายไทยสีแดง และลายเส้นสีม่วง ขวาสุดมุมบนมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๕๐๐” สีม่วง ขวาสุดมุมล่างมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “500” สีเดียวกับเลขไทย

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีม่วง ถัดเข้ามามีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกสีดำอยู่บนลายเส้นสีแดงสลับสีน้ำเงินและสีเหลือง ใต้ลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน อยู่ภายใต้พื้นสีชมพูอ่อนล้อมส่วนบนด้วยลายประดิษฐ์สีม่วงสลับแดง ส่วนล่างของลายน้ำมีลายกนกสีม่วงและสีแดง ถัดเข้ามาตอนกลางเป็นลายรูปครุฑยุคหน้าคสีม่วง

ตอนกลางเบื้องบนมีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “ห้าร้อยบาท” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” เรียงลดหลั่นลงมาตามลำดับ พิมพ์ด้วยสีม่วง เฉพาะคำว่า “ห้าร้อยบาท” พิมพ์ด้วยสีม่วงและสีแดง และมีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นสีม่วงแดงกำกับอยู่เหนือตำแหน่งที่ประทับอยู่บนลายไทยและลายเส้นสลับสี

ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีภาพพระปรมาภิไธยสามยอดพิมพ์ด้วยสีม่วง มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๕๐๐” สีม่วงอมแดง ใต้ลงมาเป็นลายรูปพญานาคสีแดงประกอบด้วยลายประดิษฐ์สีแดงสลับสีเทาและสีส้ม มุมล่างเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “500” สีม่วงอยู่บนลายประดิษฐ์ด้วยลายไทยสีม่วง มุมบนเบื้องขวามีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๕๐๐” สีม่วง ใต้ลงมามีลายประดิษฐ์สลับสีอยู่เหนือลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์

ค. ลักษณะอื่นๆ เนื้อกระดาษสีชมพูอ่อน ผังเส้นใยสีสีม่วง มีคำว่า “ประเทศไทย” สีดำสลับเป็นระยะตามด้านกว้างของธนบัตร

๒. ขนาด กว้าง ๘.๒๕ เซนติเมตร ยาว ๑๖.๐๐ เซนติเมตร

พระปรางค์สามยอด จังหวัดลพบุรี

ธนบัตรแบบ ๑๒

หลังจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำธนบัตรแบบ ๑๑ ออกใช้จนครบทุกชนิดราคาในพุทธศักราช ๒๕๑๘ ทำให้มีประสบการณ์ในการออกแบบและพิมพ์ธนบัตรเพื่อนำออกใช้ทุกขั้นตอน ต่อมาจึงได้พิจารณาออกแบบธนบัตรแบบ ๑๒ ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเผยแพร่พระเกียรติคุณ และพระกฤษฎาภินิหารของอดีตบูรพกษัตริราชเจ้า ที่ได้รับการถวายพระสมัญญานามมหาราช ด้วยการจำลองภาพ จากพระบรมราชานุสาวรีย์ของทุกพระองค์ มาเป็นภาพประธานด้านหลังของธนบัตร อาทิ พระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จำลองจากพระบรมราชานุสาวรีย์ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จำลองจากพระบรมราชานุสาวรีย์ที่ลานพระราชวังดุสิต พระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจำลองจากพระบรมราชานุสาวรีย์ ณ สวนสาธารณะทุ่งนาเซย อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี นอกจากนี้ด้านหลังของธนบัตรที่เป็นพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เปลี่ยนเป็นทรงเครื่องแบบจอมทัพไทย ธนบัตรแบบ ๑๒ ที่นำออกใช้นี้เรียกกันทั่วไปว่า “ชุดมหาราช” ซึ่งมีธนบัตร ๓ ชนิดราคา คือ ชนิดราคา ๑๐ บาท ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๒๑ ชนิดราคา ๒๐ บาท ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๓ และ ชนิดราคา ๑๐๐ บาท ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๔

ธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาท

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องแบบจอมทัพ พิมพ์ด้วยสีเลือดหมู ด้านซ้ายประกอบด้วยลายประดิษฐ์ สีแดง สีม่วง และสีเหลือง ด้านขวาประกอบด้วยลายประดิษฐ์ สีแดง สีส้มและสีฟ้า บริเวณใกล้ริมขวาสุดมีคำว่า “๑๐๐ บาท” เรียงเป็นแถบโค้งพิมพ์สลับสี และตรงแนวตั้งขวาสุดด้านข้างเป็นลายกรอบพิมพ์ด้วยสีเลือดหมู ได้

พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีดาอยู่บนลายเส้นสีน้ำตาล มุมบนขวามีเลขบอก
ราคาเป็นเลขไทย “๑๐๐” สีเลือดหมู ขวาสุดมุมล่างมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “100” สีเลือดหมู
และสีแดง

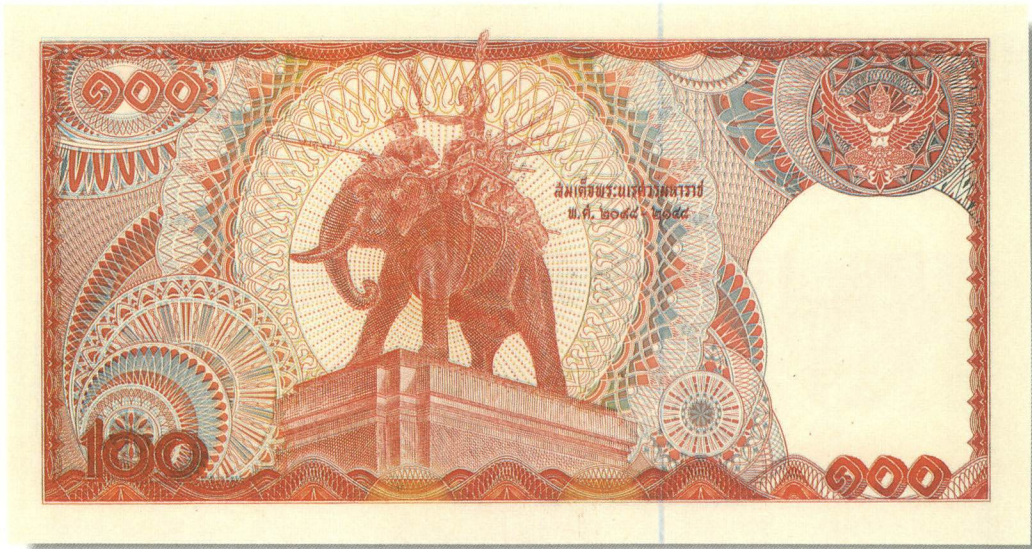

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีม่วงและสีส้ม อยู่ในลายประดิษฐ์วงกลมสลักสี ถัดเข้ามามี
หมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกสีดา ทับอยู่บนลายเส้นสีแดงสลักสีม่วง และสีเหลือง และตรงบริเวณนี้
มีคำว่า “รัฐบาลไทย” เรียงเป็นแถบโค้งพิมพ์สลักสี ใต้รูปพระครุฑพ่าห์ลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์
ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน อยู่ภายใต้พื้นสีชมพูอ่อนล้อมด้านซ้ายด้วยลาย
กรอบสีเลือดหมูเป็นแนวตั้ง จากขอบบนลงมาขอบล่างโดยตลอด ใต้ลายน้ำมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๑๐๐”
สีเลือดหมู อยู่ในกรอบลายเส้นสีแดง ถัดเข้ามาตอนกลาง มีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “100” สีแดงอยู่ใน
ลายประดิษฐ์รูปวงกลมสลักสี

ตอนกลางเบื้องบนมีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “หนึ่งร้อยบาท”
“รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” พิมพ์ด้วยสีเลือดหมูเรียง
ลดหลั่นลงมาตามลำดับ และมีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และของผู้ว่าการธนาคารแห่ง
ประเทศไทย กำกับอยู่เหนือตำแหน่งเป็นสีดาพิมพ์ทับอยู่บนลายเส้นสลักสี และเลขอารบิกบอกราคาสีแดง

ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีพระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จำลองจากพระบรม
ราชานุสาวรีย์ ตำบลดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พิมพ์ด้วยสีเลือดหมู อยู่กลางลายประดิษฐ์รูปวงกลม
สีแดงและสีฟ้าสลักกัน และมีคำว่า “สมเด็จพระนเรศวรมหาราช พ.ศ. ๒๐๙๘ - ๒๑๔๘” พิมพ์ด้วย
สีเลือดหมูเรียงลดหลั่นลงมาทางเบื้องขวาของภาพ มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคา “๑๐๐” เป็นเลขไทย
สีแดง ใต้ลงมาเป็นลายเส้นสีแดงและสีฟ้าสลักกัน มุมล่างเบื้องซ้าย มีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก
สีเลือดหมอยุ่บนลายเส้นสลักสี มุมบนเบื้องขวามีรูปพระครุฑพ่าห์สีแดงอยู่ในวงกลมลายประดิษฐ์สลักสี
ถัดลงมาเป็นลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ ต่อด้วยเลขบอกราคาเป็นเลขไทยสีแดงและสีแดง รายการทั้งหมด
นี้ล้อมรอบด้วยลายกรอบสีเลือดหมู สีแดง และสีเขียวอมเหลือง

ค. ลักษณะอื่นๆ เนื้อกระดาษสีชมพูอ่อนฝังเส้นใยโพลีเอสเตอร์ มีคำว่า “ประเทศไทย” สีน้ำเงิน ทับสลับเป็นระยะตามด้านกว้างของธนบัตร

๒. ขนาด กว้าง ๘.๐๐ เซนติเมตร ยาว ๑๕.๔๐ เซนติเมตร

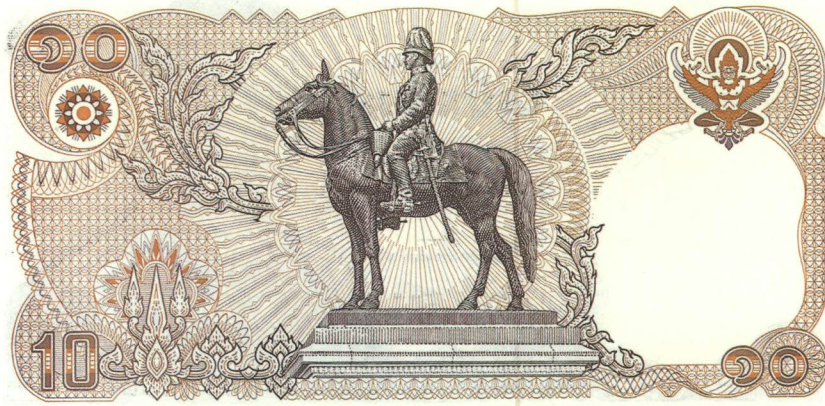
ธนบัตรชนิดราคา ๑๐ บาท

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องแบบจอมทัพ พิมพ์ด้วยสีน้ำตาล ด้านซ้ายประกอบด้วยลายประดิษฐ์ สีน้ำตาล สีเหลือง และ สีม่วง ด้านขวาประกอบด้วยลายประดิษฐ์สีน้ำตาล ได้พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวดอักษรและเลขหมายไทย สีดำอยู่บนลายเส้นสีน้ำตาล มุมบนขวามีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๑๐” สีน้ำตาล ขวาสุดมุมล่างมีเลข บอกราคาเป็นเลขอารบิก “10” สีน้ำตาล

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีน้ำตาล ถัดเข้ามามีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกสีดำทึบอยู่บนลายเส้นสีน้ำตาลสลับสีเหลืองและสีม่วง ใต้รูปพระครุฑพ่าห์ลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันอยู่ภายใต้พื้นสีขาวล้อมด้านซ้ายด้วยลายเส้นสีน้ำตาลและสีฟ้า ซ้ายสุดมุมล่างมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “10” สีน้ำตาล ถัดเข้ามาตอนกลางของกรอบด้านล่างเป็นลายไทยสีน้ำตาล และเหนือขึ้นไปมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๑๐”

ตอนกลางเบื้องบนมีข้อความว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “สิบบาท” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” พิมพ์ด้วยสีน้ำตาล เรียงลดหลั่นลงมาตามลำดับ และมีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย กำกับอยู่เหนือตำแหน่งเป็นสีน้ำตาล พิมพ์ทับอยู่บนลายเส้นสลับสี

ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีภาพพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช จำลองจากพระบรมราชานุสาวรีย์ ที่ลานพระราชวังดุสิต พิมพ์ด้วยสีน้ำตาลอยู่กลางลายประดิษฐ์รูปวงกลมสีน้ำตาลและสีม่วงสลับกัน มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๑๐” สีน้ำตาล และสีเหลือง ใต้ลงมาเป็นลายวงกลมสีเหลืองแซมด้วยสีม่วง มุมล่างเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “10” สีน้ำตาลและสีเหลือง อยู่บนลายเส้นสลับสี มุมบนเบื้องขวามีรูปพระครุฑพ่าห์สีน้ำตาลและสีม่วง ถัดลงมาเป็นลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ล้อมด้านขวาด้วยลายเส้นสีน้ำตาลและสีม่วง ต่อด้วยเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๑๐” สีน้ำตาลและสีเหลืองอยู่บนลายเส้นสลับสี

ค. ลักษณะอื่นๆ เนื้อกระดาษสีขาว ผังเส้นใยสีเหลืองมีคำว่า “ประเทศไทย” สีดำสลับเป็นระยะตามด้านกว้างของธนบัตร

๒. ขนาด กว้าง ๖.๙๐ เซนติเมตร ยาว ๑๓.๒๐ เซนติเมตร

พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระปิยมหาราช ณ ลานพระราชวังดุสิต ต้นแบบ

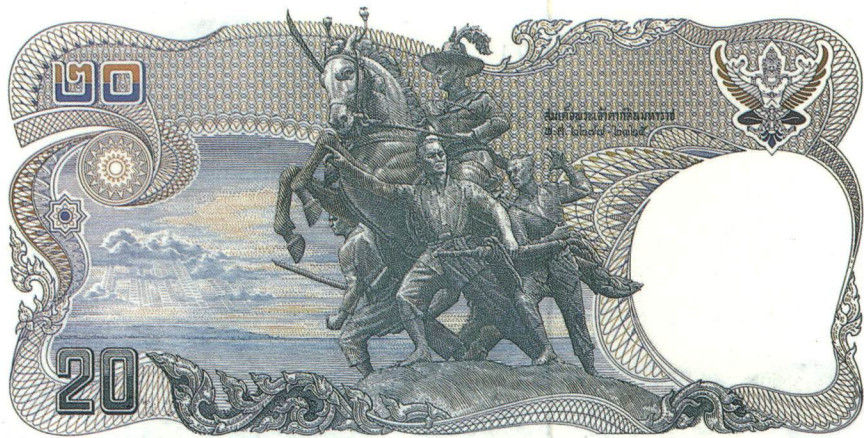
ธนบัตรชนิดราคา ๒๐ บาท

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องแบบจอมทัพ พิมพ์ด้วยสีเขียว ด้านซ้ายประกอบด้วยลายประดิษฐ์สีเขียว สีส้ม และสีแดง ด้านขวา ประกอบด้วยลายประดิษฐ์สีเขียวและสีม่วง ได้พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวกอักษรและเลขหมายไทยสีดำ อยู่บนลายเส้นสีเหลืองอมเขียว มุมบนขวามีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๒๐” สีเขียว ขวาสุดมุมล่างมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “20” สีแดงและสีเขียว

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีเขียว ขนปีกชั้นนอกสีม่วง ถัดเข้ามามีหมวดอักษรโรมัน และเลขหมายอารบิกสีดำทำให้อยู่บนลายเส้นสีเขียวสลับสีม่วง และสีเขียวสลับสีส้ม ได้รูปพระครุฑพ่าห์ ลงมา มีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ด้านข้างของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันอยู่ภายใต้พื้นสีขาว ล้อมด้านซ้ายด้วยลายเส้นสีเขียวและสีม่วง ข้ายสุดมุมล่างมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “20” สีเขียวและ สีแดง ถัดเข้ามาตอนกลางของกรอบด้านล่างเป็นลายไทยสีเขียวสลับสีเหลืองอมเขียว

ตอนกลางเบื้องบนมีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “ยี่สิบบาท” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” พิมพ์ด้วยสีเขียว เรียงลดหลั่นลงมาตามลำดับ และมีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และของผู้ว่าการธนาคาร แห่งประเทศไทย กำกับอยู่เหนือตำแหน่ง พิมพ์ด้วยสีเขียวทำให้อยู่บนลายประดิษฐ์ และลายเส้นสลับสี และต่ำลงมามีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๒๐” สีเขียว

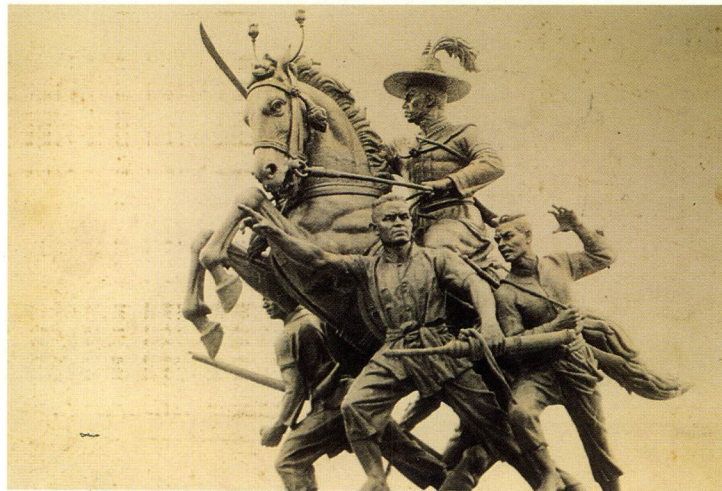
ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จำลองจากพระบรม ราชานุสาวรีย์ ณ สวนสาธารณะทุ่งนาเซย อำเภอมะเข่ จังหวัดจันทบุรี ถัดไปทางขวามีคำว่า “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พ.ศ. ๒๒๗๗ - ๒๓๒๕” พิมพ์ด้วยสีเขียวอยู่บนลายเส้นสลับสี ด้านซ้ายเป็นภาพทิวทัศน์ฝั่งทะเลพิมพ์ด้วยสีฟ้า สีส้ม และสีฟ้าอมม่วง ด้านขวาเป็นลายประดิษฐ์ สีฟ้าและ สีเหลือง

มุมบนเบื้องขวามีรูปพระครุฑพ่าห์สีม่วง ขนปีกชั้นนอกสีน้ำตาล ถัดลงมาเป็นลายน้ำ พระบรมฉายาลักษณ์ ล้อมด้านขวาด้วยลายเส้นและลายไทยสีม่วงและสีน้ำตาล มุมบนเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๒๐” สีน้ำตาลและสีม่วง ไ้ลงมาเป็นลายวงกลมสีน้ำตาลแซมด้วยสีม่วง ต่อด้วยลาย ประดิษฐ์สีน้ำตาลและสีม่วง ซึ่งทอดต่ำลงมาบรรจบกับลายไทยสีม่วงแซมด้วยสีน้ำตาล มุมล่างซ้ายสุดมีเลข บอกราคาเป็นเลขอารบิก “20” สีเขียว ถัดเข้ามาตอนกลางของกรอบด้านล่างเป็นลายไทยประสานกับลาย เส้นและต่อด้วยลายไทยพิมพ์ด้วยสีเขียว

ค. ลักษณะอื่นๆ เนื้อกระดาษสีขาวฝังเส้นใยสีเหลืองมีคำว่า “ประเทศไทย” สีดำสลับเป็น ระยะตามด้านกว้างของธนบัตร

๑. ขนาด กว้าง ๗.๓๐ เซนติเมตร ยาว ๑๓.๘๐ เซนติเมตร

พระบรมราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
ณ สวนสาธารณะทุ่งนาเขย อ.เมือง จ.จันทบุรี ต้นแบบ

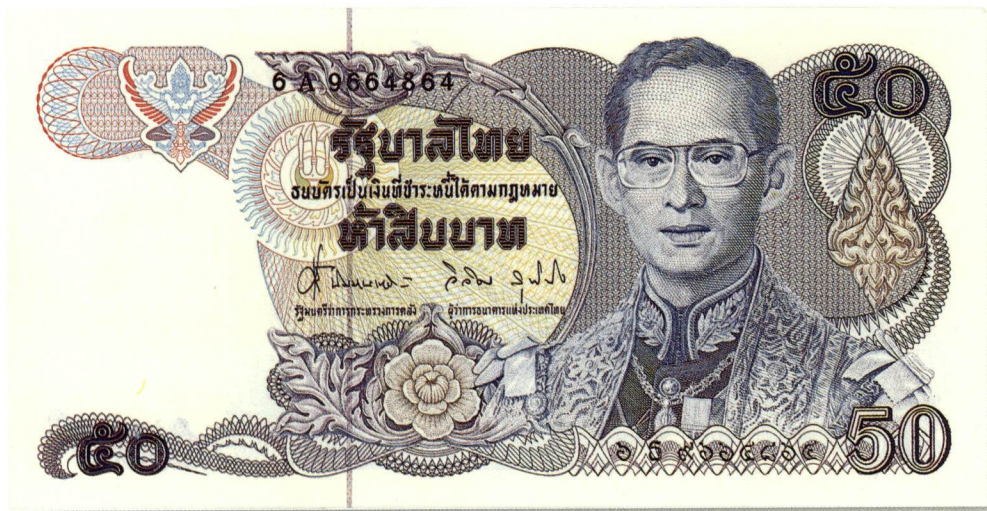
ธนบัตร แบบ ๑๓

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๕ กรุงเทพมหานครมีอายุครบ ๒๐๐ ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ร่วมฉลองงานครั้งนี้ด้วยการจัดพิมพ์ธนบัตรราคา ๕๐ บาทขึ้นใช้ นอกเหนือจากธนบัตรชนิดราคาอื่นๆ ที่นำออกใช้แล้ว โดยได้นำเรื่องราวสำคัญที่เกิดขึ้นในระหว่าง ๒๐๐ ปีของการก่อตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีผลกระทบต่อชาวไทยทุกคน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาสู่ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศ ทั้งนี้ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ชาติไทย และเพื่อเป็นการเตือนใจให้ชาวไทยทุกคนได้น้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานรัฐธรรมนูญต่อพสกนิกรชาวไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นสมควรที่จะนำรูปพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระองค์ และภาพพระที่นั่งอนันตสมาคมซึ่งใช้เป็นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก มาเป็นภาพประธานด้านหลังของธนบัตร และโดยเหตุที่ปริมาณความต้องการธนบัตรใหม่ขยายตัวมากขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงมีภาระที่จะต้องผลิตธนบัตรให้มีปริมาณและมูลค่าสูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นเมื่อกรมธนารักษ์ได้เริ่มผลิตเหรียญกษาปณ์ชนิดราคา ๕ บาท ออกใช้แทนธนบัตรชนิดราคา ๕ บาท ได้เป็นจำนวนมากเพียงพอกับความต้องการทางเศรษฐกิจแล้ว รัฐบาลไทยจึงเลิกผลิตธนบัตรชนิดราคา ๑ บาท และ ๕ บาท แล้วหันมาผลิตธนบัตรที่มีมูลค่าสูงให้มากขึ้นเป็นธนบัตรชนิดราคา ๕๐ บาท ซึ่งจัดเป็นธนบัตรแบบ ๑๓ ออกมารองรับให้ทันต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจการเงินด้วย โดยได้ออกใช้ตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๕๒๘ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๒๘ และในพุทธศักราช ๒๕๓๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้นำธนบัตรชนิดราคา ๕๐๐ บาท แบบ ๑๓ ออกใช้อีกหนึ่งชนิดราคา ตามประกาศกระทรวงการคลังลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๐

ธนบัตรชนิดราคา ๕๐ บาท

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องแบบจอมทัพ ทรงฉลองพระองค์ครุย พิมพ์ด้วยสีน้ำเงิน ด้านซ้ายเบื้องบนประกอบด้วยลายไทย สีน้ำเงินต่อด้วยสีม่วง ถัดลงมามีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “ห้าสิบบาท” ลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับอยู่เหนือ ตำแหน่งคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” ทั้งหมดพิมพ์ ด้วยสีน้ำเงินทับอยู่บนลายเส้นสลักสี ถัดลงมาเป็นลายดอกพุดตานสีน้ำตาลและใบสีม่วงล้อมด้วยลาย ประดิษฐ์สีน้ำเงิน

ด้านขวาประกอบด้วยลายไทยสีน้ำตาล ล้อมด้านบนด้วยลายประดิษฐ์และล้อมด้านนอกด้วย ลายประดิษฐ์ที่ทอดลงเบื้องล่างวกโค้งเข้าด้านหลังพระบรมฉายาลักษณ์ พื้นหลังส่วนที่รองรับพระบรม ฉายาลักษณ์เป็นลายเส้น ทั้งหมดพิมพ์ด้วยสีน้ำเงิน ได้พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวดอักษร และเลขหมายไทย สีดำอยู่บนลายเส้นสีน้ำเงินเหลืองสีม่วง มุมบนขวามีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๕๐” สีน้ำเงิน ขวาสุด มุมล่างมีเลขบอกราคา เป็นเลขอารบิก “50” สีม่วง

เหนือลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีรูปจักรและตรี ประกอบด้วย สีเหลือง สีเขียว สีฟ้าและสีม่วงสลับกัน ล้อมรอบด้วยลายประดิษฐ์รูปวงกลมสลักสี

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์ล้อมด้านนอกด้วยลายประดิษฐ์สลักสี ถัดเข้ามามีหมวดอักษร โรมัน และเลขหมายอารบิกสีดำ พิมพ์ทับอยู่บนลายไทยสีม่วง ได้รูปพระครุฑพ่าห์ลงมามีลายน้ำ พระบรม ฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันอยู่ภายใต้พื้นสีขาว ถัดลงมามีเลขบอกราคาเป็น เลขไทย “๕๐” สีน้ำเงินอยู่บนลายเส้นสีน้ำเงิน ซึ่งเปลี่ยนเป็นสีม่วงที่ริมซ้ายสุด

ข. ด้านหลัง ตอนกลางมีภาพพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ จำลองมาจากพระบรมราชานุสาวรีย์เบื้องหน้าอาคารรัฐสภาปัจจุบัน ภายในพระราชวังดุสิต กรุงเทพฯ มหานคร ภาพประกอบด้านหลังพระบรมราชานุสาวรีย์เป็นภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม มองจากบริเวณที่ ประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ เหนือภาพพระที่นั่งอนันตสมาคมมีคำว่า “พระบาทสมเด็จพระปกเกล้า เจ้าอยู่หัว พ.ศ. ๒๔๓๖-๒๔๘๔” ทั้งหมดพิมพ์ด้วยสีน้ำเงินพื้นหลังเป็นลายเส้นสลักสี

มุมบนเบื้องขวามีรูปพระครุฑพ่าห์ล้อมด้วยลายประดิษฐ์สลับลี ซึ่งทอดลงมาเบื้องล่างได้รูปพระครุฑพ่าห์มีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ ถัดจากลายน้ำลงมามีเลขบอกราคาเป็นเลขไทยสีน้ำเงิน อยู่บนลายเส้นสีเดียวกัน

มุมบนเบื้องซ้ายมีพระราชลัญจกรประจำพระองค์ รัชกาลที่ ๗ และพระปรมาภิไธยอยู่ภายในวงกลม ล้อมด้านบนด้วยลายประดิษฐ์สีม่วงแดงและสีม่วง ประกอบด้านขวาด้วยลายไทยสลับลีซึ่งชูยอดขึ้นเบื้องบน และประกอบด้านซ้ายด้วยลายประดิษฐ์สลับลีที่ทอดลงสู่พระที่นั่งอนันตสมาคม มุมล่างซ้ายสุดมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “50” สีน้ำเงิน ถัดเข้ามาเป็นลายประดิษฐ์สีเดียวกัน

ค. **ลักษณะอื่น ๆ** เนื้อกระดาษสีขาวมีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันอยู่ในเนื้อกระดาษ และในเนื้อกระดาษฝังเส้นใยสีสีแดงมีคำว่า “ประเทศไทย” สีดาสลับเป็นระยะตามด้านกว้างของธนบัตร

๒. **ขนาด** กว้าง ๗๒ มิลลิเมตร ยาว ๑๔๔ มิลลิเมตร

ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงการคลัง วันที่ ๑๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๐ ปรับปรุงสีด้านหน้าของธนบัตรชนิดราคา ๕๐ บาท ให้มีสีน้ำเงินเข้มขึ้นกว่าเดิม

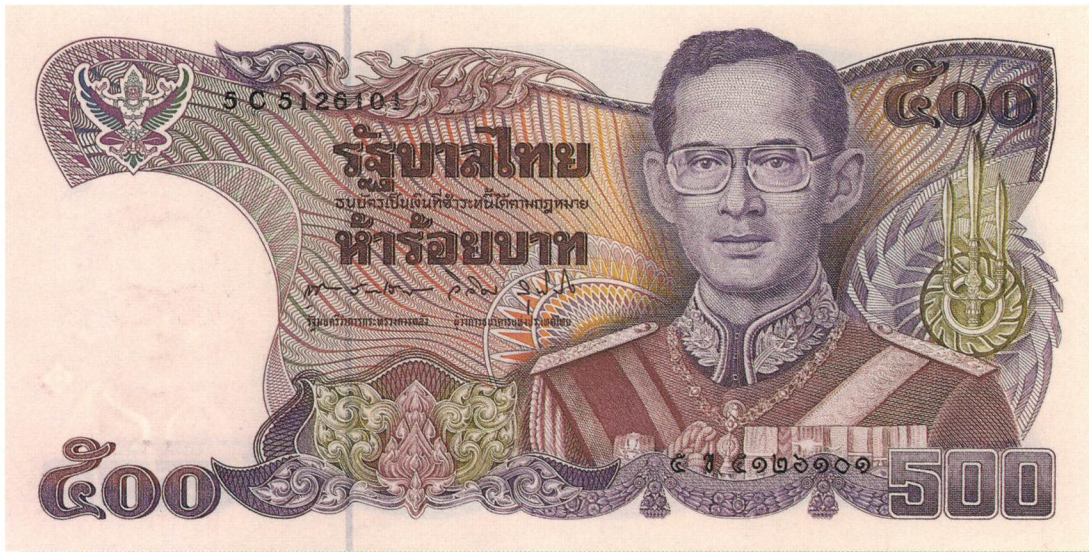
ธนบัตรชนิดราคา ๕๐๐ บาท

๑. ลักษณะและสี

ก. **ด้านหน้า** เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงเครื่องแบบจอมทัพ พิมพ์ด้วยสีม่วงและสีม่วงแดงบนลายพื้นและลายประดิษฐ์สีเหลือง สีส้ม สีม่วงแดง และสีม่วงใต้พระบรมฉายาลักษณ์มีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีดำ พิมพ์อยู่บนลายเฟื่องสีม่วงซึ่งส่วนหนึ่งประกอบด้วยคำว่า “๕๐๐ บาท” ขนาดเล็กที่อ่านได้โดยใช้แว่นขยาย

ตอนกลางเบื้องบนมีลายไทยสีม่วงแดงต่อด้วยสีม่วง ที่ส่วนยอดของลายถัดลงมามีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “ห้าร้อยบาท” ลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับอยู่เหนือตำแหน่งคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” ทั้งหมดพิมพ์ด้วยสีม่วงแดงทับอยู่บนลายเส้นและลายประดิษฐ์สีเหลือง สีส้ม สีแดง สีม่วง และสีเขียว ตอนกลางเบื้องล่างมีลายไทยที่ประกอบด้วยสีม่วงแดง สีโพล และสีม่วง ซึ่งล้อมด้านบนด้วยลายประดิษฐ์สีม่วงแดง กับล้อมด้านข้างด้วยลายประดิษฐ์สีม่วง

มุมบนขวามีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๕๐๐” สีม่วงอมม่วงแดงพิมพ์ทับอยู่บนลายเส้นสีน้ำตาล สีม่วงแดง และสีน้ำเงินเทา ล้อมด้านนอกด้วยกรอบลายประดิษฐ์สีม่วง ซึ่งด้านบนสอดผ่านด้านหลังพระบรมฉายาลักษณ์ ส่วนด้านข้างเชื่อมต่อกับลายประดิษฐ์สีเดียวกับที่รองรับรูปตรามหากักรีสีโพล ขวาสุดมุมล่างมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “500” สีม่วง

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีม่วงแดง ขนปีกชั้นนอกสีเขียว และสีน้ำเงินเทา อยู่บนลายพื้นสีเขียว สีม่วงแดง และสีน้ำเงินเทา ล้อมด้านนอกด้วยกรอบลายประดิษฐ์สีม่วงแดง ถัดเข้ามามีหมวดอักษรโรมัน และเลขหมายอารบิกสีดำพิมพ์ทับอยู่บนลายเส้นสีเขียวและสีม่วงแดงกับส่วนหนึ่งของลายไทย ได้รูปพระครุฑพ่าห์ลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน และลายน้ำรูปลายประจายามที่ด้านข้างของพระบรมฉายาลักษณ์ อยู่ในเนื้อกระดาษสีม่วงอ่อน ล้อมด้านขวาด้วยลายเส้นสีม่วงแดงสลับสีเขียวต่อด้วยลายเส้นสีม่วงแดง ข้ายสุดมุมล่างมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๕๐๐” สีม่วงอมม่วงแดง

ข. ด้านหลัง ตอนกลางเบื้องขวามีภาพพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ จำลองจากพระปฐมบรมราชานุสรณ์ เชียงแสนพระพุทธรูปปางปฐมเทศนา หันหน้าไปทางซ้าย พิมพ์ด้วยสีม่วงแดง ประกอบด้านซ้ายและด้านขวาด้วยรูปพุ่มสีม่วงัดลงมามีลายประดิษฐ์สีม่วงอมม่วงแดงเป็นกรอบด้านล่าง ภาพประกอบพระบรมราชานุสาวรีย์ เป็นภาพวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พิมพ์ด้วยสีม่วงทับอยู่บนลายพื้นสีชมพูที่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล สำหรับลายพื้นของพระเจดีย์ทอง พิมพ์ด้วยสีเหลือง พื้นหลังทั้งหมดเป็นลายเส้นสลับสี มีสีชมพูที่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองที่เปลี่ยนเป็นสีเขียวและสีม่วง

มุมบนเบื้องขวามีรูปพระครุฑพ่าห์สีน้ำตาล ขนปีกชั้นนอกสีม่วง ล้อมด้านนอกด้วยกรอบลายประดิษฐ์สีม่วงเช่นเดียวกัน ได้รูปพระครุฑพ่าห์ มีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ และลายน้ำรูปลายประจายามที่ด้านข้างของพระบรมฉายาลักษณ์

ยามอยู่ในเนื้อกระดาษสีม่วงอ่อน ล้อมส่วนบนด้านซ้ายด้วยลายไทยสีน้ำตาลอมแดงแซมด้วยสีเขียวอมเหลือง และสีม่วง ถัดลงมามีคำว่า “พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พ.ศ. ๒๒๗๙ - ๒๓๕๒” พิมพ์ด้วยสีม่วงแดง อยู่เหนือเลขอารบิกบอกราคา “500” สีม่วงอมม่วงแดงที่ขวาสุดมุมล่าง

เบื้องซ้ายตอนบนมีพระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลที่ ๑ ล้อมรอบด้วยลายประดิษฐ์รูปวงกลมสีม่วงสลักสีเขียว ประกอบด้านขวาด้วยลายไทยสีม่วงแซมด้วยสีน้ำตาล ซึ่งเปลี่ยนเป็นสีชมพูที่ส่วนยอดของลาย ได้พระราชลัญจกรลงมามีลายไทยสีม่วงถัดออกไปซ้ายสุด เป็นกรอบลายประดิษฐ์ที่เชื่อมต่อกับกรอบลายประดิษฐ์ด้านบน ทั้งหมดพิมพ์ด้วยสีม่วง ข้ายสุดมุมล่างมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๕๐๐” สีม่วงอมม่วงแดง

ค. ลักษณะอื่นๆ เนื้อกระดาษสีม่วงอ่อน มีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันคู่กับลายน้ำรูปลายประจำยามอยู่ในเนื้อกระดาษ ลายน้ำส่วนที่เป็นขอบปกฉลองพระองค์ และลายประจำยามมีความโปร่งแสงเป็นพิเศษ

ในเนื้อกระดาษฝังเส้นใยสีม่วงอ่อนตามด้านกว้างของธนบัตร เส้นใยสีมีคำว่า “ทรงพระเจริญ” สีดำเรียงเป็นระยะอยู่ในแนวเดียวกัน

๒. ขนาด กว้าง ๘๐ มิลลิเมตร ยาว ๑๖๐ มิลลิเมตร

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๓๓ ธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังได้ออกประกาศนำธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๕๐ บาท และ ๕๐๐ บาท ออกใช้เป็นที่ระลึกเนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงมีพระชนมายุ ๙๐ พรรษา ในวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๓ มีลักษณะพิเศษ คือ เนื้อกระดาษมีลายน้ำพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีคู่กับเลขไทย “๙๐” ซึ่งมีความโปร่งแสงเป็นพิเศษ และในเนื้อกระดาษฝังเส้นใยสีม่วงอ่อนมีคำว่า “ทรงพระเจริญ” สีดำเรียงเป็นระยะตามด้านกว้างของธนบัตร ได้ลายน้ำพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีคำว่า “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ๙๐ พรรษา” ในธนบัตรชนิดราคา ๕๐ บาท พิมพ์ด้วยสีน้ำเงิน และในธนบัตรชนิดราคา ๕๐๐ บาท พิมพ์ด้วยสีม่วงแดง มีลักษณะรูปแบบ ดังนี้

พระฉายาลักษณ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
ต้นแบบสำหรับจัดทำลายน้ำธนบัตรที่ระลึก
ชนิดราคา ๕๐ บาท และ ๕๐๐ บาท

ธนบัตรที่ระลึก “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ๙๐ พรรษา” “ราคา ๕๐ บาท”

ธนบัตรที่ระลึก “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ๙๐ พรรษา” “ราคา ๕๐๐ บาท”

บัตรธนาคารชนิดราคา ๖๐ บาท

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงเจริญพระชนมพรรษาหกสิบบริบูรณ์ ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ ด้วยพระบุญญาธิการบารมี ฐานะการเงินระหว่างประเทศได้เข้าสู่ภาวะที่มั่นคงเป็นที่ประจักษ์แจ้ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นเป็นการสมควรออกบัตรธนาคารชนิดราคา ๖๐ บาท ให้ใช้เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายเป็นครั้งแรกตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๓๐ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ ณ สมัยอันเป็นมหามงคลนี้ มีลักษณะรูปแบบ ดังนี้

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า ที่กึ่งกลางมีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องแบบจอมทัพ ทรงฉลองพระองค์ครุย ประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจจินาสินห์ เบื้องขวาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระมหาพิชัยมงกุฎ เบื้องซ้ายมีพานพระศรี พิมพ์ด้วยสีน้ำตาล ถัดออกมาเบื้องซ้ายและเบื้องขวามีลายไทยพิมพ์ด้วยสีโพล

ตอนกลางใต้พระบรมฉายาลักษณ์มีคำว่า “บัตรธนาคาร” “หกสิบบาท” “เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “ออกใช้เป็นครั้งแรก” “วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐” ถัดลงมามีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่เหนือชื่อและชื่อสกุลในวงเล็บเหนือคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” ทั้งหมดพิมพ์ด้วยสีน้ำตาลทับอยู่บนลายประดิษฐ์สลับลี

มุมบนเบื้องซ้ายมีพระราชลัญจกรประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันพิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์พิเศษสีเขียวเหลือบน้ำเงิน

มุมบนเบื้องขวามีรูปพระสยามเทวาธิราชประทับนั่ง พระหัตถ์ขวาถือถุงเงิน พระหัตถ์ซ้ายถือพระแสงธารพระกร อยู่ภายในวงกลมล้อมรอบด้วยลายประดิษฐ์พิมพ์ด้วยสีโพล เบื้องบนมีลายประดิษฐ์สลับลีและมีคำว่า “เฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ” และ “ทรงพระเจริญ”

มุมล่างเบื้องซ้ายมีเลขบอกราคาเป็นเลขไทย “๖๐” และมุมล่างเบื้องขวามีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “60” พิมพ์ด้วยสีโพล

ลายประดิษฐ์และลายพื้นทั้งหมดพิมพ์สลับลี

ข. ด้านหลัง มีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ประทับอยู่ท่ามกลางพสกนิกร เบื้องซ้ายตอนบนมีคำว่า “พระปฐมบรมราชโองการ” “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ทั้งหมดพิมพ์ด้วยสีน้ำตาล

มุมบนเบื้องซ้ายมีตราธนาคารแห่งประเทศไทย พิมพ์ด้วยสีน้ำตาลล้อมรอบด้วยลายประดิษฐ์สลัสดัดเข้ามาตอนกลางมีเลขหมายไทยสีแดง ต่ำลงมามีคำว่า “บัตรธนาคาร” พิมพ์ด้วยสีน้ำตาล

มุมบนเบื้องขวามีเลขบอกราคาเป็นเลขไทยพิมพ์ด้วยสีน้ำตาล เบื้องขวาตอนล่างมีเลขหมายอารบิกสีแดง ถัดมาตอนกลางมีคำว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงเจริญพระชนมพรรษาหกสิบบริบูรณ์ ในวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐ ด้วยพระบุญญาธิการบารมีฐานะการเงินของประเทศได้เข้าสู่ภาวะที่มั่นคงเป็นที่ประจักษ์แจ้ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นเป็นการสมควรออกบัตรธนาคารให้ใช้เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายเป็นครั้งแรกเพื่อเฉลิมพระเกียรติ” ถัดลงมามีคำว่า “ณ สมัยอันเป็นมหามงคลนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยขอพระราชทานน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคลให้ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน” และถัดลงมาอีกมีคำว่า “ธนาคารแห่งประเทศไทย” ทั้งหมดพิมพ์ด้วยสีน้ำตาลทับอยู่บนลายเส้นสลัสดัด

ลายประดิษฐ์และลายพื้นทั้งหมดพิมพ์สลัสดัด

ค. ลักษณะอื่นๆ เนื้อกระดาษสีขาวผึงเส้นใยใสมีสีธงชาติมีคำว่า “ทรงพระเจริญ” เป็นระยะตามแนวยืนของบัตรธนาคาร สีน้ำเงินและสีแดงในเส้นใยใสจะเรืองแสงภายใต้รังสีเหนือม่วง ในเนื้อกระดาษมีลายน้ำรูปสามเหลี่ยม และมีเส้นใยเรืองแสงซึ่งมองไม่เห็นด้วยแสงธรรมชาติ แต่จะเห็นเรืองแสงอย่างชัดเจนภายใต้รังสีเหนือม่วง

๒. ขนาด กว้างยาวด้านละ ๑๕๙ มิลลิเมตร

การที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้บัตรธนาคารดังกล่าวนี้มีขนาดกว้างยาวด้านละ ๑๕๙ มิลลิเมตรนั้น มีความหมาย ดังนี้

“๑” หมายถึง ครั้งที่ ๑ ในการจัดทำบัตรธนาคาร

“๕” หมายถึง ในมงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“๙” หมายถึง รัชกาลที่ ๙

ธนบัตร แบบ ๑๔

ธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐๐ บาท

เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๕ ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นสมควรนำธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐๐ บาท และธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๑๐๐๐ บาท แบบ ๑๔ ออกใช้ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๕ มีลักษณะรูปแบบ ดังนี้

ธนบัตรที่ระลึกเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
มีลายน้ำเป็นพระฉายาลักษณ์ของพระองค์

ก. **ด้านหน้า** เบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องแบบจอมทัพ พิมพ์ด้วยสีเทาเข้ม บนลายประดิษฐ์และลายพื้นสีฟ้า สีเขียว สีแดง สีเทา และสีม่วง

ตอนกลาง มีพระราชลัญจกรประจำองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สีส้ม สีชมพู และสีเทา อยู่ภายในลายประดิษฐ์รูปวงกลมต่างขนาดที่ซ้อนทับกับ สีส้ม สีชมพู สีเทา สีแดง สีฟ้า และสีเขียว ที่ขอบนอกของรูปวงกลมมีรัศมีที่แผ่ขยายออกไปทุกทิศทาง รัศมีสีชมพูและสีชมพูที่เปลี่ยนเป็นสีม่วง แล้วเปลี่ยนเป็นสีฟ้า รัศมีสีเทาและสีเทาที่เปลี่ยนเป็นสีเขียว และรัศมีสีแดง ตอนกลางเบื้องบนมีหมวดอักษร และเลขหมายไทยสีแดงพิมพ์ทับอยู่บนลายประดิษฐ์สลัสี ได้พระราชลัญจกรเยื้องไปทางซ้าย มีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ถัดเข้ามาตอนกลางมีลายมือชื่อของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย พิมพ์ด้วยสีดำกำกับอยู่เหนือตำแหน่งคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” สีเทาเข้ม ถัดลงมาเป็นเลขไทยบอกราคา “๑๐๐๐” ขนาดใหญ่ พิมพ์ด้วยสีเหลืองและสีเขียว ภายในตัวเลขทุกตัวส่วนที่มองเห็นด้วยตาเปล่าเป็นเส้นที่บรรจบไว้ด้วยตัวเลข และตัวอักษรไทยกับตัวเลขอารบิกและตัวอักษรไทยคำว่า “๑๐๐๐ บาท 1000 บาท” ขนาดเล็กที่อ่านได้ โดยใช้แว่นขยาย พิมพ์ทับอยู่บนลายประดิษฐ์และเส้นรัศมีสลัสี

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีม่วงเหลืองบนวงแดง ขนปีกชั้นนอกสีแดง ขนปีกชั้นในสีเขียว อยู่บนลายเส้นรัศมีสีน้ำเงิน สีม่วง สีแดง สีเทา และสีเขียว ถัดลงมามีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตร เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” และ “หนึ่งพันบาท” ทั้งหมดพิมพ์ด้วยสีเทาเข้มทับอยู่บนลายเส้นรัศมีและส่วนหนึ่งของลายประดิษฐ์รูปวงกลมสลัสี

ขวาสุดมุมบนมีเลขบอกราคาเป็นเลขอารบิก “1000” ที่พิมพ์ช่วงบนด้วยสีเหลืองต่อด้วยสีเขียว ถัดลงมาเป็นลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน และลายน้ำรูปลายประจำยามที่ด้านข้างของพระบรมฉายาลักษณ์อยู่ในเนื้อกระดาษสีฟ้าอ่อน สำหรับธนบัตรที่ระลึกมีลายน้ำพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และลายน้ำรูปลายประจำยามที่ด้านข้างของพระฉายาลักษณ์อยู่ในเนื้อกระดาษสีฟ้าอ่อน ด้านซ้ายของลายน้ำมีรูปวงกลม ๓ วง ต่างขนาดเรียงซ้อนกัน อย่างมีระเบียบ วงนอกสุดสีฟ้า วงกลางสีแดง และวงในสีเขียว ได้ลายน้ำเป็นลายประดิษฐ์ที่อยู่ในกรอบรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พิมพ์ด้วยสีเทาเข้มและสีเขียวบนลายพื้นสีแดง ภายในลวดลายของลายประดิษฐ์มีเลขอารบิก “1000” ซ่อนไว้ ซึ่งจะมองเห็นได้ต่อเมื่อเอียงธนบัตรเข้าหาแสงสว่างให้ได้มุมมองที่เหมาะสม ถัดลงมาที่ขวาสุดมุมล่างมีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกสีแดง พิมพ์ทับอยู่บนลายเส้นสีเทาเข้มที่เปลี่ยนเป็นสีเขียวซึ่งทับอยู่บนลายพื้นสีฟ้า

ข. **ด้านหลัง** ตอนกลางเบื้องขวามีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน และพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พิมพ์ด้วยสีเทาเข้มบนน้ำเงินทับอยู่บนลายพื้นสีส้มและสีเขียว

เบื้องหลังพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นลายประดิษฐ์รูปวงกลม สีส้มและสีเขียว ถัดออกไปทางซ้ายเป็นภาพพระราชกรณียกิจ ส่วนหนึ่งของภาพอยู่บนลายประดิษฐ์รูปวงกลม อีกส่วนหนึ่งอยู่บนลายพื้น และถัดออกไปมีรูปวงกลม ๒ วงต่างขนาดเรียงซ้อนกัน วงนอกสีน้ำเงิน วงในสีแดง ตอนบนเบื้องซ้ายมีเลขอารบิก บอกราคา “1000” ที่วางไว้ในแนวตั้ง พิมพ์ด้วยสีน้ำเงิน ถัดเข้ามา เป็นภาพหน้าตก และทิวเขาสลัซบซ้อนสีน้ำเงินที่เปลี่ยนเป็นสีเขียวทับอยู่บนลายพื้นสีแดง ที่เปลี่ยนเป็นสีส้ม

ธนบัตรที่ระลึกเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ด้านหลัง

ได้ภาพพระราชกรณียกิจ มีเลขไทยบอกราคา “๑๐๐๐” ขนาดใหญ่ ซึ่งภายในบรรจุไว้ด้วยเลขไทย “๑๐๐๐” ขนาดเล็กที่อ่านได้โดยใช้แว่นขยายพิมพ์ด้วยสีน้ำเงินและสีเขียวทาบอยู่บนลายพื้นสีแดงที่เปลี่ยนเป็นสีส้มและสีเขียว

มูมบนซ้ายมีคำว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” “พระปฐมบรมราชโองการ” “ณ” “วันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓” พิมพ์ด้วยสีน้ำเงิน ทาบอยู่บนลายประดิษฐ์สีแดงและสีน้ำเงิน ถัดลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน และลายน้ำรูปลายประจายามที่ด้านข้างของพระบรมฉายาลักษณ์ อยู่ในเนื้อกระดาษสีฟ้าอ่อน สำหรับธนบัตรที่ระลึกมีลายน้ำพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และลายน้ำรูปลายประจายามที่ด้านข้างของพระฉายาลักษณ์ อยู่ในเนื้อกระดาษสีฟ้าอ่อน และได้ลายน้ำมีคำว่า “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” “เฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ” และ “วันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕” พิมพ์ด้วยสีเขียว ข้ายสุดมูมล่างมีแถบตัวเลขและตัวอักษรไทย

กับตัวเลขอารบิกและตัวอักษรไทยว่า “๑๐๐๐ บาท 1000 บาท” ขนาดเล็กที่อ่านได้โดยใช้แว่นขยาย พิมพ์ต่อเนื่องกันด้วยสีเขียวมาบรรจบกับเลขไทยบอกราคาขนาดใหญ่

เบื้องขวามุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีน้ำเงิน ชนปีกสีแดง อยู่บนลายพื้นสีส้มที่เปลี่ยนเป็นสีแดง และสีเขียวที่เปลี่ยนเป็นสีน้ำเงิน ถัดลงมาเป็นรูปเขื่อนพิมพ์ด้วยสีเทาเข้มอมน้ำเงินทับอยู่บนลายพื้นสีส้มที่เปลี่ยนเป็นสีแดง และสีเขียวที่เปลี่ยนเป็นสีน้ำเงิน

ค. ลักษณะอื่นๆ

เนื้อกระดาษสีฟ้าอ่อน มีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ประดับด้วยลายน้ำรูปลายประจำยามอยู่ในเนื้อกระดาษ สำหรับธนบัตรที่ระลึกมีลายน้ำพระฉายาลักษณ์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ประดับด้วยลายน้ำรูปลายประจำยามอยู่ในเนื้อกระดาษ ลายน้ำ รูปลายประจำยามมีความโปร่งแสงเป็นพิเศษ

ในเนื้อกระดาษรอยเส้นใยเรืองแสง ซึ่งมองไม่เห็นด้วยแสงธรรมชาติ แต่จะเห็นเรืองแสงเป็น สีแดง สีน้ำเงิน และสีเหลือง ภายใต้รังสีเหนือม่วง ในเนื้อกระดาษฝังเส้นใยสีสिलิโหะ ช่อนไว้ตามด้านกว้าง ของธนบัตร ภายในเส้นใยสีสिलิโหะมีแถวตัวเลขอารบิกและอักษรไทยคำว่า “1000 บาท” ขนาดเล็กเรียง เป็นระยะอยู่ในแนวเดียวกัน สามารถอ่านได้เมื่อยกส่องดูกับแสงสว่าง

รูปพระครุฑพ่าห์ บนด้านหน้าอยู่ในตำแหน่งตรงกับรูปพระครุฑพ่าห์บนด้านหลัง เมื่อยกส่องดู กับแสงสว่างจะเห็นซ้อนทับกันสนิทไม่เหลื่อมล้ำ

รูปวงกลม ๓ วงบนด้านหน้าเบื้องขวาของพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วงกลมวงกลางสีแดงมีขนาดและอยู่ในตำแหน่งตรงกับวงกลมสีน้ำเงินบนด้านหลัง วงกลมวงในสีเขียวบนด้าน หน้ามีขนาดและอยู่ในตำแหน่งตรงกับวงกลมสีน้ำเงินบนด้านหลัง วงกลมวงในสีเขียวบนด้านหน้ามีขนาด และอยู่ในตำแหน่งตรงกับวงกลมสีแดงบนด้านหลัง . เมื่อยกส่องดูกับแสงสว่างจะเห็นซ้อนทับกันสนิทไม่ เหลื่อมล้ำ

สีส้มในพระราชลัญจกรในลายประดิษฐ์รูปวงกลม และในลายเส้นรัศมีบนด้านหน้าตอนกลางของ ธนบัตร พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์พิเศษ ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองเรืองแสง สว่างชัดเจนภายใต้รังสีเหนือม่วง

หมวดอักษรและเลขหมายไทยกับหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกพิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์พิเศษ สีแดง ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มเรืองแสงภายใต้รังสีเหนือม่วง

๒. ขนาด กว้าง ๘๐ มิลลิเมตร ยาว ๑๖๖ มิลลิเมตร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถฯ

จากการที่รัฐบาลได้เริ่มนำเอาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มาเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๐๒ มีผลให้ภาคเอกชนสามารถดำเนินธุรกิจและการลงทุนไปในทางเดียวกันกับนโยบายที่กำหนดไว้ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศมีอัตราสูงขึ้น เฉลี่ยประมาณร้อยละ ๗.๙ ต่อปี อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ ทำให้ความต้องการใช้ธนบัตรเพิ่มปริมาณตามขึ้นไปด้วย ถึงแม้ว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้เริ่มผลิตธนบัตรชนิดราคา ๕๐๐ บาท และนำออกใช้ใน พุทธศักราช ๒๕๒๘ แล้วก็ตาม แต่ความต้องการธนบัตรชนิดราคาสูงยังคงเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๒๒.๓ ต่อปี โดยเฉลี่ย และธนบัตรชนิดราคา ๕๐๐ บาท มีอัตราส่วนถึงร้อยละ ๗๕ ของมูลค่าธนบัตรที่ใช้ หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ ด้วยความจำเป็นดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงได้พิมพ์ธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐๐ บาท แบบ ๑๔ ออกใช้อีกครั้งหนึ่ง โดยเพิ่มเติมธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาท ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๗ อีกหนึ่งชนิด และชนิดราคา ๕๐๐ บาท อีกหนึ่งชนิด ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ ดังนี้

ธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐ บาท

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า ตอนกลางเบื้องขวา มีพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงเครื่องแบบจอมทัพ พิมพ์ด้วยสีแดงเข้ม ด้านข้างทั้งสองมีแถวตัวเลขและอักษรไทยคำว่า “๑๐๐ บาท” ขนาดเล็กที่อ่านได้โดยใช้แว่นขยาย พิมพ์ด้วยสีแดงเข้ม บริเวณขอบด้านบนและล่างเป็นลายพื้น พิมพ์ด้วยสีส้ม สีเขียวอ่อน สีแดง สีเทา และสีม่วง

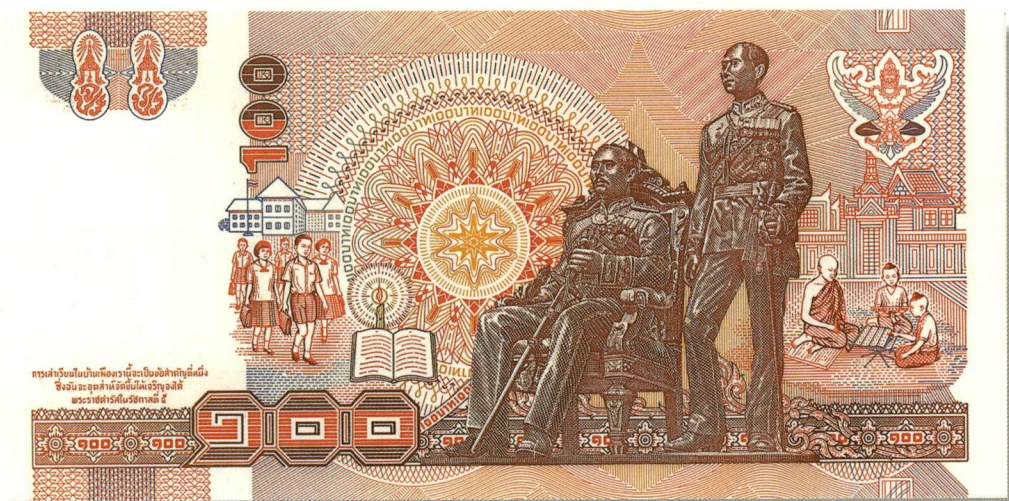
ตอนกลางเบื้องซ้ายมีตราอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” สีเหลืองทองล้อมด้วยลายประดิษฐ์สีแดงและสีแดงเข้ม ขอบด้านบนลายประดิษฐ์รูปวงกลมที่มีรัศมีสีเขียวอ่อน สีส้ม สีแดง และสีเทา แผ่ขยายออกไปทุกทิศทาง เบื้องบนมีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีแดง

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีแดง ขนปีกชั้นนอกและขนหางสีส้ม ขนปีกชั้นในสีแดง ถัดลงมามีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” และ “หนึ่งร้อยบาท” ทั้งหมด

พิมพ์ด้วยสีแดงเข้ม ขอบทับบนข้อลายไทยสีแดง และลายประดิษฐ์รูปวงกลม ถัดลงมามีลายมือชื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย พิมพ์ด้วยสีดำกำกับอยู่เหนือตำแหน่งคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” ซึ่งพิมพ์ด้วยสีแดง ถัดลงมาเป็นลายประดิษฐ์สีแดงอยู่ในกรอบรูปเหลี่ยมและเลขไทยบอกราคา “๑๐๐” ขนาดใหญ่ พิมพ์ด้วยสีแดงและสีแดงเข้ม ภายในบรรจุตัวเลข และตัวอักษรไทยคำว่า “๑๐๐ บาท” ขนาดเล็กที่อ่านได้โดยใช้แว่นขยาย พิมพ์ทับอยู่บนลายประดิษฐ์และลายพื้นสลับสี

ชาวสุตมูมบนมีเลขอารบิกบอกราคา “100” ที่พิมพ์ส่วนบนด้วยสีเหลืองทอง และส่วนล่างด้วยสีแดงเข้ม ขอบทับบนลายพื้นสีส้มและสีแดง ถัดลงมาเป็นลายน้ำพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน และลายน้ำรูปลายประจำยามอยู่ในเนื้อกระดาษสีส้มอ่อน ด้านซ้ายของลายน้ำมีรูปวงกลมสีแดงเข้ม ภายในครึ่งบนมีเส้นครึ่งวงกลมซ้อนกันอย่างเป็นระเบียบ ครึ่งล่างมีเส้นแนวนอนเรียงขนานกัน ได้ลายน้ำเป็นลายประดิษฐ์สีแดงอยู่ในกรอบรูปเหลี่ยม ขอบทับบนพื้นสีส้มและสีแดง ภายในลายประดิษฐ์มีตัวเลขอารบิก “100” ขอบไว้ซึ่งจะมองเห็นได้เมื่อเอียงธนบัตรเข้าหาแสงสว่างให้ได้มุมมองที่เหมาะสม ถัดลงมาที่ชาวสุตมูมล่างมีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกสีแดง พิมพ์ขอบทับอยู่บนลายพื้นสีส้มและสีแดง

ข. ด้านหลัง ตอนกลางเบื้องขวามีพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะดำรงพระราชอิสริยยศ สยามมกุฎราชกุมาร พิมพ์ด้วยสีแดงเข้มขอบทับลายพื้นสีเหลือง และสีแดงแสดงตอนบน และลายไทยกับตัวเลขไทย “๑๐๐” สีแดง แสดงในแถบสีเหลี่ยมผืนผ้าตอนล่าง

ตอนกลางเบื้องซ้ายพระบรมราชานุสาวรีย์ เป็นลายประดิษฐ์รูปวงกลม พิมพ์สีแดงแสดงและสีเหลือง ภายในมีตัวเลขอารบิกและตัวอักษรไทยคำว่า “100 บาท” พิมพ์ต่อเนื่องเป็นวงกลม ตอนบนเบื้องซ้ายมีเลขอารบิกบอกราคา “100” พิมพ์ในแนวตั้งด้วยสีแดงสด และสีแดงเข้ม ถัดลงมาเป็นภาพการศึกษาในปัจจุบัน ประกอบด้วยภาพโรงเรียน พิมพ์ด้วยสีน้ำเงินและสีแดง และภาพเด็กนักเรียนกำลังเดินเข้าหาแสงจากเทียนที่จุดสว่างอยู่เหนือหนังสือแบบเรียน พิมพ์ด้วยสีแดงสดและสีแดงเข้ม

ได้ภาพเด็กนักเรียน มีเลขไทยบอกราคา “๑๐๐” ขนาดใหญ่สีแดงสดใสและสีแดงเข้ม ถัดลงมาทางขวามีแถบตัวเลขอารบิก และตัวอักษรไทยคำว่า “100 บาท” พิมพ์ด้วยสีแดงสดใสยาวจรดพระบรมราชานุสาวรีย์ มุมบนซ้ายมีตราอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “จปร” และ “วปร” สีแดงสดใสพิมพ์ทับอยู่บนลายพื้นสีแดงสดใส และสีน้ำเงิน ถัดลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน และลายน้ำรูปลายประจำยามอยู่ในเนื้อกระดาษสีส้มอ่อน ได้ลายน้ำมีข้อความว่า “การเล่าเรียนในบ้านเมือง เรานี้ จะเป็นข้อสำคัญที่หนึ่ง ซึ่งฉันจะอุตสาหะจัดขึ้นให้เจริญจงได้ พระราชดำรัสในรัชกาลที่ ๕” พิมพ์ด้วย สีแดงสดใส ตอนล่างเป็นลายไทยและตัวเลขไทย “๑๐๐” สีแดงสดใสในแถบสีเหลี่ยมผืนผ้ากับลายพื้นสีแดงสดใสและสีน้ำเงิน

เบื้องขวามุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีแดงสดใส ขนหางสีน้ำเงินเหลือบเขียวอ่อน ขนปีกชั้นนอก ด้านซ้ายสีเขียวอ่อน ด้านขวาสีน้ำเงิน ขนปีกชั้นในสีแดงสดใส ถัดลงมาเป็นภาพการศึกษาในอดีตประกอบด้วยภาพวัด และภาพพระสงฆ์สอนหนังสือศิษย์ พิมพ์ด้วยสีแดงสดใส สีแดงเข้ม และสีน้ำเงิน ตอนล่างเป็นลายไทย และตัวเลขไทย “๑๐๐” สีแดงสดใส ในแถบสีเหลี่ยมผืนผ้า

ค. ลักษณะอื่นๆ เนื้อกระดาษสีส้มอ่อน มีลายน้ำพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ประดับด้วยลายน้ำรูปลายประจำยาม ซึ่งมีความโปร่งแสงเป็นพิเศษ

ในเนื้อกระดาษรอยเส้นใยเรืองแสง ซึ่งมองไม่เห็นด้วยแสงธรรมดา แต่จะเห็นเรืองแสงเป็นสีน้ำเงิน สีแดง และสีเหลือง ภายใต้รังสีเหนือม่วง

ในเนื้อกระดาษฝังเส้นใยสีโลหะ (เทา) ซ่อนไว้ตามด้านกว้างของธนบัตร ภายในเส้นใยสีโลหะ (เทา) มีแถบตัวเลขอารบิกและตัวอักษรไทยคำว่า “100 บาท” ขนาดเล็กเรียงเป็นระยะอยู่ในแนวเดียวกัน สามารถอ่านได้เมื่อยกส่องดูกับแสงสว่าง

รูปพระครุฑพ่าห์บนด้านหน้า อยู่ในตำแหน่งตรงกับรูปพระครุฑพ่าห์บนด้านหลัง เมื่อยกส่องดูกับแสงสว่างจะเห็นซ้อนทับกันสนิทไม่เหลื่อมล้ำ

สีแดงในรูปพระครุฑพ่าห์ในลายไทย และในลายประดิษฐ์รูปวงกลม บนด้านหน้าพิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์พิเศษ ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มเรืองแสง สว่างชัดเจนภายใต้รังสีเหนือม่วง หมวดอักษรและเลขหมายไทยกับหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิก พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์พิเศษสีแดง ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีม่วงเรืองแสง ภายใต้รังสีเหนือม่วง

๒. ขนาด กว้าง ๗๒ มิลลิเมตร ยาว ๑๕๐ มิลลิเมตร

ธนบัตรชนิดราคา ๕๐๐ บาท

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงเครื่องแบบจอมทัพ พิมพ์ด้วยสีม่วง บริเวณขอบด้านบนและล่างเป็นลายพื้นพิมพ์ด้วยสีส้ม สีแดง สีชมพูเข้ม และสีน้ำเงิน

ตอนกลางมีพระราชลัญจกรประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สีชมพูอมม่วงซ้อนทับบนลายประดิษฐ์รูปวงกลมที่มีลวดลายสีส้ม สีชมพูเข้มและสีน้ำเงิน วงกลมวงนอกด้านซ้ายมีชื่อย่อภาษาไทยสีแดง และสีน้ำเงินประกอบ เบื้องบนมีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีแดง ภายใต้พระราชลัญจกรมีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย พิมพ์ด้วยสีดำกำกับอยู่เหนือตำแหน่งคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” ซึ่งพิมพ์ด้วยสีม่วงเข้ม ถัดลงมาเป็นเลขไทยบอกราคา “๕๐๐” ขนาดใหญ่ พิมพ์ด้วยสีม่วงเข้ม ภายในบรรจุตัวเลขอารบิกและอักษรไทยคำว่า “500 บาท” ขนาดเล็กที่อ่านได้ชัดเจนโดยใช้แว่นขยาย พิมพ์ทับอยู่บนลายประดิษฐ์และลายพื้นสลับสี

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีแดง ขนปีกชั้นนอกและขนหางสีน้ำเงิน ขนปีกชั้นในสีแดง ถัดลงมามีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” และ “ห้าร้อยบาท” ทั้งหมดพิมพ์ด้วยสีม่วงเข้ม ซ้อนทับบนชื่อย่อไทยและลายประดิษฐ์สีแดงและสีน้ำเงิน

ขวาสุดมุมบนมีเลขอารบิกบอกราคา “500” พิมพ์ด้วยสีม่วงเข้ม ซ้อนทับบนลายพื้นสีแดง และสีน้ำเงิน ถัดลงมาเป็นลายน้ำพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน และลายน้ำรูปลายประจำยาม อยู่ในเนื้อกระดาษสีม่วงอ่อน ได้ลายน้ำเป็นลายประดิษฐ์สีม่วงเข้ม อยู่ในกรอบรูปสี่เหลี่ยมมุมบน ภายในมีตัวเลขอารบิก “500” ซ่อนไว้ ซึ่งมองเห็นได้เมื่อเอียงธนบัตรเข้าหาแสงสว่างให้ได้มุมองที่เหมาะสม ถัดลงมาที่ขวาสุดมุมล่างมีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิก สีแดง พิมพ์ซ้อนทับอยู่บนลายวงกลม และลายพื้นสีแดงและสีน้ำเงิน

ข. ด้านหลัง ตอนกลางเบื้องขวามีภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พิมพ์ด้วยสีม่วงอมน้ำเงินซ้อนทับลายประดิษฐ์รูปวงกลมสีม่วงอมแดง สีเขียวและสีเหลือง ถัดขึ้นไปทางซ้ายมีมิติตัวเลขอารบิกและตัวอักษรไทยคำว่า “500 บาท” ขนาดเล็กอยู่ในแนวเฉียงพิมพ์ด้วยสีชมพูเข้ม สลับแถวด้วยสีส้มตอนบนเบื้องซ้ายมีเลขอารบิกขนาดใหญ่บอกราคา “500” พิมพ์ในแนวตั้งด้วยสีแดง สีม่วงและสีน้ำเงิน ถัดลงมาเป็นภาพวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พิมพ์ด้วยสีน้ำเงินและสีเขียว

มุมบนซ้ายมีข้อความว่า “ตั้งใจจะอุปถัมภ์ก ขอยกพระพุทธศาสนา จะป้องกันขอบขันฑสีมา รักษาประชาชนแลมนตรี บทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑” พิมพ์ด้วยสีม่วงอมน้ำเงินทับอยู่บนลายพื้นสีม่วงสีแดง และสีน้ำเงิน ถัดลงมามีลายน้ำพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันและลายน้ำรูปลายประจายาม อยู่ในเนื้อกระดาษสีม่วงอ่อน ตอนล่างเป็นลายไทยสีม่วงอมน้ำเงิน พิมพ์ทับบนลายพื้นสีม่วง สีแดงและสีน้ำเงิน ถัดมาทางขวามีตัวเลขไทย “๕๐๐” ขนาดใหญ่สีม่วงอมแดง เนื้อที่ด้านในตอนล่างของตัวเลขมีตัวเลขอารบิกและตัวอักษรไทยคำว่า “500 บาท” ขนาดเล็กที่อ่านได้ชัดเจนโดยใช้แว่นขยายบรรจุอยู่ภายใน พิมพ์ทับบนลายพื้นสีม่วงอมแดงและสีส้ม

เบื้องขวามุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีแดง ขนปีกชั้นนอกและขนหางสีน้ำเงิน ขนปีกชั้นในสีแดง ถัดลงมาเป็นภาพเรื่องราวในพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ พิมพ์ด้วยสีม่วงและสีน้ำเงิน บนลายพื้นสีแดง

ค. ลักษณะอื่นๆ เนื้อกระดาษมีสีม่วงอ่อน มีลายน้ำพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ประดับด้วยลายน้ำรูปลายประจายาม ซึ่งมีความโปร่งแสงเป็นพิเศษ ในเนื้อกระดาษรอยเส้นใยเรืองแสง ซึ่งมองไม่เห็นด้วยแสงธรรมดา แต่จะเห็นเรืองแสงเป็นสีแดง สีเขียวและสีน้ำเงิน ภายใต้รังสีเหนือม่วง

ในเนื้อกระดาษฝังเส้นใยสีโลหะ (เทา) ขอนไว้ตามด้านกว้างของธนบัตร ภายในเส้นใยสีโลหะ (เทา) มีตัวเลขอารบิกและตัวอักษรไทยคำว่า “๕๐๐ บาท” ขนาดเล็กเรียงเป็นระยะอยู่ในแนวเดียวกัน สามารถอ่านได้เมื่อยกส่องดูกับแสงสว่าง

รูปพระครุฑพ่าห์บนด้านหน้าอยู่ในตำแหน่งตรงกับรูปพระครุฑพ่าห์บนด้านหลัง เมื่อยกส่องดูกับแสงสว่างจะเห็นซ้อนทับกันสนิทไม่เหลื่อมล้ำ

ในลายประดิษฐ์รูปวงกลมด้านหน้าและลายพื้นสีชมพูเข้ม พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์พิเศษ ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มเรืองแสง ภายใต้รังสีเหนือม่วง หมวดอักษรและเลขหมายไทยกับหมวดอักษรโรมัน และเลขหมายอารบิก พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์พิเศษสีแดง ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มเรืองแสงภายใต้รังสีเหนือม่วง

๒. ขนาด กว้าง ๗๒ มิลลิเมตร ยาว ๑๕๖ มิลลิเมตร

ธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๑๐ บาท

เนื่องในวาระครบ ๑๒๐ ปี กระทรวงการคลัง วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๓๘ ธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นเป็นการสมควรออกธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๑๐ บาท ในโอกาสดังกล่าว กระทรวงการคลังจึงได้ออกประกาศ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๘ โดยให้มีลักษณะ สี และขนาดเหมือนกับธนบัตรชนิดราคา ๑๐ บาท แบบ ๑๒ ซึ่งได้นำออกใช้ตามประกาศกระทรวงการคลังเรื่อง ลักษณะ สี และขนาดธนบัตรชนิดราคา ๑๐ บาท แบบใหม่ที่จะนำออกใช้ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๓ และมีลักษณะพิเศษ คือ ตอนกลางของขอบล่างด้านหน้าธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๑๐ บาท มีคำว่า “๑๒๐ ปี กระทรวงการคลังวันที่ ๑๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๘” พิมพ์ด้วยสีน้ำตาล

ธนบัตรที่ระลึกครบรอบ ๑๒๐ ปีกระทรวงการคลัง วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๓๘

ธนบัตรที่ระลึกกาญจนาภิเษก

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จดำรงสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙ ด้วยพระวิริยอุตสาหะ และทรงมั่นในทศพิธราชธรรมยังผลให้ราษฎรอยู่เย็นเป็นสุข ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จึงเห็นเป็นการสมควรออกธนบัตรที่ระลึก เพื่อเฉลิมพระเกียรติ ณ สมัยอันเป็นมหามงคลนี้ รวม ๓ ชนิด ตามประกาศกระทรวงการคลัง วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๙ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ และ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๓๙ ดังนี้

๑. ธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๕๐๐ บาท แบบพิเศษ
๒. ธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๕๐๐ บาท
๓. ธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๕๐ บาท แบบพิเศษ

๑. ธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๕๐๐ บาท แบบพิเศษ มีลักษณะรูปแบบ ดังนี้

๑. ลักษณะและสี

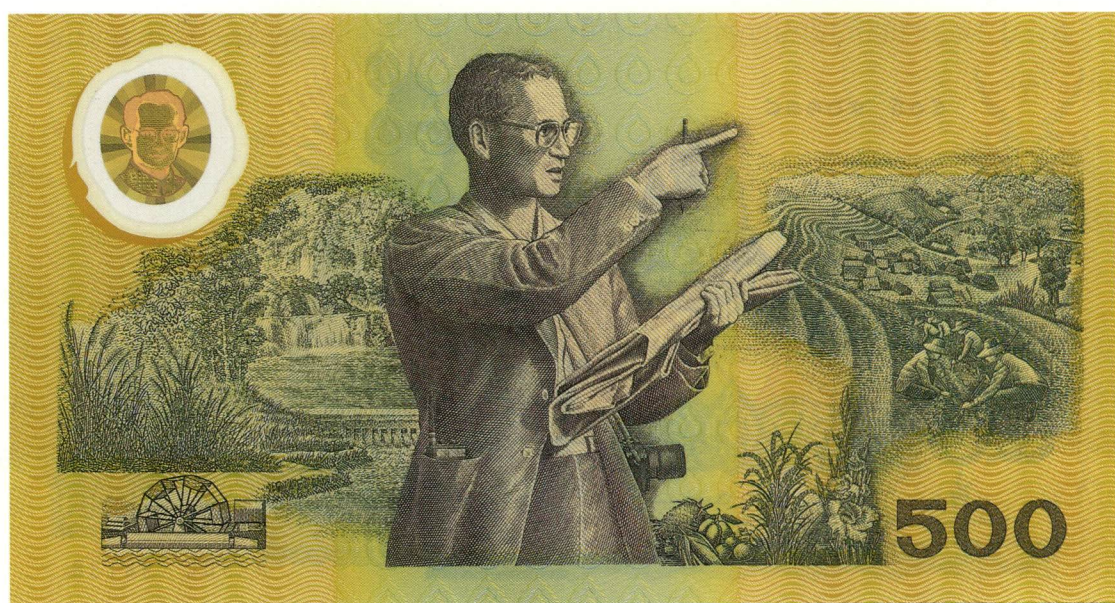

ก. ด้านหน้า เบื้องขวามีพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ฉลองพระองค์ครุย ทรงพระมหามาลาเส้าสูง ประทับพระที่นั่งราชยานพุดตานทอง ในการเสด็จพระราชดำเนินเสียบพระนคร โดยกระบวนพยุหยาตราสถลมารค พิม্পด้วยสีน้ำตาลเข้ม เบื้องหลังด้านขวาเป็นโซนเรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ รัชกาลที่ ๙ ซึ่งเป็นเรือพระที่นั่งลำแรกที่สร้างขึ้นในรัชสมัยของพระองค์ และใช้ในการเสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตราสถลมารค งานพระราชพิธีกาญจนาภิเษก พิม্পด้วยสีน้ำตาล มุมบนฉีกฟอยล์สีทอง พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ล้อมรอบด้วยพื้นที่สีซึ่งมองเห็นทะลุผ่านได้ และที่มุมล่างขวาสุดมีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกสีแดง พิมพ์ซ้อนทับอยู่บนลายพื้นสีส้ม เขียวไพล เหลืองและแดง เมื่อสังเกตธนบัตรภายใต้รังสีเหนือม่วงจะเห็นเส้นลวดลายสีแดงเรืองแสงเป็นสีส้ม

เบื้องซ้ายตรงกลางมีสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๓๙ พิมพ์ด้วยสีน้ำตาลแดงและลายไทย พิมพ์ด้วยสีน้ำตาลทับบนลายประดิษฐ์รูปวงกลม มีลายมือชื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับอยู่เหนือตำแหน่งคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” ทางซ้ายมีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” “ห้าร้อยบาท” และเลขไทยบอกราคา “๕๐๐” ทั้งหมดพิมพ์ด้วยสีน้ำตาลเข้มทับอยู่บนลายประดิษฐ์และลายพื้นสลับสี เมื่อสังเกตธนบัตรภายใต้รังสีเหนือม่วงจะปรากฏข้อความ “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ให้เห็นเหนือลายไทย

เบื้องซ้ายมุมบนมีรูปพระครุฑพ่าห์สีส้ม และสีเขียวไหล ถัดลงมาทางขวามีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีแดง

ข. ด้านหลัง ตรงกลางมีพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ขณะปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่พัฒนา พิมพ์ด้วยสีน้ำตาลเข้ม และภาพโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านต่าง ๆ ได้แก่

เบื้องขวาด้านบน เป็นภาพการอนุรักษ์ทรัพยากรดินในพื้นที่ของชาวนบพท่างไกล ตลอดจนการส่งเสริมการเพาะปลูก อันเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจในครอบครัวและสังคมโดยรวม

เบื้องซ้ายด้านบน เป็นภาพการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แหล่งน้ำและการชลประทาน ถัดลงมาเป็นการปลูกหญ้าแฝกเพื่อรักษาหน้าดิน และการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยใช้กังหันน้ำชัยพัฒนาในการบำบัดน้ำเสีย

เบื้องซ้ายมุมบน ผนึกฟอยล์สีทองพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ล้อมรอบด้วยพื้นที่สี่เหลี่ยมทูลเกล้าฯ ถวายและอยู่ในตำแหน่งที่ตรงกันกับด้านหน้า

ภาพโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านต่าง ๆ พิมพ์ด้วยสีเขียวเข้ม ยกเว้นกังหันน้ำชัยพัฒนา และเลขอารบิกบอกราคา “500” ที่เบื้องขวามุมล่างพิมพ์ด้วยสีน้ำตาลเข้ม

ลวดลายพื้นนอกเหนือจากพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ และภาพประกอบทั้งหมดพิมพ์ด้วยสีส้ม เขียวไพล และเขียว

ค. **ลักษณะอื่นๆ** พิมพ์บนวัสดุพอลิเมอร์ มีรูปตรามหากักร์ซ่อนในเนื้อวัสดุ ซึ่งมองเห็นได้ เมื่อยกส่องดูกับแสงสว่าง

ผืนกฟอยล์สีทองพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทั้งสองด้านของธนบัตรในตำแหน่งตรงกัน โดยปริมาตรหลังพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์จะเปลี่ยนสี สะท้อนแสงวาววับเมื่อพลิกธนบัตรไปมา

๒. **ขนาด** กว้าง ๙๑ มิลลิเมตร ยาว ๑๗๑ มิลลิเมตร

สำหรับธนบัตรที่ระลึกแบบพิเศษนี้เจาะจงใช้วัสดุพอลิเมอร์หุ้มฟอยล์สีทองเพื่อสื่อความหมายถึง พระราชพิธีกาญจนาภิเษก มีรูปตราจักรภายในเนื้อพอลิเมอร์และใช้สีทองเป็นหลัก

พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน เป็นภาพแบบ Optical Variable Device

๒. ธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๕๐๐ บาท

เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ กระทรวงการคลังได้ออกประกาศออกธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๕๐๐ บาท มีลักษณะสี และขนาดเหมือนกับธนบัตรชนิดราคา ๕๐๐ บาท แบบ ๑๔ ซึ่งได้ออกไว้ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลักษณะสีและขนาดราคา ๕๐๐ บาท ที่ประกาศออกใช้ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ เว้นแต่ตอนกลางมีสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๓๙ สีชมพูอมม่วง แทนพระราชลัญจกรประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในด้านหน้าของธนบัตร มี ลักษณะรูปแบบ ดังนี้

ธนบัตรที่ระลึกชนิดนี้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นจำนวนเพียง ๙,๙๙๙,๙๙๙ ฉบับ และนำมาให้ประชาชน แลกใช้ได้ในวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๙

๓. ธนบัตร ราคา ๕๐ บาท แบบพิเศษ มีลักษณะรูปแบบ ดังนี้

ธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๕๐ บาท แบบพิเศษมีลักษณะทั่วไปและขนาดเหมือนกับธนบัตรชนิดราคา ๕๐ บาท แบบ ๑๓ ซึ่งได้นำออกใช้ตามประกาศกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ แต่มีลักษณะพิเศษ ดังนี้ ธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา ๕๐ บาท แบบพิเศษ พิมพ์บนวัสดุพอลิเมอร์ บริเวณลายน้ำเดิม มีพระบรมฉายาลักษณ์สัญลักษณ์แบบใหม่ มองเห็นได้เมื่อยกธนบัตรขึ้นดูกับแสงสว่างและล้อมด้วยพื้นที่ใส ซึ่งมองเห็นทะลุผ่านได้

เบื้องซ้ายของพระบรมฉายาลักษณ์สัญลักษณ์แบบใหม่ ทั้งด้านหน้าและด้านหลังของธนบัตรมีตัวเลข “๕๐” ดุนูน

ด้านหน้าของธนบัตรเปลี่ยนลายพื้นสลับสีตอนกลางจากสีเหลืองเป็นสีส้ม และเบื้องขวาใต้เลข “๕๐” มีสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๖๔ แบบลายไทย

ด้านหลังของธนบัตร เปลี่ยนลายพื้นสลับสีตอนกลาง จากสีแสดและสีเขียว เป็นสีม่วงและสีเหลือง ส่วนลายประดิษฐ์สองข้าง รวมทั้งพระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลที่ ๗ และพระครุฑพ่าห์ เปลี่ยนจากสีม่วงแดงและสีม่วง เป็นสีแดงและสีฟ้า ลายพื้นระหว่างพระบรมราชานุสาวรีย์และพระครุฑพ่าห์ เปลี่ยนลักษณะลายและสี จากสีชมพูม่วงและสีม่วง เป็นสีม่วงและสีเหลือง

ทั้งด้านหน้าและด้านหลังของธนบัตร เพิ่มลายเส้นเป็นพื้น โดยตอนกลางเป็นสีเหลืองส่วนสองข้างเป็นสีฟ้า

สลับตำแหน่ง หมวดอักษรและเลขหมายไทย กับหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิก และพิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์พิเศษสีแดง ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มเรืองแสง ภายใต้รังสีเหนือม่วง

เหนือตำแหน่งหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิก เมื่อสังเกตธนบัตรภายใต้รังสีเหนือม่วง จะปรากฏพระปฐมบรมราชโองการ “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” เรืองแสงเป็นสีเหลือง

ธนบัตร แบบ ๑๕

ธนบัตรชนิดราคา ๕๐ บาท

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำธนบัตรชนิดราคา ๕๐ บาท แบบ ๑๕ ออกใช้ ในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐ มีลักษณะรูปแบบ ดังนี้

๑. ลักษณะและสี

ก. ด้านหน้า

เบื้องขวามีพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องแบบจอมทัพ พิมพ์ด้วยสีน้ำเงินเข้ม เบื้องหลังเป็นลายพื้นพิมพ์ด้วยสีฟ้าและสีม่วง

ตอนกลางมีตรามหาจักรีพิมพ์ด้วยสีเหลือง สีชมพู สีม่วง และสีฟ้า ขอบด้านบนลายรูปวงกลมที่มีรัศมีสีฟ้า สีเหลือง สีชมพู สีเขียว และสีม่วง โดยรอบเป็นลายประดิษฐ์หลายรูปแบบ และพิมพ์สลับสีเหนือขึ้นไปมีหมวดอักษรและเลขหมายไทยสีแดง ภายใต้ตรามหาจักรีมีลายมือชื่อของรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย กำกับอยู่เหนือตำแหน่งคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง” และ “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” พิมพ์ด้วยสีน้ำเงินเข้ม ถัดลงมาเป็นเลขไทย บอกราคาขนาดใหญ่ พิมพ์ด้วยสีน้ำเงินและสีน้ำเงินเข้ม ภายในบรรจุตัวเลขอารบิก และตัวอักษรไทยคำว่า “ 50 บาท” ขนาดเล็กที่อ่านได้ชัดเจนโดยใช้แว่นขยายถัดไปทางซ้ายมีแถวตัวเลขอารบิกและอักษรไทยคำว่า “ 50 บาท” ขนาดเล็กที่อ่านได้ชัดเจน โดยใช้แว่นขยาย พิมพ์ด้วยสีน้ำเงิน

มุมบนเบื้องซ้าย มีรูปพระครุฑพ่าห์สีม่วง ขนปีกชั้นนอกและขนหางสีน้ำเงิน ขนปีกชั้นในสีม่วง ถัดลงมามีคำว่า “รัฐบาลไทย” “ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” และ “ห้าสิบบาท” ทั้งหมด พิมพ์ด้วยสีน้ำเงินเข้ม ถัดลงมาจากทางซ้าย มีรูปลายดอกกลอยพิมพ์ด้วยสีเขียว และสีน้ำเงิน อยู่ในรูปวงกลมสีขาว

มุมบนเบื้องขวา มีเลขอารบิกบอกราคา พิมพ์สีน้ำเงินเข้มซ้อนทับบนลายประดิษฐ์สีน้ำเงิน สีม่วง และสีเขียว ถัดลงมาเป็นลายพื้นสีฟ้าและช่องสี่เหลี่ยมตรงกลางมีตัวเลข “50” ดุนูน ด้านล่างเป็นลายประดิษฐ์ สีม่วงเข้มอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมมุมมน ถัดลงมามีหมวดอักษรโรมันและเลขหมายอารบิกสีแดงพิมพ์ซ้อนทับอยู่บนลายประดิษฐ์สีน้ำเงิน สีม่วง และสีเขียว

ข. ด้านหลัง

ตอนกลาง มีภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้านบนมีคำว่า “พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” “พ.ศ. ๒๓๔๗-๒๔๑๑” พิมพ์ด้วยสีน้ำเงินเข้ม ซ้อนทับลายไทย ประยุกต์สลักรูปและลายพื้นรูปวงกลมสีม่วง และสีชมพู ด้านล่างเป็นแถวตัวเลขอารบิกและอักษรไทย คำว่า “50 บาท” ขนาดเล็ก พิมพ์สลักรูป โค้งเป็นรูปคลื่นจากด้านล่างซ้ายไปด้านบนขวา

ขอบด้านบนและล่าง เป็นลายไทยประยุกต์พิมพ์ด้วยสีเหลืองส้มและสีชมพู ส่วนสองข้างพิมพ์ด้วยสีฟ้า และสีม่วง ถัดไปทางซ้ายมีเลขอารบิกขนาดใหญ่บอกราคาพิมพ์ในแนวตั้งด้วยสีฟ้าและสีน้ำเงิน ถัดลงมาเป็นภาพกล้องโทรทรรศน์และลูกโลกดาว พิมพ์ด้วยสีน้ำเงินซ้อนทับบนลายประดิษฐ์รูปวงกลมสีฟ้า สีม่วง และช่อลายไทยสีฟ้าอมเขียว และสีเหลืองส้ม ถัดลงมาเป็นเลขไทยขนาดใหญ่บอกราคาพิมพ์ด้วยสีน้ำเงิน

มุมบนเบื้องซ้าย มีภาพพระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลที่ ๔ พิมพ์ด้วยสีม่วง ซ้อนทับบนลายไทย ประยุกต์สีฟ้าและสีม่วง ถัดลงมาเป็นลายพื้นสีฟ้ามีช่องสี่เหลี่ยมในตำแหน่งตรงกับด้านหน้า และที่ขอบด้านล่างมีลายไทยประยุกต์ลักษณะเดียวกับขอบด้านบน

มูมบนเปื้องขวา มีรูปพระครุฑพ่าห์สีม่วง ขนปีกชั้นนอก และขนหางสีฟ้า ขนปีกชั้นในสีม่วง ถัดลงมา เป็นภาพพระปฐมเจดีย์ พิมพ์ด้วยสีน้ำเงินบนลายพื้นสีฟ้า และลายประดิษฐ์สีฟ้าและสีม่วง ถัดลงมาเปื้องขวา เป็นรูปลายดอกลอยสีขาวอยู่ในรูปวงกลมสีม่วง ถัดไปทางซ้ายเป็นช่อลายไทย พิมพ์ด้วยสีม่วง

ค. ลักษณะอื่นๆ

พิมพ์บนวัสดุพอลิเมอร์ มีพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันอยู่ในบริเวณลายพื้นสีฟ้า ซึ่งมองเห็นได้ชัดเจนทั้งสองด้านเมื่อยกธนบัตรขึ้นส่องดูกับแสงสว่าง ถัดลงมาเป็นช่องใสมองเห็นทะลุได้ทั้งสองด้าน ตรงกลางดูเหมือนเป็นตัวเลขอารบิก “50” อ่านได้เฉพาะด้านหน้า

รูปพระครุฑพ่าห์บนด้านหน้า อยู่ในตำแหน่งตรงกับรูปพระครุฑพ่าห์บนด้านหลัง เมื่อยกส่องดูกับแสงสว่างจะเห็นซ้อนทับกันสนิทไม่เหลื่อมล้ำ และรูปลายดอกลอยบนด้านหน้าอยู่ในตำแหน่งตรงกับรูปลายดอกลอยบนด้านหลัง เมื่อยกส่องดูกับแสงสว่างจะเห็นเป็นรูปลายดอกลอยที่สมบูรณ์

ภายในลายไทยมีสีม่วงเข้มในกรอบสี่เหลี่ยมมุมมน ได้ช่องใสด้านหน้ามีตัวเลขอารบิก “50” ซ่อนไว้ซึ่งมองเห็นได้เมื่อยกธนบัตรเอียงเข้าหาแสงสว่าง โดยมองผ่านลายไทยดังกล่าวจากมุมด้านล่างขวาของธนบัตรเข้าหาด้านซ้ายของช่องใส

หมวดอักษร และเลขหมายไทย กับหมวดอักษรโรมัน และเลขหมายอารบิก บนด้านหน้า พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์พิเศษสีแดง ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มเรืองแสงภายใต้รังสีเหนือม่วง

ด้านหน้า บริเวณตรามหาจักรีจะปรากฏอักษรพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร” เป็นสีเหลืองเรืองแสงภายใต้รังสีเหนือม่วง

๒. ขนาด

กว้าง ๗๒ มิลลิเมตร ยาว ๑๔๔ มิลลิเมตร

เรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหรียญและเงินตรา

บัตรเครดิต : เงินตรารูปแบบอื่น : Credit Card

นอกจากเงินในรูปธนบัตรและเหรียญต่างๆ ซึ่งถือเป็นสื่อในการซื้อขายแลกเปลี่ยนแล้ว ในปัจจุบันการชำระค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้พัฒนาในรูปของบัตรเครดิต บัตรนี้ถือกำเนิดในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรกเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๖๔ (ค.ศ. ๑๙๒๑) โดยเป็นแนวคิดของบริษัทขนาดใหญ่และกลุ่มโรงแรมชั้นนำได้ออกบัตรเครดิตให้กับลูกค้าของตน เพื่อได้นำไปใช้ซื้อสินค้าและบริการต่างๆ ในเครือขาย สำหรับในประเทศไทยได้มีการริเริ่มนำบัตรเครดิตมาใช้ในราว พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยบริษัทไดเนอร์สคลับ (Diners Club) ได้ริเริ่มบัตรไดเนอร์สการ์ด (Diners Card) แต่ยังไม่เป็นที่นิยมแพร่หลายนัก

คำว่าบัตรเครดิต หมายถึงตราสารทางการเงินรูปแบบหนึ่งที่มีบัตรถือบัตรได้ผ่านการกลั่นกรองจากผู้ออกบัตรให้เป็นผู้ได้รับสินเชื่อเพื่อการบริโภค ในการซื้อสินค้าและบริการจากผู้ขายด้วยบัตรแทนเงินสดในระยะเวลาหนึ่ง บัตรเครดิต มีทั้งที่เป็นบัตรเครดิตสากลและบัตรเครดิตภายในประเทศ อาจแบ่งเป็นบัตรเครดิตบริการพิเศษ (Charged Card หรือ Travel and Entertainment Card) บัตรเครดิตธนาคาร (Bank Card) และบัตรห้างสรรพสินค้าต่างๆ ภายในประเทศ (Local Card หรือ Private Label) เป็นต้น

ปัจจุบันในประเทศไทยมีผู้นิยมใช้บัตรเครดิตแทนเงินสดมากขึ้นเป็นลำดับ ในไตรมาสที่ ๓ ของพ.ศ. ๒๕๓๙ ธนาคารพาณิชย์ไทยได้ให้บริการบัตรเครดิตแก่ลูกค้าของธนาคารมีจำนวนมากกว่า ๑.๔ ล้านบัตร ส่วนธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทยได้ให้บริการบัตรเครดิตแก่ลูกค้ากว่า ๔ แสนบัตร ภาวะการแข่งขันของธุรกิจบัตรเครดิตจะขึ้นอยู่กับการให้บริการเสริมเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์อำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้า และมีการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริการให้เป็นบัตรเบิกเงินล่วงหน้า บัตรเงินด่วนทันที (A.T.M. Card) บัตรสมาร์ตการ์ด (Smart Card) ที่มีชิพบันทึกข้อมูลอื่นๆ ประกอบ

บัตรเครดิต ตราสารทางการเงินรูปแบบใหม่ ในการซื้อสินค้าและบริการแทนเงินสด

หน่วยงานผลิตเหรียญ :

โรงกษาปณ์ กรมธนารักษ์

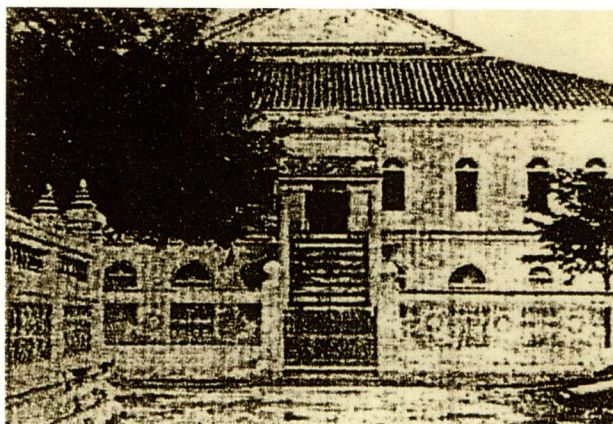
The Royal Thai Mint The Treasury Department Ministry of Finance

หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเหรียญ คือกองกษาปณ์ ในสังกัดกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนชนิดราคาต่างๆ ออกใช้ในระบบเศรษฐกิจของประเทศให้เพียงพอ โดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ และผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในโอกาสสำคัญในทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ หรือเหตุการณ์ระหว่างประเทศ เพื่อเป็นการเผยแพร่เกียรติยศ ชื่อเสียง และวัฒนธรรมอันดีงามของไทย นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่จัดสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ว่าจ้าง) เครื่องหมายตอบแทน และของสิ่งจำต่างๆ ตามความต้องการของหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่สั่งจ้าง รวมทั้งการซ่อม สร้าง ตั้มนิรภัย และห้องมั่นคงให้คลังจังหวัด และหน่วยราชการต่างๆ ทั่วราชอาณาจักร

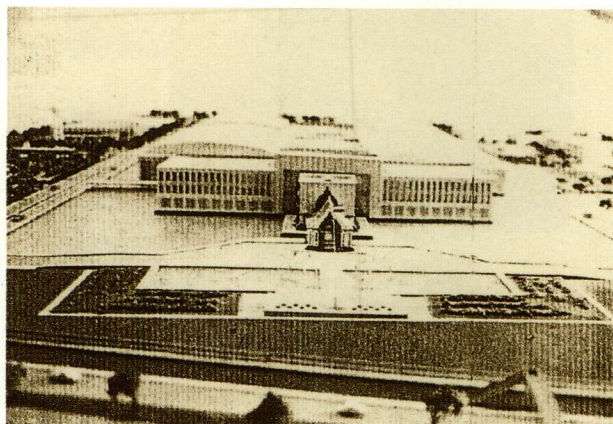
ประวัติความเป็นมาของโรงกษาปณ์

โรงกษาปณ์ กรมธนารักษ์ ปัจจุบันมีอายุกว่า ๑๓๖ ปี ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๓ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงกษาปณ์ขึ้นในพระบรมมหาราชวัง ริมประตูสุวรรณหงส์ ด้านทิศตะวันออก (เดิมเคยเป็นโรงทำเงินพดด้วงมาก่อน) เพื่อผลิตเหรียญกษาปณ์ออกใช้แทนเงินพดด้วงตามลักษณะสากลนิยม โรงงานนี้สร้างเสร็จและเริ่มผลิตเหรียญกษาปณ์ออกใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๐๓ ได้รับพระราชทานนามว่า “โรงกระสาปณ์สิทธิการ”

ภายหลังพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงกษาปณ์ขึ้นใหม่ ใกล้เคียงกันบริเวณริมคลองหลอด ดำเนินการมาจนถึงสมัยรัชกาลปัจจุบันได้มีการก่อสร้างโรงงานแห่งใหม่ขึ้น คือโรงกษาปณ์ปัจจุบันริมถนนประดิพัทธ์ เนื้อที่ประมาณ ๑๑ ๑/๒ ไร่ เนื่องจากโรงงานเดิมมีเนื้อที่คับแคบไม่เพียงพอต่อการติดตั้งเครื่องจักรที่ขยายกำลังการผลิต สร้างเสร็จและเปิดทำการเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๓๙) โรงกษาปณ์สามารถผลิตเหรียญกษาปณ์ออกใช้ได้ประมาณ ๑๐๕๔.๑๕ ล้านเหรียญ โรงงานนี้ดำเนินการมาได้ ๒๐ ปี คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (มติคณะรัฐมนตรี ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙) เห็นชอบให้สร้างโรงกษาปณ์แห่งใหม่ขึ้น บริเวณโรงงานทอกระสอบเดิม ของกระทรวงการคลัง ถนนพหลโยธิน กิโลเมตรที่ ๓๔-๓๕ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เนื้อที่ประมาณ ๑๒๖ ไร่ เพื่รองรับแก้ไขปัญหาระบบเดิมมีสภาพคับแคบไม่สามารถขยายกำลังการผลิตให้ทันต่อการขยายตัวและความต้องการใช้เหรียญกษาปณ์ คาดว่าจะเปิดดำเนินการได้ประมาณปี ๒๕๔๑

โรงกระสาปณ์สิทธิการ

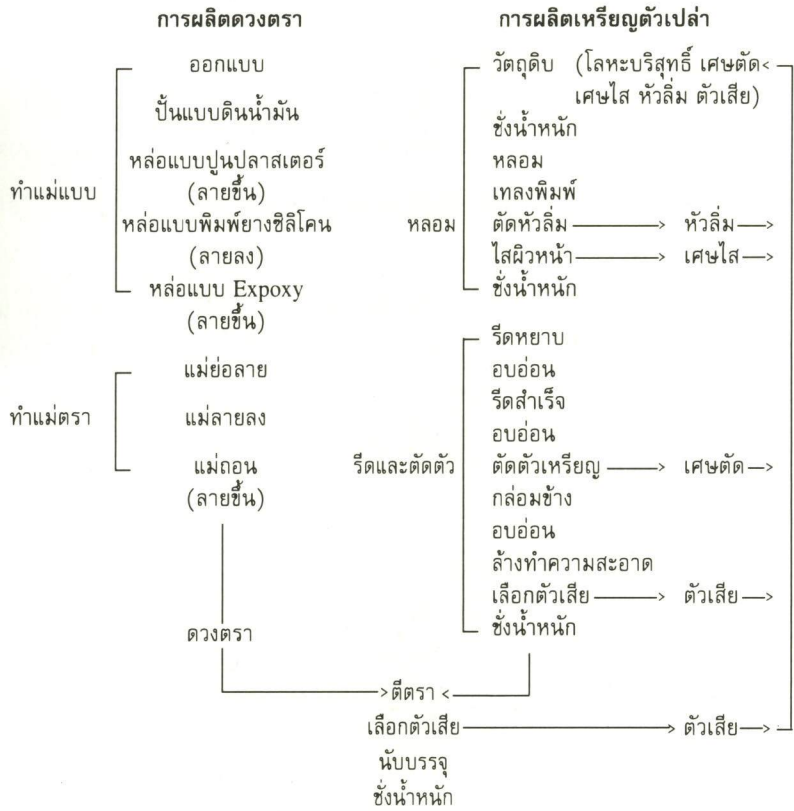

โรงกษาปณ์ใหม่ (รังสิต)

ขั้นตอนการผลิตเหรียญกษาปณ์

หน่วยงานผลิตธนบัตร : โรงพิมพ์ธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย Note Printing Works Bank of Thailand

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตรขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๐๔ เพื่อความมั่นคงและความปลอดภัยทางเศรษฐกิจและเพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศ โดยใช้เงินผลประโยชน์หุ้นสำรองเงินตราเป็นทุนดำเนินงาน เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๐๖ บนพื้นที่ ๑๑ ไร่ ๓๕ ตารางวา ใช้เวลาก่อสร้างประมาณ ๕ ปี และได้กราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดโรงพิมพ์ธนบัตร เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๒

ภารกิจของโรงพิมพ์ธนบัตร ได้แก่ การพิมพ์ธนบัตรทุกชนิดราคา และการพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นของทางราชการเป็นเฉพาะกรณี ทั้งนี้รวมถึงการออกแบบ การทำแม่แบบ แม่พิมพ์ การผลิตหมึกพิมพ์ ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าวิทยาการใหม่ๆ ในการผลิตให้ทันสมัย

ระบบการพิมพ์ที่ใช้มี ๓ ระบบ คือ

๑. พิมพ์ลอยสายสีพื้น ด้วยระบบออฟเซตแห้ง (Dry-offset)
๒. พิมพ์พระบรมฉายาลักษณ์และลอยสายสีพื้น ด้วยระบบอินทาลโย (Intaglio)
๓. พิมพ์เลขหมายลายเซ็น ด้วยระบบเลตเตอร์เพรสส์ (Letterpress)

การพิมพ์ทั้ง ๓ ระบบนี้ต้องควบคุมคุณภาพงานพิมพ์ เพื่อให้ได้ลักษณะของลอยสายบนธนบัตรที่มีความละเอียดคมชัด สวยงาม

ในครั้งแรกโรงพิมพ์ธนบัตรได้จัดพิมพ์ธนบัตรชนิดราคา ๕ บาท และ ๑๐ บาท ต่อมาพิมพ์ชนิดราคา ๒๐ บาท ๕๐ บาท ๑๐๐ บาท ๕๐๐ บาท และบัตรธนาคารชนิดราคา ๖๐ บาท เนื่องในมหามงคลวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาหกสิบบริบูรณ์ และพิมพ์ธนบัตรชนิดราคา ๑๐๐๐ บาท ซึ่งเริ่มออกใช้ในมหามงคลวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

กระบวนการผลิตธนบัตร ประกอบด้วย

๑. **การออกแบบธนบัตร** ต้องคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความหมายของภาพรวมทั้งลอยสาย สี ขนาดของธนบัตร และมาตรการต่อต้านการปลอมแปลงที่ประชาชนจะตรวจดูได้โดยง่าย

๒. **การทำแม่แบบแม่พิมพ์** การแกะแม่แบบโลหะด้วยมือ การสร้างลอยสายด้วยเครื่อง ตลอดจนการเขียนลอยสายด้วยมือเพื่อทำแม่พิมพ์นั้น แต่ละขั้นตอน ต้องอาศัยความชำนาญพิเศษ มีความละเอียด ประณีต และความเที่ยงตรงแม่นยำสูง

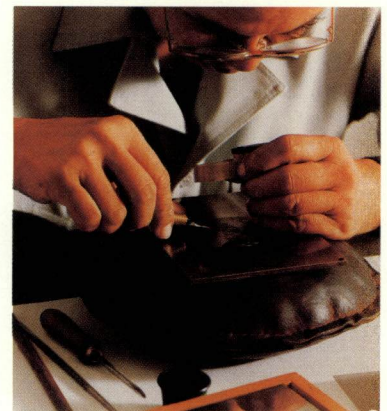
๓. **กระดาษธนบัตร** เป็นกระดาษชนิดพิเศษผลิตจากใยฝ้าย มีความแข็งแรงทนทานต่อการฉีกขาด การพับ และการใช้งานตามสภาพปกติ ในเนื้อกระดาษฝังเส้นใยสี มีลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์ ซึ่งสังเกตเห็นได้ชัดเจนเมื่อยกส่องดูกับแสงสว่าง

นอกจากนั้น ยังเพิ่มมาตรการให้ยากต่อการปลอมแปลงขึ้นอีกสำหรับธนบัตรบางชนิดราคา ได้แก่ ลายน้ำรูปลายประจำยามที่มีความโปร่งแสงเป็นพิเศษ และเส้นใยเรืองแสงภายใต้รังสีเหนือม่วง

๔. **หมึกพิมพ์ธนบัตร** โรงพิมพ์ธนบัตรผลิตหมึกพิมพ์ธนบัตรที่มีคุณสมบัติพิเศษเฉพาะขึ้นใช้เอง ซึ่งเป็นมาตรการเสริมให้การปลอมแปลงธนบัตรเป็นไปได้ยากขึ้น โดยมีการตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพของหมึกพิมพ์อยู่เสมอ

๕. **การตรวจสอบคุณภาพ** และการตรวจนับจำนวน แผ่นพิมพ์ธนบัตรทุกแผ่นและธนบัตรทุกฉบับจะผ่านการตรวจสอบคุณภาพและตรวจนับจำนวนทุกขั้นตอนการผลิต ตั้งแต่กระดาษเปล่าจนตัดเป็นธนบัตรสำเร็จรูป

๖. **การทำลายธนบัตร หรือธนบัตรเลิกใช้** เมื่อธนบัตรหมดอายุมีสภาพเก่าไม่น่าใช้ จำเป็นต้องคัดแยกออกจากการหมุนเวียนในท้องตลาด เพื่อเผาทำลาย โดยมีคณะกรรมการควบคุมอย่างเข้มงวดทุกขั้นตอน

การแกะแม่แบบโลหะด้วยมือ

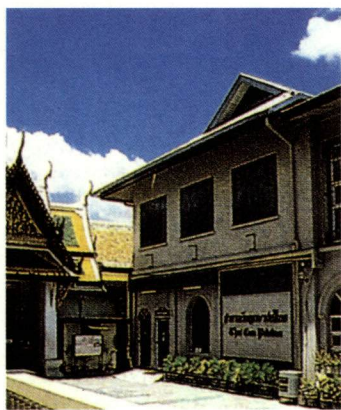
ภายในห้องพิมพ์ธนบัตร

หน่วยงานและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และเผยแพร่ข้อมูลเหรียญและเงินตราไทย

: ศาลาเครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญกษาปณ์ไทย ในพระบรมมหาราชวัง
Royal Thai Decorations and Coins Pavilion, Royal Grand Palace

ศาลาเครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญกษาปณ์ไทย ตั้งอยู่ในพระบรมมหาราชวัง เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมธนารักษ์ อยู่ในการควบคุมดูแลของกองเครื่องราชอิสริยยศและเหรียญกษาปณ์ เปิดแสดงตั้งแต่วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๑๙ แสดงเฉพาะเหรียญและเงินตราต่อมาเมื่อ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ได้เปิดแสดงเครื่องราชอิสริยยศและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปัจจุบันได้จัดแสดงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกของไทยในอดีตถึงปัจจุบัน เครื่องราชอิสริยยศและเครื่องประกอบยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยตั้งแต่สมัยแรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน เครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญต่างประเทศ ธนบัตรไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ ถึงปัจจุบัน จำหน่ายเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก สมุดชุดเหรียญและของที่ระลึกต่างๆ รวมทั้งหนังสือและเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเหรียญกษาปณ์ เปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๘.๓๐-๑๕.๓๐ น.

: พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย
Bank of Thailand Museum

พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยในบริเวณอาคารพระตำหนักวังบางขุนพรหม มีประวัติความเป็นมายาวนานเกือบร้อยปี เดิมเป็นวังที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. ๒๔๘๘ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ใช้เป็นอาคารที่ทำการ

พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์เงินตราไทยอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของชนชาติไทยในอดีต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิวัฒนาการเงินตราไทย การจัดแสดงได้รวมตั้งแต่สื่อในการแลกเปลี่ยนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ เงินตราโบราณอันได้แก่ เงินตราของ

อาณาจักรฟูนัน ทวาราวดี และศรีวิชัย เงินพดด้วง เหรียญกษาปณ์ และธนบัตรไทย ตลอดจนเงินตราาร่วมสมัยทางภาคเหนือ (เงินล้านนา) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เงินล้านช้าง) นอกจากนี้ ยังได้จัดแสดงประวัติความเป็นมาของธนาคารแห่งประเทศไทย บทบาทและหน้าที่โดยลำดับเหตุการณ์สำคัญๆ ในรอบ ๕๐ ปีที่ผ่านมาไว้ด้วย

พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ในบริเวณธนาคารแห่งประเทศไทย เลขที่ ๒๗๓ ถนนสามเสน แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร. ๒๘๐-๑๑๔๕ เปิดให้บริการวันจันทร์-วันศุกร์ เว้นวันหยุดธนาคาร ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ น.-๑๒.๐๐ น. และ ๑๔.๐๐ น.-๑๖.๐๐

: พิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
Museum of Siam Commercial Bank

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๔ เป็นเวลากว่า ๙๐ ปี ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ธนาคารมาจนถึงปัจจุบันได้มีเอกสาร และอุปกรณ์เกี่ยวกับการธนาคารเป็นจำนวนมาก ธนาคารจึงได้ จัดตั้ง

“พิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย ธนาคารไทยพาณิชย์” ขึ้นเพื่อบริหารรักษาสิ่งที่มีค่าทาง ประวัติศาสตร์การธนาคารเหล่านี้ไว้ พิพิธภัณฑ์เริ่มดำเนินการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ จัดแสดงเอกสาร เหรียญกษาปณ์ ธนบัตร พันธบัตร ตลอดจนอุปกรณ์เครื่องใช้ ในการดำเนินงานวิวัฒนาการของธนาคารไทย และกำเนิดของการธนาคารไทย

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๙ ถนนรัชดาภิเษก แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ ซึ่งเป็นอาคารสำนักงานใหญ่ของธนาคาร บริเวณพิพิธภัณฑ์อยู่ด้านหน้าของกลุ่ม อาคาร แบ่งเป็น ๒ ชั้น ชั้นบนมีพื้นที่ประมาณ ๑,๓๐๐ ตารางเมตร เป็นส่วนของการจัดพิพิธภัณฑ์ถาวร ชั้นล่างมีพื้นที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร เป็นส่วนของการจัดนิทรรศการหมุนเวียน ทั้งในเรื่องของพิพิธภัณฑ์และการแสดงงานศิลปะ อื่นๆ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเป็นองค์ประธาน ในพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๓๙ พิพิธภัณฑ์ดังกล่าวนี้จัดเป็นสถานที่ สำคัญแห่งหนึ่งของธนาคาร ในการเผยแพร่ภาพพจน์และประชาสัมพันธ์กิจการ ของธนาคาร เปิดให้ประชาชนเข้าชมอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางการบริหาร พิพิธภัณฑ์ตามหลักสากล ใช้เป็นสถานที่จัดแสดงพัฒนาการของระบบการเงิน การธนาคารไทย และระบบการเงินการธนาคารในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศ ที่จะพัฒนาไปเป็นศูนย์กลางทางการเงิน ในภูมิภาคนี้

: สมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทย
The Numismatic Association of Thailand

สมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทยตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ในขั้นแรกนี้ใช้ชื่อว่า “กลุ่มเหรียญกษาปณ์” (COIN CLUB) ให้รวมถึงการสะสมธนบัตรด้วย โดยมีแนวคิดว่าการสะสมหรือเล่นเหรียญกษาปณ์นี้เป็นการรักษาสมบัติของชาติ เป็นการอนุรักษ์โบราณวัตถุอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไว้ให้ อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป ภายหลังได้ขออนุญาตตั้งเป็นสมาคมขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เรียกว่า สมาคมเหรียญกษาปณ์ แห่งประเทศไทย (The Numismatic Association of Thailand) ที่ทำการตั้งอยู่ที่ กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์ เลขที่ ๑๑๐/๗ ถนนประดิพัทธ์ สามเสนใน กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อรับเป็นสื่อกลางสำหรับแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความสามารถและความชำนาญเพื่อประโยชน์ของสมาชิก ส่งเสริมความสำคัญและคุณภาพของเหรียญ กษาปณ์และธนบัตร เน้นในการระมัดระวังและการสะสมที่ถูกต้อง ประสานงานกับองค์การเหรียญกษาปณ์อื่นๆ เสริมสร้าง มิตรภาพระหว่างสมาชิก กระตุ้นและสนับสนุนประชาชนให้สนใจการสะสมเหรียญกษาปณ์และธนบัตรให้มากขึ้น รวบรวม และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเหรียญกษาปณ์ไทยและไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง ปัจจุบันมีสมาชิกกว่า ๖๐๐ คน

ภาคผนวกที่ ๑ : ข้อมูลบันทึกเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเหรียญ และเงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปี

พ.ศ. ๒๔๘๙

๙ มิถุนายน สมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ทรงรับราชสมบัติสืบสันตติวงศ์ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จสวรรคต ทรงพระนามว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

พ.ศ. ๒๔๙๓

๕ พฤษภาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบรมราชาภิเษก ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า “เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ทรงรับเฉลิมพระนามว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร และทรงสถาปนาเฉลิมพระเกียรติยศสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ขึ้นเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี

๕ พฤษภาคม เฉลิมพระนามสมเด็จพระสังฆราชวชิรญาณวงศ์ (ม.ร.ว.ชื่น นพวงศ์) จารึกสุพรรณบัฏว่า สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ วิสุทธิสงฆ์คุณาลังการ อริยวงศาตญาณวิมล สกลมหาสังฆปริณายก (ต่อมาสถาปนาทรงกรมเป็น กรมหลวงวชิรญาณวงศ์)

พ.ศ. ๒๔๙๗

๒๒ ตุลาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงผนวช ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์เป็นพระอุปัชฌาย์ทรงจำพรรษาอยู่ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร ทรงมีพระฉายาว่า “ภูมิลो” ทรงลาสิกขาวันที่ ๘ พฤศจิกายน ขณะทรงผนวช สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ทรงปฏิบัติพระราชกิจเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (๑ ธันวาคม ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ สถาปนาเฉลิมพระอิสริยยศกิติ์ขึ้นเป็นสมเด็จพระบรมราชินีนาถ)

พ.ศ. ๒๕๐๐

๑๒-๑๔ พฤษภาคม มังงานเฉลิมฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ ๗ วัน ๗ คืน ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง และมีการสมโภชพระพุทธศาสนา ณ พุทธสถานทั่วราชอาณาจักร ประกอบพิธีอุปสมบทพระภิกษุ ๒๕๐๐ รูป มีพระภิกษุจากประเทศอินเดีย ญี่ปุ่น พม่า และจีนมาร่วมพิธีในประเทศไทยด้วย ในปีนี้เริ่มสร้างพุทธมณฑลในพื้นที่ ๒๕๐๐ ไร่ ณ ตำบลศาลายา อำเภอนครชัยศรี และตำบลบางกระทิก อำเภอสามปราชญ์ นครปฐม เพื่อเป็นพุทธาณูสรณียสถาน สร้างพระพุทธรูปปางลีลา สูง ๒๕๐๐ กระเบียด (๑๖.๒๕ เมตร) และสร้างสมมตสังฆเวชนียสถาน ๔ ตำบล คือ สถานที่ประสูติ ตรัสรู้ ปฐมเทศนา และปรินิพพาน (การก่อสร้างเสร็จลงใน พ.ศ. ๒๕๒๓ สมัยพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี)

พ.ศ. ๒๕๐๒

๑๔ ธันวาคม เริ่มเสด็จเยือนต่างประเทศเป็นทางสัมพันธไมตรี เสด็จสาธารณรัฐเวียดนามเป็นประเทศแรก ต่อมา ใน พ.ศ. ๒๕๐๓ เสด็จอินโดนีเซีย สหภาพพม่า สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เยอรมนี โปรตุเกส สวิส เดนมาร์ก นอร์เวย์ สวีเดน อิตาลี รัฐสันตะปาปา เบลเยียม ฝรั่งเศส ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ สเปน พ.ศ. ๒๕๐๕ เสด็จปากีสถาน มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น พ.ศ. ๒๕๐๖ เสด็จสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ฟิลิปปินส์ พ.ศ. ๒๕๐๗ เสด็จออสเตรเลีย พ.ศ. ๒๕๐๙ เสด็จเยอรมนี พ.ศ. ๒๕๑๐ เสด็จอิหร่าน สหรัฐอเมริกา แคนาดา ระหว่างการเสด็จเยือนประเทศต่างๆ โปรดฯตั้งสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์เป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแทนพระองค์

พ.ศ. ๒๕๐๕

๗ ธันวาคม เสด็จฯเสียบพระนครโดยกระบวนราบใหญ่ตามโบราณราชประเพณี ในมงคลวิโรกาส เฉลิมพระชนม์พรรษา ๓๖ พรรษา ทรงฉลองพระองค์ชุดยราชภูษิตาภรณ์ ทรงพระมหามาลา ประทับพระราชยานพุดตานทองคานหาม

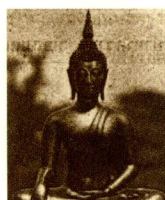

พ.ศ. ๒๕๐๘

๒๒ มกราคม โรงงานพิมพ์ธนบัตรของธนาคารแห่งประเทศไทยสร้างเสร็จ ดำเนินงานติดตั้งเครื่องจักร เริ่มพิมพ์ธนบัตรเองในปี ๒๕๐๙ (แต่เดิมไทยจ้างบริษัทโทมัส เดอ ลา รู ที่ประเทศอังกฤษพิมพ์ธนบัตรมาเป็นเวลานาน)

๙-๒๐ ธันวาคม ไทยเป็นเจ้าภาพแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ ๕ มี ๑๘ ประเทศเข้าร่วมแข่งขัน เกาหลี ญี่ปุ่น จีน เนปาล ปากีสถาน พม่า ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ลังกา เวียดนาม สิงคโปร์ อัฟกานิสถาน อินเดีย อินโดนีเซีย อิสราเอล อิหร่าน ฮองกง และประเทศไทย เป็นการแข่งขันกีฬาครั้งใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ไทยได้ครอง ๑๒ เหรียญทอง

พ.ศ. ๒๕๐๕

๒๘ เมษายน โปรดเกล้าฯให้ช่างเททองหล่อพระพุทธรูป ที่โปรดฯให้ช่างกรมศิลปากร ปั้นหุ่นและทรงตรวจพุทธลักษณะจนพอพระราชหฤทัยขนานนามว่า “พระพุทธรอนราชูปถัมภ์” ที่ฐานบัวหงายบรรจุพระพุทธรูปพิมพ์ที่ทรงปั้นแบบด้วยพระหัตถ์ เรียกว่าพระกำลังแผ่นดิน หรือ ‘หลวงพ่ोजิตฺตลดา’ สร้างด้วยวัตถุมงคลที่เป็นของส่วนพระองค์ และผงจากสถูปเจดีย์ จากพระพุทธรูปสำคัญ จากแหล่งและพิธีสำคัญ ผงจากปูชนียสถานแห่งต่างๆ

พระพุทธรอนราชูปถัมภ์ เป็นพระพุทธรูปสำคัญประจำรัชกาลเป็นนิมิตหมายถึงความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ และโปรดเกล้าฯเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานไว้ ณ จังหวัดต่างๆ ทั่วราชอาณาจักร รวมทั้งกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๑๐

๕-๑๖ ธันวาคม ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ คือ กีฬาแหลมทอง (SEAP GAMES) ครั้งที่ ๕ มี ๖ ประเทศเข้าร่วมแข่งขันคือ พม่า ลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม และไทย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเข้าแข่งเรือใบประเภท โอ.เค. (O.K. Dinghy Class) ขณะที่ ๑ เมื่อทรงแข่งเสร็จ ได้เสด็จฯไปยัง อ. พังช้าง จ. น่าน เพื่อทรงเยี่ยมทหารตำรวจที่ปฏิบัติต่อสู้ปราบปรามผู้ก่อการร้าย พระราชทานเครื่องอุปโภคบริโภค

ธันวาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดฯทรงดนตรีมาแต่ครั้งทรงเป็นพระอนุชาธิราช ทรงเครื่องดนตรีแซกโซโฟน และคลาริเน็ต ตามโน้ตและการบรรเลงแบบคลาสสิก และโปรดฯทรงดนตรีแบบแจ๊ส ทรงพระราชนิพนธ์เพลงไว้มากมาย ทรงแต่งเพลงให้วงดนตรีนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวงสุนทราภรณ์ เพลงพระราชนิพนธ์เพลงแรกคือ แสงเทียน และอื่นๆ เช่น พรปีใหม่ สายฝน ชะตาชีวิต ฯลฯ โปรดฯทรงดนตรีร่วมกับวงมหาวิทยาลัยต่างๆ และกลุ่มบุคคล เช่นวงแพทย์ที่เล่นดนตรีเป็นประจำในวัน

มหิดล บางโอกาสทรงดนตรีทางสถานีวิทยุ อ.ส. ทรงสนพระทัยพัฒนาดนตรีไทยด้วย โปรดฯให้กรมศิลปากรรวบรวมบันทึกโน้ตเพลงไทยให้ถูกต้องเป็นหลักฐานไว้มิให้เสื่อมสูญ

พ.ศ. ๒๕๑๔

๘ มิถุนายน เสด็จฯพร้อมสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ในพิธีตรวจพลสวนสนามและการแสดงแสนยานุภาพกองทัพอากาศ ในโอกาสพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก ณ บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และถนนราชดำเนิน และเสด็จฯตรวจพลโดยรถยนต์พระที่นั่ง

๙ มิถุนายน เสด็จเล็งถวัลยราชสมบัติครบ ๒๕ ปี นับเป็นพระมหากษัตริย์องค์ที่สองแห่งราชวงศ์จักรี ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการพระราชพิธีชดากิเชกขึ้น

พ.ศ. ๒๔๑๕

๒๘ ธันวาคม โปรดเกล้าฯ สถาปนาสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ์ ให้ดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในการพระราชพิธี ณ ท้องพระโรง พระที่นั่งอนันตสมาคม ทรงเป็นพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารพระองค์ที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

พ.ศ. ๒๔๒๐

๓ มกราคม ภายหลังโปรดเกล้าฯ ให้จัดพระราชพิธีมหามงคลสมเด็จพะบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร กับ ม.ล.โสสมสวัสดิ์ กิตติยากร เมื่อ ๑๗ ธันวาคม ๒๔๑๙ ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท แล้วโปรดเกล้าฯ ให้จัดพระราชพิธีอภิเษกสมรส ณ วังสระปทุม สมเด็จพระบรมราชชนนีพระราชทานน้ำพระมหาสังข์ แก่คู่อภิเษกสมรส และโปรดเกล้าฯ สถาปนาอิสริยยศศักดิ์ ม.ล.โสสมสวัสดิ์ กิตติยากร ขึ้นเป็นพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสสมสวัสดิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (๗ ธันวาคม ๒๔๒๑ ประสูติกาลพระเจ้าหลานเธอพระองค์แรกพระองค์เจ้าพัชรกิตติยาภา ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ต่อมาโปรดเกล้าฯ เสด็จประพาสพระองค์เจ้าโสสมสวัสดิ์ เป็นพระวรราชทินนามตามาตุ)

๑๕ กรกฎาคม สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตา ทรงรับพระราชทานปริญญาบัตรอักษรศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับ ๑ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๔๑๙ ทรงเป็นเจ้าฟ้าพระองค์แรกที่สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และทรงได้คะแนนเฉลี่ย ๓.๙๘ เป็นที่ ๑ ของคณะอักษรศาสตร์ เป็นคะแนนสูงสุดตั้งแต่คณะอักษรศาสตร์เริ่มใช้ระบบหน่วยกิตเป็นต้นมา

๕ ธันวาคม ในมหาสมาคมวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระอิสริยยศศักดิ์สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตา เสด็จประพาสมาเป็นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ฯ รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี พระอิสริยยศเสมอสมามกุฎราชกุมาร

พ.ศ. ๒๔๒๒

๑๙ กรกฎาคม สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬารัตน์วชิราลงกรณ์ อัครราชกุมารี ทรงรับพระราชทานปริญญาบัตรวิทยาศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่งทางวิชาเคมี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่อมาทรงก่อตั้งสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ เพื่อการค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์ แลกเปลี่ยนการศึกษากับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ทั้งเสด็จไปหลายประเทศเพื่อทรงบรรยายและร่วมการสัมมนาทางวิชาการวิทยาศาสตร์ ทรงได้รับพระสมัญญาว่า เจ้าฟ้านักวิทยาศาสตร์

พ.ศ. ๒๔๒๕

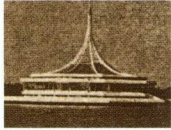
๔-๒๑ เมษายน งานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปีเพื่อความสถาวรแห่งพระราชอาณาจักร หน่วยงานและประชาชนทั่วประเทศร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีคุณค่าทางดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติด้านศิลปวัฒนธรรม ความมั่นคง อธิปไตยของชาติ และการปลูกฝังความสามัคคีของชนในชาติ มีพระราชพิธีบวงสรวงพระบูรพมหากษัตริย์ พระสยามเทวาธิราชและหลักเมือง จัดพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ สักการะพระอัฐิบูรพมหากษัตริย์ พระสยามเทวาธิราชและหลักเมือง จัดพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ สักการะพระอัฐิบูรพมหากษัตริย์ พระสยามเทวาธิราชและหลักเมือง จัดแสดงโขนกลางแปลง ใช้ผู้แสดง ๒๕๒๕ คน มีมหรสพต่างๆ จัดนิทรรศการผลงานความก้าวหน้าของหน่วยงานต่างๆ นิทรรศการประวัติศาสตร์ รัตนโกสินทร์ ด้านจิตรกรรม การแสดงอื่นๆ และการแข่งขันกีฬา

พ.ศ. ๒๕๒๘

๗ มกราคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕๗ พรรษา ๓๓ วัน เสมอด้วยพระชนมพรรษาสมเด็จพระบรมอัยกาธิราช พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พ.ศ. ๒๕๒๙

๑๓ มกราคม กรุงเทพมหานครร่วมกับมูลนิธิสวนหลวง ร.๙ สร้างสวนสาธารณะแห่งใหม่ ในพื้นที่ ๕๐๐ ไร่ ของกทม. ที่ถนนสุขุมวิท ๑๐๓ ต.หนองบอน เขตพระโขนง เพื่อถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ เป็นสวนสำหรับประชาชน เป็นสวนดอกไม้นานาพรรณ จัดเป็นอุทยานมหาราช สวนพฤกษศาสตร์ สวนน้ำ สวนรมณีย์ ตระพังแก้ว และมีหอรัชมงคลเฉลิมพระเกียรติ จัดเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงสิ่งของเครื่องใช้ที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายในโอกาสต่างๆ (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ทรงเปิดเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๐)

๑๒ กันยายน ในโอกาสที่สหประชาชาติประกาศกำหนดให้ปี ๒๕๒๙ เป็นปีสันติภาพสากล คณะกรรมการเพื่อสันติภาพของสมาคมอธิการบดีระหว่างประเทศ ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลสันติภาพแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องจากทรงอุทิศพระองค์เพื่อการศึกษาและส่งเสริมสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒๗ ธันวาคม นายกรัฐมนตรีจัดงานที่ทำเนียบรัฐบาล สดุดีพระเกียรติคุณสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ในโอกาสทรงได้รับเหรียญทองอัลเบิร์ตไอน์สไตน์ ที่องค์การยูเนสโกจัดถวายเป็นลำดับที่ ๓ ของโลก และ Royal Society of Chemistry ถวายเกียรติ Honourary Fellow และทรงได้เป็น Chartered Chemist ของสถาบันด้วย

พ.ศ. ๒๕๓๐

๒๑ กรกฎาคม สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (Asian Institute of Technology) ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญทองคำบริสุทธิหนัถ ๑๖ บาท จารึกด้านหน้าว่า "For the Welfare of the People" และด้านหลัง - "H.M. King Bhumibol Adulyadej of Thailand - Outstanding Leadership in Rural Development"

๒๙ พฤศจิกายน พิธีถวายราชสดุดีมหาราช ๙ พระองค์ ณ พิธีมณฑลท้องสนามหลวง เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโอกาสทรงรับพระราชสมัญญามหาราชพระองค์ที่ ๙ อดีตมหาราช ๘ พระองค์ คือ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พ่อขุนเม็งรายมหาราช พระนเรศวรมหาราช พระนารายณ์มหาราช พระเจ้าตากสินมหาราช พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พระปิยมหาราช (ร.๕) พระมหาธีรราช (ร.๖)

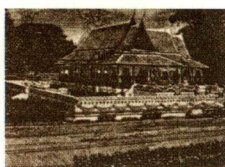
ตราสัญลักษณ์พระราชพิธีมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ

๕ ธันวาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเจริญพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา เสด็จฯ ออกพร้อมสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ณ พระที่นั่งรัชมังคลาภิเษกในพิธีมณฑลท้องสนามหลวง ให้ประชาชนเข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคล และ ณ ๖ ธันวาคม โปรดฯ ให้คณะทูตานุทูตต่างประเทศและผู้แทนฝ่ายกงสุลเฝ้าฯ ถวายชัยมงคล ณ ท้องพระโรงกลาง พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง โปรดฯ ให้จัดพิธีหล่อพระพุทธรูปประจำพระองค์ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง

ตราสัญลักษณ์พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก

พ.ศ. ๒๕๓๑

๒ กรกฎาคม รัชมังคลาภิเษก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงสิริราชสมบัติเป็นปีที่ ๔๓ นานกว่าพระบูรพมหากษัตริย์ทุกพระองค์ในประวัติศาสตร์ไทย

๕ กรกฎาคม เสด็จฯ โดยรถไฟพระที่นั่งไปจังหวัดอยุธยา เพื่อทรงประกอบพิธีบวงสรวงสังเวยพระมหากษัตริย์ในอดีต ณ พลับพลาตรีมุข ในพระราชวังโบราณ

พ.ศ. ๒๕๓๓

๒๑ สิงหาคม ตั้งกองทุนรางวัลมหิดล (Prince Mahidol Award Foundation) ในโอกาสฉลองครบ ๑๐๐ ปี วันพระราชสมภพสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ณ ๑ มกราคม ๒๕๓๕ ให้รางวัลแก่บุคคลในทวีปเอเชียที่ทำความคุณประโยชน์ด้านการแพทย์ และสาธารณสุขจนเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ

พ.ศ. ๒๕๓๔

๒๑ พฤษภาคม มีมติคณะรัฐมนตรีให้สร้างโรงพยาบาลแห่งใหม่ ที่ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

๓๑ สิงหาคม มูลนิธิรางวัลรามอนแมกไซไซแห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์ถวายรางวัลสาขา Public Service แด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รัฐบาลฟิลิปปินส์เชิญเสด็จฯเป็นแขกของประธานาธิบดีนางคอราซอน อากิโน

ตราสัญลักษณ์พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ๖๐ พรรษา

พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๒ สิงหาคม จัดงานเฉลิมพระเกียรติ ๑๒ สิงหาคมราชินี ถวายราชสดุดี สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ พระชนมายุ ๖๐ พรรษา

องค์การ UNICEF และ UNFEM ทูลเกล้าฯถวายเหรียญรางวัลสดุดีพระราชกรณียกิจ กรุงเทพมหานครสร้างอุทยานเบญจสิริ ที่ถนนสุขุมวิท เป็นสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ และสร้างพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระศรีสุริเยศที่จังหวัดอยุธยา

พ.ศ. ๒๕๓๗

๕ กันยายน เสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางกระดูกงูเรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ (ใช้โซนหัวเรือเดินฝีมือช่างรัชกาลที่ ๓ และที่ ๔ เป็นต้นแบบ) กองทัพเรือร่วมกับกรมศิลปากรจัดสร้างถวายเป็นเรือพระที่นั่งรัชกาลที่ ๙ ขนาดเรือกว้าง ๓.๒๐ เมตร ยาว ๔๔.๓๐ เมตร ความลึกของเรือ ๑.๑๐ เมตร กินน้ำลึก ๐.๔๐ เมตร น้ำหนัก ๒๐ ตัน ใช้ฝีพาย ๕๐ นาย

ตราสัญลักษณ์ในโอกาสงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พระราชพิธีกาญจนาภิเษก

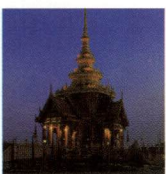
พ.ศ. ๒๕๓๘

๑ มกราคม ขึ้นต้นปีที่ ๕๐ รัชกาลปัจจุบัน เริ่มจัดงานจัดพิธีกาญจนาภิเษก เฉลิมฉลองสิริราชสมบัติ ๕๐ ปี ไปจนสิ้นปี ๒๕๔๐ และในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๘ ตรงวันครองราชย์บรรจบรอบปีที่ ๕๐ มีการเฉลิมฉลองยิ่งใหญ่ที่สุดทั่วประเทศ เนื่องด้วยประเทศไทยไม่เคยมีปรากฏการณ์อย่างนี้มาก่อน

ในมหามงคลโรกาสนี้ การสื่อสารแห่งประเทศไทยจัดทำดวงตราไปรษณียากรชุดพิเศษ พระเจ้าอยู่หัวทรงบรมชัตติยราชภูษิตาภรณ์ ทรงพระมหาพิชัยมงกุฎ ทรงถือพระแสงขรรค์ชัยศรี ประทับบนพระที่นั่งพุดตานกาญจจินฬาสถ์ มุมกรอบดวงตราไปรษณียากรมีพระราชลัญจกรประจำรัชกาล

๖ พฤษภาคม โปรดสถาปนาพระอิสริยยศสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา พระชนมายุ ๗๒ พรรษา ทรงกรม เป็นกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระราชทานน้ำพระมหาสังข์ ทรงเจิมพระนลาฏและพระราชทานพระสุพรรณบัฏจารึกพระนาม

๑๘ กรกฎาคม สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จสวรรคตที่ศิริราชพยาบาล ภายหลังการรักษาระอาการประชวรมาเป็นเวลา ๔๗ วัน พระบรมศพประดิษฐาน ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง โปรดเกล้าฯให้ประชาชนเข้าถวายสักการะพระบรมศพ และถวายเงินการกุศล มีประชาชนจำนวน ๓ ล้านจากทั่วทุกจังหวัดเข้ามาถวายบังคม และถวายเงินพระราชกุศลราว ๓๐๐ ล้านบาท

กำหนดพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๙ ณ พระเมรุมาศท้องสนามหลวง ตามราชประเพณีและพระราชอิสริยยศ

๒๕ ตุลาคม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิชัยพัฒนา ดำเนินการจัดสร้างอุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนีที่ซอยสมเด็จพระยา แขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร ผังธนบุรี ณ สถานที่สมเด็จพระบรมราชชนนีประทับขณะทรงพระเยาว์เพื่อเป็นพระราชอนุสรณ์ทางประวัติศาสตร์ และเฉลิมพระเกียรติคุณด้านสาธารณประโยชน์ที่ทรงบำเพ็ญตลอดพระชนม์ชีพ

๖ ธันวาคม องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญแอกริกโคลา (Agricola-ชวนา) แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สดุดีที่ทรงอุทิศพระองค์พัฒนาด้านสังคมเกษตรเพื่อประชาชน สมพระราชสมัญญาเกษตรวิสัยเกษตร โครงการต่างๆตามพระราชดำริและพระราชประสงค์มีร่วม ๒,๐๐๐ โครงการทางเกษตรสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข ส่งเสริมอาชีพ พัฒนาแหล่งน้ำ การสื่อสาร คมนาคม และสวัสดิการสังคม พระราชประสงค์สำคัญประการแรกให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้ ด้านการอาหาร ปัจจุบันมีคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการตามพระราชดำริ (กปร.) และทรงตั้งมูลนิธิชัยพัฒนาในพระบรมราชูปถัมภ์ขึ้นที่บริเวณสวนจิตรลดา จดทะเบียนตั้งมูลนิธิเมื่อ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๑

พ.ศ. ๒๕๓๙

๒๘ มีนาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ลง ณ ศาลาดุสิตาลัย พระราชวังดุสิต พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายขวัญแก้ว วัชโรทัย รองเลขาธิการพระราชวังฝ่ายกิจการพิเศษ นำคณะกรรมการดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือพระราชนิพนธ์เรื่อง

“พระมหาชนก” ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเหรียญพระมหาชนกทองคำจำลอง เพื่อพระราชทานแก่คณะศิลปินที่ปรึกษาและดำเนินงาน พร้อมทั้งทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสมุดภาพรูปเขียนประกอบพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สื่อมวลชนทุกแขนงกว่า ๒๐๐ คน เข้ารับฟังพระราชดำรัสในการจัดทำหนังสือพระราชนิพนธ์ “...พระมหาชนก” ทรงมีพระราชกระแสตอบตอนดังนี้ “จึงขอขอบใจทุกคนที่มาชุมนุมกันเพื่อรับรู้หนังสือเล่มนี้มีขึ้นแล้ว ที่ต้องขอบใจเพราะหนังสือเรื่องนี้เป็นที่รักของข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่เห็นว่ามีค่าสำคัญและเป็นผู้ที่ได้ก่อขึ้นมา...”

๙ มิถุนายน เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช ในการพระราชพิธีกาญจนาภิเษก ณ พระที่นั่งกาญจนาภิเษก ท้องสนามหลวง

๒๘ ตุลาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำแด่ สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ แห่งสหราชอาณาจักรและเจ้าชายฟิลิป ดยุกแห่งเอดินบะระ ในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ

๗ พฤศจิกายน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ประทับเรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณรัชกาลที่ ๙ เสด็จฯ ไปในการพระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดอรุณราชวราราม

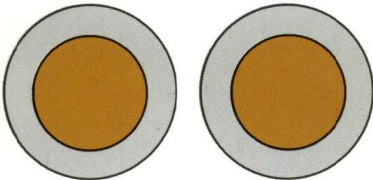
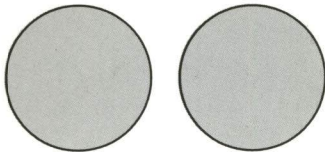
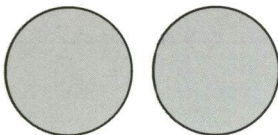
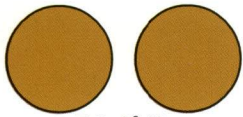
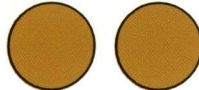
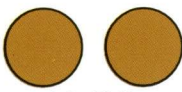
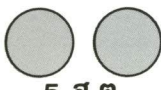
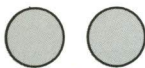
๒๖ พฤศจิกายน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำ แด่ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาและภริยา ในการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ

๙ มิถุนายน ๒๕๓๙ กาญจนาภิเษก ทรงพระเจริญ

แหล่งข้อมูล ; สำนักราชเลขาธิการ และนิตยสารสตรีสาร

ภาคผนวกที่ ๒ : คุณลักษณะของเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน

ชนิดราคา	โลหะ/ร้อยละ	เส้นผ่าศูนย์กลาง/ม.ม.	น้ำหนัก/กรัม	ขอบ
 10 บาท	วงนอก : ทองแดง 75 นิกเกิล 25			
	วงใน : ทองแดง 92 นิกเกิล 2 อลูมิเนียม 6	26.0	8.5	เฟืองสลับซ้าย
 5 บาท	ส่วนที่เคลือบ : ทองแดง 75 นิกเกิล 25	24.0	7.5	เฟือง
 1 บาท	ส่วนที่เป็นไส้ : ทองแดง 99.5			
	ทองแดง 75 นิกเกิล 25	20.0	3.4	
 50 สต.	ทองแดง 92 นิกเกิล 2	18.0	2.4	
 25 สต.	อลูมิเนียม 6	16.0	1.9	
 10 สต.	อลูมิเนียม 97.5	17.5	0.8	เรียบ
 5 สต.	แมกนีเซียม 2.5	16.0	0.6	
 1 สต.		15.0	0.5	

5 บาท

1 บาท

๕๐ สตางค์

๒๕ สตางค์

แม้เหรียญดังกล่าวจะไม่สามารถนำไปใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายอีกต่อไป แต่ผู้ที่มีเหรียญดังกล่าวยังคงสามารถนำไปแลกคืนได้ตลอดไป ณ กองคลังกลาง กรมธนารักษ์ สำนักงานคลังจังหวัด และที่สำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอทุกแห่งทั่วประเทศ

๑.๒ รายละเอียดคุณลักษณะของเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน

ชนิดราคา (บาท)	ส่วนผสม (ร้อยละ)	เส้นผ่าศูนย์กลาง/มม.		ความหนา/มม.		น้ำหนัก/กรัม		น้ำหนัก 100 เหรียญ (กรัม)	ความแข็ง (VPN)	ลักษณะขอบ เหรียญ
		ตัวเปล่า	สำเร็จ	หน้าตัว	หน้าขอบ	ตัวเปล่า	กฎกระทรวง			
10	วงนอก : CuNi 25 วงใน : CuNi 2 Al 6	25.60+/-0.30 18.30+/-0.10	26	ไม่น้อยกว่า 1.90	1.90-2.10	8.5+/-0.20	8.5+/-0.30	850+/-8.5	70-85	เพียงสลับริบ
5	CuNi 25/Cu	23.60+/-0.03	24	ไม่เกิน 1.92	2.10-2.30	7.5+/-0.16	7.5+/-0.20	750+/-7.5		
1	CuNi 25	19.75+/-0.03	20	ไม่เกิน 1.25	1.40-1.50	3.4+/-0.10	3.4+/-0.15	340+/-3.4		
0.50	CuNi 2 Al 6	17.75+/-0.03	18		ไม่เกิน 1.35	2.4+/-0.10	2.4+/-0.12	240+/-2.4	70-85	เพียง
0.25		15.75+/-0.3	16			1.9+/-0.18	1.9+/-0.10	190+/-1.9		
0.10	AlMg 2.5	17.30+/-0.03	17.5	ไม่เกิน 1.27	1.40-1.50	0.8+/-0.05	0.8+/-0.10	-		
0.05		15.80+/-0.03	16	ไม่เกิน 1.15	1.30-1.40	0.6+/-0.05	0.6+/-0.10	-	70-85	เรียบ
0.01		14.80+/-0.03	15	ไม่เกิน 1.10	1.20-1.30	0.5+/-0.05	0.5+/-0.10	-		

๑.๓ รายละเอียดคุณลักษณะจำเพาะของเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก

รายการ	เหรียญทองคำ	เหรียญเงิน	เหรียญ Cupro-nickel		
ชนิดราคา/บาท	6,000	600	100	10	2
ส่วนผสม/ร้อยละ	ทองคำ 90 เงิน 3 ทองแดง 7	เงิน 92.5 ทองแดง 7.5	ทองคำ 75 นิกเกิล 25 สแตนเลสทองแดง		
เส้นผ่าศูนย์กลาง/มม.					
- เหรียญตัวเปล่า	25.6+/-0.05	34.6+/-0.05	37.6+/-0.05	31.6+/-0.05	21.6+/-0.05
- เหรียญกษาปณ์	26	35	38	32	22
ความหนาขอบ/มม.	1.8 - 2.0	2.3 - 2.5	2.6 - 2.8	2.35 - 2.50	2.35 - 2.65
ลักษณะขอบเหรียญ	เพียง				
น้ำหนัก/กรัม					
- ตัวเปล่าธรรมดา	15+/-0.15	22+/-0.22	25+/-0.25	15+/-0.15	7.3+/-0.073
- น้ำหนัก 100 เหรียญ	-	-	2500+/-25	1500+/-15	730+/-7.3
- ตัวเปล่าขัดเงา	15 + 0.15	22 + 0.22	25 + 0.25	15 + 0.15	-
- กฎกระทรวง	15+/-0.15	22+/-0.22	25+/-0.25	15+/-0.15	7.3+/-0.073
ความแข็งตัวเปล่า/VPN	70 - 85				

๑.๔ รายละเอียดคุณลักษณะจำเพาะของเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก กรณีพิเศษ

รายการ	เหรียญทองคำ			เหรียญเงิน		
ชนิดราคา/บาท	6,000	3,000	1,500	600	300	150
ส่วนผสม/ร้อยละ	ทองคำ 90/เงิน 3/ทองแดง 7			เงิน 92.5/ทองแดง 7.5		
เส้นผ่าศูนย์กลาง/มม.						
- เหรียญตัวเปล่า	26.6+/-0.03	20.6+/-0.03	16.6+/-0.03	36.6+/-0.03	30.6+/-0.03	26.6+/-0.03
- เหรียญกษาปณ์	27	21	17	37	31	27
ความหนาขอบ/มม.	1.7 - 1.8	1.5 - 1.6	1.2 - 1.3	2.9 - 3.0	2.1 - 2.2	1.5 - 1.6
ลักษณะขอบเหรียญ	เพียง					
น้ำหนัก/กรัม						
- ตัวเปล่าธรรมดา	15+/-0.20	7.5+/-0.10	3.75+/-0.07	30+/-0.20	15+/-0.15	7.5+/-0.10
- ตัวเปล่าขัดเงา	15 + 0.20	7.5 + 0.10	3.75 + 0.07	30 + 0.20	15 + 0.15	7.5 + 0.10
- กฎกระทรวง	15+/-0.20	7.5+/-0.10	3.75+/-0.07	30+/-0.20	15+/-0.15	7.5+/-0.10
ความแข็งตัวเปล่า/VPN	70 - 85					

แหล่งข้อมูล : กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

ภาคผนวกที่ ๓ : รายชื่อเหรียญประเภทต่างๆ ที่ผลิตในรัชกาลปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๓-ปัจจุบัน) พร้อมแสดงสัญลักษณ์ประเภทของเหรียญ

พ.ศ. ๒๕๕๓

๑. ● เหรียญกษาปณ์ตีบุก ราคา ๕ สตางค์
๒. ● เหรียญกษาปณ์ทองแดงราคา ๑๐ สตางค์
๓. ● เหรียญกษาปณ์ทองแดงราคา ๒๕ สตางค์
๔. ● เหรียญกษาปณ์ทองแดงราคา ๕๐ สตางค์
๕. ● เหรียญพระราชพิธีบรมราชาภิเษก
๖. ● เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบบรมราชาภิเษก
๗. ● เหรียญเสมาที่ระลึกผู้ไปราชการสงครามเกาหลี

พ.ศ. ๒๕๕๗

๘. ● เหรียญกษาปณ์ทองแดง ราคา ๕ สตางค์
๙. ● เหรียญกษาปณ์ทองแดง ราคา ๑๐ สตางค์

พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๐. ● เหรียญกษาปณ์ทองแดง ราคา ๕ สตางค์
๑๑. ● เหรียญกษาปณ์เงิน ราคา ๑ บาท
๑๒. ● เหรียญกษาปณ์เงิน ราคา ๑ บาท
๑๓. ● เหรียญนางฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ พ.ศ. ๒๕๕๙

พ.ศ. ๒๕๖๔

๑๔. ● เหรียญเสด็จนิวัตพระนคร
๑๕. ● เหรียญที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พ.ศ. ๒๕๖๓
๑๖. ● เหรียญที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พ.ศ. ๒๕๖๓

พ.ศ. ๒๕๖๕

๑๗. ● เหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคา ๑ บาท

พ.ศ. ๒๕๖๖

๑๘. ● เหรียญรัชกาลที่ ๙ พระชนมายุครบ ๓ รอบ
๑๙. ● เหรียญเสมาทหารราช

พ.ศ. ๒๕๖๘

๒๐. ● เหรียญเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ ๕
๒๑. ● เหรียญเสด็จทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ณ วัดบวรนิเวศวิหาร (เหรียญทองผนวช)

พ.ศ. ๒๕๖๙

๒๒. ● เหรียญเสมาที่ระลึกวันสังคีตมงคล

พ.ศ. ๒๕๖๐

๒๓. ● เหรียญที่ระลึกพระบรมราชาภิเษก ๖๐ พรรษา

พ.ศ. ๒๕๖๑

๒๔. ● เหรียญสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระชนมายุ ๖๖ พรรษา

พ.ศ. ๒๕๖๓

๒๕. ● เหรียญเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ ๖

พ.ศ. ๒๕๖๔

๒๖. ● เหรียญรัชกาลที่ ๙ เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ครบรอบ ๒๕ ปี
๒๗. ● เหรียญรัชกาลที่ ๑๐
๒๘. ● เหรียญองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ครบ ๒๐ ปี

พ.ศ. ๒๕๖๕

๒๙. ● เหรียญพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ (FAO)
๓๐. ● เหรียญสถาปนาพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
๓๑. ● เหรียญพระราชพิธีสถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

พ.ศ. ๒๕๖๖

๓๒. ● เหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคา ๕ บาท
๓๓. ● เหรียญองค์การอนามัยโลก ครบ ๒๕ ปี (WHO)

พ.ศ. ๒๕๖๗

๓๔. ● เหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคา ๑ บาท
๓๕. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
๓๖. ● เหรียญอนุรักษธรรมชาติดและสัตว์ป่า

พ.ศ. ๒๕๖๘

๓๗. ● เหรียญกีฬาแหลมทองครั้งที่ ๘
๓๘. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี กระทรวงการคลัง
๓๙. ● เหรียญคณะสงฆ์ถวายในหลวงมกุฎราชกุมาร ครบ ๕ รอบ พ.ศ. ๒๕๖๘
๔๐. ● เหรียญพระราชชนนี พระชนมายุ ๗๕ ปี
๔๑. ● เหรียญกษาปณ์ทองเหลือง ราคา ๒๕ สตางค์
๔๒. ● เหรียญกษาปณ์ทองขาว ราคา ๑ บาท

พ.ศ. ๒๕๖๙

๔๓. ● เหรียญวันอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)
๔๔. ● เหรียญเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ทรงสำเร็จการศึกษา
๔๕. ● เหรียญพระราชพิธีอภิเษกสมรส สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
๔๖. ● เหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง ราคา ๕ บาท
๔๗. ● เหรียญรัชกาลที่ ๙ พระชนมายุ ๕๐ พรรษา
๔๘. ● เหรียญพระราชทานผู้ไปสงครามเวียดนาม
๔๙. ● เหรียญสถาปนาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พ.ศ. ๒๕๖๐

๕๐. ● เหรียญงานชุมนุมภิกษุสามเณรโลกครั้งที่ ๕
๕๑. ● เหรียญพระราชพิธีสถาปนาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๕๒. ● เหรียญสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงสำเร็จการศึกษา
๕๓. ● เหรียญเอเชียนเกมส์ครั้งที่ ๘

พ.ศ. ๒๕๖๑

๕๔. ● เหรียญสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงสำเร็จการศึกษา
๕๕. ● เหรียญเอเชียนเกมส์ครั้งที่ ๘

พ.ศ. ๒๕๖๒

๕๖. ● เหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง ราคา ๕ บาท
๕๗. ● เหรียญพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา
๕๘. ● เหรียญเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๓

๕๙. ● เหรียญซีไรต์
๖๐. ● เหรียญกษาปณ์ทองเหลือง ราคา ๕๐ สตางค์
๖๑. ● เหรียญสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระชนมายุ ๘๐

พระราช

- ๖๐. ● เหรียญพระราชพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ ๗
- ๖๑. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี วันพระราชสมภพ รัชกาลที่ ๖

พ.ศ. ๒๕๒๔

- ๖๒. ● เหรียญองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ครบ ๓๐ ปี
- ๖๓. ● เหรียญกษาปณ์ทองขาวเคลือบสีทองแดง ราคา ๕ บาท
- ๖๔. ● เหรียญรัชกาลที่ ๔ ครองราชย์เป็น ๒ เท่าของรัชกาลที่ ๕
- ๖๕. ● เหรียญสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี

พ.ศ. ๒๕๒๕

- ๖๖. ● เหรียญปีเด็กสากล
- ๖๗. ● เหรียญวันอาหารโลก (FAO)
- ๖๘. ● เหรียญสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระชนมายุ ๕๐ พรรษา
- ๖๙. ● เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พ.ศ. ๒๕๒๕
- ๗๐. ● เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาวเคลือบสีทองแดง ราคา ๕ บาท
- ๗๑. ● เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว ราคา ๑ บาท
- ๗๒. ● เหรียญองค์การลูกเสือโลก ครบ ๗๕ ปี
- ๗๓. ● เหรียญฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
- ๗๔. ● เหรียญสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์
- ๗๕. ● เหรียญสมโภชพระศรีศพลญาณ ประธานพุทธมณฑลสุพรรณ
- ๗๖. ● เหรียญสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี

พ.ศ. ๒๕๒๖

- ๗๗. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี การไปรษณีย์ไทย
- ๗๘. ● เหรียญ ๗๐๐ ปี ลายสือไทย
- ๗๙. ● เหรียญปีคนพิการสากล
- ๘๐. ● เหรียญคุ่มเกล้า
- ๘๑. ● เหรียญ ๗๐๐ ปี ลายสือไทย
- ๘๒. ● เหรียญพระพุทธรูประกายสิทธิ์ ภาว. สว.

พ.ศ. ๒๕๒๗

- ๘๓. ● เหรียญสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระชนมายุ ๘๔ พรรษา
- ๘๔. ● เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พ.ศ. ๒๕๒๗

พ.ศ. ๒๕๒๘

- ๘๕. ● เหรียญ ๗๒ ปี ธนาคารออมสิน
- ๘๖. ● เหรียญปีเยาวชนสากล
- ๘๗. ● เหรียญซีเกมส์ ครั้งที่ ๑๓

พ.ศ. ๒๕๒๙

- ๘๘. ● เหรียญปีต้นไม้แห่งชาติ
- ๘๙. ● เหรียญปีสันติภาพสากล
- ๙๐. ● เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว ราคา ๑ บาท
- ๙๑. ● เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว ราคา ๕ บาท (เคลือบสีทองแดง)
- ๙๒. ● เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียมบรอนซ์ ๕๐ สตางค์
- ๙๓. ● เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียมบรอนซ์ ๒๕ สตางค์
- ๙๔. ● เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียม ๑๐ สตางค์
- ๙๕. ● เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียม ๕ สตางค์
- ๙๖. ● เหรียญกษาปณ์อลูมิเนียม ๑ สตางค์

- ๙๗. ● เหรียญมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๐ ปี รัชกาลที่ ๙
- ๙๘. ● เหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหามงคลสมัยพระราชพิธีเฉลิมพระชนมายุ ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๒๙
- ๙๙. ● เหรียญพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก
- ๑๐๐. ● เหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหามงคลสมัยพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก พ.ศ. ๒๕๒๙
- ๑๐๑. ● เหรียญงานกล้วยไม้อาเซียน ครั้งที่ ๖
- ๑๐๒. ● เหรียญที่ระลึก ๗๒ ปี โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

พ.ศ. ๒๕๓๐

- ๑๐๓. ● เหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๓)
- ๑๐๔. ● เหรียญเฉลิมพระเกียรติในการทรงนำชนบทให้วัฒนา
- ๑๐๕. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
- ๑๐๖. ● เหรียญเฉลิมพระเกียรติเจ้าฟ้านักวิจัย
- ๑๐๗. ● เหรียญ ๒๕ ปี กองทุนคุ้มครองสัตว์ป่าโลก
- ๑๐๘. ● เหรียญมหามงคลพระชนมพรรษา ๖๐
- ๑๐๙. ● เหรียญพระชัยหลังช้าง
- ๑๑๐. ● เหรียญนวมหาราช

พ.ศ. ๒๕๓๑

- ๑๑๑. ● เหรียญ ๗๒ ปี การสหกรณ์แห่งชาติ
- ๑๑๒. ● เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคา ๕ บาท
- ๑๑๓. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี โรงพยาบาลศิริราช
- ๑๑๔. ● เหรียญสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระชนมายุ ๓๖ พรรษา

พ.ศ. ๒๕๓๑

- ๑๑๕. ● เหรียญกษาปณ์โลหะสองสี (สีขาวและสีทอง) ราคา ๑๐ บาท
- ๑๑๖. ● เหรียญพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก

พ.ศ. ๒๕๓๒

- ๑๑๗. ● เหรียญ ๗๒ ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ๑๑๘. ● เหรียญที่ระลึกพระราชพิธีฉลองพระที่นั่งเวหาศจำรูญ
- ๑๑๙. ● เหรียญที่ระลึก ๗๒ ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ๑๒๐. ● เหรียญ ๘๔ พรรษา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

พ.ศ. ๒๕๓๓

- ๑๒๑. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนาศิริราชแพทยากร
- ๑๒๒. ● เหรียญสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระชนมายุ ๙๐ พรรษา
- ๑๒๓. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี กรมบัญชีกลาง

พ.ศ. ๒๕๓๔

- ๑๒๔. ● เหรียญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระชนมายุ ๓๖ พรรษา
- ๑๒๕. ● เหรียญ ๘๐ ปี ของการกำเนิดลูกเสือไทย
- ๑๒๖. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี วันพระราชสมภพสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร
- ๑๒๗. ● เหรียญธนาคารโลก
- ๑๒๘. ● เหรียญทองแห่งสุขภาพดีถ้วนหน้า (WHO)
- ๑๒๙. ● เหรียญพระมหาธาตุเจดีย์นภพลภูมิสิริ

พ.ศ. ๒๕๓๕

- ๑๓๐. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี กระทรวงยุติธรรม
- ๑๓๑. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี กระทรวงมหาดไทย
- ๑๓๒. ● เหรียญรางวัลแมกไซไซ
- ๑๓๓. ● เหรียญมหามงคลพระชนมพรรษา ๕ รอบ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
- ๑๓๔. ● เหรียญพระราชพิธีสมมงคล พระชนมายุ ๖๔ พรรษา เสมอรัชกาลที่ ๔
- ๑๓๕. ● เหรียญ ๖๐ ปี รัฐสภาไทย
- ๑๓๖. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๑๓๗. ● เหรียญที่ระลึก ๑๐๐ ปี กรมทรัพยากรธรณี
- ๑๓๘. ● เหรียญ ๕๐ ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ๑๓๙. ● เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในมหามงคลพระชนมพรรษา ๕ รอบ
- ๑๔๐. ● เหรียญสวนหลวง ร. ๙

พ.ศ. ๒๕๓๖

- ๑๔๑. ● เหรียญ ๕๐ ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ๑๔๒. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี การฝึกหัดครูไทย
- ๑๔๓. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนาสถาบันอัยการ
- ๑๔๔. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี สภาภาษีอากร
- ๑๔๕. ● เหรียญ ๖๐ ปี กรมธนารักษ์
- ๑๔๖. ● เหรียญการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ ๓๓
- ๑๔๗. ● เหรียญ ๑๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ๑๔๘. ● เหรียญที่ระลึก ๖๐ ปี กรมธนารักษ์

พ.ศ. ๒๕๓๗

- ๑๔๙. ● เหรียญ ๖๐ ปี ราชบัณฑิตยสถาน
- ๑๕๐. ● เหรียญ ๑๒๐ ปี สถาบันที่ปรึกษาการแผ่นดิน (เคาน์ซิล-ออฟสเตต)
- ๑๕๑. ● เหรียญมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๓๘

- ๑๕๒. ● เหรียญการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ ๑๔
- ๑๕๓. ● เหรียญ ๑๐๘ ปี แห่งการสถาปนากระทรวงกลาโหม
- ๑๕๔. ● เหรียญ ๑๒๐ ปี กระทรวงการคลัง
- ๑๕๕. ● เหรียญ ๑๒๐ ปี กระทรวงการต่างประเทศ

- ๑๕๖. ● เหรียญฉลองพระชนมายุครบ ๖ รอบ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
- ๑๕๗. ● เหรียญ ๘๐ ปี กรมสรรพากร
- ๑๕๘. ● เหรียญ ๑๒๐ ปี สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
- ๑๕๙. ● เหรียญ ๕๐ ปี องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ
- ๑๖๐. ● เหรียญที่ระลึก ๘๐ ปี กรมสรรพากร
- ๑๖๑. ● เหรียญที่ระลึก ๘๐ ปี กรมสรรพากร
- ๑๖๒. ● เหรียญที่ระลึกสร้างอาคารนครินทร์ศรีสภาการพยาบาล
- ๑๖๓. ● เหรียญอุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชประชานุเคราะห์
- ๑๖๔. ● เหรียญพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ
- ๑๖๕. ● เหรียญพระพุทธรูปวัดโมลีมาศาราม วัดญาณสังวราราม
- ๑๖๖. ● เหรียญที่ระลึก ๘๐ ปี กรมสรรพากร
- ๑๖๗. ● เหรียญที่ระลึก ๘๐ ปี กรมสรรพากร

พ.ศ. ๒๕๓๙

- ๑๖๘. ● เหรียญพระราชพิธีกาญจนาภิเษก
- ๑๖๙. ● เหรียญ “แกร์โคลา”
- ๑๗๐. ● เหรียญเฉลิมพระเกียรติในมหามงคลสมัยพระราชพิธีกาญจนาภิเษก
- ๑๗๑. ● เหรียญฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี กาญจนาภิเษก ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙
- ๑๗๒. ● เหรียญพระพุทธรูปปางสมาธิ
- ๑๗๓. ● เหรียญอะกริโคลา
- ๑๗๔. ● เหรียญเนติบัณฑิตยสภา
- ๑๗๕. ● เหรียญพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พ.ศ. ๒๕๓๙
- ๑๗๖. ● เหรียญพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์สถานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย หอวิวัฒนาการคณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา ๑๐ ธันวาคม ๒๕๓๙
- ๑๗๗. ● เหรียญ ๑๐๘ ปี โรงพยาบาลศิริราช
- ๑๗๘. ● เหรียญเฉลิมพระเกียรติพระราชกรณียกิจด้านการสื่อสาร
- ๑๗๙. ● เหรียญเจ้าแผ่นดิน
- ๑๘๐. ● เหรียญเงินชูปทองคำจากตราไปรษณียากร

พ.ศ. ๒๕๔๐

- ๑๘๑. ● เหรียญ ๕๐ ปี สันติภาพ
- ๑๘๒. ● เหรียญรางวัลสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ

- เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน
- เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก
- เหรียญที่ระลึก
- เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบ

ภาคผนวกที่ ๔ : แบบธนบัตรที่จัดพิมพ์ขึ้นในรัชกาลปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๔๑-ปัจจุบัน)

ธนบัตรแบบ ๙

พ.ศ. ๒๕๔๑ :	ชนิดราคา	๑ บาท	และ	๑ บาท	รุ่นหลัง
		๕ บาท	และ	๕ บาท	รุ่นหลัง
		๑๐ บาท	และ	๑๐ บาท	รุ่นหลัง
		๒๐ บาท	และ	๒๐ บาท	รุ่นหลัง
		๑๐๐ บาท	และ	๑๐๐ บาท	รุ่นหลัง

และได้รับธนบัตรชนิดราคา ๕๐ สตางค์ ที่เคยสั่งพิมพ์และตกค้างก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒

ธนบัตรแบบ ๑๐

พ.ศ. ๒๕๔๑ :	ชนิดราคา	๑๐๐ บาท
-------------	----------	---------

ธนบัตรแบบ ๑๑

(ธนบัตรแบบแรกที่พิมพ์จากโรงพิมพ์ธนบัตรแห่งประเทศไทย)

พ.ศ. ๒๕๔๒ :	ชนิดราคา	๕ บาท	
		๑๐ บาท	
พ.ศ. ๒๕๔๔ :		๒๐ บาท	
พ.ศ. ๒๕๔๕ :		๑๐๐ บาท	ครั้งที่ ๑
พ.ศ. ๒๕๔๖ :		๑๐๐ บาท	ครั้งที่ ๒
พ.ศ. ๒๕๔๘ :	ชนิดราคา	๕๐๐ บาท	(ธนบัตรชนิด ๕๐๐ บาทแบบแรกเท่าที่เคยนำธนบัตรชนิดราคาต่างๆ ออกใช้)

ธนบัตรแบบ ๑๒ (ชุดมหาราช)

พ.ศ. ๒๕๒๑ :	ชนิดราคา	๑๐๐ บาท	
พ.ศ. ๒๕๒๓ :	ชนิดราคา	๑๐ บาท	(พ.ศ. ๒๕๓๘ พิมพ์เป็นที่ระลึกโอกาสกระทรวงการคลังครบรอบ ๑๒๐ ปี ๑๔ เมษายน ๒๕๓๘)
พ.ศ. ๒๕๒๔ :	ชนิดราคา	๒๐ บาท	

ธนบัตรแบบ ๑๓

พ.ศ. ๒๕๒๘ :	ชนิดราคา	๕๐ บาท	(ฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี)
พ.ศ. ๒๕๓๐ :	ชนิดราคา	๕๐๐ บาท	(พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา)
พ.ศ. ๒๕๓๐ :	บัตรธนาคารชนิดราคา ๖๐ บาท	ชนิดพิเศษ ด้านละ ๑๕๕ มิลลิเมตร	(พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา)
พ.ศ. ๒๕๓๓ :	ชนิดราคา	๕๐ บาท	(สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระชนมายุ ๙๐ พรรษา)
	ชนิดราคา	๕๐๐ บาท	

ธนบัตรแบบ ๑๔

พ.ศ. ๒๕๓๕ :	ชนิดราคา	๑๐๐๐ บาท	
	ชนิดราคา	๑๐๐๐ บาท	(สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระชนมายุ ๖๐ พรรษา)
พ.ศ. ๒๕๓๗ :	ชนิดราคา	๑๐๐ บาท	
พ.ศ. ๒๕๓๘ :	ชนิดราคา	๑๐ บาท	(กระทรวงการคลังครบรอบ ๑๒๐ ปี ๑๔ เมษายน ๒๕๓๘) (ใช้ธนบัตรแบบ ๑๒ ชนิดราคา ๑๐ บาท)
พ.ศ. ๒๕๓๙ :	ชนิดราคา	๕๐๐ บาท	

ธนบัตรที่ระลึกกาญจนาภิเษก

พ.ศ. ๒๕๓๙ :	ชนิดราคา	๕๐๐ บาท	แบบพิเศษ
	ชนิดราคา	๕๐๐ บาท	
	ชนิดราคา	๕๐ บาท	แบบพิเศษ

ธนบัตรแบบ ๑๕

พ.ศ. ๒๕๔๐ :	ชนิดราคา	๕๐ บาท
-------------	----------	--------

รายชื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ปรากฏในธนบัตรตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๐

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
๑. พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า วิวัฒนไชย	๑. นาย เล้ง ศรีสมวงศ์
๒. พระยาโทณวณิชมนตรี (วิสูตร โทณวณิช)	๒. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า วิวัฒนไชย
๓. จอมพล ป.พิบูลสงคราม	๓. หม่อมหลวง เดช สนิทวงศ์
๔. พล.ต.เกา เพียรเลิศ บริภัณฑ์ยุทธกิจ	๔. นาย เกษม ศรีพยัคฆ์
๕. พ.อ. นายวรการบัญชา	๕. นาย โชติ คณะเกษม
๖. นายเสริม วินิจฉัยกุล ส.วินิจฉัยกุล	๖. นาย ปวย อึ้งอากรณ
๗. นาย โชติ คณะเกษม	๗. นาย พิสุทธิ นิมนานเหมินท์
๘. นาย สมหมาย สุนทรกุล	๘. นาย เสนาะ อุณากุล
๙. นาย บุญมา วงศ์สวรรค์	๙. นาย นกุล ประจวบเหมาะ
๑๐. นาย เสวต เปี่ยมพงศ์สานต์	๑๐. นาย กำจร สติรกุล
๑๑. นาย บุญชู โรจนเสถียร	๑๑. นาย วิจิตร สุพินิจ
๑๒. นาย สุพัฒน์ สุทธธรรม	๑๒. นาย เรืองชัย มะระกานนท์
๑๓. พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์	๑๓. นาย ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์
พล อ. ก. ชมะนันทน์	
๑๔. นาย อำนวย วีรวรรณ	
๑๕. นาย สุธี สิงห์เสนห์	
๑๖. นาย บรรหาร ศิลปอาชา	
๑๗. นาย ธารินทร์ นิมนานเหมินท์	
๑๘. นาย สุรเกียรติ์ เสถียรไทย	
๑๙. นาย บดี จุณยานนท์	
๒๐. นาย นายทอง พิทยะ	

แหล่งข้อมูล : ธนาคารแห่งประเทศไทย

บรรณานุกรมคัดเลือก

ภาษาไทย

- กรมธนารักษ์ **เหรียญกษาปณ์กรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๒๕-๒๕๒๓** กรุงเทพฯ : กรมธนารักษ์ ; ยูไนต์โปรดักชั่น, ๒๕๒๕ ภาพประกอบ จัดพิมพ์เนื่องในวาระสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี
- กรมธนารักษ์ **“เหรียญที่ระลึก”** ในรายงานคณะกรรมการและบุคคล ธนาคารกสิกรไทย ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ กรุงเทพฯ : ธนาคารกสิกรไทย, ๒๕๒๕. หน้า ๓๔-๔๔ ภาพประกอบ
- กรมธนารักษ์ **เหรียญที่ระลึกกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๒๕-๒๕๒๓** กรุงเทพฯ : กรมธนารักษ์ ; ศรีบุญพับลิเคชั่น, ๒๕๒๕ ภาพประกอบ จัดพิมพ์เนื่องในวาระสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี
- กรมธนารักษ์ กองเครื่องราชอิสริยยศและเหรียญกษาปณ์ **สารัตถะแห่งเครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์และเงินตราสยาม** กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๓๕ ภาพประกอบ มีบทความภาษาไทยและบทความภาษาอังกฤษ จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงดำรงสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๓๕
- ช่อทิพย์ จ่านาคินทร์ **เหรียญกษาปณ์ ๓๖ ปี (รัชกาลที่ ๙)** กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธ์พาณิชย์, ๒๕๒๕ ภาพประกอบ
- ณัฐภัทร จันทวิ **ดาดปัตรพัตย์ศ : ศิลปนาฏศาสตร์** กรุงเทพฯ : ริเวอร์บุคส์ ; อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๓๕ ภาพประกอบ
- ดวงดาว ประมวลทรัพย์ **“ตำนานบัตรเครดิต”** ในเอกสารภาชีอากร (ธรรมนิติ) ธันวาคม ๒๕๓๕ หน้า ๕๐-๕๗
- ดวงดาว ยังสามารถ **“เหรียญที่ระลึกนิวัตพระนคร : พระมหากษัตริย์กับภาพลักษณ์ของประเทศ”** ใน สารัตถะแห่งเครื่องราชอิสริยยศเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเงินตราสยาม กรุงเทพฯ : กองเครื่องราชอิสริยยศและเหรียญกษาปณ์ กรมธนารักษ์, ๒๕๓๕, หน้า ๑๐๑-๑๐๔
- ตุ้ย เหล่าสุนทร **เหรียญกษาปณ์ไทย** กรุงเทพฯ : ศิวพร, ๒๕๑๑. จัดพิมพ์เป็นบรรณาการในงานฉลองงานสถาปนา ๖๐ ปีของธนาคารแห่งประเทศไทย วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๑๑.
- ธนาคารไทยพาณิชย์ (มหาชน) **ประวัติธนาคารไทย : The Development of Banks in Thailand** กรุงเทพฯ : สยามดีไซน์แอนด์แมเนจเม้นท์, ๒๕๓๕, ภาพประกอบ. จัดพิมพ์ที่ระลึกในพิธีเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๓๕.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. **๒๕ ปีโรงพิมพ์ธนบัตร ๒๕๑๒-๒๕๓๗** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๓๗. ภาพประกอบ
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. **วิวัฒนาการธนบัตรไทย** บรรณาธิการ โดย นวรัตน์ เลเชกุล และคณะ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพ (๑๙๔๔), ๒๕๓๐, ภาพประกอบ จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสอันเป็นมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงมีพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐
- นิลวรรณ ปิ่นทอง, คุณ **สมุดบันทึก ๕๐ ปี ทรงครองราชย์ ๒๔๘๙-๒๕๓๙** กาญจนภิเษก กรุงเทพฯ : การพิมพ์สตรีสาร, ๒๕๓๙, ภาพประกอบ พิมพ์มอบกนิทานการพร้อมสตรีสาร ๔๔/๕๒ ฉบับอำลา
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา **พระมหากษัตริย์ฉบับพระราชนิพนธ์** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๓๙ ภาพประกอบ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ในมหามงคลสมัยที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี คู่กับเหรียญพระมหากษัตริย์
- วัชร สัจจ และชาร์ล สัจจ **ธนบัตรไทย : Thai Banknotes** กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๒๕ มีภาคภาษาอังกฤษ ภาพประกอบ
- ศิริพงษ์ วิทย์วิโรจน์ **“บัตรเครดิต : ธุรกิจที่มีหนี้เป็นเดิมพัน”** เอกสารภาชีอากร (ธรรมนิติ) (ธันวาคม ๒๕๓๕) หน้า ๕๔-๖๑
- สมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทย **รวมบทความทางวิชาการของ สมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทยพุทธศักราช ๒๕๑๕-๒๕๒๕** กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธ์พาณิชย์, ๒๕๓๐ ภาพประกอบ
- สาวิตร สาประเสริฐ **“เจาะบัตรเครดิตมูลค่า ๔๕,๐๐๐ ล้าน : เผยรายละเอียดทุกข้อ เปรียบเทียบของใครน่าใช้ที่สุด”** วารสารการเงินธนาคาร (สิงหาคม, ๒๕๓๓) หน้า ๑๔๓-๑๕๐
- สำนักพระราชพิธี **พระราชกรณียกิจระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๑๑ - กันยายน ๒๕๑๒ พระราชกรณียกิจระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๑๖ - กันยายน ๒๕๓๗** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, พ.ศ. ต่าง ๆ กัน ภาพประกอบ
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี **เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย** กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๓๕ ภาพประกอบ จัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ วันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕
- สุวรรณ บุญเกิด **“เงินพลาสิกข์...กับสังคมไทยยุคไฮเทค”** สรุปรายการวิทยุกระจายเสียง (๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๓) หน้า ๓๓-๓๖
- เสถียร วิชัยลักษณ์ และ สิบวงศ์ วิชัยลักษณ์ **พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ : พร้อมด้วยพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติเกี่ยวกับกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัตินี้** กรุงเทพฯ : นิติเวช, ๒๕๐๑

ภาษาอังกฤษ

- Cribb, Goe. **Money : From Conrie Shells to Credit Cards** London : British Museum Publication, 1986. illus. Published for the Trustees of the British Museum.
- Graham, Mark and Winklor, Manfred, **Thai Coins** Bangkok : Thai Wattana Panich Press, 1992. illus. English Text by Mark Graham. Thai Text by Kusik Manadham.
- Le May, Reginald. **The Coinage of Siam** Bangkok : Siam Society ; Time Press, 1962. illus.
- Ministry of Finance. The Treasury Department. **Coinage of the Rattanakosin Era AD 1782-1982** Bangkok : Rung Silp Printing, 1982. illus. To celebrate the Rattanakosin Bicentennial.
- Ministry of Finance. The Treasury Department. The Royal Decorations and Coins Division. **Catalog of Thai Coins**. Bangkok, 1995. illus.
- Srirat Wattanalumleard. **“The Royal Thai Mint”** In : Collection of Essays on Royal Regalia, Royal Decorations and Thai Coins/ ใน สารัตถะแห่งเครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเงินตราสยาม. Bangkok : The Royal Decorations and Coins Division in the Grand Palace : The Treasury Department : Dansutha Press, 1997. illus. pp.210-211.
- Stewart, Charles and Watcharee Stewart. **Thai Banknotes** : Bangkok : Dansutha Press, 1985. Text in English and Thai illus.

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๑๒๕/๒๕๓๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

เพื่อให้การดำเนินงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง อันจะเป็นผลดีต่อความมั่นคงของชาติ และเพื่อเสริมสร้างเกียรติภูมิและภาพลักษณ์ของคนไทย รัฐบาลไทย และประเทศไทยต่อสังคมโลก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมการประกอบด้วย

๑.๑ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมัคร สุนทรเวช)	เป็นประธานกรรมการ	๑.๒๓ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) หรือผู้แทน	เป็นผู้แทน
๑.๒ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปองพล อดิเรกสาร)	เป็นรองประธานกรรมการ	๑.๒๔ นายขวัญแก้ว วัชโรทัย	เป็นกรรมการ
๑.๓ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะนัฐ วัชรภรณ์)	เป็นรองประธานกรรมการ	๑.๒๕ พลเอกจรัส กลลวณิชย์	เป็นกรรมการ
๑.๔ เลขาธิการพระราชวัง	เป็นกรรมการ	๑.๒๖ คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร	เป็นกรรมการ
๑.๕ ราชเลขาธิการ	เป็นกรรมการ	๑.๒๗ นางระพีณี นาคพรต	เป็นกรรมการ
๑.๖ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๒๘ พลโท ดำเนิน เลชะกุล	เป็นกรรมการ
๑.๗ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๒๙ คุณหญิงเต็มสิริ บุญสิงห์	เป็นกรรมการ
๑.๘ ผู้อำนวยการสำนักงานประสานงาน หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๓๐ นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา	เป็นกรรมการ
๑.๙ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๓๑ นายเรียวชัย ศรีวิจิตร	เป็นกรรมการ
๑.๑๐ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๓๒ ท่านผู้หญิงนวลผ่อง เสนาณรงค์	เป็นกรรมการ
๑.๑๑ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๓๓ พลเอก พิจิตร กลลวณิชย์	เป็นกรรมการ
๑.๑๒ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๓๔ นายแมนรัตน์ ศรีกรานนท์	เป็นกรรมการ
๑.๑๓ ปลัดกระทรวงกลาโหม หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๓๕ นายเย็นใจ เลาวนวิช	เป็นกรรมการ
๑.๑๔ ปลัดกระทรวงการคลัง หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๓๖ พลเอก วันชัย เรืองตระกูล	เป็นกรรมการ
๑.๑๕ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๓๗ นายวิจิตร อวาทะกุล	เป็นกรรมการ
๑.๑๖ ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๓๘ นายสมพร เทพสิทธา	เป็นกรรมการ
๑.๑๗ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๓๙ ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิ์กุล ณ อยุธยา	เป็นกรรมการ
๑.๑๘ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๔๐ หม่อมเจ้าสุภัทดิศ ดิศกุล	เป็นกรรมการ
๑.๑๙ อธิบดีกรมศิลปากร หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๔๑ ร้อยโท สุวิทย์ ยอดมณี	เป็นกรรมการ
๑.๒๐ เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๔๒ นายเอก สิริประศาสน์	เป็นกรรมการ
๑.๒๑ ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๔๓ ผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ	เป็นกรรมการและเลขาธิการ
๑.๒๒ ผู้อำนวยการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ	๑.๔๔ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและติดตามผล สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ
		๑.๔๕ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและประสานงาน สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

๒. ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังนี้

- ๒.๑ พิจารณากำหนดนโยบายและแผนงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ และการเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สถาบันหลักของประเทศ
- ๒.๒ ให้คำปรึกษา ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้
- ๒.๓ ดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ และการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องเอกลักษณ์ของชาติ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันหลักของประเทศแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ
- ๒.๔ ดำเนินการประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน
- ๒.๕ เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติได้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ และได้ผลตามความมุ่งหมาย ให้ประธานกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อช่วยปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น

สำหรับการเบิกเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยให้ตั้งเบิกจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

ลง ณ วันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

(นายบรรหาร ศิลปอาชา)
นายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือเหรียญและเงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปี

อนุกรรมการที่ปรึกษา	นายกัธร จันทรแสง คุณหญิงศรีนาถ สุริยะ นายศักดิ์ ศิริพันธุ์	นางสาวสกลพรรณ ชกรศิลป์ นางสาวสรภัสร์ บุนนาค นายสุระ สุนากร นายรุ่งทอง ยวพันธ์ ผู้แทนหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร (นางกุลพันธุ์ธาดา จันทรโพธิ์ศรี และ นางสาวนัยนา แยมสาขา) ผู้แทนหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร (นางจุไรศรี ณะชานันท์) นางสาววราณี เจริญสัมฤทธิ์
ประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการ	นายบรรเจ็ด อินทุจันทร์ยง นายพินิจ สุวรรณบุญ นายวรรัตน์ เลชะกุล นายสถาพร บุญเกิด นายไพโรจน์ สุวรรณเสถียร นาวาอากาศโท สุนทร เหรียญแก้ว นางสาวช่อทิพย์ จำนงค์วงศ์ นางอชกร เหมะจันทร์ นางสาวปราณี ชัยโรจน์ นายมังกร พุทธิวิมลกุล นางสาวพรทิวี พึ่งรัมย์ นางนลินี เลชะกุล นางพันธุ์พิงค์ ธรรมธัช	นางลลิตา อิศรางกูร ณ อยุธยา นางสมจิตต์ เทียนสว่าง นางสาวรัชณี พองศักดิ์
อนุกรรมการและเลขานุการ		
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ		

คณะผู้จัดทำหนังสือ “เหรียญและเงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปี”

ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ คุณหญิงศรีนาถ สุริยะ นายกัธร จันทรแสง ศาสตราจารย์ศักดิ์ ศิริพันธุ์	ประธานงาน	นางลลิตา อิศรางกูร ณ อยุธยา นางพันธุ์พิงค์ ธรรมธัช นางสาวรัชณี พองศักดิ์ นางสมจิตต์ เทียนสว่าง
กองบรรณาธิการ	นายพินิจ สุวรรณบุญ นายวรรัตน์ เลชะกุล นางสาวช่อทิพย์ จำนงค์วงศ์ นาวาอากาศโท สุนทร เหรียญแก้ว นายสถาพร บุญเกิด นางนลินี เลชะกุล นายสุระ สุนากร นางพันธุ์พิงค์ ธรรมธัช นางลลิตา อิศรางกูร ณ อยุธยา นางสาวรัชณี พองศักดิ์ นางสาวขวัญใจ เมืองโคตร	จัดทำรูปเล่ม	นายปรีชา ฉัตรระเนตร
บรรณาธิการภาพ ถ่ายภาพ	รองศาสตราจารย์พรทิวี พึ่งรัมย์ รองศาสตราจารย์พรทิวี พึ่งรัมย์ นางสาวสรภัสร์ บุนนาค นายธำรงค์รัตน์ ชุนตระกูล นางสาวอนุตรา หงษ์สุวรรณ นายสมบัติ สุธรรมรักษ์ สำนักพระราชวัง สำนักราชเลขาธิการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง กรมศิลปากร โรงพิมพ์ธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย	สนับสนุนการถ่ายภาพ	บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ซีทีท่า จำกัด (มหาชน)

หนังสือเหรียญและเงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปี

จัดทำโดย	คณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือเหรียญและ เงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปี ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
พิมพ์ครั้งที่ ๑	พุทธศักราช ๒๕๓๙ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ที่	บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด โทร. ๕๓๙๗๕๔๑-๔

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
เหรียญและเงินตราไทยในรอบ ๕๐ ปี.--กรุงเทพฯ :

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, ๒๕๓๙.

๔๐๐ หน้า

1. เหรียญกษาปณ์. 2. เงินตรา. 3. เหรียญที่ระลึก.

I. ชื่อเรื่อง

737.4

ISBN : 974-7773-54-6

หนังสือเผยแพร่ ห้ามจำหน่าย

